

Obra
xornalística

Índice

[308 artigos](#)

[Escolma de artigos da revista Palavra Comum](#)

[Revista Argenteuil!](#)

[Illa Bucle Groenlandia](#)

[Entrar e saír do capitalismo. Conversa con Borxa Colmenero](#)

[Conversa con Amauta Castro](#)

[A espiral galega. Conversa sobre os celtas con Ana Mar Fraga Rábade](#)

[Dentes para a mazá \(fotos de París\)](#)

[Revista sonora Cruña \(con Xosefa Vázquez y Manuel Pan\)](#)

308 artigos

O ser e a nada. Este título de Sartre ben podía cuestionar e analizar a nova obra de Marina Abramovic pois esta como di a artista non trata de nada. Esta idea non é nova na arte pois xa facían uso da mesma os cineastas da *Nouvelle Vague* que pretendían contar nada ou case nada. Así achegámo- nos á obra en si e para si e a linguaxe plástica estaría da parte da construción e non tanto da trama e significado. O título é *512 horas* e a materia do mesmo son: ela e o público. Xa nos cativara con aquela *performance* na que se sentaba en fronte a persoas coñecidas sen se dicir nada, levándoa aquí ao seu extremo.

You may write me down in history/With your bitter, twisted lies,/You may trod me in the very dirt/But still, like dust, I'll rise. Este é un poema de Maya Angelou que acaba de falecer aos oitenta e seis anos de idade. Ela é unha representante, e icona mesmo, da loita afroamericana a través da realización artística e/ou cultural. No noso país é pouco coñecida pero non así no mundo anglosaxón facendo eco da súa morte a meirande parte de xornais. No ano 1993 asina un filme co suxerente e contundente título "*Poetic Justice*" sendo considerada como unha *riot*.

Se non hai compromiso non hai verdadeira fotografía. Son as palabras de Sebastião Salgado, fotógrafo que achega así esta arte ao documentalismo, o que fai fincapé nas dúas variantes ás que se atén. Por un lado ese aspecto artístico e por outro o de documento, podemos dicir case histórico. As fotografías así non deixan de entrever a vida do fotógrafo, é máis, ambas van unidas. Así mesmo recorda que perante os avances tecnolóxicos (o dixital enténdese) os profesionais deberon adaptar-se e os que non o fixeron perderon unha oportunidade importante. As súas fotografías son todas en branco e negro, vendo nesa opción unha abstracción.

En declaracións para un medio dixital Michael Haneke vén de defender os seus filmes coa consideración de que son normais, que esa é a normalidade (baixo aparencia de delirio) e que ademais co cine e as demais artes téñense que mover as mentes até o punto de inqueda e non así calmar. Sabemos que os seus filmes son extensións concretas de conflitos humanos e que as temáticas non deixan de rondar a condición dos mesmos poñendo ás personaxes en situacións e dilemas extremos. Dende calquera perspectiva o seu cine achéga-nos a esas realidades que como espectadores temos que face-las nosas.

Vivimos nunha sociedade globalizada, sen dúbida. *10.000 kilómetros* é un filme que desvela esta realidade a través dunha construción narrativa que retrata o amor na distancia. Non só pola temática é actual senón que indaga e manifesta unha nova linguaxe que se pode considerar meta- cinematográfica posto que as pantallas a través das que se comunican as dúas personaxes non deixan de ser un "algo" como o cinema. A obra é autoría de Carlos Marques-Marcet quen asina a súa primeira longa e foi presentada en festivais como o de Austin en USA.

Un certain regard é o premio que Cannes ofrece ás producións máis experimentais. A fipresci (federación internacional de críticos de cine) deu- lle o galardón a coprodución arxentino-mexicana *Jauja* dirixida por Lisandro Alonso. Mentres comeza a premiación agardamos pola Palma de ouro que este ano pode recaer no filme *Adieu au langage* de Godard (sería a primeira vez). Nembargantes a obra deste realizador parece ser demasiado arriscada para conqueri-la; entre outros factores porque está protagonizada por un can. Godard non deixa de sorprendernos. Cannes segue o seu curso.

En Tailandia houbo onte un golpe de Estado. O exército anulou a Constitución e impuxo a lei marcial. Os medios de comunicación retransmitiron en directo o golpe e despois interrompéron-se as emisións para deixar paso a contidos patrióticos. A primeira ministra, Yingluck Shinawatra, estaba desaparecida. Os manifestantes serán detidos. Este é o clima de inestabilidade dun país no que a democracia na súa vertente máis clásica aínda non ficou

asentada. Despois desta viría a capacidade do pobo non só de escoller goberno senón de decidir directamente sobre os asuntos deste; pero nisto aínda estamos en Europa, na idea de empoderamento da sociedade civil.

Darren Aronofsky é un cineasta neiorquino nado a finais da década dos sesenta. Os seus filmes están enfocados en analizar as relacións sociais que se efectúan en situacións extremas tanto sociais como psicolóxicas. É o director do famoso filme *Requiem for a Dream* e vén de publicar neste ano a súa nova aportación *Noé*. Este director comezou no mundo das curtametraxes antes de lanzar-se ás longas, como sucede en moitos casos. A súa obra dá especial importancia á posta en escena, sendo un cineasta da imaxe, con encadres arriscados que o fan representante do cinema *indie* norteamericano.

281 anti nuke é un grafitreiro coñecido como o Bansky xaponés. Nas súas obras reflíctese o seu compromiso social, sobre todo a súa militancia no anti-nuclear. Sempre con gafas de sol leva ás rúas de Tokio un andamiage de propostas que versan en torno a temas que desde fai décadas preocupan ás novas xeracións. Non nos esquezamos de Chernóbil e a catástrofe que levou aparelhada, e por iso este tipo de reivindicación non deixa de estar de actualidade. O anti-nuclear é unha protesta que se estenden por todo o planeta e que en Xapón non deixa de estar presente. 281 anti nuke fai-nos pensar e reflexionar sobre como ten que estar administrado o mundo.

A cuestión da aura nas obras de arte é algo que vén marcando o mundo da Arte desde os seus comezos. Así as primeiras obras tiñan un valor de culto que as achegaba ao máxico. Na época da reproducibilidade técnica o valor de seres un algo único desaparece, como di W. Benjamin nos seus escritos sobre a fotografía, agora é cando a aura se transforma noutra cousa que non é máis que unha certa lontanía que nos fai entrar así mesmo nos parámetros do belo. A beleza segue a ser o fin último dunha obra de arte e esta conséguese a través da construción dun algo auténtico aínda que se poida reproducir.

Boko Haram é unha organización extremista islámica de orixe nixeriano. Sabemos que despois do 11S o islamismo é un dos focos nas relacións internacionais e case que unha alarma para a estabilidade do sistema mundial. Este non só pertence a zona xeográfica de Oriente Medio e Asia senón tamén en África. Para este grupo a relación co mundo occidental está prohibida e perseguida e xa levan un bo número de mortes por esta causa. Un xuíz do estado español sostén que é preciso unha reforma do sistema do dereito internacional posto que se o líder deste grupo viñera a España non podería ser detido. O fundamentalismo relixioso (islámico) é unha das chaves para entender a política do século xxi.

O Musée d'Orsay está situado nunha antiga estación de trens de París. Alberga as pinturas máis representativas do século xix e é unha ponte entre a arte clásica (Louvre) e a moderna (Pompidou). Concretamente e especialmente pódense ver as obras do pos-impresionista Gauguin, que realizou a súa obra influenciado polas paisaxes naturais e humanas tanto do Caribe como de Oceanía, onde Francia tiña os seus territorios de ultramar. Esta racha co gusto burgués imperante na época e desvela a través sobre todo da cor lugares e persoas exóticas. Hoxe é o día internacional dos museos.

Un día como hoxe pero de 1863 publicou-se en Vigo *Cantares Gallegos* de Rosalía de Castro. Esta data dá pé á celebración do Día das Letras Galegas que este ano está adicado a Xosé María Díaz Castro e que é instaurada pola Real Academia Galega (dende 1963). Díaz de Castro naceu en Guitiriz en 1914 e morreu en Lugo en 1979. O seu libro *Nimbos* (1961) condensa a poesía de toda a súa época. Estes son uns versos deste poemario, da parte *Soños*: “*Hase de amar a cousa hastra que sangue./O verdadeiro amor enferra en neve,/ara nun mar de rosas suco leve,/ ai pro acadulla en sangue.*”

Os anti-mundialistas en Brasil segundo os xornais franceses non son tantos como semellaba. Seguro que hai moitos máis que non se manifestan. O fútbol nestes tempos é considerado como o deporte rei, e un mundial é o seu epicentro. Non obstante os que están en contra del opóñen-se a un derroche de cartos cando hai moita poboación que está a pasar fame e berran que non queren fútbol senón dereitos sociais. Son contrapostos? Sobre todo sabendo que Brasil é unha canteira de bos xogadores...

Xa comezou o festival de Cannes e dende as canles online francesas podemos ver o que alí sucede, en directo. Pois ben, a parte que me tocou ver a eso das 5 da tarde de onte foi a Nicole Kidman coa equipa do filme sobre a dinastía de Mónaco na alfombra vermella atenta e disposta ante o ollar tecnolóxico dos fotógrafos que dun lado e do outro demandaban máis sorrisos. O traballo de fotografar as estrelas do festival leva aparelado unha atención para captar o momento preciso: un bico ou unha mirada cómplice. O importante con todo é sacar *glamour*.

Xa comezan a saír as programacións dos festivais musicais do verán. L'orient le jour vén de publicar os que se desenvolverán en Byblos entre xullo e agosto. Byblos é a cidade aínda conservada e habitada máis antiga do mundo (5.000 a.C.) e dá nome así mesmo ás escrituras sagradas. O Líbano está rodeado de conflitos pero a súa guerra civil xa pasou: Os amigos da miña xeración deste país viviron a guerra civil cando eran novos tendo que emigrar moitos deles. Agora coa situación política máis estábel podemos desfrutar dos concertos da estación estival.

Escoitar música vén sendo algo moi propio do ser humano desde os temas percusivos do primitivismo até a música máis refinada. Hoxe en día os formatos dixitais veñen a substituír aos soportes máis clásicos como a casete e o vinilo. Nembargantes a fábrica de vinilos máis grande dos USA non dá feito coa demanda. O vinilo está de moda e é case todo un ritual “poñer” un disco. Son moitos os grupos que optan por este formato para sacar ao mercado a súas cancións pero estes mesmos non deixan de empregar plataformas dixitais como o bandcamp para a difusión musical. Entre clasicismo e innovación.

Copenhague: Eurovisión é gañado por Conchita. O festival dá o máximo galardón a unha muller con barba que xa todos coñecemos e recoñeceríamos. Ante isto o goberno ruso asómbra-se e pide seriedade. Por outra banda os transexuais celébra-no pois é un paso máis para a normalización da súa condición. De transexualidade xa falou Virginia Woolf en *Orlando* (1928) e aínda que xa pasou case unha centuria volve a estar hoxe da máis absoluta actualidade. Porque os xéneros son construción □

O EZLN tivo unha importante repercusión mediática na década dos noventa, non obstante segue en activo e participando noutros movementos como *La otra campaña*. O sub-comandante Marcos cambiou de nome polo de Comandante Zero. Eu tiven a oportunidade de ve-lo a comezos do século xxi (concretamente no 2006) e o seu discurso na manifestación do 1 de maio versaba xa non só sobre os dereitos dos pobos indíxenas senón sobre os traballadores inmigrantes. O ezln ten máis peso no centro-sur de México, sobre todo no estado de Chiapas (que limita con Guatemala) onde se forxou. Nembargantes son habituais as “subidas” á capital para manifestar- se.

Sun Ra é un músico afroamericano cuxa orquestra segue en activo; podemos ve-la no Primavera Sound de Barcelona este verán. Os seus ritmos son afroamericanos pero con un toque de experimentación que o fai máis orixinal que o resto de propostas deste tipo. Non é tan reivindicativo como Fela kuti ou Seun Kuti (o seu fillo) pero deixa o mesmo pouso que eles: o de ser a voz dun colectivo que estivo marxinado ao longo da Historia. Unha música que nos trasladará a espazos case psicodélicos e a un tempo que se presenta en impasse pero sempre mirando cara adiante.

Ultimamente a imaxe da *Ioconda* é fenómeno de discordia. Algúns xogan coa súa imaxe e transforman a pintura, ben sexa cun inodoro ao carón, bigote, outro rostro etc. O museo do Louvre fala de iocondofilia nestes últimos tempos mais esa admiración pode transformar-se en case burla. Motivo de que? Imaxino que é unha transgresión con respecto á pintura xa clásica. Algo por outra banda repetido na época contemporánea.

Non todo é o que parece. O machismo ocúlta-se na época pos-moderna baixo o termo pos-machismo que non é a eliminación deste senón este mesmo baixo outros parámetros. En función da suposta igualdade consideran que xa non hai diferenzas nen supostas desigualdades e instan á inactividade das mulleres para lograr os seus dereitos dando por feito que xa os teñen. Este termo pos-machismo foi recollido dun artigo de *El país* desvelando así os mecanismos ocultos dos homes que pensan que xa non ten que haber loita feminista e amparándose nunha neutralidade que non é máis que unha liña de consenso imposto, levan a pensar que xa non hai nada que reivindicar.

Onte foi o día da independencia mexicana e todos seguramente nos lembramos de Zapata. Incluso hai berros nas manifestacións actuais que din “*Zapata vive la lucha sigue*”. Tamén o imperio francés quixo facer as Américas en México pero só puideron controlar unha pequena parte do territorio e por pouco tempo. México é un país onde o peso das comunidades indíxenas é importante e transcendente e a súa loita está presente en movementos como *La otra campaña*. Marcos e o seu exército seguen a reivindicar os dereitos destes pobos.

O que está a pasar en Ucraína é grave pois é case unha guerra civil de fascistas contra antifascistas. Algo que me recorda á guerra civil española. Moscova apoia a idea de confederar-se con Ucraína e a Otan non quere dar-lle a relevancia que ten o conflito. En Odessa houbo moitos mortos pero non tivo a repercusión mediática suficiente. Con todo sóame máis a un conflito pos-guerra fría que outro do século xxi no que o Islamismo xoga o rol protagonista.

Ata onde podemos chegar? Cal é a dirección correcta para chegar a onde queremos... porque non todas elas levan ao mesmo sitio. Hoxe tomei un café a carón do estadio de Riazor cun sol potente que nos aloumiñaba o corpo, presto a tan delicado e saboroso pracer. Os traballadores dos bancos non fan ponte e mentres escoitaba radio 3 no carro miña nai foi sacar algúns cartos. Até onde quero chegar? Son cuestións máis ben do día a día sen esquecer esa mirada panorámica que nos leva ao futuro. Moitos dos punkfilos sinalan o *no future* e eu tamén me guío pola idiosincrasia chinesa que di que hai que poñer os ollos niso, no futuro; e isto é así para escapar do pasado e da ilusión do presente.

Animal Lover é un grupo de pos-punk de Minnesota. A voz de Addison, o seu cantante, é enormemente forte e contundente e eleva as letras a un estado case etéreo polas melodías que as acompañan. Derrocha cantidade de enerxía nos seus xa 3 discos, que foron editados en casete e en vinilo (facendo uso dos medios tradicionais de rexistro). Este ano estiveron de xira por USA tocando en locais pequenos para un público reducido. A actitude de “diy” (*do it yourself*) está presente neste grupo que controla todo o proceso de produción. Esperemos velos pronto polo estado español, pero o grupo xa está disolto.

Soledad Vélez é unha cantautora que canta desde o máis profundo sobre experiencias propias transformadas en cancións que deixan pegada; e fai- no até o punto máis interno reflectindo unha cosmovisión repleta de lugares comúns que comparte co ouvinte. Os seus temas, nos que predomina o son da guitarra acústica, son delicados e transparentes pero a súa voz é forte; sostén que se sente máis identificada con ela cando canta que cando fala, é dicir, que lle sae esa digamos “furia” propia. Ademais afirma que o que fai non vén inspirado de ninguén senón que é algo que sae así porque ten que saír dese xeito, sen influencias.

A convención de Ottawa pretende rematar coas minas antipersoais de aquí ao 2025. USA nunha conferencia na capital de Mozambique (Maputo) móstra-se interesado e comprometido a non empregar este recurso bélico. Non obstante rechazaron asinar a convención no 1997, data do seu inicio. Un millón de minas están colocadas entre as dúas Coreas. Algunhas ongs, constatan que ao non poñer unha data concreta para acabar con estas prácticas, pode quedar no ar unha vez que Obama perda as eleccións.

Abel Gance é coñecido polo emprego pioneiro de varias pantallas (e de grandes dimensións) para desenvolver a súa arte cinematográfica. Máis que coñecido no país galo é o seu filme Napoleón. Un filme histórico que desvela a vida desta figura emblemática. Non obstante a idea do filme non é tan importante como a maneira de trata-lo mediante a expresión cinematográfica propia. O que tentaba Gance era crear unha escola de entusiasmo, enerxía, elevación, poderío, metamorfose, grandiosismo... e todo para crear un espectáculo que fora seguido polas masas, á maneira dos teatros gregos.

Onte cumpríronse 30 anos do falecemento do pensador francés Michel Foucault, fito na historia filosófica da Europa de finais do século xx. Rechazou as etiquetas de pos-estruturalista facendo fincapé na idea de que a súa obra ten as raíces na modernidade e especialmente nas teorías de Kant. Con todo, tamén está influído pola filosofía alemá, sendo autores de referencia Heidegger e Nietzsche. Foucault analiza os poderes transgresores e na súa viaxe a Irán toma como exemplo os líderes da revolución iraniana de 1979 entre eles o aiatolá Jomeini.

Estamos perante o maior número de refuxiados desde a II guerra mundial, segundo o informe elaborado na Xornada mundial de refuxiados (ONU 20 de xuño de 2014). Isto pon de manifesto a inestabilidade mundial que estamos a sufrir. En total son 51 millóns, dos que 33'3 ficaron no mesmo país pero lonxe das zonas de conflito, e o 16% refúxianse en países veciños. António Guterres de Nacións Unidas aporta o seguinte dato: Irán e Paquistán son os países con maior número de refuxiados. Acollen máis de 6 millóns de refuxiados afgáns e estes cinco anos despois do conflito aínda non poden regresar os seus fogares.

A líder do grupo estadounidense Lana del Rey vén de facer unhas declaracións polémicas sobre a morte de Kurt Cobain e Amy Winehouse. Sostén que a súas mortes son un fito e mostra unha falta de sensibilidade ante as mesmas. En resposta a filla de Cobain, Frances Bean argumenta que vista de preto a morte deixa de ter ese sentido romántico que lle atribuíña Lana ou incluso a idea de que foi algo *cool*. Con todo Frances era aínda moi pequena cando morreu seu pai, pero supón-se que a asimilou co paso dos anos.

Robert Bresson xa é un fito na historia do cinema francés (e internacional). Nas décadas dos 40 e 50 cando el facía os seus filmes consideraba que a escritura cinematográfica estaba nos seus comezos e que non acadara o desenvolvemento final. Para el, que acuña o termo cinema puro, o que ten que facer este é non mesturar o falso co verdadeiro, formando un mundo coherente. Sostén así mesmo que o cinema aínda non atopou aos seus poetas e opon-se ao cinema como espectáculo e alega o seu amor polo estilo, é dicir, un cinema de autor que neste caso afána-se por mostrar perspectivas espirituais das personaxes manifestándose estas pola extenuación do mundo material.

As milicias actúan fóra dos parámetros de legalidade ou de normatividade e fórmanse ben para axudar ao exército profesional ou ben para combatalo. En Bagdad a milicia Mahdi loita contra os xihadistas e para estabilizar o territorio polo que se postulan na actualidade como aliados dos USA, aínda que no pasado combateron con estes polo control do país. Queda por saber se van a unir-se ao exército regular ou seguir actuando na clandestinidade. O seu líder coñécese como Al-Sadr e é agora un dos personaxes máis influentes de Iraq.

As cantigas medievais dos trovadores son un momento chave na consolidación dunha literatura non relixiosa, exceptuando as de santa maría que si o son. Pois ben, as de amor, escarnio e maldizer supuxeron un antes e un despois na literatura galega, que neses anos estaba unida á portuguesa pois parte do actual Portugal era territorio do Reino de Galiza. Na célebre *Ai ondas do mar de Vigo* atopamos un actante namorado á espera de poder atopar o suxeito dese amor. Unha sinxela cantiga que non deixa de ser profunda e que pon de manifesto que, nesa época, amigo e amado son o mesmo.

Premios internacionais polo recoñecemento dalgún labor hai moitos; non obstante este que citarei é un menos coñecido. Tráta-se do premio internacional de alimentación, ou o Nobel de agricultura. Este ano, 2014 vén de recaer no indio naturalizado mexicano Sanjaya Rajaman. Este resalta o traballo feito en pro da evolución xenética do millo, un alimento por outra banda fundamental tanto para a gandería como para a alimentación en moitas comunidades rurais. Dito recoñecemento pon de relevo a importancia da investigación en materias como a agronomía.

A busca da beleza é o que perseguen as artes plásticas. Esta vén da man do xenio creativo pero tamén de determinados métodos que se instauran como prototipos para acadala. A sección áurea é un deses coñecementos que, xurdindo no Renacemento, pasaron a través dos tempos até a época contemporánea. Pois ben, este recurso é unha maneira de compoñer unha imaxe, ben sexa unha fotografía ou unha pintura. Leonardo da Vinci define-a como “unha división do todo en dúas partes, de tal modo que a parte menor é a maior como a maior o é ao todo”.

O mundo da moda non está reñido co compromiso social e as innovacións artísticas. Un exemplo disto é o fotógrafo William Klein. Os seus traballos foron realizados principalmente na década dos 50 e 60 e abarcan un abano de posibilidades moi extenso; tanto é así que podemos ve-lo como fotógrafo de Vogue (onde experimenta coas posibilidades da cámara: utilizando teleobxectivos e grandes angulares) ou ben como cineasta de guerra debuxando o que pasou en Vietnam ao redor de 1968, época convulsa nos USA polas críticas a dita guerra, filmando un filme colectivo titulado *Loin du Vietnam*.

A obxectivación da fotografía *sui generis* entrona unha nova cuestión: o seu *status* de arte. A idea de que reproduce a realidade (sobre todo nos seus comezos) enfróntase coa creación e así deste xeito poderíamos clasifica-la en dous grandes bloques: a fotografía *verité* e a fotografía artística (que modula a realidade). A historia da fotografía vén aparellada ao quefacer pictórico. A pintura libérase do seu papel de constatar a memoria e pode comezar un camiño novo e independente desde que xurdiron as vangardas pictóricas. As artes plásticas acollen unha nova modalidade e queda definitivamente instaurada como nova arte.

O Curdistán leva tempo solicitando o dereito de autodeterminación. De momento depende de Iraq pero este vendo como a estabilidade se mantén no territorio é favorábel a que adquira a súa independencia. *Peshmerga* é o nome das tropas militares kurdas que están controlando todo o país. Dita estabilidade vén dada polo reforzamento económico principalmente a través dos acordos con Turquía, exportando petróleo polo oleoducto que une os dous territorios. O dereito de autodeterminación é un dos puntos da carta xeral de Nacións Unidas (concretamente o 2.3.)

Nova Iorque é unha das cidades máis multiculturais do globo; non obstante este feito non significa que exista unha verdadeira integración, é máis existe unha segregación a diversos niveis, entre eles no eido da educación. Un estudo recente pon de manifesto que case o 70% dos alumnos de cor estudan en centros nos que non hai brancos. Esta segregación racial educativa choca co decreto (de hai 60 anos) do tribunal supremo que a prohíbe, ditando a sentenza que se coñece co seguinte nome: *Brown vs Board of Education*. As directivas dos

centros reseñan que existe menos integración que hai 40 anos.

Hong Kong é un territorio administrativo que depende das autoridades chinesas. Así China vén de escribir un libro branco sobre a súa situación perante a mesma. Titulado *South China Morning Post* desvéla-se a posíbel autonomía para celebrar eleccións propias sempre e cando sexan afíns a China. É dicir que se sae un goberno “non pro China” non se admitirá como válido. E todo isto no contexto da celebración do 17 aniversario da descolonización de Gran Bretaña.

Hoxe, 13 de xuño é o día de san Antón. Na Cruña temos un castelo que leva o seu nome. Pois ben, o castelo de san Antón é do século xvi e construído para defender a cidade (xunto co de santa Cristina e san Diego). Dende 1968 alberga o Museo Arqueolóxico da Cruña. No seu interior, ademais de xoias castrexas expostas en vitrinas, ten relevancia o pozo onde xa é tradicional pedir un desexo tirando unha moeda (sempre queda o pouso da ilusión). Unha das referencias históricas foi a réplica emprendida por Francis Drake, grande navegante dese século.

Supervivencias é un libro biográfico pero non lonxano de realidades globais. A sociedade establece puntos de conexións, un “algo” que todos chegamos a vivir. Michel Houellebecq fai un retrato das súas experiencias cotiás para conquistar un estado de auto-consciencia. En declaracións a Art Press sostén que o individualismo é o crime e a desdita. Por iso a necesidade de sentir-se parte do outro. Nesta obra aparecen referencias a lugares comúns combinados con expresións máis intimistas: “*Traces de la nuit/ Une étoile, seuel/Préparée pour de lointaines eucharisties/ Des destins se rassemblent perplexes,/Immobiles/Nous marchons je le sais vers de matins étrangers*”.

Os restos das culturas pre-colombinas seguen aparecendo nos lugares sagrados, un labor arqueolóxico que desvela o tipo de cultos que estas civilizacións levaban a cabo. No 2006 atopou-se no Templo Maior de México City unha reliquia da deusa da terra chamada Tlaltecuhltli. Unha escultura de grandes dimensións que permite comprobar que a súa presenza era tan relevante como o seu nome indica. Os cultos á natureza son considerados fundamentais nestas culturas e levan de seu a súa plasmación visual, case sempre en pedra.

Paulo Grangeon, artista francés realiza unha obra no aeroporto de Pequín. Esta consiste na colocación de pandas feitos con papel na superficie do mesmo (concretamente 1.600). Esta obra vén a reivindicar a necesaria protección de especies en perigo de extinción. China segunda potencia no contexto internacional non pode a favor da industrialización abandonar as demandas ecoloxistas, entre as que se encontra o coidado das súas especies animais.

Entropy and the New Monuments, é o título do ensaio de Robert Smithson sobre o minimalismo na arte, predicindo e anunciando ao mesmo tempo a destrución do obxecto minimalista pola década dos 50 do século pasado. Este texto non deixa de resaltar a canonización desta corrente que ten a súa máxima expresión no este de USA, concretamente en Nova Iorque de onde saíron os máis importantes representantes que avogan pola simplicidade nas formas e o rechazo a toda manifestación de expresividade. Este período correspóndese cun cambio na sociedade americana, pois xorden as diversas organizacións de liberación e a arte así tamén se desprende e libera do seu método e fin tradicionais, a representatividade.

Jean Vigo é un autor de filmes poéticos que morreu prematuramente cando só tiña trinta anos de idade. No seu legado deixou tres filmes transcendentos (entre eles *L'Atalante*) pero descubríronse moitos máis guións que nunca chegou a realizar. Vigo tiña relación coa escola construtivista rusa e mesmo o seu director de fotografía era Boris Kaufman, irmán de Vertov. Deste xeito edita os seus filmes mediante a montaxe de asociacións provocando un efecto

psicológico no espectador. Desde 1951 celébra-se o Premio Jean Vigo en Francia para galardoar a novos cineastas. A súa obra agora é de culto.

A Orixé do mundo é unha pintura realista de Gustave Courbet do ano 1866 que reside no Museo de Orsay desde finais do século xx. Unha artista da *performance* sentou-se diante da mesma para realizar unha intervención ensinando o seu sexo. Pode parecer-nos moi atrevido e certamente o é pero non é un escándalo pois é arte (é-o de verdade?) Esta pintura estivo gardada moitos anos antes de ser exhibida ao público supoñemos que pola moralidade da época (finais do xix) pois a pesar de que existiron espidos en toda a historia da arte (desde a tradición grega) este cadro pon en primeiro plano o sexo dunha muller.

Fai 25 anos do suceso de Tian'anmen, un dos capítulos máis escuros da historia contemporánea chinesa. Non só se manifestaron en Pequín por unha apertura do réxime comunista senón que foron vinte semanas de manifestacións por todo o país. Shiwei na actualidade é o director de Human Rights e destaca a creación dunha plataforma de activistas que non propoñen un cambio de réxime senón que se cumpra a constitución chinesa en materia de dereitos humanos. Esta plataforma leva o nome de “Nova cidadanía” e estes como en 1989 loitan por un comunismo máis humanista.

No 2014 conmemórase o vinte aniversario da morte de Kurt Cobain, unha das iconas da cultura underground norteamericana, que de xeito contradictorio, vendeu e vende milleiros de discos. Por este feito algúns pensan que se suicidou pero o enigma en torno a súa morte non está resolto. *Last Days* (Gust Van Sant, 2005) retrata os días antes da súa morte dunha maneira exemplar, aínda que non deixando de ser ficticia, pois é exquisitamente introspectivo. A música de Nirvana segue a ser e estar de actualidade dúas décadas despois da súa desaparición.

En Salvador o antigo guerrilleiro Sánchez Cerén é nomeado presidente. Formou parte da Fronte Farabundo Martí de Liberación Nacional (FMLN). En Latinoamérica os presidentes Evo Morales e Correa aplaudiron a nova. Observamos que as ideas bolivarianas seguen a callar e a presentar-se como unha alternativa desde a que gobernar. Esta é unha vía populista pero que debe ser entendida como unha proposta para acabar coas desigualdades crecentes tanto internas como no xogo das relacións internacionais. A pobreza é sen dúbida un mal que erradicar e estes partidos posiciónan-se do lado dos máis desfavorecidos.

Bed in (Na cama, 1969) foi a *performance* que Yoko Ono e John Lemon fixeron contra a guerra de Vietnam. Son moitos os artistas que se manifestaron de diversas formas contra a intervención dos USA nese país. Ese ano correspóndese tamén co maio francés e as correntes pos-modernas comencan a facer brecha. Yoko Ono ten unha especial relación co músico experimental John Cage e a ambos úne-os o interese polas formas de arte efémeras. Foi membra fundadora do movemento Fluxus. Para ela a arte era unha forma de entender mellor a vida.

Jean Paul Belmondo é un actor francés nacido no 1933 e fetiche de Godard. No filme *Ao final da escapada* (1959) fixo un fito na historia do cinema francés, sendo o filme que marcou o inicio da *Nouvelle Vague* e que foi guionizado por Truffaut e dirixido polo mencionado director. É un dos actores máis prolíficos franceses protagonizando máis dunha ducia de filmes. Xa no ano 1988 foi-lle concedido un César pero este rechazou-no. No 2002 casa cunha muller 24 anos máis xove que el que formaba parte da súa compañía, tendo en común unha filla.

En arte, esta-se a dar unha situación recente e orixinal que consiste na re-utilización de materiais para a construción das obras. Deste xeito o fai o artista de Corea Yong Ho Hi, quen con pneumáticos realiza unha escultura que representa unha besta, un animal salvaxe. Con

isto podemos afirmar que os obxectos domésticos sofren unha re- utilización e que incluso os *objets trouvés* poden converter-se en obxectos artísticos (non esquezamos a Marcel Duchamp) nun momento no que así o cotiá chega a ter o valor de obra de arte. En todo caso é a man do artista e os seus significados os que lle atribúen dito estatus.

Corea do Norte ameaza con un ataque nuclear aos USA en declaracións feitas polo presidente Kim Jong-Un no parlamento da capital Pyongyang, no 61 aniversario da fin da guerra civil de Corea. Ben é certo que a fin da guerra fría rematou e ese ambiente con un binomio entre ameaza e contención tamén con ela pero segue a haber rivalidades entre os USA e as nacións que aínda se dirixen mediante reximes comunistas. Provocacións por parte de USA, pola colocación dun portaavións na fronteira con Corea do Sur puideron ser os detonantes desta declaración de intencións do norte.

O grupo Smog é o antecesor do que sería o debut en solitario de Bill Callahan. Un grupo que se caracteriza polos seus sons envolventes e delicados que apuntalan a herdanza dun sentimento profundo para coa humanidade. De onde herdado? Da elocuencia do saber vivir entre cancións que descubren sentimentos. A voz do *frontman* é seducinte e transportadora a un lugar sen nome que é o lugar dos soños. Ensoñacións perante unha vida ficticia, a creada pola súa cosmogonía que pon de manifesto un mundo interior cheo de sentimentos. E, como non, tamén lle cantan ao amor, nas súas diversas formas; un canto que clama e reclama sentir con máis énfase.

India Song foi escrita en 1975 por Marguerite Duras. O tempo de rodaxe non foi moi extenso, rematándose en dous meses e rodado en mansións de París; mais o lugar de ficción é Calcuta onde ela estivo na súa adolescencia e para dita rodaxe preferiu non volver senón utilizar tan só os recordos que tiña. A trama do filme resúme-se nunha historia de infidelidades, e concretamente na vida promiscua da esposa do cónsul francés da India, que, cansa da vida aburrida que levaba busca experiencias alleas ao matrimonio. É destacábel en canto á produción que as voces (en off) foron gravadas antes da rodaxe.

A autora de *India Song*, Marguerite Duras naceu na Indochina francesa no 1914. As súas obras, como o citado filme, están cheas de referencias a esta colonia francesa, e nela hai unhas constantes que se poden xeneralizar na temática do amar e ser amado. Politicamente posicionada participou na resistencia francesa contra os nazis e foi axudada por Mitterrand para escapar do país. Volvendo as súas obras vemos a ausencia da nai como factor temático, tamén os inicios na aventura amorosa, e o mundo diplomático como contexto para o desenvolvemento dos seus filmes (dos que moitos teñen unha novela que os precede). Morre en 1996 en París.

Leonardo da Vinci pinta a *Ioconda* a comezos do século xvi, concretamente entre 1503 e 1519. Actualmente está no Museo do Louvre en París pois foi adquirida polo rei francés Francisco I de Francia. Tamén é coñecida como *A mona Lisa* pois representa a Lisa Gherardini. A pintura está feita con óleo sobre táboa mediante a técnica do *sfumato* e ten unha extensión de 77x53. O seu sorriso é o máis famoso da historia da arte (e non deixa de ser enigmático) pois a obra é visitada por millóns de persoas ao ano.

O presidente republicano de Texas, Rick Perry vén de manifestar que, perante o fluxo masivo de inmigrantes de México vai enviar á fronteira miles de militares. Desde Texas sosteñen que así pódese loitar contra os cárteles mexicanos. Poucos anos despois da construción do gran muro que separa México de USA os migrantes seguen a perseguir a se cadra utopía dunha vida mellor. Xa hai case 10 anos no primeiro de maio, o sub-comandante Marcos, uníase á loita polos dereitos das persoas mexicanas migrantes. En México a chamada *La otra campaña*, da que forma parte o ezln, tamén se posiciona a favor do dereito á liberdade de circulación da poboación.

Baudrillard explica a idea de hiperrealidade. Isto significa que existe unha realidade máis explícita que o real e pon como exemplo a sociedade estadounidense na que a busca por unha perfección no só estética converte a sociedade nun escenario. Podemos poñer en relación esta idea cos discursos de Hollywood que así mesmo crean idearios e busca dun amor ideal, o corpo ideal, etc. chegando a construír o que el chama simulacros, que son un proceso que afasta a sociedade da vida cotiá, enlazan co discurso da sociedade do espectáculo.

Linguaxe e cinema analiza a semiótica do cinema desde postulados estruturalistas. Christian Metz pon de relevo que os significados no cinema veñen dados pola construción do discurso. Así temos por unha banda a obra de arte en si como parte da estética, e a banda semiolóxica citada. Metz establece a diferenza entre filmico e cinematográfico, o primeiro viría da man desa mensaxe e o segundo sería un conxunto de códigos. Xa cara o final do ensaio afirma que na linguaxe escrita hai un límite de símbolos (os do alfabeto) e que no cinema isto non é así, xa que hai un ilimitado número de imaxes.

John Coltrane é un dos músicos de jazz máis importantes do século pasado. Naceu nos anos vinte e morreu no 1967 en Nova Iorque. Os seus estilos van dende o hard bop, free jazz até o jazz modal gravando arredor de 50 discos como figura principal; con todo tamén colaborou con outros grandes coma Miles Davis ou Thelonious Monk. Para moitos a súa obra mestra é *A love supreme* do 1964. O seu legado non é só musical senón que tamén foi un loitador polos dereitos da minoría negra nos USA. En canto a súa vida privada dicir que casou coa pianista de jazz Alice Coltrane quen morreu bastante máis tarde que el, concretamente no 2007.

Moholy Nagy, ademais de fotografías realizou filmes aínda que por estes non sexa tan coñecido, e son un reflexo da arte que se facía nos anos 20, época de vangardas. Nagy pertenceu á escola da Bauhaus e nas súas curtas vemos a herdanza desta. A plasticidade é o elemento que engloba as demais partes do filme, como trazo e cor, e proba que o cinema non deixa de ser unha arte plástica. Da mesma época e con similitudes temos os filmes de May Ray que ben é certo son máis metafóricos, non tan achegados á pintura abstracta como Nagy. Este ademais emprega o movemento das figuras xeométricas para acadar o efecto cinético.

Nos comezos da realización cinematográfica atopamos dúas correntes que marcarían os pasos do que estaba por chegar. Referímo-nos ás encabezadas polos irmáns Lumière e a Méliès. Os primeiros fixeron un cinema máis próximo ao documental, gravando secuencias nas que por exemplo aparecían obreiros saíndo da fábrica ou trens en movemento. Esta é a corrente documentalista pero, por outra bando vemos o cinema do citado Méliès que, facendo uso de filigranas coas imaxes, deixa a porta aberta ao cine como construción doutra realidade, a da súa propia imaxinación. Esta é a vía da ficción, pero dunha ficción como *constructio* non coma representación dunha realidade creada.

A Modernidade vén sendo o movemento no que nos atopamos desde a ilustración e as teorías kantianas, nas que se priman os postulados racionalistas, veñen a defini-la. Con todo, na actualidade estan-se a formular teorías como a da pos-modernidade, pero outras tamén como a de modernidade líquida. A modernidade líquida de Zygmunt Bauman define un período, o actual, no que a identidade se constrúe por diversas canles e en constante mutación xa que habitamos unha época incerta e máis afastada da loita de clases que a comezos de século (do xx referímo-nos) e isto supón que os valores da persoa están precedidos por unha busca constante das coordenadas en cambio.

Á busca do tempo perdido trata sobre a memoria e como esta se modula á maneira de recordos que proceden de momentos nos que un obxecto material se revela como fornecedor dos mesmos. Eses pequenos detalles que nos trasladan a outro tempo e que ben poden ser ora unha cunca de té ora o olor dunha flor. Marcel Proust fai un exercicio de estilo levándo-nos a unha prosa abundante, explicativa á esgalla e valente polo que ten de autobiográfica.

Podemos dicir que esta novela é costumista pola descrición dun xeito de vida, polo detalle na descrición da mesma pero enlaza coa escritura modernista do século xx.

O surrealismo en pintura ten, segundo André Breton, o seu máximo representante en Miró polo seu automatismo psíquico puro que desenvolve as imaxes que xorden do mundo dos seus sonhos ou do seu subconsciente achegándose a unhas revelacións que poden ser clasificadas de naifs. Miró nace en Barcelona no ano 1893 e morre no 1983 na illa de Palma. Nos seus comezos como pintor mostra influencias do cubismo, expresionismo e fauvismo pero será a viaxe a París a que dea o xiro cara o surrealismo aínda que pouco despois vai abandonar este grupo por diferencias sobre todo políticas pois dá un xiro cara convencións menos comunistas e máis individualistas.

O dadaísmo é o movemento que antecede ao surrealismo e do que este toma algunhas nocións. Para os dadaístas é esencial rachar cos preceptos derivados da razón e postulan a creación dun ser humano novo que basee o seu ser na liberdade tanto de creación como de existencia. Deste xeito para a creación literaria a construción fai-se a través de escritura automática e nas artes plásticas emprégase o *collage* ou a fotomontaxe. O que houbo antes deles non ten interese rompendo con toda tradición non só nas artes senón tamén no xeito de vivir, que tamén ten que ir acorde cos seus postulados.

O termo construtivismo aparece por primeira vez no libro *Manifesto Realista* de Gabo Dien Aléksei Gan que data de 1920, publicado en Rusia pouco despois da Revolución de Outubro. Moitos dos seus defensores aliaran-se cos bolcheviques ocupando postos en museos e institucións artísticas como é o caso de Rodchenko. A primeira exposición construtivista será no ano 1921 sendo a obra canónica a construción de Vladimir Tatlin para o Monumento á Terceira Internacional, unha torre de

400 metros de altura con estrutura en espiral onde se albergaría a sede da Internacional Comunista e que nunca se chegou a construír, tendo non obstante moita importancia os bocetos.

Hoxe fai 60 anos que morreu Frida Khalo en Coyoacán, barrio da cidade de México D.F., onde tamén se atopa o seu museo. Frida naceu en 1907 e desde moi cedo tivo unha relación co muralista Diego Rivera (casaron en 1929), ambos militantes do partido comunista. A obra de Frida flutúa entre o realismo, expresionismo e o surrealismo, estando en contacto cos surrealistas Parisinos. Destacan na súa obra os autorretratos onde se pode apreciar esta mestura de elementos; o primeiro data de 1926 ao que seguiron moitos outros, como *A Columna Rota* de 1944. Nos seus lenzos deixa ver a súa orixe pois en moitos hai motivos da arte popular mexicana.

O museo de Rodin está emprazado nun fermoso xardín que acolle entre outras a escultura do Pensador. No filme de Woody Allen *Midnight in París* aparece unha Carla Bruni que representa o papel de guía por dito museo. Pero volvamos co autor. Este procede do estilo neoclásico e é considerado o primeiro escultor moderno formándose na escola de artes decorativas. Ten amplos coñecementos en anatomía e considera que é o artista o quen ten que escoller o obxecto a representar e por esta representación que supón inxectar o seu punto de vista, o obxecto renace creando unha imaxe nova aos ollos do mundo.

Eisenstein dá un novo pulso ás teorías cinematográficas xa nos anos 20. Para el a non indiferenza da natureza é o que fai posíbel a construción dun método propio para o cinema, de xeito que entramos na mirada extática (de éxtase) cando contemplamos as leis da natureza que, por ser materia, ten os mesmos sistemas que a nosa materia, a do ser humano. Deste xeito ao coñecérmo-nos a nós tamén coñecemos a propia natureza. E para isto a montaxe é a fórmula, a esencia do método, que ten que levar aparelhada unha reconstrución da realidade a

partires das premisas da Revolución para acadar a expresividade argumentativa e saír de si mesmo.

O Consello de Seguridade da ONU, prevé unha reunión para o día de hoxe debido á escalada da violencia en Gaza, e demandada polo pobo palestino, os países árabes da ONU e o secretario xeral Ban Ki Moon. Este aconsellou-lle ao presidente de Israel, Netanyahu, que mantivera o control, un feito que segundo o secretario non se está acadando. O portavoz da armada israelí, Moti Almoz, advirte que a operación vai-se estender nos vindeiros días baixo o nome de *Frontera de Protección*.

Manhattan de Woody Allen comeza cunha oda á cidade. Así planeamos pola mesma como se esta fora unha personaxe máis pero ademais facémo-lo desde a ficción dentro da ficción converténdose nunha secuencia meta-cinematográfica. Neste filme Woody Allen traballa cunha das súas musas: Diane Keaton, da que, no filme, se namora. Pero a historia sentimental non pode ficar aí ao tratar-se dun filme deste director pois sempre remata enleando a trama. Feita en 1979, pon de manifesto como a clase media e os seus matrimonios non son máis que unha máscara que agocha relacións subterráneas.

No libro *A construción da personaxe* Stanislavski analiza con teorías e experiencias como se debe formar un actor de teatro. El foi pedagogo e actor na escola rusa e o libro é unha guía que todo actor debe senón seguir ao menos coñecer. Os exercicios que propón están marcados polas vivencias na escola da que como dixeron formou parte como alumno e como profesor. Creou un método propio no que se desvela que o actor ten que revivir sentimentos e emocións da súa propia vida para recrear as personaxes. Este método é seguido por importantes actores ao longo de todo o mundo, mesmo en Hollywood como é o caso de Marlon Brandon (entre outros moitos).

No contexto dunha Francia que perde en torno a 1870 Alsacia e Lorena diante de Alemaña, xorde a idea de celebrar unha exposición universal para devolver-lle prestixio ao país. Así, a exposición preve-se para 1889 no primeiro centenario da Revolución. O emblema da mesma será a *Torre Eiffel*, deseñada por Maurice Koechlin e construída por Gustave Eiffel. Foron necesarios 200 obreiros e dous anos de construción para este monumento feito en ferro e con 18.000 pezas. Foi durante 41 anos a maior construción do mundo, sobrepasada no 1930 polo *Chrysler Building* de N.Y.

As plumas de Montezuma non volverán a México senón que quedarán en Viena debido ao seu fráxil estado. Este tesouro pre-hispánico é un dos máis importantes conservados e desvela unha parte significativa da estética dos pobos indíxenas, concretamente dos seus dirixentes. Pois ben, Montezuma pertence á casta Axayacalt e naceu no 1398 morrendo no 1469. Os seus dominios esténdese a Guerrero, Oaxaca, Hidalgo, Puebla e Veracruz. Destaca a construción durante o seu reinado da cidade de Technotitlán (actual México City), capital do Imperio Mexica. O seu nome significa, “lugar onde nace o froito do nopal sobre as pedras”.

Salvador Dalí sostén que a vida debe ser unha festa continua. Pois ben, pode ser considerada esta afirmación como unha loa á vida, ao desfrute, á positividade e á continua satisfacción. Drama ou comedia? No cinema fórmula-se esta dicotomía e nas máis das veces atopamos que estes dous elementos aparecen xuntos no filme. Que actitudes hai que ter para conmemorar todos os días esa felicidade? Pois isto débese-o sacar cadaquén do seu propio interior... Para a filosofía taoísta, dentro de algo bo hai algo malo e á inversa.

Música electrónica é o que realiza Svreca a través de set orixinais e elegantes que deixan unha sensación de viaxar a través do espazo. As composicións son soños, elementos oníricos transformados en música. A mirada é a dun facedor de experiencias rítmicas que trasladan o ouvinte a lugares descoñecidos pero que si se poden identificar, lugares que son etéreos e

exóticos e que ben poden facer de banda sonora dun filme experimental. Svreca procede do estado español, e este verán actúa en Madrid e Barcelona. Unha boa ocasión de vivir en directo a alquimia do techno.

Arabia Saudí envía 30.000 militares á fronteira con Iraq segundo informaba a canle televisiva Al- Arabiya. En Iraq levantáron-se milicias coa intención de crear un estado islámico máis forte por parte do Estado Islámico de Iraq e o grupo insurxente Al-Sham (ISIS), ambos sunitas, que avanzaron en varias cidades desde fai un mes, pretendendo crear un califato. King Abdullah, o presidente de Arabia Saudita realizou dita operación para protexer o seu estado de posíbeis ataques terroristas. Como se pode ver as fronteiras en Medio Oriente son puntos chave para a seguridade das nacións.

Interrogar-se sobre a función e percepción da arte é a consigna de Loiu Lawler (nacida en Nova Iorque en 1947) funcionando como un leitmotiv ao longo da súa obra desde que comezou en 1978 nunha exposición colectiva en *Artist Space*. A súa idea non é tanto a da composición da obra senón o que rodea á mesma. Así sostén que o importante é o contexto na que a arte se realiza; é dicir as consideracións económicas e sociais. Por esta mesma razón, interésase pola relación entre arte e comercio e as súas inauguracións convérten-se nun acto de relacións públicas remitindo á cultura do espectáculo. A súa instalación do ano 2000 ten un título moi suxerente: *Something About Time And Space But I'm Not Sure What It Is* e pon en cuestión a diferenza entre reprodución e obra orixinal.

A ópera *A traviata* de Verdi está inspirada na *Dama das Camelias* de Alexandre Dumas (fillo). Foi estreada en Venecia en 1853. É un drama psicolóxico de carácter intimista, polo que se diferencia do resto de obras do compositor que teñen contextualizacións históricas. Foi a primeira ópera na que se empregaron vestimentas contemporáneas como *smokings*. A trama sucede na cidade de París e céntrase na vida de Violeta Valery e a súa aventura amorosa con Alfredo Germont. Ela muller liberal, sente que chegou o verdadeiro amor pero teme que a súa liberdade remate. Finaliza coa morte dela, en mans del. Hoxe represéntase no Palacio de Bellas Artes de México d.f.

John Cage, pai da música experimental que xorde en N.Y, ofréce-nos unha achega co piano chamada *Dreams*. Un paseo tranquilo por unha composición que a diferenza do *grosso* da súa obra non é tan experimental senón que bebe de fontes clásicas, da maneira clásica de tocar este instrumento influenciado entre outros por Erick Satie. John Cage morre no ano 1992 e tras de si deixa unha obra que pasará a historia. Esta é 4'33", composición sen nengunha nota, é dicir, o silencio e que foi interpretada para o público con orquestra.

Unha delicia, enmarcada nas notas dunha guitarra clásica. Así en acústico canta Damien Jurado *Everything Trying*, canción delicada e ensoñadora que nos transporta a un mundo onde mirar directo aos ollos da persoa amada, en profundidade, até descubrir a súa áurea. Vemos unha *performance* del no medio dun bosque en Colorado, facendo da súa voz un elemento máis da natureza. Desde esta perspectiva nada pode ser erróneo achegándonos ao concepto de beleza e de verdade. Unha delicia, o dito, e é máis, un alegato á sinceridade.

A cadencia como o *sfumato* dunha pintura disólve-se durante os tres minutos de canción. *Tree Bones* de Port O'Brien é un percorrido por consideracións de orde familiar na que se fai referencia á relación entre irmáns a través dunha paisaxe onírica na que a natureza está presente. As notas de guitarra van acompañadas de sons de violín que leva o fío rítmico en toda a peza. E en todo este entramado a casa como fin a conquistar, atopar un fogar, un novo no que poder descansar dunha viaxe emprendida para descubrir unha sensación de liberdade.

Esta canción é, como case todas as súas, un misterio. Un misterio doméstico no que dilucidamos unha relación que, parece, acaba de comezar. Semella que os dous non se

coñecen ben, ou non o suficiente porque aínda se crea a sorpresa. Unha letanía de accións que desvelan que o día a día pode converter-se en algo extraordinario. A canción é *O peor poema* e o autor é Sr Chinarro. O ton da mesma demostra que hai unha especie de pacto de convivencia pero que, con todo, tamén hai marxe para berrar. E que sempre se pode cambiar de tema (no peor poema).

Vilgot Sjöman firma *Son curiosa amarelo / Son curiosa azul*, un filme díptico do ano 1968. A protagonista é unha muller que vive a súa década dos vinte e pertence a sociedade sueca, como o director. O filme fai un repaso pola súa vida, unha vida levada a cabo de maneira alternativa ao *mainstream* e que tamén se encadra nas loitas pos- modernas do ano 1968. É salientábel no filme (con respecto a nosa posición de cidadáns do estado español) que na época da ditadura franquista ela, a modo de xornalista – independente - pregunte á xente que ve pola rúa que é o que pensan do rexime de Franco.

Whatever Works (Se a cousa funciona) de Woody Allen estreada no 2009 é un cántico á transformación persoal e social. As personaxes que, vindo dun medio tradicional cambian ao chegar N.Y., emprenden unha vida totalmente nova e distante do que era. Non obstante, a protagonista feminina xa tiña idea de facer algo distinto coa súa vida no momento de iniciar a viaxe, non así a súa nai quen chegaba á cidade coa pretensión de que a súa filla regresase ao campo. A nai dela é para min a grande triunfadora e a personaxe que acada unha maior metamorfose. Con todo o final feliz, rematando cunha oda chea de ledicia, é-o para todos eles.

Songs from Woody Allen's films é unha colección de cancións que aparecen nos filmes deste director. Cómpre destacar primeiramente que el tamén é músico e que polo tanto debe ter unha sensibilidade especial para esta arte. En case todos os seus filmes elixe música jazz, recorrendo aos *standards*. Este volume é polo tanto unha ocasión inmejorable para achegarse a este xénero e así mesmo para poder mergullar-se de novo nos seus filmes empregando o oído.

O cubismo foi o movemento artístico que precedeu as vangardas (*in stricto sensu*) a comezos do século xx, xa no primeiro decenio. O fundamental deste movemento é que racha cos preceptos renacentistas de perspectiva creando o lenzo desde todos os puntos de vista do obxecto a representar, trazando así unha perspectiva múltiple. Entre os seus fundadores destacamos ao fundamental Picasso (quen viñera dunha tradición pictórica anterior clásica) sendo unha das súas obras, *O Guernica*, un fíto. A aparición da fotografía permitiu á pintura liberar- se da representación da realidade e optar por novas vías.

Canto das espigas (1929) de Maruxa Mallo demostra que as súas pinturas están fortemente influenciadas polo ideario galego e os seus costumes. O millo vén sendo un alimento que destaca na idiosincrasia de Galiza. Así, achamos o mundo rural nos lenzos pero como elemento de pinceladas surrealistas pois estes están, como se dunha acrobacia se tratase, enriba dos dedos da muller que os sostén. Unha muller, como moitas que aparecen na súa obra, inmortalizando a figura feminina. Non deixa de ser unha pintura figurativa pero achégase ao estilo cubista polos trazos marcados e as hipérboles, que no seu conxunto, procuran unha visión metafísica.

Maruxa Mallo está considerada unha das pintoras máis vangardistas de Galiza que así mesmo pertence á xeración do 27 española (xunto con Vicente Aleixandre, por exemplo). Nacida en Viveiro vai estudar a Madrid onde se relaciona con escritores e artistas como Salvador Dalí. Ao estalar a guerra civil foxe a Arxentina onde colabora na revista de Borges chamada *Sur*. No 1991 recibe a Medalla de Galiza. De entre as súas pinturas surrealistas destacamos *Canto das espigas* (1929).

Ata finais de setembro podemos ver no Musée d'Orsay as esculturas de Jean Baptiste Carpeaux, escultor francés do século XIX. A súa formación revela un alto coñecemento en técnicas do movemento. Por outra banda nunca abandona os preceptos da arte barroca e a súa formación e inspiración teñen que ver coas viaxes que realiza a Italia, principalmente a Roma. A súa obra *La Danse* (1869) situada na fachada da Ópera de París foi duramente criticada por falta de decoro. Así mesmo realiza *Vacante con rosas uns anos antes* (1961) onde podemos atopar motivos que proceden da mitoloxía grega.

I'm so tired é a canción de Fugazi máis sosegada pois excepto esta todas son dunha enerxía case incalculábel. Non obstante falamos da música porque a letra si que está cargada de potencia. O camiño de cadanseu debe estar rexido polas decisións propias sen mirar ao redor. A envexa que se menciona na canción é un estímulo para seguir adiante e por iso non pode converter-se nun obstáculo que paralice. As notas do piano envolven nunha atmosfera cargada de intimismo para acompañar-nos nun día no que precisemos un impulso.

Un dos documentalistas máis relevantes da URSS foi Dziga Vertov. Para el o cinema é un sistema ao servizo da revolución e mediante a montaxe (o aspecto específico do cinema) admite que se pode formar ideoloxicamente. Pero ademais é unha montaxe que se asimila ao fenómeno poético creando relacións entre unhas imaxes e outras que se basean nas figuras retóricas. Un paseo pola vila de Moscova é o que realiza en *O home da cámara* (1929) un dos primeiros documentais da historia. Os seus traballos son denominados cine-verdade (kino-pravda). Anos máis tarde, en Francia créase o grupo Dziga Vertov, dirixido por Godard para homenaxear a este cineasta, cuxo legado foi transcendente.

Man Ray en Nova Iorque foi un dos pioneiros no que a pintura abstracta se refire, nembargantes é coñecido máis polas súas fotografías. Entre elas atopamos unha de 1932 que retrata a Pablo Picasso e unha máis antiga (1922) onde podemos ver ao cineasta Jean Cocteau. Con todo son máis significativas as súas fotografías de espidos nas que practica con técnicas experimentais como son a solarización. Ray nace en USA pero trasládase a París onde entra en contacto co grupo surrealista (xa antes en N.I. foi o co-fundador do grupo dadá desacidade) e da época é a famosa fotografía *o Violon d'Ingres*.

A fotografía de Robert Doisneau é transparente e inequívoca retratando a realidade en si. Así o resultado por unha banda é dunha pureza artística e por outra consegue un efecto documentalista. Pretende co seu traballo extraer anacos de vida na cidade de París de onde é orixinario e faizno deixando proba estética (eterna) en fotografías como a do *"Bico ante o concello"*, pero non retrata só a xente anónima senón que tamén inmortaliza un instante da vida de Picasso en compañía da súa amiga Françoise Gilot no ano 1950.

A Chema Madoz concedéuse-lle o Premio nacional de fotografía no 2000. Un ano antes o Cegac realiza unha retrospectiva das súas obras de finais dos noventa. Os seus temas recorrentes son a transformación do espazo habitual e/ou real, inducendo elementos novos a dita realidade. Isto é facer de obxectos cotiás un algo que teña outro uso (converter unha alcantarilla nun corredor de pratos). Emprega principalmente o branco e negro para as súas composicións e volviendo sobre as temáticas tamén ten predilección pola choiva ou as imaxes producidas pola mesma (un vidro con gotas de auga).

Ronen Golman é un fotógrafo contemporáneo que realiza fotomontaxes. Engade, aos elementos reais, anacos doutras realidades recreadas. Salientamos aquela na que un paraugas recibe como se for auga, unha bacanada de mazás, verdes. Destacamos a cor pois predomina o branco e negro (tanto no fondo como na vestimenta do home) pero é resaltada polo verde da froita. Non deixa de ser unha fotografía surrealista e incluso nos fai pensar en René Magritte, non obstante ten un pouso máis actual.

A natureza é fonte de inspiración de moitos artistas. Edith Meusnier traballa neste sentido coa creación de natureza artificial que non oculta a verdadeira senón que a potencia nunha simbiose que fai chegar a catarse ao espectador. Empregando materiais téxtiles elabora mantos de vexetación que traspasan límites como pode ser o da beira dun río, unindo así a mesma con anacos de tea que permiten cruzar no ar a auga. O resultado é o dunha beleza que dialoga co espazo facendo despertar a imaxinación, pois invita a pensar en termos de harmonía entre o que xa está e o que pode ser.

“*Casa Tomada*” é o nome da instalación de Rafael Gomez Barros que se pode ver na Saatchi Gallery de Londres despois de ter pasado por edificios emblemáticos de cidades que tamén o son. Con esta obra na que se poden ver formigas xigantes que se apoderan dos espazos, pretende dar visibilidade aos inmigrantes de Colombia, o seu país de orixe, nun contexto no que a violencia nas súas diversas vertentes leva aos colombianos a desprazar-se de maneira forzosa. A peza forma parte dunha exposición que leva por título “*Pangea: Nova arte de África e América Latina*”.

Para crear conciencia sobre os desastres da guerra, en Londres asistimos a posta en escena dunha instalación que conmemora a participación de Gran Bretaña na I guerra mundial. Consiste na construción de máis de 800.000 papoulas de cerámica que saen da ventá da Torre de Londres e que se estenden polo chan sendo a metáfora de todos os mortos na guerra. Foi realizada por un artista da cerámica chamado Paul Cummis e polo escenógrafo Tom Piper baixo o título *Blood Swept Land and Seas of Red*.

Son coñecidos os seus filmes psicolóxicos, non obstante tamén dirixe outros con temáticas diversas. Referímo-nos a Hitchcock e a *Encadeados* (1946). O director opta por unha historia de amor nun contexto político internacional como é o da fin da II Guerra mundial. Concretamente son dous espías que tentan disolver unha organización nazi en Brasil. Está filmado en Rio de Janeiro e protagonizado por Ingrid Bergman e Cary Grant, dous grandes de Hollywood. Foi producida por RKO.

“*Il n’y a hors du texte*” palabras sobre a deconstrución de Jacques Derrida, filósofo francés que morre a comezos do século XXI. Analiza desde fundamentos que veñen de Heidegger, precisamente da súa obra *Ser e tempo*, como os significados só poden ser relativos e polisémicos e que estes poden ser extraídos da propia estrutura da linguaxe na que están redactados. Así chégase a conclusión, contrapoñéndose a idea de racionalidade, de que finalmente non se pode acadar ningún sentido concreto. Con isto, quere desvelar que non hai interior ou exterior dun texto e que as palabras tamén se miden polo que non está escrito e que ao final o que queda é a retórica (confluindo coa semioloxía).

Ano 1964, *A love supreme*. Coltrane. Potencia e elevación que fan desta peza un chamado á acción para así apostar a todo ou nada entre notas precisas e voces que recitando as palabras “*a love supreme*” nos achegan a carón dunha composición case sobrehumana polo que ten de espiritual. Un rito que hai que saber encallar, facer chegar a porto, e leva-lo a través das sinuosas e directas demostracións de virtuosismo, coa paixón daquel que sen máis acolle, no abismo, a ovación entre as súas mans que son o medio para expresar, se cadra estupefacto, a ledicia do que manifesta con elegancia os sentimentos máis sublimes.

Once upon a time. A terra chá. E o título dunha canción de A.E. Mestura de paisaxes entre USA (nos territorios máis antigos) e Galiza onde as experiencias propias relatan o que non deixa de ser unha vivencia común. *Seica me declararon a guerra.* Así comeza, e relata con un ton espiritualmente cotiá as abnegacións por límites do vivido e ávido de ter máis presenza. En primeira persoa, acada un motivo plural, levando as letras a territorio propio, desvelando que o alleo non é máis que o que rechazamos e conxugando a perda coa historia, aquela na que as conquistas tamén son unha autobiografía.

O raio verde de 1985 é un filme de Eric Rohmer que narra con auténtica paixón polo cotiá como a busca do amor é ante todo un fenómeno no que conta o inesperado e que ademais se conxuga coa propia manifestación da natureza, e así vemos un todo entre o ser e a mesma, non obstante é preciso estar moi atentos aos signos que nos fan levar ao mesmo pois é todo tan delicado que un pensamento abrupto pode desfacer o destino. Tamén é un filme de loita persoal, de chegar a encontrar-se a si mesmo. Non se pode abdicar para atopar o amor, este é o refrán do filme.

Se chegamos a percibir o movemento dun filme é grazas a persistencia retiniana. A retina reacciona ao recibir a luz, formando unha compoñente ácida, que transmitida a través do nervio óptico chega ao cerebro e permite a sensación de continuidade. Deste xeito as fotos fixas unha detrás de outra producen dito movemento. A velocidade estándar é de 24 fotogramas por segundo no cinema. O sistema visual pode ser entendido como a capacidade de resposta aos estímulos luminosos. E así pásase da percepción á interpretación e aquí cada cultura ten os seus propios códigos.

Foi Newton quen aportou os primeiros coñecementos científicos sobre a cor, estudando a desviación da luz mediante un prisma. Deu o nome de *espectro coloreado* á dispersión das cores que se obtén a partir da luz branca. Por outra banda Goethe, analiza a cor segundo un punto de vista subxectivo, das impresións visuais da mesma. Na actualidade unha tarxeta gráfica pode recoñecer máis de 16 millóns de cores. Unha definición da cor pode ser a seguinte: cando un raio luminoso incide sobre un obxecto este absorbe todas as lonxitudes de onda excepto unha que é reflectida cara ao ollo e que constitúe a cor dese obxecto.

O museo da luz, en México d.f. foi inaugurado en 1996 e desde esa data alberga as obras de arte feitas con luz. A súa localización está no Patio do que foi o Colexio de san Ildefonso e é administrado pola Unam. Para chegar a el cómpre baixar-se do metro O zócalo que está a carón da praza do Zócalo, lugar central da orografía da cidade. Así mesmo impárten-se talleres entre outros sobre os fundamentos e principios da fotografía, como tamén sobre a natureza da luz (enerxía electromagnética emitida polo sol ou por outra fonte luminosa).

Considerado un dos precursores da abstracción, Kandinski realiza as súas pinturas a comezos do século xx. Os seus lenzos cheos de cor fan da expresión colorímetra o fundamento das mesmas. Até o momento en que el compuxo os seus cadros existía a realización a través da figuración e foi el quen non obstante comezou a trasladar á pintura a composición a través das emocións que o simple quefacer plástico lle proporciona. En 1912 publica *Do espiritual na arte* onde plasma a súa crítica ás institucións artísticas tradicionais considerando que a arte nova debe basear-se na linguaxe da cor.

Na Amazonía, indíxenas saen por primeira vez do seu territorio (no norte da selva amazónica) e isto é gravado por unha cámara do departamento de asuntos indíxenas. Eles son chamados o pobo do río Xinane e a causa da súa saída, segundo expertos, pode ser que estiveran en contacto con compradores de terra ou mesmo con traficantes de drogas. Segundo a Funai (departamento de asuntos indíxenas do Brasil) serían unha cincuentena. En xeral as tribos en canto a número van de cinco a cincuenta e rechazan o contacto exterior por causa de experiencias dolorosas como invasións e destrucións.

Belmondo é para Godard o que Jean Pierre Léaud é para Truffaut. Léaud comezou con dito director dende neno protagonizando *Os catrocentos golpes* que coma *Ao final da escapada* é do ano 1959 e tamén supón un fito na nacente *Nouvelle Vague*. Léaud interpreta o papel de Antoine Doinel (xa nos *400 golpes*) e vinte anos máis tarde emprendería unha saga de filmes coñecidos como as aventuras de Antoine Doinel nas que destacan a famosa *Bicos roubados*. Non obstante tamén o podemos ver noutros roles como en *Pierrot le fou* ou *A chinesa*. Nace no ano 1944 e segue a facer filmes.

Esta canción compúxo-a e escribiu-na despois de que a súa moza (a da casa, non a dos concertos) tivera un fillo. O amor case o salva (case) porque en realidade só sentía compaixón non amor. Si, certo unha compaixón na que tamén tiña cabida o cariño e a calma de atopar a alguén no fogar. Isto é xogar a dúas bandas, e como din en Franza quen ten máis dunha muller perde a alma. Ou cando menos esta fragmenta-se e no mellor dos casos divídese. O vídeo de *Love will tears us apart*, é case como un concerto para ninguén ao que chegamos cando alguén nos abre a porta deste espazo no que o grupo está a tocar. Sós.

O seu grande éxito *A garota de Ipanema* foi re-interpretado por moitos músicos a nivel internacional. Antonio Carlos Jobim, nace en Rio de Janeiro e morre a finais do século pasado. *Stone Flower* (1970) é un álbum que respeta a tradición da bossa nova a través dunha edificación sonora preparada con receitas de jazz (sempre tiveron nexos de unión) e que nos convida a deixar-nos deleitar por un sabor agri doce. Jobim multiinstrumentista - piano, guitarra, vento - elabora un disco sombrío o cal oscila entre o triunfalismo e a perda. “*Vou voltar*”, un tema no que el tamén canta, é unha declaración de intencións (amorosas).

Mali independizouse de Franza no ano 1960; 30 máis tarde saía o disco *The river*. O seu autor é considerado un dos músicos máis importantes da África negra. Foi o único supervivente de 10 irmáns, e foi chamado Farka pola súa tenacidade (significa *asno* na lingua nativa dos territorios do norte do país). Á música de raíz engáde-lle elementos do blues interpretados a través da guitarra eléctrica pero así mesmo toca instrumentos propios de África como a cabasa. Obtivo éxito internacional gañando 2 *grammys* na sección de músicas do mundo.

Afro é o sétimo álbum de Dizzy Gillespie, do ano 1953. Este músico nace e morre en USA e, ao longo da súa traxectoria, foi un dos que máis experimentaron con fórmulas mixtas de jazz moderno. Sempre coa herdanza afroamericana presente nos seus traballos achéga-se a música cubana e colabora con músicos de Cuba. Importante foi o seu encontro con outro dos grandes, Charly Parker, con quen tamén tocou. A trompeta en *Afro* é sólida e delicada e léva-nos de paseo por outros mares durante pouco máis de media hora na que estamos expostos á presenza de sons que tamén nos poden facer bailar.

Damon Albarn non é novo nisto, nisto da música queremos dicir. Xa en solitario sorpréndenos (sopréndenos?) cun álbum no que a súa voz disfruta do deleite e da simbiose cos demais instrumentos, e tamén estes, produtos duns arranxos máis que delicados, teñen moito que dicir. *Everyday Robots*, soa fresco e sendo intimista revéla-nos que estamos diante dun verdadeiro autor, que canta a un “*you*” que eterno descubre detrás a un suxeito feminino. As veces hipnótica, e pos-psicodélica, pode ser un elemento especial para unha cea para dous.

Tornado tropical que leva ventos cálidos. Así soa *Blues and roots* (1960), unha manifestación extrema da natureza que asolaga unha illa enteira: a da nosa percepción sonora, posicionándonos na parte duns ouvintes que asumen o fulgor que vén das cordas do contrabaixo durante pouco máis de 30 minutos nos que a cadencia se eleva e descende á maneira dunha montaña rusa. Escoitamos o son das voces que claman por un lugar no repertorio, berros catárticos que ocupan o lugar de remuíños, mesmo de tronos que acompañan esta tempestade. E por momentos volve a calma.

O azar é esa motivación curiosa da vida que vén da man do non regulado. Dadá, nome do movemento artístico, foi escollido ao azar por Hugo Balls, o seu fundador, dun dicionario francés e significa cabaliño de xoguete. O *Cabaret Voltaire* nace e ten como vocación o divertimento xa que, segundo os seus compoñentes interpretan, é a diversión a fin da nova humanidade. E tamén, como non, a sorpresa. Balls ante os membros de dito cabaret presenta en 1916 un poema recitado por el constituído por fonemas e interxeccións sen significado, sendo unha oda á plasticidade do son.

O cubismo foi un movemento iniciado en 1907 por Picasso entre outros. Segundo este pintor non tiñan a intención de facer cubismo senón que simplemente sacaban o que tiñan dentro. Póde-se dicir que durou até 1914, non obstante perdurou na historia xeral da pintura. Para os críticos da época era un tipo de pintura formada por cubos, de aí o nome e ademais foi o primeiro movemento que precisou de exéxese por parte desta crítica, definíndolo ao mesmo tempo que a realización dos lenzos. Nunha época na que a teoría da relatividade invade todos os campos, incluso o artístico, esta pintura proclama o dinamismo da humanidade.

Dende 1911 até 1913 desenvólve-se o grupo pictórico *O xinete azul*. Entre os seus membros destaca Kandinsky que así mesmo foi o fundador. Os artistas deste movemento transformaron o expresionismo alemán e miraron cara a arte oriental, o medievo e o primitivismo. Con todo tamén se influenciaron mutuamente co fauvismo e o cubismo, coetáneos. Realizaron dúas exposicións colectivas en Alemaña - que máis tarde serían itinerantes - contando coa presenza de pintores como Robert Delaunay ou Henry Rousseau.

Os amantes de Magritte é unha das súas obras máis valoradas realizada no ano 1928 en pleno desenvolvemento do surrealismo. Este autor belga chamado René firma case unha vintena de obras que se asimilan a este movemento artístico. Nesta, en *Os amantes* retrata a un home e unha muller separados por un veo que non os deixa ver-se. Se cadra así son todos os amantes: imposible de ollar- se verdadeiramente pois todos poñemos un algo que nos enmascare. René pretendía que os seus espectadores se fixeran hiper-sensitivos á súa pintura e tamén por extensión ao entorno.

Figuras xunto o mar ou O bico (Picasso 1931) é un lenzo de grandes dimensións que pode parecer unha escultura xa que achamos elementos dinámicos e grandes trazos na composición das figuras. Dende 1920 Picasso levaba experimentando coas formas até afastar-se do modelo natural e traballa en consonancia co surrealismo da época. Así as persoas redúcen-se a pezas esféricas das que deducimos as partes corporais como a cabeza, as pernas ou os brazos que forman un todo pero con falta de cohesión dando cabida á imaxinación para completalas.

Mulleres correndo pola praia é un lenzo de Picasso de 1922. Nel achamos os antecedentes do que sería máis tarde a súa obra, concretamente os comezos da súa etapa cubista que tanto o caracterizaría. En canto a estes apreciamos nas formas dos corpos da mulleres distorsión, isto é que se agrandan brazos e pernas pero constitúen un todo homoxéneo con coherencia. Da-lle importancia ao movemento sendo unha peza moi dinámica que capta a carreira das mulleres. En canto ao rostro vemos que nunha das figuras está perfilado, non así na outra e o fondo e a area son só un indicio das mesmas.

Os vídeos de Neshat (Irán 1957) versan sobre a relación entre oriente e occidente, a tradición e a modernidade. Unha dicotomía que hoxe está ben presente no ideario mundial, sobre todo co incremento do fundamentalismo relixioso. En canto a estrutura dos vídeos, estes abarcan todas as paredes do lugar de exposición para crear un espazo no que estes se comuniquen internamente, dialoguen logo. En *Soliloquy*, con dúas pantallas, proxecta a imaxe dunha muller de Irán a carón de outra de USA, gravadas nas súas diferentes accións vitais.

O primeiro ep de Fugazi titulado como a banda data do 1988. A primeira canción *Waiting room* é unha apertura chea de poder. Un poder oscilatorio que fai que esteamos á espera dun gran momento, algo parecido aos nervos antes de saír a escena. *Give me the cure* - o quinto tema - é un alegato a favor da curación a través de compoñentes espirituais que non pode ser causa de inmovilidade senón que ten que proporcionar axitación. Un bo comezo este disco, que só era un aperitivo do que nos esperaba despois até a súa disolución no 2003.

The Van Pelt son esa banda que exemplifica o pos- punk. Activos desde 1994 despois de anos sen publicar firman un ep no 2005, un sete polgadas titulado *Same as stone*. Con *The good*,

the bad and the blind obséquia-nos con un tema de hardcore melódico que remite a bandas como Mogwai calmando así as notas de guitarra e deixándo-se levar por un sentimento elevadamente agradábel até perpetuar a dor, que desaparece ao ver a esa persoa que nos traslada a un mundo mellor salvándo-nos do tedio como se dunha vacina se trata-se e poñendo entre nós e a vida unha bocanada de aire fresco.

Play Ground tv ofréce-nos o concerto que fixeron Delorean e Jhon Talabot no *backstage* do Sonar 2010. Fixámo-nos en Sunshine, un experimento sonoro que invita a participar dos sons electrónicos xurdidos dos instrumentos analóxicos que se transmutan con sintetizadores (o caso do piano). Unha liña de voz que pode parecer a dun ritual dun pobo indíxena ou o mantra dun budista, na que se entrevé a palabra *future*. Pois si música do futuro que se instala no presente e que deixa os nosos ouvidos co rescaldo de axitación *versus* calma que nos proporciona a súa música.

Santa fe ou como esquecer-se da morte da persoa amada. Beirut realizan un vídeo clip no que os desastres se fan múltiples pero el, o protagonista, pode ver rebaixada a penuria a través da imaxinación. Pensar que aínda está con el nunha praia considérase unha vía de escape, é dicir, apartar-se da realidade. A canción en cuestión, como case todas as de Beirut, ve-se engalanada co son da trompeta ao que acompaña a batería rexa e a voz peculiar de Zach líder da banda que así mesmo nace en Santa fe (Novo México) e que leva en activo con Beirut desde 2006.

Kexp é unha emisora de radio de Seattle, que tamén organiza concertos con grupos de indie rock e que se poden ver na rede. Entre eles, visionamos a Delorean grupo basco que ofrece un directo contundente. As guitarras mestúran-se cos sons máis electrónicos dos sintetizadores que os fan achegar-se ao experimental, pero non deixan de recordar-nos outras bandas como os Black Keys ou Strokes. Son un dos grupos con máis proxección internacional do momento e segundo as súas palabras aman facer *tournee* por USA.

Julia Holter canta con ese ton agudo que a caracteriza acompañada do ineludíbel son dun violín na canción *This is a true heart*, que vén significado por un vídeo clip no que prima o narcisismo con mulleres que, despois de pintar-se os beizos de vermello, lle dan bicos ao espello dun hotel calquera no que elas son as espías tentando esclarecer un asasinato dunha loira que xace nunha cama. Aires hipnóticos (sobre todo nas primeiras notas), que exhalan do barroco na liña das cordas, para unha canción que se inclúe no seu disco *Loud City Song*, o terceiro disco (2013) da cantautora nada en L.A.

Three Blind Mice é un selo xaponés fundado na década dos setenta que abarca o amplo abano da música jazz do Xapón pero que intenta dar cabida á música jazz máis experimental. Entre os músicos atopamos a Tsuyoshi Yamamoto que firma un elegante disco co seu trío; un disco rápido, exquisito e evocador que se titula *Blues for Tee* de 1974 no que toca o piano con unha maxestividade tal que recordas aos grandes como Bill Evans, e non obstante tamén se aprecia as ganas de xogar co instrumento até facer algo que poida denominar-se simbiose.

As nubes que pasan, unha nota de guitarra sostida e os paxaros que cantan: así comeza *Towers*, o vídeo clip de Bon Iver que ten como protagonista un vello encantador ao que lle gusta conducir polas estradas solitarias dunha vila dos USA cara un destino que non pode ser outro que o mar onde lle espera unha barca. E el só caerá á auga para saber que pode sobrevivir a flote como se dunha cerimonia se trata-se onde voan anduriñas (e queda un grollo de alcohol na botella). Ela está aí para acoller os segredos dos que cantan aos subterfuxios do amor.

The end's not near é unha canción de Band of horses que soa a despedida, con avión e mans saudando ao ar (imaxe da súa portada). Un lugar mellor ao que poder chegar recibindo o

espazo coa valentía dos iniciados e todo isto para cantar-lle ás sorpresas da vida. De fondo unha guitarra eléctrica sofisticadamente hilarante cunha base percusiva que marca os compases ledos e calmos do ritmo xeral da peza. Unha metáfora da viaxe, dun suxeito do século xxi que acha constantes cambios e opta pola perspectiva múltiple.

Os tuaregs, en África, loitan para que se lles recoñeza como pobo. Concretamente de Mali son o grupo musical Tinariwen, que despois da súa viaxe por Occidente chegaron a recibir o Grammy no ano 2012 ao mellor álbum de World Music. Déixan-nos un concerto no mítico Tiny Desk Concert, con tres membros (dúas guitarras e percusión). Son unha voz para as mencionadas luitas e a súa música evóca-nos as mesmas pero tamén ás paisaxes áridas do deserto, un algo máis poético que se mestura coa política. Unha música con raíces que aposta así por gardar a tradición.

Unha apertura que evoca unha paisaxe hawaiana durante case un minuto para dar paso á voz de Georgia Hubley (esposa de Ira Kaplan), sinuosa e doce que lle canta aos segredos do amor. O vídeo clip desta canción de Yo la tengo ten como protagonista o surf e as perfectas ondas californianas nas que deslizar-se un día de verán. *Today is the day*, no que pensar en ti, e os recordos amoréan-se nos cinco minutos que dura o tema. Eles levan facendo música dende 1984 e seguen en activo. Nós seguimos a escoita-los coa mesma emoción que ao comezo.

Para algúns achéga-se ao cinema puro pois, entre outras, afásta-se dos métodos e técnicas da posta en escena teatral pero optando así mesmo por seguir unha liña que vén da tradición de contar historias, de crear espazos onde as personaxes viven nunha e unha historia. Ao mesmo tempo parece que lle dá unha volta a todas as regras de composición e mesmo de montaxe, é un realizador *sui generis* que ten un posto na Historia do cinema. Falamos de Jean Renoir que emprega sublimemente a profundidade de campo en filmes como *A regra do xogo*, sendo este un elemento propiamente cinematográfico que define os códigos do cinema.

En *L'Atalante* (1934) atopamos un Jean Vigo que dá renda solta á súa imaxinación, achegado aos postulados surrealistas e rechazando a civilización que encerra ao individuo. Non obstante o “inferno” non está só no exterior senón tamén no interior. Por outra banda, desfai os preceptos do bo gusto francés de Boileu. E todo isto ten de trágico o que se atopa nun home profundamente revolucionario de tendencia anarquista. Este filme é un berro contra a indiferenza social que agocha moito de máxico (véxase por exemplo a secuencia debaixo da auga na que ollamos unha sorte de Ofelia) e que ten o seu reflexo na maneira en que emprega a cámara - inestábel - aumentando o lirismo do mesmo.

Os actantes, como os de Homero teñen o seu correlativo nos filmes de Mizoguchi, concretamente en *Contos da lúa pálida*, onde o protagonista atopa o espírito da súa muller cando regresa á vila. A aventura así como en Ulises fai desenvolver un lado espiritual, máis ben un ciclo espiritual que queda nos entre actos dun discurso lendario. Así mesmo atopamos resquicios da lenda celta de Lancelot, do *amour fou*, predicindo así un himno á unidade ao mesmo tempo que á diversidade das aparencias. Condensa todas as categorías do relato nun ente *sui generis* que é o propio relato filmico.

Soon it be cold enough presenta unha portada ben ilustrativa do que vai ser a lectura do disco: unha paisaxe na que destacan as árbores, só elas, e todo tinxido de branco cunha composición que nos deixa penetrar nese bosque cálido aínda que frío e que parece acubillar o son da voz solista e insólita entre as súas pólas finas e alargadas até o infinito (estando en fóra de campo) desdebuxando os trazos e atraendo cara si golpes e ruídos exotéricos que se agochan tras a melodía principal, a dunha guitarra que por momentos deixa de ter protagonismo para dar paso a sons máis sintetizados.

Akira Kurosawa foi coñecido e entendido en Europa grazas ao premio de Venecia no ano 1950 polo grande filme *Rashomon*. No discurso ao recoller o premio afirmaba que tiña unha débeda para coa humanidade e a paz mundial. Nos seus filmes constáta-se un barroquismo interior das súas personaxes cunha moralidade que os acompaña de maneira decisiva ao final. Mostra así mesmo o reverso do “bo” para dar-lle máis profundidade as relacións, sobre todo internas, non exentas de violencia externa. E sobre todo destaca nas tramas a capacidade de exorcitar o “mal”.

Bresson (1907-1999) afirmou que o cinema non atopara aínda aos seus cineastas, aqueles que lle dean unha nova forma, que crearan unha verdadeira arte cinematográfica e pensa que tampouco se chegou a desenvolver esta arte como se fixo na pintura ou na escritura. E todo isto con data de 1975 (*Note sur le cinématographe*). Nesta época xa se proxectaran os filmes das novas cinematografías europeas pero semella que aínda ten que xestar-se algo máis, un *plus* que vén da man de escribir coa cámara. No ano 1995 recibe o premio René Claire da Academia francesa do cinema.

Magdalena Jetelová de orixe checo crea instalacións que sobrepasan os límites domésticos do espazo. En *Area de cuarzo vermello* inunda o interior dunha basílica con este elemento até face-lo protagonista do mesmo pretendendo dar visibilidade aos mecanismos do poder despois da Primavera de Praga en 1968, data na que se gradúa en Belas Artes. Con todo, os seus comezos datan dos anos 80 sendo a citada obra de 1992. O seu traballo achéga-se ao *land art* e en *Island Project* (tamén de 1992) reflíctese o mesmo, trazando cun láser unha liña de luz nunha montaña. En último termo pretende dilucidar a enerxía oculta en tódalas cousas.

Louise Nevelson (Kiev 1899, N.Y, 1988) sostén que a vida en esencia é un misterio e así o reflexa na súa arte que está influenciada pola arte africana descuberta no Musée de l’Homme nunha das súas viaxes a París así como da arte pre-colombina. Traballa esencialmente con *objets trouvées* á maneira de *found footage* sendo a madeira o seu material favorito realizando obras escultóricas cuxa fluidez proceden do achegamento coa danza, empregando tamén o aceiro. Separando as cousas das súas funcións primarias convérte-as en obras artísticas.

Manter a unidade do corpo e da alma é igual a seguir vivo segundo o pensamento de Marina Abramovic (Belgrado, 1946). Nalgunhas das súas *performances* actúa cos límites da dor corporal infrinxíndo-se cortes - un deles debuxa unha estrela para representar a época de Tito. O seu corpo é o material fundamental sobre o que traballa; pero así mesmo emprega outro tipo de materiais como os ósos de animais. Nesta ocasión escenifica a masacre, metáfora - signo dos cadáveres da guerra da antiga Iugoslavia. Nas últimas emprega ao público como elemento actante poñendo a proba, por exemplo, a súa paciencia.

Unha banda de proto-punk que saca *Young Loud and Snotty* no ano 1977 e cuxo título desvela que eles, Dead Boys forman parte dun movemento contra-cultural desenvolvido en USA e que ten a nova música como factor referencial así como unha actitude de protesta e insatisfacción coa sociedade da época. Tal é a súa proposta que chegan a afirmar: “*Fuck art let srock*”. Relaciónase coas figuras da época como Iggy Pop ou Joey Ramone influenciándose reciprocamente. Deste disco no ano 1997 editáron-se os remixes pero quedarán na historia da música por ser actantes do comezo do punk nos setenta.

Tsuyoshi Yamamoto é un virtuoso do piano. Coa súa banda Tsuyoshi Yamamoto Trío firma no ano 1974 *Blues for tee*. A elegancia das notas deixan paso a momentos elevados nos que o instrumento se achega a espazos de axitación para despois sermos inmersos nunha calma activa. É case unha hora de idas e vidas, constatando un tempo case en espiral, á maneira do eterno retorno. Curiosidade é que (e pasa noutros moitos casos, sobre todo se falamos de directos) nesta gravación os músicos comunican-se entre si para levar o ritmo ou como manifestación de ledicia polo devir da acción.

Eddie Higgins: ou como canonizar un clásico - non recoñecido - de jazz. Este pianista nace en USA e adica toda a súa vida ao jazz, rozando xéneros como o bebop. En *Portrait in black and white* (1996) déixanos unha hora de puro jazz no que tamén temos oportunidade de deleitar-nos con outros instrumentos como o violín e no que colabora con outros grandes como Jobim. Tocaba para varios club de jazz, se cadra os máis importantes como Blue Note. Pode compararse cos grandes como Bill Evans do que, por outra parte, foi unha influencia para este.

Os dereitos humanos teñen que respectar-se aínda que exista unha confrontación. Partimos da base doutro dereito: o de manifestación. Esta é a realidade que se está a vivir en México. Concretamente no estado de Guerrero. Tras a desaparición de máis de 40 estudantes e tendo como precedente a morte por parte das forzas de seguridade (que actúan á marxe da lei) de estudantes da capital, son moitos os que están a pedir explicacións e xustiza. E como contrapartida queimaron o Pazo de goberno do estado de Guerrero.

Etienne Jaumet converteu-se nun grande da electrónica seguindo ao mestre Steve Reich; non obstante este francés conseguiu un selo de identidade propia gracias a traballos como *Entropy* que comezan con notas industriais minimalistas para dar paso a bases techno. Unha viaxe polo seu universo sonoro pode encallar-nos na beira da praia na que desfrutamos dunha *rave* ou ben transportar-nos a un planeta máis árido e sempre cun ritmo que nos fai transcender os propios acordos que tamén poden ser discordes por momentos. Un ep que non deixa de ser hipnótico e que dá fe da entropía entre autor e público.

Duane Michals retrata en tres fotografías o rostro de Andy Warhol e fai-no xogando co movemento de tal forma que na derradeira fotografía apenas se lle ve o rostro. Michals sostén que a secuencia de imaxes confírelle a fotografía maior transcendencia, considerando que suxire moito máis. Estas fotografías foron realizadas no ano 1973. Michals sempre xogou no seu quefacer cos conceptos de real e imaxinario traspasando fronteiras entre o un e o outro. “*Non creo no visíbel*” afirmaba, e desexaba ampliar o potencial cognoscitivo das narracións puramente visuais.

A fotografía, nalgúns casos, pretende desvelar o estado anímico e ou espiritual de quen está sendo fotografado. Este é o caso de Richard Avendon que estuda na Universidade de Columbia en USA, e concretamente estudos de filosofía sendo autodidacta en canto ao traballo fotográfico. Neste destacan fotos de Chaplin pero aquí destacaremos a que capta a Ezra Pound. Un retrato cru que significa o rostro do poeta e fai-no de tal xeito que nos desvela unha especie de dor existencial aínda mesmo tendo os seus ollos pechados; pero estes non deixan de transmitir dende o interior do seu ser.

Paisaxes erosionadas, a terra na súa faceta máis árida, a natureza pura: isto é o que retrata Ansel Adams nas súas fotografías, que datan da primeira metade do século xx. Destacamos *Val da Morte*, do ano 1948, unha fotografía na que a dureza do chan se transmite á perfección e as súas ondulacións poden asemellar-se aos sucros dun rostro destruído. Unha peza que é máis orgánica que panorámica (está máis preto do obxectivo) e que nos fai ser espectadores - como nun voo - das colinas de California. Outra que se lle asemella a esta é o *Canón de Chelly* (1942) que ten máis profundidade de campo, pero que orbita en torno á idea da inmensidade da paisaxe.

Cómo sobrevivir ao tempo, aos bos tempos e pensar que o presente e futuro poden ser igual ou mellor que o que deixamos atrás? Juana Molina leva tocando a guitarra desde cativa - pódense ver as sesións con Charly García - e reinventa-se a cada vez a pesar de que existen notas comúns, un selo de identidade: ela é a protagonista ineludíbel de todas as composicións tanto en decisións de produción como nas temáticas. Así mesmo o son da súa voz segue a ser o seu máximo significativo e aínda que transformada cos anos, non deixa de ser bela ou é-o

incluso máis.

Paint it black (a banda) crean un potente tema de hc “*Past tense future perfect*” do álbum *New Lexicon*, que une a súa vida con algo máis grande e mesmo etéreo como poden ser as estrelas e os satélites, que orbitan en torno a nós máis do que o poida facer un deus creado/imaxinado por nós mesmos. O ritmo aceleradísimo da canción tanto en guitarras como en batería fan que teñamos ganas de saltar ben alto. Unha mensaxe fortemente positiva que remata asumindo que non estarán decaídos ou rotos no futuro senón que se manterán firmes nas súas crenzas.

Angus and Julia Stone bríndan-nos a oportunidade de escoitar voces cálidas, delicadas e completamente sinceras. Un son de pop de cámara, no que as relacións son a linguaxe, aquela que deixa ver como nos afectan as filosofías dos outros, esas coas que non estamos de acordo, como o poliamor (para eles). *Memories of an old friend*, pode traer-nos ao presente esas vivencias cos vellos amigos, os que sempre están aínda que non estean, e trasladar-nos ao campo onde se facían pícnicos no alto da cidade ou ben ás tardes de televisión con clásicos – modernos – filmicos.

Achegado ao power pop e mesmo o pos-punk é *It could be real* (Me and the bees, 2010). Unha cápsula de 2 minutos nos que os estribillos levan consigo os rifs de guitarra apresurada e coros que os fan máis disonantes. Un alegato ao esquecemento do mañá coa idea de refrescar a vida e mesmo de casar en modo fantasía, así como poñer-se en mans dun ritual que se transforma en algo cotiá até facer da nosa propia existencia algo “real” ou ben convidar ao outro á propia ensoñación facendo dos soños (como pretensións) un lugar común.

Colonia de Reino Unido até 1997, Hong Kong é desde entón Rexión Administrativa da República chinesa (comunista). Este país está a ser testemuña dunha das manifestacións máis importantes despois da revolta de Tian’anmen (1989) perpetrada principalmente - como a outra - polo estudantado ao que se unen traballadores e ou simplemente simpatizantes. Reivindican unha apertura do rexime comunista e a independencia de China. Si, os dous factores, e que ben se poden inscribir nun contexto internacional no que se pide máis democracia e a emancipación dos pobos.

Este autor opta por proporcionar-nos medios de análise da escritura entendida esta como unha acción case performativa. Así o que teriamos enfronte sería unha contraposición de conceptos estando tanto o un como o outro determinados pola súa ausencia ou presenza. Ditos opostos son a base desde a que se criou todo sistema de entendemento. Pero, ademais, achamos que o que escribimos vén así mesmo do *ailleurs*, do que non se di, do máis alá. E con todo o que nos permite seguir expresándo-nos é o xogo de atopar-se, isto é: atopar o eu que embora vai quedar indescifrado.

Unha das mulleres pioneiras no dadaísmo foi Hannah Höch (1889-1978) quen nace e morre en Alemaña. Foi así mesmo unha das primeiras artistas en empregar a fotomontaxe como unha forma para impactar ao público máis que para cambiar as estruturas do sistema (que tamén). E usual que empregue tonos escuros coa excepción dalgunhas como *Wenn die Düfte blühen* (1962) máis colorista. Foi a i guerra mundial o que lle fixo modificar a súa visión do mundo até ese momento estábel. Durante a ii guerra mundial é considerada bolchevique cultural levando a termo un exilio interior.

Mariko Mori é unha artista xaponesa nada en 1967 que actualmente traballa en Nova Iorque pero que non deixa de traballar sobre a cosmogonía do Xapón. As súas obras, tanto instalacións como pictóricas (ás que lles da forma a través de programas para ordenador) exhalan toda a maquinaria espiritual do seu país de orixe. Nela achamos figuras humanas que son case ciborgs e que se rodean dunha aura de transcendencia. E isto nun contexto gráfico no

que está presente a natureza, tanto imaxinada como real e que fai que nos movamos entre o pasado ancestral e a modernidade.

A obra de Frida Kahlo compon-se de máis de 200 pinturas. Ela afirma que nunca quixo pintar soños e que non era conducida para a realización das mesmas por un espírito de loita. Se cadra sabía que non ían cambiar a maneira de ver o mundo ou enfrontar-se a realidade. Inserta no movemento realista nunca deixou de ser surrealista: a maioría dos seus cadros son autorretratos de pequeno tamaño nos que investiga os límites corporais e os mestura con enfermidades por ela padecidas (véxase a columna que a atravesaba nun deles concretamente en *La columna rota*). Por isto ela esperaba felizmente a que chegara o final.

A súa obra, ou parte, xorde da visualización de templos da antigüidade clásica, de Grecia, onde as pedras se sosteñen por fricción. Non obstante non traballa só con pedra senón que emprega outros materiais que poderíamos considerar máis cotiás (por exemplo o chocolate) para infrinxir na súa construción unha parcela de ironía que non deixa de ser auto-ironía. Ela mesma argumenta que lle interesa converter os rituais cotiás en procesos escultóricos. Ademais para realizar a súa obra tamén emprega o seu propio corpo (*Loving care*) pintando cun tinte na cabeza.

It's O.K. é un deses temas que quedan no imaxinario da xuventude e que por iso pasan a facer parte dunha etapa da vida. Derraman enerxía positiva, sendo este optimismo unha guía para afrontar situacións adversas. Fai que nos deslicemos polas estradas baleiras en monopatín para experimentar sensacións cheas de adrenalina e liberdade. Unha canción que podemos adicar-lla á persoa que máis odiamos no mundo para reafirmar-nos na nosa ledicia e no noso poder. Un poder que testemuña que o futuro pode ser algo máis que unha intención, pode ser a constatación da felicidade.

Da América de Hollywood chéganos o cinema de Georges Cukor, quen nos proporciona unha liña de distinción e delicadeza. Soubo crear atmosferas sutís moitas veces inspirado pola pintura do universo feminino. Foi un dos mellores directores de actrices, entre elas Katharine Hepburn ou Garbo. Un filme de 1939, *Mulleres*, dá proba disto. En xeral cos seus filmes achéganos a un estado mental, a elementos psicolóxicos que nos fan descubrir o ser humano e que nos propoñen unha arte humanista apartándose dos excesos retóricos. Fai, por outra banda, que o cotiá se volva insólito.

A animación no cinema ten un expoñente primixenio na figura de Norman Mac-Laren, a quen se consagran os números 79 a 81 de *Cahiers du cinéma*. A súa arte non está baseada no realismo senón no imaxinario, realizando creacións *ex nihilo* que teñen moito de lirismo e que pasa a través da modernidade. Falamos dun cinema sen cámara un *no man's land* cinematográfico. Para a realización das súas figuras emprega a tinta china ou mesmo a agulla sobre a celulosa explorando as posibilidades do grafismo con deseños non figurativos; Bazin descríbese-os na liña do zoomorfismo.

Deu-lle un novo alento ao *western*, falamos de Anthony Mann nacido a comezos do século xx e que con *L'homme de la plaine* chega a un punto de non retorno. En Radio cinema de Franza resalta a súa posta en escena, a condensación e precisión da mesma infrinxíndole un algo que o fai achegar-se a perfección polo que, comentan, fixo envellecer a John Ford. Mann conduce o *western* ao esencial a través de elementos poéticos de rara intensidade. Relaciona de tal maneira a paisaxe aos actores, que provoca un efecto de dramatismo e así mesmo de realismo, sen esquecer certas doses de barroquismo.

Eisenstein declara que nos seus filmes atopamos ideas da psicoanálise plasmadas a través da conxunción por oposición unhas veces, por asimilación outras, dos seus planos. Montaxe que revela que o cinema ten códigos propios. Con ela pódense crear ideas sucesivas e provocar

un movemento de sentimentos. A viaxe a México proporcionou-lle un alento máis grande para tocar temas do seu interese, versando sobre as grandes paixóns humanas que ben poden ser aquelas que nos fan actuar de maneira colectiva emprendendo misións como pode ser o cambio de sistema de goberno, algo que atopou en México.

Abel Gance firma os primeiros filmes históricos no cinema. Os seus métodos de construción filmica son ben orixinais pois emprega varias pantallas para o visionado dos mesmos, tendo que, por isto, gravar dunha maneira peculiar. Nace no ano 1889 e leva a termo máis dunha ducia de filmes sendo *Napoleón* a súa obra máis significativa datada do 1927. Nesa época achégase ao lirismo doutros autores que admira (Moussinac por exemplo) traducindo deles esa dimensión caótica. Por outra parte non debemos esquecer o nivel retórico ao que expón ao espectador.

É considerado o primeiro documental da historia do cinema. Falamos de *Nanouk* realizado entre 1920 e 1922 da man de Robert Flaherty. Este filme destila un respecto pola vida e unha admiración pola natureza e os seus misterios. Unha especie de comunicación espiritual emana do mesmo. A temática remite á loita pola supervivencia (tamén no *Home de Arán*) e a relación entre o ser humano e a terra. Podemos cualifica-la de anti-epopeia, que transforma o trágico en loita cotiá e que sinala aos pobos primitivos en conxunción co seu entorno a pesar de que dita relación non deixar de ser dolorosa.

Ingmar Bergman pertence a esa xeración que leu a Kierkegaard, Beckett ou George Bataille e que por iso mesmo non sofocaron as súas ansias existenciais e/ou non levaron ao extremo as súas desesperacións. Bergman describe ao ser humano nun mundo agnóstico buscando ás veces esa fe perdida: a de saber-se adaptado ao mundo, é dicir, de atopar o amor e a felicidade. Os seus filmes destacan polo barroquismo con unha densidade plástica subliñábel; e en canto ao tratamento temático existen similitudes con Shakespeare (véxase *O sétimo selo*, 1956).

Stan Getz nace no 1927 (morre no 1991) en USA, vivindo no barrio do Bronx. Aos trece anos xa estaba tocando o saxo e seguiu até que a morte o alcanzou. Entre as moitas influencias destacamos aquela da bossa nova, firmando unha contundente *Garota de Ipanema*. Así mesmo na década dos 50 realiza xiras e a gravación dun disco co Oscar Peterson (trío) que rezuma ledicia, envolvéndo-nos nun ambiente de xovialidade - aínda eran novos -, que por outra parte non vai a deixar de proporcionar nos nosos ouvidos. Todo frescura.

Sófocles deixa como herdanza sete traxedias; entre elas destaca Edipo polas análises que se fixeron *a posteriori*, as contemporáneas (sobre todo da man de Freud). Non obstante na década dos 70 do século pasado houbo un autor francés que lle deu a volta ao mito: Deleuze quen firma xunto con Guattari o chamado *Antiedipo*. A máquina capitalista xoga coa represión dos mencionados desexos establecendo parámetros de permisión/represión. Introducen un novo termo, o de desedipizar, é dicir, deixar que a represión dos desexos desapareza.

Amor, violencia, morte: estas son as chaves do lirismo trágico de Nicholas Ray nacido en 1911. *Johnny guitar* é a proba de que tamén hai certas doses de realismo, de documentos sociais nas súas obras, estando este filme instalado no dominio do folclore do oeste estadounidense e que desvela as intencións de Ray de dar-lle relevancia ás relacións secretas entre dúas personaxes e mesmo de revelar-nos universos íntimos. Pero todo isto levado ao extremo de caer no paradoxo ou no seu caso na catarse ou sufrimento. Velaquí un extracto do diálogo: *Johnny: Cantos homes esqueciches?/ Vienna: E ti, de cantas mulleres te lembras?*

O realismo poético francés de Marcel Carné exprésase particularmente ben en *Quai de Brumes*, obra do 1938 baseada na novela homónima de Pierre Mac Orlan (1927) e no que

colabora Jacques Prévert como xa o fixera en dous filmes anteriores. A evolución do realismo pasa por manter a poesía dos seus diálogos, un certo onirismo dos *cafés-tabacs* que toca o nihilismo lírico. E deixa espazo para dar-lle a volta a determinados valores da época que produce unha ética e estética do deterioro. Teñen todos os seus filmes ademais unha presenza do trágico no sentido grego do termo, un certo destino agonizador.

Entre os moitos dos escritores galegos que pasaron tempadas por Madrid está Uxío Novoneyra, a quen se lle adicaran as Letras Galegas do 2010. Kike Benlloch repasa a súa vida nun cómic que titula *A voz herdada*, no que relata as súas andainas pola capital do estado mentres estaba na universidade e tamén recolle experiencias máis persoais como o namoramento coa que será a súa muller. Co seguinte verso: “*Non foron existencias olvidábeis*” reclama un canto á vida, a felicidade e así mesmo á importancia do pasado e do recordo; e tamén este: “*A forza do noso amor non pode ser inútil*”

Jean Le Gac nace en Franza no ano 1936 e pertence á corrente conceptualista e tamén se adhire aos preceptos da arte narrativa (denominación que provén do medio neorquino). Das súas viaxes quédan-nos cadernos de notas e diarios íntimos; de feito son estas viaxes a materia da súa arte que recopila nunha edición chamada *Cadernos* e foron feitos principalmente entre o 68 e 71. O tema fundamental que trata na súa obra é a oposición entre ficción e realidade creando unha personaxe ficticia coa que dialoga chamada Flotent Max. As súas obras fotográficas van acompañadas de textos.

En Murnau (Alemaña, 1889) todo aquilo que é estraño e invisíbel nas aparencias transfórma-se en obxecto filmico e non foi até a edición de *Cahiers du cinéma* que se constatou este feito. De Alemaña trae ese espírito romántico e así mesmo, vendo o contexto en que realiza a súa obra, un certo desencanto propio do pos-nazismo, e esta rexida outrora por un certo nihilismo. Con todo cómpre ter moi en conta que nos atopamos ante un cineasta representante primordial do expresionismo constatando nos seus filmes que o ser humano atópase no “inferno terrestre” (sendo Fausto esa dialéctica do inferno.)

Comizi d'amore é un filme documental de Pasolini no que podemos ver o retrato da sociedade italiana da época que se deixa interrogar polo director. Unha aposta por dar-lle voz á poboación para crear un documento no que se fala do amor. E fála-se con sinceridade (ou iso é o que pretende o cineasta) pois as preguntas non feren a sensibilidade. Personaxes importantes, nenos na rúa, etc. todos eles son suxeitos do filme. En canto a estética está editada nun estrito branco e negro que lle confire unha dose de realismo histórico. Unha faceta do Pasolini achegado ao *cinema vérité*.

Este filme retrata especialmente ben o tema do amor na Franza, onde teñen unha concepción do mesmo que versa entre a devoción e a liberdade. O protagonista quere ante todo sentir-se libre e os sentimentos tan fortes que ten por ela impíden-llo. Por iso a deixou dúas veces. Con todo o segundo encontro vai ser o último seguramente pois agora viven en cidades distintas; tería que ser o gran azar o que os xuntara de novo. Iso non o sabemos pero si que ela vai estar namorada del toda vida aínda que xa casada con outro. Porque eses amores duran para sempre.

O paso do tempo, inexorábel, pon o foco nas amizades, reflexionando acerca do aburrimiento. Esta canción de Los planetas supón que existen unhas épocas determinadas nas que nos queremos descolgar de determinados feitos que rozan a monotónia e mesmo que nos fan non atopar-nos. “*Quero ser eu*” di-lle ás súas amigas polo que ten que emprender un camiño distinto ao que elas viñan facendo e atopar outras opcións vitais. O cambio como motor, a realidade como experiencia. Ela elixe querer encontrar-se e para iso ou convence ás amizades para realizar cousas novas ou as acabará facendo ela soa ou con outros.

Low son ese grupo que todo o mundo quixera descubrir. Dá igual o momento pero mellor en estados de calma activa. En *Words* é todo un universo o que se recrea e a canción deixa un bo sabor continuando así ao pasar os cinco minutos que dura. O ton é descifrabilmente pausado cuns acordes de guitarra delicados que poñen un certo contrapunto. O baixo déixase escoitar e leva a melodía do tema. Só fan falta dúas palabras que constatan a deriva fatidicamente luminosa do destino. O heroe é o cotiá, aquilo que nos leva a aclamar os saltos de eixe planificados.

In a Silent way consta de dous temas: *Peaceful* e *It's about that time* que se entenden non obstante como un conxunto pois dan-se paso sen trauma. Do ano 1969, dan constancia dunha época na que os valores pos-modernos estaban en voga. A trompeta por momentos tocada soa elevan o ritmo a unha calma que testemuña os cambios de intencións, aqueles que nos fan pensar nunha batalla na que o heroe vai saír vencedor. Os momentos máis acelerados son como o campo da loita, pero sabendo que remata cun final feliz.

Na Arte sóña-se cun mundo mellor e reifican-se os rituais domésticos para dar-lles nova significación querendo acadar a beleza con actos cotiás que embora nos levan a novas formas de enunciación (tamén plásticas). Pero aquí hai unha chamada á acción entendida nos termos que realizaba Yoko Ono co seu marido: “*Make love not war. Habrá que hacer el amor*” porque a vida é moitas veces triste. Con todo é ousado falar-lle de poesía a alguén que coñeciches onte aínda que pode funcionar para polo menos pasar o tempo ou para crear un contexto no que a aura o envolva todo.

Algo así como poñer-lle portas ao campo nun convite para ir cear despois de ter-se mirado fixamente aos ollos. Unha canción que nos fai recordar unha tarde entrañábel e que nos remite a un contexto onde non hai que avisar para deixar-se caer pola casa. E entre todo isto un animal ensanguentado que propón que reflexionemos sobre a alimentación. Pero este non era o tema senón que o camiño entre el e ela xa se iluminou e poden comezar unha andadura xuntos: aquela que os fai pensar en finais felices porque “*tout va bien que finit bien*”.

Esta noite foi a máis longa do ano. Nacho Vegas firma un tema co nome *La noche más larga del año* que se formula como unha oda ao momento, sen fisuras, pleno e que nos remite ao *no future* aclamado do movemento punk. De punk ten un pouco pero a súa voz fai que se converta nun produto pop (sen esquecer a música na que sobresaí a súa guitarra tamén pop). Pero dita actitude fai-no bocexar temas como a non-espera, a de suxeitos activos do propio devir; e esta conduta vai-se completar con palabras do universo surrealista como o amor e o absurdo.

Filles de Kilimanjaro é un disco de Miles Davis datado do 1968 que ten moito de experimental pero na liña marcada xa desde os 50 polo trompetista que é representante da vangarda jazzística. Uns envolventes temas que duran case unha hora e que nos farán espertar certas emocións unidas a unha viaxe (sonora). Nesta época Miles era adicto a heroína, droga que lle traería a morte (como a moitos outros compositores de jazz). Por momentos delicado e tranquilo, outros de carácter fortemente enerxético, oscilamos así entre subidas e baixadas como se quixeramos subir a unha montaña cun camiño non trazado.

No café da xuventude perdida é unha novela curta que nos sitúa no París máis boulevardsante. A través dos paseos pola cidade das personaxes principais, imos descubrindo os lugares máis bohemios, como os cafés literarios. Elas son dabondo *underground* e viven o día a día (*no future*) e mesmo son nihilistas, non tendo ningún proxecto para *l'avenir*. Non obstante achamos que os libros deses faladoiros son non só unha vía de escape da realidade senón un refuxio de comprensión da propia vida. E en todo caso se un está un pouco *ailleurs* sempre pode situar-se nunha “zona neutra”.

Morir ou matar é un dos títulos máis contundentes de Nacho Vegas, no que os contrastes de actitudes son a fórmula para que unha relación estea abocada ao fracaso. E sobre todo as ganas de non falar, comezando no silencio e pasando polo terror. Falar do que puido ter sido e do que xamais será. Case recitada, na canción destaca unha guitarra rasgada e así mesmo notas dun piano. Un dos temas constantes nel está a tortura diaria do hastío e querer adiviñar o futuro cando prognosticaron esas malas novas, que por outra parte, serán transmitidas desde un hotel. “*Déjame de una vez*”, “*Te quiero un mundo entero*”.

The Velvet Underground & Nico: un álbum de referencia e de todos escoitado xa sexa nunha etapa ou noutra da nosa vida (aínda curta). A modelo sorprende ao mundo artístico de n.y. aló polos setenta interpretando boa parte dos temas. Atendendo as bandas sonoras, neste caso diexéticas, recordamos *Last days*, concretamente a secuencia na que chegan dunha noite de festa e poñen o disco. Kurt non estaba alí; estaba na cociña preparando uns espaguetes pero acaba comendo cereais porque o seu posto non lle permitía facer nada máis. A canción era *Venus in fur*.

Nouvelle Vague asinan un álbum homónimo que é unha auténtica delicia. Achamos todo un disco de versións dende a do comezo - *Love will tear Us Apart* - de joy division pasando por The cure ou Undertones. Unha voz tremendamente doce - se é que estas dúas palabras poden estar unidas - que envolve aos instrumentos, creando unha atmosfera certamente cálida e asombrosa, xa que nos fai resignificar estas cancións que todos coñecemos e que son un fíto na historia da música contemporánea.

As denominadas *Pinturas Negras* son un conxunto de 14 obras murais de Goya, realizadas a comezos do século xix. Destacamos *Saturno devorando un fillo*. Esta obra desvela a asimilación dun mito e o feito de que a cultura clásica segue a ter reflexo nas artes. Foi exposta no Museo do Prado no 1889 xa trasladadas a lenzo. Crono, deus do tempo (en Grecia) devoraba aos fillos que tiña con Rea por temor a ser destronado. Segundo Freud está relacionado coa destrución e mesmo coa melancolía. En canto á estética destaca o claro-escuro e os tons apagados e resalta a cor vermella do sangue que se desliza polo corpo do fillo.

El Prado non se cortan. Como bo grupo de pos-punk din o que queren dicir sen contencións e cun estilo peculiar, un algo que os caracteriza e os fai xenuínos. Poida que esta peculiaridade veña do ton da voz do cantante ou por unha composición das letras claramente poético-política, que polo tanto non renuncia á literatura construíndo significados que proveñen do simbólico “*ellos comen caviar y a nosotros nos mandan comer cerdo*”. Unha metáfora dun mundo dividido entre as clases ociosas e os traballadores. E seguen “*nos mandan darles las gracias: gracias, gracias*”.

As primeiras obras de arte estaban ligadas ao culto. Tiñan polo tanto unha función específica e metafísica (aínda que esta non fora inventada como paradigma) e demostraban o carácter místico das culturas primitivas. Walter Benjamin reflexiona sobre isto en *Sobre a fotografía*. Na actualidade, esta disciplina está liberada dos preceitos máxicos. A fotografía, entre a arte e o progreso como dúas constantes que teñen que manter unha relación na que un se apoia no outro. O seu devir transcorreu de maneira que pasou de ser un obxecto en mans privilexiadas a incorporar-se de forma masiva no consumo das masas.

Ocho y medio é un dos temas máis significativos do universo de Nacho Vegas. Nun ton coma sempre nostálxico aparéce-nos unha imaxe dunha habitación lúgubre. E unhas veces pensa en sangue e outras veces nela, “*en ti*”. E relata a historia do anxo expulsado por non ter fe. E considerando a potencial saída inexistente na compresión literaria continúa describindo situacións simbolistas: a do paxaro enviado por ela, azul, que morre nas súas mans. Chove. Continúa a chover en todo o relato. Os deuses xa non responden e aínda non se fixo a luz.

Jules et Jim é un dos monumentos da *Nouvelle Vague* do ano 1962. Truffaut baséase nun feito real para a construción do filme. Unha historia de amor que remata en traxedia desvelándonos a idea de que o amor pode ter consecuencias insospeitadas. Pon-nos en posición de observadores pero fai que nos identifiquemos con unha ou outra personaxe; polo tanto tomamos partido. Un relato dunha relación a tres. Ela non é capaz de elixir pois ama aos dous compañeiros. Os ciúmes que nela se manifestan levan ao desenlace fatídico. Que facer cando se ama tan apaixonadamente?

As nosas percepcións están-se adaptando a novos medios de comunicación entendidos en sentido amplo como aqueles enunciados codificados pola técnica que chegan aos receptores que tamén mudaron. Agora queremos outra cousa: cambiamos coa tecnoloxía. Todo é máis inmediato todo é máis rápido e eso ten o seu reflexo nos produtos que consumimos. Poida ser que os discursos non sexan outros pero si a maneira de expresa-los. Así achamos unha sociedade saciada con novas propostas que se move entre campos tecnoloxicamente avanzados.

A segunda canción do disco *Sonic Nurse* é un bo exemplo do que pode xurdir cando contamos coa emoción do primeiro día, unha voz que é como o voo dun paxaro que se pousa no cumio dun penedo despois dunha longa viaxe; así se asenta a voz nas notas, repousada e acubillada polas mesmas. Unha viaxe sonora por un universo onde flutúan signos de eclecticismo que combinan a perfección e que derivan nun mundo *sui generis*, o propio do grupo que xa ten máis de 2 décadas de existencia e séguese- nos a parecer xenuíno e séguese-nos a sorprenden.

Pattern recognition é máis que unha canción coa que se abre maxistralmente un disco, é case un himno xeracional, un alegato de liberdade que se dilúe entre o son sempre característico do grupo. Seguen a soar como ao comezo pero non deixa de ser algo novo, orixinal, combinando o grunge co noise e mesmo o pos-punk. E é de esta mestura de onde xorde a singularidade e como mantra soa en toda a canción “*you are the one*” que desvela un suxeito anónimo que ten un sitio de honor na súa vida. O final só con instrumentos, da proba dos xéneros eclécticos e do carácter experimental.

Todo acerca del cariño do Sr. Chinarro é unha canción suxerente como por outra parte toda a súa obra. E así mesmo hai moita dose de surrealismo, pero do cotiá aquel que se cola entre as laranxas pola mañá na cociña. E tamén é unha historia de amor a primeira vista que se prolonga no tempo e se fai eterno. O ton da canción empeza de maneira case humorística e despois relata a historia de dito reencontro e sen deixar de facer crítica social - como a fame. Entre os instrumentos destaca na segunda parte da canción unha trompeta que da paso ao fin: un roce permanente.

Gétatchèw Mèkurya asina as súas cancións co selo da orixinalidade, que non obstante esta chea de raiceiras, aquelas do mundo africano que transforma en cancións ritos ancestrais asolagados polo son do saxo que ora está en primeiro plano ora se dissolve no plano musical. Todo isto aderezado con moitas pingas de optimismo e provocando as ganas de danzar dun xeito harmónico atendendo as notas sincopadas. Unha boa ocasión para levantar o ánimo con por exemplo a canción titulada *Aynamaye Nesh*.

Low seguen tan espirituais coma sempre pero *Secret name* é unha auténtica delicia. E *Days of...* é un refuxio no que se situar cando unha tempestade de neve se achega. Un lugar no que a calma invade os corpos. Corpos que acubillan emocións etéreas ás que chegar mediante un proceso tal como o do revelado de fotografías: conseguir a imaxe a través de procesos químico-lumínicos. Porque a luz deixa paso a escuridade nun xogo de luscós-fuscós. *Days of...* poñamos por caso *Lights*. Días de luz nos que a consciencia aflora.

É a época yé-yé e Nancy sábe-o. *These boots* é unha canción que convida a camiñar co rumbo que nos dicta a nosa propia brúxula. E face-lo para achegar-se a un estado no que a rapidez estea presente, para dirixir os nosos pasos cara un algures que, a modo de pintura impresionista, se nos aparece nun punto lonxano pero que chegamos a perceber, e ao que tentamos chegar a través – quizais - dun campo aberto que semella que está feito para as nosas propias botas. En todo ese proceso non hai lugar para a perda (ou si?) e se nos perdemos só temos que berrar.

Porque tamén hai cancións de namorados, existe este tema: *Sitting on the dock of the bay*. Pero para non caer no pseudoromantismo é preciso sacar o pouso máis recalcitrante e deixarse levar por un sentimento novo, aquel que fai posíbel que os paxaros emprendan o voo: soñar a liberdade. Unha liberdade que pode ser acadada pola vía da comunicación - cos outros - facendo da alteridade un espazo común (no que as propostas son adoptadas sen oposición). E sentámo-nos a agardar, mentres non vemos o camiño, por non perder-nos miramos a baía...

Move on up convida a bailar sen fin, até a extenuación, até caer rendidos no chan. Un tema que é un hit e que pon o acento na máscara-sorriso que empregamos cando nos movemos diante dos demais. Unha especie de loucura colectiva aparece cando se suma a colectividade á catarse propia, desencadeando unha sucesión de sentimentos que van desde a euforia até o auto-coñecemento. Son máis de 8 minutos de canción nos que agarrar-se para non deixar de ser felices e se-lo con consciencia, para interioriza-la felicidade e facer que sexa parte de nós(para sempre).

Cave é o perfecto *enfant perdu* do rock e/ou máis un poeta da música maldito. Empregando o seu rostro como reclamo é consciente - é-o? - da súa singularidade estética e como non tamén musical. Os seus temas fan-nos chegar até unha illa repleta de árbores tan altas que sería imposíbel chegar ao cumio; non obstante pódese estar deitado nas súas raiceiras tan incomodamente confortantes como esas súas cancións. Elas son potentemente experimentais e a voz un contrapunto que acae tan ben como o son dun aparello que se acaba de inventar e que emite rúidos novos.

París era o centro da vida bohemia, onde os artistas se atopaban aló polos anos 20 e que continuou varias décadas despois ou que mesmo se mantén até os nosos días: épocas gloriosas en perfecta evolución. Moitos de USA ían á capital francesa (como Fitzgerald e a súa esposa Zelda) porque pretendían atopar na vella Europa un espazo de liberdade e inspiración. Os cafés parisiños estaban repletos de pintores - véxase Picasso - e literatos, que convivían nun mundo de intelectualidade e creación, retroalimentándose. A noite e a diversión eran o seu lugar común.

Blue Train - o seu comezo - é a banda sonora de *Sen alento* e é-o dunha forma tan mítica como suxestiva facendo que nos lembremos das secuencias que Belmondo protagoniza. E fai-no dunha maneira tan semellante ao axir real que parece que nos está recreando unha realidade precisa. Máis protagonismo ten con todo o jazz no *free cinema* de por exemplo Lindsay. Con todo eses acordes de Coltrane xa quedan na historia do cinema da *Nouvelle Vague*. Un movemento que botando man de actores nos que a dose de improvisación é importante, dá á cinematografía mundial un sopro, como se de ardalén se trata-se.

A vida de M. Duras está tecida con lá e deseñada con bártulos de viaxe. Nada en Indochina leva o continente asiático na súa aura. Todo o que escribe está direccionado cara esa experiencia vital que a fai un expoñente case único no *nouveau roman*. Esa especificidade fai-nos situar ante obras dunha orixinalidade única pero que teñen o pouso de toda a tradición amorosa da literatura universal (polo menos a occidental comezada desde a Grecia Clásica). O amor como fio condutor da narración nunha escrita meticulosa e biográfica que nos leva polos roteiros da busca interior que, como o tao, nunca se pode alcanzar.

Un disco de soul puro: *Bridges*; que non esquece as raiceiras facendo mención á temática *black*, como ben queda reflectido na portada na que aparecen os seus rostros, o de Scott e Jackson. Pode dar pé a unha sesión de baile porque danzar é o antídoto para a nostalxia e un método para entrar noutra dimensión. Achegar-se a este estilo musical supón unha predisposición á ledicia, sendo algo así como un bálsamo. O mundo afro ten unha constante que é sacar da alma o positivo con *good vibrations* tentando manter o karma nun estado de positividade.

Unha dose de barroquismo inváde-o todo; algo así como unha catedral do século xvii na que as fiestras deixan entrar anacos de luz que son transformadas en indicios de algo que está máis aló do terreal. A escenografía é altamente tratada con especial atención e forma un todo homoxéneo no que se define unha estética precisa. O *postbodyart* constitúe unha liña de tratamento para coas personaxes e as súas accións: o corpo fragmentado, arrincado, mutilado. Ceremonias nas que se celebra a vida e a morte cunha idea común que as percorre: o nacemento.

É unha declaración de intencións desde o comezo pero que, para levar-se a cabo, ten que pasar por resolver determinados conflitos e sobreelevar complicacións. Isto é: chegar a unha cidade nova e querer deixa-lo todo para quedar-se alí e por que non namorar-se outra vez. Todo aderezado cunha carga de maxia que non deixa de facer verosímil o discurso. Atopar-se tamén con aqueles a quen admiramos en lugares tan bohemios como os cafés de París. Unha cidade onde a arte ten unha especial cabida porque dá lugar a inspiración.

The Evens son un dúo tan mítico como a traxectoria de Fugazi (e mesmo os grupos anteriores de Ian). Ela, a súa muller, Amy Farina toca a batería de xeito tan técnico como paixonal. El canta e toca a guitarra eléctrica - como non - e tanto berra como recita. Cabe dicir que ela non é nova nisto senón que tamén vén de grupos da escena underground norteamericana. O contundente "*Everybody knows you are a liar*" é un golpe na cabeza para quen sempre estivo a liar; é un cántico á que as cousas estean onde deben de estar.

Kexp de Seattle convida a Luluc para un concerto no seu estudo. Son un dúo home-muller con dúas guitarras: ela acústica e el eléctrica. Ela canta e fai-no con delicadeza, cunhas letras que describen situacións cotiás, reforzada, a súa voz, con coros del. Comunión entre elas. Xa non son novos pero soan moi frescos aínda que con un grao de son de antano, dunha época na que a lírica é a protagonista. Pero... de que falan? De ser *just friends*, de sentir o amor como algo que aínda está por chegar e de ser feliz nesa espera. Instalámo- nos por tanto na máis pura ficción.

Realizan eps de menos de 20 minutos e trasláda-nos a lugares fortemente exóticos nos que nos podemos instalar por uns intres. Con certa dose de minimalismo acadan resultados rompedores enmarcados así mesmo dentro da corrente electrónica e cunha voz que ora ben berra ora ben susurra como dá mostra *People*. Animal Collective con todo non se deixan encasillar cuns produtos singulares que mostran a orixinalidade creadora do grupo. Porque non deixar-se levar por camiños intransitados e vivir sensacións entre o caos e a orde...?

Tweedy dá un concerto acústico en Desk Concert co seu fillo de 18 anos. Este toca a batería, que cobre con teas para que non soe demasiado estridente. O cantante de Wilco - o pai - leva a guitarra e pon a voz. 16 minutos de música entrañábel que testemuña a evolución intimista do líder do citado grupo. E a primeira canción, moi ovacionada, fala de esperar ao amor. Séguelle aquela na que recorda o seu matrimonio (o alcume dela dá título ao disco co seu fillo) e que ten un ritmo que vai *in crescendo* a medida que avanza o tema pero que non obstante se relaxa para dar cabida á voz.

Darklands é algo parecido a unha foto desenfocada, na que se ve a propia silueta e case non se recoñece; recoñecemos non obstante as notas místicas que aparecen no disco. Místicas porque levan a un estado de descomposición - para logo reconstruír - dos sentimentos para coa persoa amada ou canto menos pola que se sente unha verdadeira atracción. Porque ao fin e ao cabo do que se trata e de sentir e de face-lo cun bo libro de instrucións porque, como todo, tamén teñen que ter as relacións unha certa técnica. O que non impide que se actúe cun grao de espontaneidade e inmediatez

Son unha estrada sen fin nun deserto da fronteira entre México e USA que parece nunca rematar e que cando acabe con todo quedará no recordo por moitos anos (se cadra toda unha vida). Tan boa que desde a primeira vez semella que xa a tiñamos ouvido. Un toque *country* mesturado con psicodelia poñen o punto de foco no eclecticismo aínda así poderíamos dicir que é rock (sen máis). A música de The Jesus and Mary Chain é preciso escoita-la con gafas de sol e cun estado tendente á viaxe - interior e exterior. Pois como din “*ti quieres volver atrás*”, a eses días nos que as mañás era máis que un café con leite e un xornal.

Chopin é un pianista polaco do século XIX representante do Romanticismo, unha época na que o espírito do pobo nace, e con el os estados-nación. Con influencias de grandes compositores anteriores como Mozart (s.XVIII) e Beethoven (coetáneo). Xunto con este último representantes do citado movemento. Vinculado a Francia chegou a París en 1831 onde forma parte da vida cultural da cidade xunto con Victor Hugo ou Balzac. Mal de saúde decide trasladarse as Illas Baleares onde habita un tempo xunto coa súa esposa e fillos. Morre no 1849 e a súa tomba está no cemiterio de Père-Lachaise.

Keith Jarrett é un dos músicos de jazz de vangarda máis influentes destes tempos. Nado en 1945 nos USA tocou cos grandes sendo un grande el tamén (ten discos con Corea por exemplo e desde os 70 colabora con Miles Davis con teclado electrónico). As súas obras máis famosas son unhas improvisacións que fixo en distintas cidades - entre elas París - e que foron rexistradas unha vez que rematou o periplo. Cunha sensibilidade especial tamén se atreve coa música clásica. Ten máis de 50 discos gravados e segue en activo.

En *La rue (qu'est à nous)* a atmosfera creada e recreada é a da gran vila francesa. O son do acordeón, sempre presente, fai-nos trasladar a unha *cave* onde tomar un viño quente. Despois de todo o que importa e construír momentos no presente pero tamén poder viaxar coa música a lugares do pasado. Porque hay cigarras sobre a terra podemos agardar un golpe de sorte acompañado previamente dun esforzo que ten que ser considerábel e mesmo decisivo - fenómenos que non son irreversíbeis - e facer del o comezo dunha nova andaina. *Je t'aime mais demain on ne peut pas savoir*.

Está moi mesturado co mundo da psicoanálise nacente e o mundo dos sonhos. William Blake nos seus gravados debuxa personaxes mitolóxicas pasadas polo visor da súa imaxinación. Mulleres durmidas que teñen pesadelos nos que un neno é levado por un anxo, rapazas aladas que loitan contra o demo, corpos deconstruídos na súa materia dando lugar a monstros con varias calugas, un coro de nenas que danzan no claro dun bosque, homes que escriben nun pergamiño sentados nunha rocha, cabalos brancos que saltan cara o sol e toda unha ladaíña de situacións e personaxes máxicas.

Heels of love ben podían estar na gran academia - quen sabe se máis tarde por obra dalgún dos membros - pero o que sabemos é que soan como tomar un zume de laranxa recién feito á mañá (sen torradas) porque baixa só e refresca. Escoitar o tema homónimo redúce-nos a un estado mixto entre o primitivo e o moderno, cousas da época □ un moucho branco asexo esa festa matinal na que non hai ningún convidado - agás vós. Repetir o novo nome das cousas para iniciar a re-existencia. Nomes novos, laranxas novas,

mañás novas,...

É un dos máximos representantes da cultura mexicana e os seus murais poden ser considerados patrimonio da humanidade ou canto menos do pobo mexicano. Podemos atopalos no castelo de Chapultpec (entre outros lugares) xunto con obras doutros muralistas como Siqueiros. Estes murais representan as clases populares oprimidas polo colonizador pero tamén atopamos escenas da revolución mexicana e máis... A vida cotiá dos aztecas tamén está presente nalgunha das súas obras situadas estas no Pazo Nacional da Cidade de México. Tradición e vangarda definen o seu traballo artístico.

Braque xunto con Picasso é un dos grandes fundadores do cubismo. A súa obra pictórica non está tan divulgada como a escultórica, non obstante, nas dúas emprega para a súa elaboración formas xeométricas que responden a postulados minimalistas nunha época que aínda non o era. Co cubismo analítico realiza obras que son a expresión de obxectos descompostos até o punto de resultar irrecoñecíbeis. Emprega nos lenzos (sobre todo en bodegóns) unha gama de cores no que predominan os grises, cor que tamén está presente nas esculturas, realizadas a meirande parte en pedra.

Porque pode aparecer nas nosas vidas un algo que traspoña todo un ideario. Si, un algo ou un alguén que nos faga pensar se os nosos valores son axeitados. Á protagonista da novela de M.R. pasou-lle. Atopa a unha muller que é todo o contrario a ela, e mesmo así (ou por isto) sente unha atracción case fatal. Son os contrapuntos os que nos fan poñer-nos en cuestión e mesmo dimisionar do pasado ou achegar-nos ao futuro con outra perspectiva. Ás veces somos nós propios os que nos facemos a nos mesmos cambiar outras son os demais. Por unha política do cambio(sendo fieis).

Unha vila devastada, unha terra devastada, un corazón devastado. Só as ruínas existen ao seu arredor. Eles, os amantes, non poden deixar de escoitar o ruído da guerra e recoñécen-se no leito pero non se aman, ou si pero non da forma que se quixerían amar (con paz). O corpo do amante ficou coma un segredo para sempre e as verbas que se adican versan sobre corpos mutilados. Imposíbel pechar os ollos. Hiroshima está morta, mortos os seus habitantes, morto o amor. *Oui je t'aime mais comment fermer les yeux?*.

A relación dunha muller co mar e co amor: *o deserto vermello*. Un delirante achegamento a psique da personaxe principal chea de profundidade. “*Os meus ollos están mollados*”, como poderá ela ver con claridade agora. O home que está ao seu carón quere saber dos “comos” pero non deixa de facer un balanço superficial. Non a comprende, ou menos do que debería. Ela está soa. Co seu esposo e fillo pero soa. Mira pola fiestra, pero pouco tempo, o mar. Só pode mira-lo por un período curto de tempo. Prefire a terra, saber o que pasa nela, pero non chega a entender.

El pardo: “*Las clases ociosas*”. Un tema que describe a situación pos-marxista na que a ironía é o fio condutor da evolución letrística. Situación que dende a revolución industrial se mantén na actualidade pero que coa expansión masiva do capitalismo fai aparecer máis clases ociosas. “*Eles comen caviar e mándannos comer porco*”. Porque un mundo sen desigualdade é posíbel (como?) con accións de solidariedade e non caridade. O traballo segue escravizando e non facéndonos libres. Liberdade, fraternidade, igualdade,...

Guilt é máis que un tema, é o resumo dunha actitude que se pode escoitar en casete. Unha viaxe sideral que nos leva a un planeta no que se poden pousar os pés, sobre materia. O ruído como parte dunha contestación: a de facer pos-punk mentres uns amigos fan unhas “*palomitas*” de millo. Un filme en 3 minutos que se move entre a liturxia musical e o comportamento rebelde. Berrar para deixar saír, deixar ir, ir ao encontro do encontro “*il n’y a pas de hasard il y a que de réencontres*”. En *WHPK* déixan-nos unha boa mostra do que se

pode facer con raiba (e amor).

Non adscribir-se a ningún *ismo*, comezar de novo e desde cero e aínda así deixar-se influír por todas esas vangardas dos anos 20 das que Risco lle informaba. Manuel Antonio foi o representante da nova poesía galega que con todo se inscribía no ideario de defensa da cultura galega. Nos seus poemas o mar e o amor son os grandes protagonistas, levándo-nos de travesía por confíns descoñecidos nos que pousar unha semente de metáforas que desleixan a trama para embarcar-se no instinto máis primario “*Eu tamén navegar*”, facer visíbel a nosa existencia a través da arte, da literatura.

As espigas de Maruxa Mallo é unha desas pinturas que non se esquecen tanto pola compoñente visual como pola sensación que nos transmite. Nesa época era algo usual na arte galega o combinar elementos da cultura tradicional con imaxes formadas pola inercia con outros movementos como o surrealismo. Así esta peza pintada con audacia é unha mostra da internacionalización, sen deixar de ter en conta as raiceiras galegas. Porque o millo (e todo o que hai arredor del) é un acto performativo da Galiza con longa tradición que se pode inscribir na vangarda ao trata-lo creativamente.

What is dada? Dada is dada dada dada dada. E así até o infinito, porque todas as brúxulas marcaban ao teu corazón reflectido nun espello, movéndo-se cos latexos. Ao final non quedou materia, só transcendencia metafísica e o son de dada dada (así ate o infinito). Despois da mañá xa veu a noite - durmías tanto - e cadanseu abrigo foi colocado no percheiro - dada dada - agás as mangas, cortadas. As sinécdoques resucitaron en dados dadas que foron tirados ao chan: un 1. Só podía quedar un? Ese serei eu - dixo.

Como poñer en relación a cidade e o mar? Pj fai-no. E cunha canción que é toda unha declaración de intencións: albergar a natureza na urbe e senti-la como unha parte xa constitutiva desta. Pero neste disco hai moito máis que certezas. Tamén hai preguntas, aquelas que nos facemos almorzando un café só e sós (se cadra cun disco) para enfrontar- nos ao día a día que augura un encontro, insospeitado aínda que sabendo que vai suceder. Poñer-se diante do futuro, facer que este incluso nos teña medo. *Horses in my dream*.

A memoria é unha pintura que impacta, como por outra parte, toda a produción surrealista. Xogando coa mitoloxía clásica pon no foco un busto grecolatino que é o achado da conciencia. Busto atravesado por unha bala contemporánea que o fai situar-se subxectivamente nun lugar de confrontación: a guerra. Pero esta é unha guerra contra o cotiá que deixa ver o que temos detrás (o ceo e as nubes) e deixa ver tamén un telón de fondo como é a apropiación dos espazos xa baleiros. O rostro incólume por dentro transmite a paz esperada para todas as nacións.

Atoparás ao home da túa vida está concebido como se dunha ironía se tratase. Despois dun matrimonio falido no seu solpor preséntase a oportunidade no ocaso da vida de atopar de novo o amor. Tráta-se de recoñecer que nunca podemos deixar de ter esperanza en conseguir o home da nosa vida, que como neste caso, chega cando menos o esperamos e, cos condicionantes de ter unha relación anterior na que el te deixa por unha muller máis nova. Somos diferentes en cada etapa, nun devir ou revolución persoal permanente; e cada etapa ten as súas oportunidades.

Violeta Parra tan lúcida e sutil infire na música tradicional o punto de vista dela mesma, isto é dunha muller. Tradición que se adoza con visións propias do amor. Unha visión que pon o foco na perda... *Que he sacado con quererte*, é así unha viaxe polos *locus amoenus* comúns dos amantes. A el diríxelle palabras tales como “ingrato”, que non soubo apreciar os momentos que viviron xuntos: ver a lúa por exemplo que co tempo non mudou (pero eles si cambiaron). Unha ladaíña de seres - achados na natureza - que os contemplaron o un a carón

do outro seguen existindo pero xa non así (como antes).

Obedient Grounds en *The viewer* é un achado no medio dun deserto, aquel percorrido con sede e fame, moita fame. Aínda que non nos alimente o ventre si deixa pouso en nós e na nosa concepción da música. Ruidismo, sintetizadores e máquinas varias para poñer-se ao servizo dunha idea: a de avanzar contra o vento - agora xa polo mar - e descubrir intencións desestabilizadoras que son o preludio a unha nova etapa: a da percepción de sinais entre berros que claman un estado de hiper-consciencia, a mesma que se visualiza cando estamos cegados polo sol.

Swans son o grupo maldito que logrou saír da invisibilidade para facer-se un oco no campo musical. A experimentación xunto con fórmulas máis xeneralizadas son a chave para chegar a un público que exige calidade e novidade. *Love will save you* é máis que unha canción de amor, é un poema sonoro. Alí onde a canción nos chega ábre-se o xogo de identificar-se e de face-lo ouvindo-a como un sinal do destino. O amor salvara-te e fara-o dun modo tan sutil que case sexa impredicíbel no seu método, pero non así nas súas consecuencias.

Bauhaus asinan temas que son invitacións a unha viaxe ao interior de nós mesmos para acicalar a existencia con verbas ficticias que deben chegar a ese punto máis profundo do noso ser. Unha proposta ruidista que con todo dá cabida a temas máis plácidos nos que o piano se sitúa como protagonista (sobre todo na apertura) en temas como *Who killed...* nos que as luces secretas emitidas por un alguén descoñecido nos fan iluminar un almorzo no que non hai animais mortos. Tan só a morte da palabra silenciada. A morte do silencio.

El día que me quieras é un canto ao romanticismo, ao máis puro amor tinxido con olor de rosas frescas. Gardel, sempre tan achegado ao sentimento, pon na súa singular voz unha balada-tango que xa fixo historia. Ateigado de referencias á natureza emprega metáforas para dilucidar a emoción que sentirá cando esa muller o ame. Todo cobrará sentido, chegará a harmonía e xa non terá máis feridas pois estas serán cicatrizadas por ela. Cantada e recitada por momentos, chega a nós desde o máis profundo e fai-nos ser cómplices da espera.

Pode ser considerado un fillo do surrealismo mais a obra de Miró está cargada de estilo *sui generis*. Un pintor de vangarda que reifica a abstracción e que dá a luz lenzos que son soños, soños irresistíbeis que antepoñen a imaxinación á execución. Dotadas dunha carga de cor irreprimíbel as súas pinturas fan achegar-nos a mundos onde o puramente estético xoga coas visións dun imaxinario que se sitúa entre a diversión e a elocuencia. Respostas a un mundo cada vez máis complexo dan conta do enorme universo interior deste pintor que reclama a antítese do canonizado.

Duras ten unha vida marcada pola ausencia sobre todo na súa infancia. Nada na Indochina francesa é aos 18 anos cando deixa este territorio para instalar-se en París. Ausencia pola morte do pai e un irmá e así mesmo pola figura da nai que a deixa en desamparo desde nena. O feito que máis a vai marcar na adolescencia é a relación cun chinés 20 anos maior que ela e que levada á literatura vai ter o título de *L'amant*, escrito nas últimas décadas da súa vida cun éxito considerábel, por outra parte como outras novelas da autora, tales como *L'amour* ou *O xardín...*

Srarsra levan xa uns anos provocando ao público tanto coa súa posta en escena como cos seus vídeos. Un grupo de dous que fan moito ruído con letras que non nos deixan indiferentes como *Chica joven*, unha apoloxía do baile. Outros títulos como *Tú que miras*, son un alegato ao punk máis primitivo que nos pon diante dunha situación na que se afastan das miradas alleas. Crean a súa personalidade como grupo por unha actitude descarada e case biográfica - da biografía meta-formada - que se escribe a golpe de batería e rabuñada de guitarra.

Terremoto Sí disólven-se pero déixan-nos - xa na historia do punk cruñés - arredor dunhas dez cancións, publicadas por discos porno e mama vinyla, que poden ser tan realistas como surrealistas pero que en todo caso e por riba de todo nos fan pensar en mundos a parte nos que poder adquirir uns folios grandes para seguir escribindo letras. O seu nome ten moito a ver coa súa música pois estamos diante dun grupo no que a velocidade e a furia está ben presente, véxa-se nos directos como na gravación do seu único disco. Escoitaremos a partir de agora unhas reliquias.

In a sentimental mood, léva-nos ao final dun roteiro xa andado e coñecido que nos provoca a sensación de consciencia e recoñecemento e que nos fai alcanzar un estado de calma que se conxuga cun certo grao de estupor - pois sempre achamos novas vías de comunicación e entendemento - aquel que nos proporciona a consecución dun estado no que a sorpresa é un factor a ter en conta para a realización de accións nas que os mitos son xa só unha reliquia e este é un tema de 4 minutos tocados pola maxestosa man de Coltrane.

Bill Evans (1929-1980) as influencias do impresionismo de corte clásico europeo son fundamentais para o desenvolvemento das súas composicións, influencias nas que se apuntan nomes como Debussy ou Ravel e este á súa vez condiciona a entre outros Hancock. As notas que emanan do seu piano fan aterrecer as estrelas e xogan coas raiolas de sol nun cosmos no que nos podemos deleitar e deitar para absorber o fluxo da música creando unha cosmogonía para cada un que a escoita que pode ser, como non, tamén compartida. Escoitas colectivas que redundan nunha comunicación efectiva.

Acollida a súa obra no seo das vangardas (as históricas e as neo) Tàpies (1923-2012) constrúe-a tendo en conta os postulados do informalismo que así mesmo remiten á abstracción. Chea de simbolismo está composta de alusións metafísicas nas que reflectir un punto de vista con respecto á existencia, aquel que pon en valor a realidade creativa como factor de constitución dunha identidade – móbil - que se achega ao humanismo (e polo tanto a Sartre). En canto á realización das mesmas, son produto da pintura matérica, incluíndo no lenzo area, cemento, arxila, etc.

Frank Stella é coñecido por ser un dos principais representantes da abstracción pictórica e mesmo do minimalismo, non obstante con respecto a este varía a construción dos lenzos empregando non xa sobre todo o branco e negro senón as cores. Nel achamos influencias inevitábeis de Kandinsky, que desde Rusia impregnou a arte de USA - tamén de Europa occidental-, e tamén do expresionista abstracto Pollock. Moitas das súas composicións achégan-nos á técnica do *collage*, sendo un dos primeiros en introducir materiais como a madeira nelas.

A improvisación como factor creativo, Monk acólle-o como consubstancial á arte musical que, elevada ao rango de espiritualidade, constrúe unha espiral jazzística na que deixar o seu talento. Si, tamén a negritude foi un elemento destacábel na súa traxectoria - como en moitos outros nomes do jazz - facendo das composicións un movemento político, aquel que quere dignificar o valor dos homes e mulleres negros en loita contra o racismo perante unha sociedade maldita na que prolifera a alienación e que actúa como opresora, mais tamén en función dun vínculo común simbólico como liberadora.

Innovación e ruptura, achados e transformación. Dándolle especial relevancia ás cores forma un meta-universo no que a figura se descompón á maneira dos cubistas e surrealistas pero sendo xa produto da modernidade posterior - á que se adianta - e das novas vangardas que rachan coas anteriores (dos anos 20, da que forma parte nun primeiro momento) e poñen no foco da historia da arte un novo punto de partida: o comezo do expresionismo abstracto. Foi denunciada a súa obra polos nazis considerándoa estes como arte dexenerada.

Blood diamonds con *Heart* fan un exercicio de compensación emocional levando ao extremo a súa concepción da música e condensándoa ao mesmo tempo. Pinceladas de electrónica rezuman na súa sonoridade facendo que o baile se converta no medio para a consecución dun pracenteiro estado anímico e na terapia para afastar os malos augurios. O ritual da danza descomposto en fragmentos rítmicos cos que reflectir e dilucidar a emoción - ela soa - deixando a razón sentada nun cómodo sofá dunha galería de arte.

B.R.M.C. é un disco que nos aboca a un presente concreto, aquel que se escribe con maiúsculas e que anima o voo dos corvos - animais tan pouco domésticos como os tigres - facendo desta hora un diálogo coa contemporaneidade - a do rock. Todo vai suceder por e para este. E mentres tanto queda encher os ocos. Cubrir os feitos diarios cun veo de compoñentes líricos, intimistas e ao mesmo tempo universais. Recalcar o baleiro dunha praia abandonada e por nós novamente habitada, como se da re-apropiación da natureza se tratase.

La cruz verde é unha canción pausada que destila cotidianidade e *savoir faire* (no que á lírica se refire). Unha composición na que se desvela a razón de ser da respiración - profunda por primeira vez - na que o silencio pode ser o factor x das mesmas vivencias. Porque as camisas de cadros ficaron no fondo do armario e os berros dos nenos no xardín fan-nos pensar que aínda hai vida máis aló da poesía. Pero aínda non sabemos de onde provén esa cruz, verde, sendo tamén o de menos. Medo a caer, a non respirar - por primeira vez. Pintemos os nosos beizos de cor vermella.

Deep concentration agroma sementes de espiritualidade que nacen dunha escoita que tamén pode ser despistada, pois atópa-nos en cada volta da esquina. Andar para levar o ritmo na ruta, aquela que nos leva á capital, ao centro, á vila, esa que nos acolle como se nunca deixáramos de estar alí. Un paseo polas profundidades. Un anaco de existencia que vén da man da música e da viaxe. Propoñer epitafios para a morte de cada día, reconstituír lembranzas coa dor do nacemento. A concentración como maneira de entrar e saír do trance. Perecer como as follas caducas, que sabemos que van volver á arbore.

Nurse with wound: un taladro para furar a parede e colgar un espello no que ver-se de vez en cando. Só de cando en vez. Porque o rostro non é alleo ás translacións do tempo e espazo. Un lugar onde contar o paso do tempo: o rostro. Un obxecto para ver-se en abismo. Unhas coordenadas para transitar na epopea dun mito. Esculpir no tempo, co tempo, ao tempo e reiterar a dúbida da similitude dunha escultura co corpo real. A erosión de esa escultura é tamén este disco. Un cálido reencontro coa materia, unha re-existencia (múltiple e acumulada).

O enigma desvela a decadencia do xénero humano até o punto de valer-se da morte como medio. Un ser raro, moi raro que vén sendo produto do desleixamento e a barbarie. Porque non hai vida plena senón hai comunidade e porque é moi triste que haxa persoas que non poidan vivir nesta, achamos, nas súas propias palabras que para el é mellor estar illado, esa é a súa escolla - que por outra parte tivo que abandonar. E abonda con tocar o piano nunha festa da alta sociedade para sementar as dúbidas sobre o seu comportamento. Inusual, sofisticado e salvaxe.

S/T é unha fosa no fondo do océano, ferida pola erosión e recomposta. *But not with you...* que será do soliloquio nas escaleiras sen que ti o escoites acochado. E a luz entra pola fiestra que da ao bosque no que asistimos á tala das árbores que o deixan baleiro. A auga cae sobre eles xa arrincados da terra e fai que xurdan pólas, que manteñen viva a materia. *I will be born again*, outro punto de partida, o que nos sitúa no obxectivo desa cámara que levas para facer retratos. Non só. Outro punto de chegada no que asistir a recomposición da escena.

Siouxie ben podería ser atopada na barra dun bar no que penduran esqueletos e onde se escoita música que pode ser dela mesma. Non é unha artista radical pero tampouco deixa de se-lo. *Waiting for me* é unha maneira de dirixir-se con ousadía a un ti que escoita. Algunhas das súas cancións lévan-nos polos roteiros do barroquismo lírico e técnico até chegar a un círculo de convidados que se moven arredor do lume e que manifestan os seus desexos a través dun conxuro. Escuridade con claridade (a esta última axúda-lle o magno satélite) que se irmandan.

Zen Arcade é un disco que ben se puido facer nun depósito de coches, alí onde atopar xoias que poden ser devoltas á sociedade de consumo. Con toda a forza transpórtan-nos ao eido do salvaxe, pero daquel xa domesticado, que impugna un ideario no que faltan cataclismos e saltos ao baleiro - mellor metafóricos - os cales son siluetas na noite e almorzos na mañá, obviando os cambios de perspectiva por seren un plano secuencia que nesta ocasión dura unha hora 10. E até onde chegar? Até o parking máis próximo. Maletas e metas.

Becuz é outra forma de escribi-lo pero trata-se do mesmo: afondar nas profundidades dunha máquina de lavar para atopar-se con pedras que caen dun peto duns pantalóns vaqueiros. Algo así como un tesouro domesticado porque as xoias tamén se meten na lavadora (si, por descoido) e tamén se erosionan - como o amor, díganllo a Kim. Porque non é unha canción tímida senón un alegato: o da liberdade. A realidade pode volver-se máis real cando achamos un anaco, aínda que só sexa un anaco, doutras existencias. Duras elas como a pedra, valiosas elas como un tesouro.

Os deuses en Mesoamérica (así en plural) dan conta dunha realidade mística diferente á occidental na que só hai un deus. Así achamos esculturas que os representan nas que as figuras dos mesmos van acompañadas de elementos da natureza. É o caso do deus da choiva representado con mazarocas de millo xa que é responsábel da colleita. Pero tamén é deus da tormenta, dos raios, remitíndo-nos aquí a unhas atribucións pexorativas e destrutoras que se relacionan co ígneo. Esta peza exhibe-se en Oaxaca no Museo nacional de antropoloxía e leva o nome de Cocijo.

De espaldas al patriarcado asinan letras que nos remiten ao imaxinario libertario pero non aquel dos panfletos senón das profundidades, das mesmas relacións véxa-se neste caso as dunha rapaza co seu compañeiro e din poñendo-se na voz del “*un grupo de mulleres por que non podo estar eu*”, e responden apelando á sororidade, aquela que une a mulleres nunha loita común. Pasaron moitos anos desde o movemento sufraxista pero non tanto desde os 60 cando se consolida o feminismo. Que existan bandas como esta fai pensar que non todo está feito.

Ohio é unha cápsula de vitalidade asinada por Damien Jurado, autor sensíbel, encantador. Porque sempre vai haber algo ao que cantar e por que non, isto pode ser á familia ou a súa metonimia, a casa. Esta está onde está o noso corazón, o cal permite constituír-nos como suxeitos nómades (en perpetua transformación) coa alma sempre pendente de verbas, feitas cancións, que emanan do máis profundo do corazón. Fai moito tempo que non se traslada a esoutra casa aló onde cruzou pontes (que o unían a ti e que agora están ardendo), pontes antigas como o amor, como as casas.

A metamorfose de Narciso pintado segundo a imaxinación de Dalí dá mostra da dualidade do ser humano nun contexto peculiar empapado de surrealismo. Si, é unha obra surrealista pero está ben trazado o mito e non deixa de ser clásico por volver ao mesmo. Unha consigna implícita: deixar-se de ver no espello para ver ao outro, o que de nós se oculta no outro nun proceso de aceptación da alteridade no que sexamos cos outros unha identidade múltiple que acada un estado de recoñecemento das diferenzas e similitudes para afrontar os retos da sociedade mundializada.

Remordementos é unha canción total, que se pecha en círculo e que se abre a cada acorde para resultar un algo que se parece ás cantigas de amigo. Non deixar de sorrir, ante as adversidades: aquelas que poden ser as de atopar-se co mozo da nosa amiga. Non é unha historia de poligamia senón de amores que morren e amores que nacen, nunha eterna xeometría que da paso ao novo. E nese tránsito a risa tonta, nunha melodía eterna, a do namoramento, que sitúa aos amantes nun contexto no que é probábel escoitar os discos do sr. chinarro.

Nace e morre no século XIX e é un dos nomes que fixeron historia. Chopin representa o romanticismo musical europeo sendo este por outra parte de nacionalidade polaca. A súa imaxe é conservada nun daguerrotipo datado do 1846 feito por un fotógrafo francés en París, cidade á que chegou no outono de 1831. O seu primeiro concerto foi un auténtico triunfo e deu que falar no entorno cultural parisino. O levantamento de novembro en Polonia provocou que saíra do seu país sendo polo tanto un exiliado - tamén interior - aínda que a música polaca estivo presente na súa obra.

Clara Schumann foi unha compositora e pianista alemá que viviu no século XIX. As súas obras destilan toda a maxia do romantismo levando a liberdade a unha posición ineludíbel no ser humano, aquela que inspira obras de arte, xa sexa en pintura ou como nesta ocasión na música. Elevar a alma a un punto de inspiración permanente e non retorno, facendo desa vía a única opción posíbel. *Piano works* ten a delicadeza e a forza axeitada para ser considerada unha obra maior que presupón a consideración de estar falando dun xenio creativo.

Bodegón con persiana está na Tate de Londres sendo unha das pinturas precursoras do cubismo e que data de 1914. Nela aparece un anaco de xornal que leva por título “*socialiste*” o que pode deixar rastro das ideas do pintor - Juan Gris - nunha época marcada pola revolución rusa e a aplicación dos presupostos marxistas que por outra vía derivarán na socialdemocracia, algo afastado da ideoloxía do autor de *O capital*. Os vangardistas nesas datas dos anos 10 e 20 miraban cara os procesos revolucionarios da mencionada Rusia pero tamén, como non, da revolución mexicana que a precedeu.

A lingua e o estilo como elementos descifrábeis da poesía moderna, os únicos que a caracterizan - e como contrapunto ao real - velaí o grado cero da escritura. Apartar-se do real pode ser irrealizábel, non obstante, pode adquirir-se un certo nivel de independencia sobre el. Unha escrita neutral como a viu Barthes nas novelas de Camus, particularmente en *L'étranger*. Resulta así unha literatura *sui generis* realizada coa consciencia de ser artificio, de ser produto e tamén de ser autónoma e que así mesmo ten como consecuencia unha reconciliación co mundo.

Soan como unha racha de vento no deserto, aquel que nos fai sentir o desterro, o desterro ficticio. Balánza-nos cara o descoñecido pero déixan-nos coordenadas polas que guiar-nos. Bitchin bajas son un super grupo que fan da electrónica o seu superego, cargado de boas vibracións, secretas e ensoñadoras. Perfecto para unha banda sonora dun filme que aínda está por facer. A melodía cambia xusto no momento en que o necesitamos: outra perspectiva, outro vieiros, todos eles polos que transitar, acelerados. E a fin nunca chega: un bucle.

Eric Satie morre no 1925 e deixa un legado musical que fica e ficará na historia universal. As notas deslízan-se no piano para fluír co sentimento. A abstracción das pezas elevan ao rango do sublime as súas composicións que se achan despois do xogo de buscar-se ao deixar-se levar polas emocións. En definitiva unha auténtica delicia escoita-lo ao piano, instrumento que foi para el un campo de experimentación que ten influencias do impresionismo pero que convoca xa un certo minimalismo imperante durante o século XX.

Bodegón con mazás e laranxas de 1895-1900 é unha obra de carácter clásico que respira impresionismo cunha tonalidade ocre e azul na que o branco tamén predomina. Unha obra cuxo fondo pode asemellar-se a unha composición cubista pola xeometría e os difuminados. Nunha perfecta sección áurea a froita sitúa-se no lenzo tendo o peso decisivo, non obstante tamén acubilla unha xarra de auga na que están debuxadas flores que intensifican o seu carácter ledó e alegre. Sinalar este aspecto supón dar-lle vida aos obxectos e atribuír-lles cualidades por tanto que non son propias deles.

Composición en vermello, amarelo e azul data de 1926 e está influenciado pola revolución cubista. Con todo xa está inmersa no movemento de vangardas, e adianta o futuro minimalismo pero cunha maior importancia da cor. Sendo estas as tres cores primarias o lenzo é unha oda ao xeometrismo que o relaciona co concretismo e mesmo avanza tamén o expresionismo abstracto - que aparecerá unhas décadas máis tarde nos USA. Unha oda ao modernismo nos tempos da arte pre-moderna culmina coa constatación de que hai artistas que se posicionan como pioneiros do que está por vir.

No retrato que realiza Modigliani de Juan Gris vemos os trazos que se perfilan como unha extensión do pincel, como un certo grado cero da pintura onde a enigmática presenza dunha áurea *sui generis* nos achega ao pintor cubista dun xeito tan excepcional que nos leva polos roteiros da comprensión da súa alma, se esta pode ser intelixida. Reálzan-se os seus ollos e o seu ollar está cheo de maxia, axexando ao espectador da obra, que por outra parte non deixa de sinalar-nos as características comúns a todos os lenzos do italiano. París outra vez como epicentro da creación.

Nos murais de Pollock a cor enche a superficie de modo que é complexo distinguir figuras, non obstante estas forman parte da esencia das súas pinturas aínda que se agochen. Unha multitude descompuesta - como se se tratara dunha guerra destruindo e mutilando os corpos deixados á barbarie. Non hai baleiro, o visual ocúpa-o todo, non hai espazo para o lenzo en branco, as imaxes resultantes abranguen a nosa totalidade, non saturándonos senón facendo multiplicar os significados. Representante do expresionismo abstracto, deslucida a emoción e transporta-nos a universos creados *ad hoc*.

A danza vén sendo unha pintura na que as figuras - pouco perfiladas na súa constitución - ofrecen unha perspectiva de conxunto sobre un fondo abrupto por indefinido que nos achega do lado da sinerxias, aquelas producidas polo movemento que constatan a existencia de fluxos entre os corpos que acadan ritmo, trasladándonos ao eido da comunicación efectiva, a da praxe na festa coa que se pretende un estado de embriaguez composto polo seguimento de liñas que non están trazadas senón que se intúen formando un círculo imperfecto no que bailar até caer exhaustos.

Curros adica-lle un poema a Rosalía morta: *Na tumba de Rosalía*. Neste poema reconece-se o afecto que Curros tiña por ela, vindo mesmo de Cuba para cantar-lle na súa tumba. En Cuba residía por non atopar traballo na Galiza e desde alí achéga-se para honra-la. Destila unha morea de sentimento e de consideración que desvela a profunda amizade entre os dous (agora xa fitos do Rexurdimento xunto con Pondal). El ofréce-lle flores coas que cubrir a alma. Ofréce-lle versos cos que acompañar esa outra existencia. Fala sobre a pedra, que se erosiona... e sobre o amor que non morre.

Bos amores é o título dun poema de Rosalía de Castro incluído no libro *Follas Novas* e nel retráta-se un estado ideal onde o amor é o protagonista. Pero non un amor calquera senón o bo amor, aquel que nos dignifica, que nos suaviza que nos fai incluso máis fortes. Aquel que se asemella á primavera en flores e cores e que nos leva por sendas nas que transitar con harmonía. En contrapartida *Amores cativos* describe outra situación: a dos amores negativos que provocan sufrimento e dor. Elixamos os bos.

The Velvet Underground & Nico con portada de Andy Warhol é xa un fíto na historia do rock. Todos son grandes temas e respiran moita frescura parecendo mesmo contemporáneos - do século xxi - pois mantén actualidade e tamén un tanto de vangarda ou de modernismo. En *Last Days* escoitamos unha canción diexética á narración do filme, bailada por un dos amigos de Kobain despois de chegar de festa a modo de *after* na mansión onde residían. El, Kobain estaba preparando un espaguetes pero debido ao seu “posto” rematou por comer uns cereais.

Frederic Leighton asina *Electra at the tomb of Agamenon* e retrata unha muller con forza (aquela que aínda conservamos coa dor) na que resalta a túnica negra que a cobre case por completo, tendo o rostro virado cara arriba como clamando ao ceo mentres que, abaixo, a tomba co corpo inerte do heroe se mantén ao seu carón cunha columna dórica debuxada nun primeiro plano. Os tons ocres de todo o lenzo rezuman calma e sofisticación aquela do pranto, dos rezos, e tamén a dos recordos. Os seus pés - os dela - están nús tocando o mármore, pétreo, como un suspiro, como a morte.

Engels na obra *A orixe da familia, a propiedade e o estado*, veicula un discurso arredor da cuestión patriarcal que se quere iniciada co nacemento dos estados, argumentando que a sociedade pre-estatal era matriarcal e remíte-nos ao mito de Electra para constata-lo mediante o mito. As Erinias defensoras do dereito matrilineal vingán na mitoloxía grega a morte da súa nai por parte de Orestes. Vemos que na sociedade grega clásica fórxan-se as ideas que aínda influencian a nosa sociedade sendo estas portadoras dun discurso que convida a repensar o presente.

Cando comprendemos o porqué da existencia dalgo - véxase a arte - chegamos a un punto de inflexión no que as coordenadas de espazo-tempo maniféstan-se como portadoras dunha experiencia efectiva que nos permite encadrar as ideas para facer repouso na comunicación eficiente, aquela que distingue o verdadeiro do falso. Pois ben é arte o que é verdadeiro. A verdade pode ser entendida como a autenticidade (nun mundo cheo de simulacros) e porta unha concepción universalizante, atendendo as diferenzas, nun todo que pretende ser posto en cuestión.

A Internacional Situacionista créase como unha organización cuxos obxectivos son acabar coa opresora sociedade de clases e co capitalismo e isto acontece nos anos 60, época de revisión do marxismo ou da súa neo-visión. Nun plano máis pragmático son favorábeis a constitución de consellos obreiros que así mesmo nacen a partir do maio do 68 e por outra parte ao seguimento de folgas e á ocupación da Sorbona. Non obstante a IS non vai durar moito por dimisión dalgúns dos seus membros, sobre todo polo que respecta a súa posición á función que debe ter a arte.

Guy Debord en *A sociedade do espectáculo* analiza as relacións entre o ser humano e a produción de imaxes sendo estas o resultado dun ataque mediático no que se pretende manipular a información e substituí-la por ditas imaxes para así crear un imaxinario visual no que os patróns patriarcais tamén están presentes (véxase no seu homólogo documental imaxes que van destinadas ao público masculino). Publicado no ano 1967 forma parte das reflexións situacionistas e enmárca-se no comezo da pos-modernidade, aínda que ten a ver coa *avant garde* e o marxismo.

“*Despois de todo isto non está tan mal*” ou de como seguir coa dinámica paralizadora da que, por outra parte, pode saír unha alta compoñente creativa, se dentro da mecánica cotiá hai espazo para a arte, tamén a literaria. E finalmente decidir erguer-se da cama, mercar algo de comida, pero finalmente non, e afaste ao escuro da habitación na que soan unhas notas desafinadas de guitarra para ter presente ese impulso musical no baleiro dun abandono, tamén espacial e así mesmo mental que nos conduce por roteiros insospeitados, así é esta canción e así está: derrubada.

Popol Vuh é o libro sagrado da comunidade maia kiché composto por relatos que intentan describir a orixe da humanidade. Foi traducido ao alfabeto occidental no século XVIII e é un dos escritos que xa pertencen ao cónone literario guatemalteco - no que convive con obras de autores en lingua española e cunha cultura crioula. Así esta formación do cónone atende tamén as exixencias sociais dun colectivo indíxena que tamén ve na literatura un elemento indispensable de cohesión social. Estamos perante un exemplo de hibridación (como ocorre en toda América Latina).

A negritude é algo máis que unha idea: é unha ideoloxía na que se retratan identidades múltiples que converxen nun mesmo concepto que reivindica a pertenza a un imaxinario común que pon en cuestión o *status quo* dominante desde a súa formación é dicir, a supremacía dos brancos - ao cal podemos engadir home e occidental. Se pensamos en Billy Holiday esta é unha representante deste movemento que sofre *d'ailleurs* unha dobre marxinalidade por ser negra e por ser muller nunha sociedade multicultural na que se intenta escoitar múltiples voces e que convivan, todas elas.

Aviador Dro, desde 1979 no estado pos-franquista, defenden unha concepción da música na que a loita de clases está presente até o punto de subtitular ao seu grupo co suxerente concepto "obreiros especializados". Un feito que vén de poñer no foco da cuestión a solidariedade cos traballadores e dos traballadores entre eles, os que, unidos, poden fraguar a revolución, como así aconteceu cos soviets da URSS - aínda que o que veu despois non teña a ver coa proposta inicial - levando á práctica a teoría comunista e os postulados marxistas.

Ondas do mar de Vigo é un fito da lírica medieval (a cultivada esta en galego-portugués até o século XIII) destacando nesta cantiga de amigo o feito de estar contextualizada nun espazo no que o mar é o protagonista - lembremos as palabras que din que o mar é o cambio constante - pois aquí o mar é así mesmo o confidente e o lugar da espera. O amigo non está presente, quizais nin tan sequera o coñecemos pero a súa figura é o centro, a causa da acción, o motivo de agardar. Agardar ao amado, ao amigo, sendo a figura feminina a actante, nun acto que é a espera.

Edipo rei vén á actualidade polo *Antiedipo*, non obstante a obra ten interese *per se*, sen minguar a importancia da actualización do mito. A través dunha narración aristotélica enfrontámo-nos á historia sendo lectores omniscientes que, se dalgún modo puideramos daríamolas as chaves ao protagonista que sen coñecer tanto coma nós decide o seu funesto final, non dubidariamos en face-lo. Porque dunha traxedia se trata, as persoas retratadas son abocadas ao sufrimento e á morte nunha conxunción de factores que os sitúan como personaxes que teñen o destino prefigurado (Delfos así o afirmou).

O concretismo que xorde en Brasil liga a poesía e a música nunha relación indisolúbel que responde a postulados artísticos que abandonan o realismo imperante na década dos 50. A poesía concreta está influenciada e producida por unha mímese coa imaxe plástica xurdindo obxectos literarios que tamén son imaxes *per se* e que van dilucidando todo un entramado de ideas que cruzan fronteiras artísticas facendo delas unha arte total - ou case - na que as formas xeométricas esenciais como a circunferencia teñen protagonismo, subordinando a cor e facendo fincapé na estrutura.

Koolshades é unha canción na que se asubía e se fai con todo o ritmo e harmonía posíbel para deixar escoitar en primeiro plano ás guitarras eléctricas que son por outra parte as grandes protagonistas. Máis de 2 minutos de viaxe a través dun tema na que se intúe a mensaxe, aquela que porta un significado múltiple e que nos fai avanzar cara un lugar descoñecido pero que resulta mesmo agradábel e que magnifica o sentimento de comunidade pola identificación da paisaxe. Son de Baltimore, escena na que se coce moito rock pos-moderno, ruidista e alegórico.

Ana Hatherly é unha escritora vangardista - das segundas vangardas do século xx - que é representante do experimentalismo. Os seus poemas insíren-se no modernismo portugués e atenden a influencias que van desde Apollinaire até os anagramas chineses. Estudou cinema en Londres e os elementos que definen a arte cinematográfica tamén están presentes na súa obra. Destacábel é tamén a intención de crear produtos que teñen que ver directamente coa súa biografía e o seu nome, modulado, forma parte da estética de moitos poemas, que responden a postulados innovadores.

Nace no 1965 en Uk e segue a facer arte, eso si, rara, moi rara. Nela emprega animais, en formol como tiburóns no seu medio natural: a auga. E é esa mesma auga a que lle proporciona o rol de moldeador doutras realidades, neste caso o medio acuático. Pode parecer macabro, pode non gustar pero impacta, e mesmo podería ser anti-ético. A súa obra máis importante é *A imposibilidade física da morte na mente de alguén vivo*. O tema fundamental é a morte tamén son cotizadas as súas caravelas con dentes humanos e diamantes. Outra dimensión.

Homogenic encerra unha canción que nos planta noutro planeta. *Pluto*, un reduto electrónico para deixar-se levar como mínimo a outras latitudes, as que son etéreas e máis relaxadas con respecto á lei da gravidade. Porque os propósitos son os de atopar novos puntos de intersección que nos unen co outro, co diferente, co descoñecido e no que o baile está presente. Un baile no que nos collamos polas mans e formemos un círculo como se dun ritual se tratase para logo soltar-nos e volver cada un á súa cápsula, ao seu corpo.

Nike Savvas propón na instalación *Atomic: full of love full of wonder* que a función da arte estea asociada ao xogo. Este aspecto lúdico léva-nos polos roteiros do pracer *per se* e trasláda-nos a un mundo creado para o goce. Centos de globos pendurados de fíos transparentes con diferentes cores nas que predomina o laranxa fan despertar a nosa imaxinación para trasladar-nos a unha feira na que mergullar-nos sentíndo-nos rodeados de fantasía. Esta que provoca a ledicia da explosión cromática e a forma circular, como parte dun estado harmónico aínda que caótico.

Duel at the sun é un filme que non deixa indiferente, sobre todo polo seu grandioso final. Nel combínan-se todas as paixóns e tamén as pulsións máis importantes: a do amor e a da morte. *Eros* e *Thánatos* unidos nunha mesma secuencia que nos remite á vinganza e á vitoria. Unha vitoria na que unha aperta vale máis que o disparo dunha bala. Combinación de emocións e sentimentos que mesturan sen saber cal é máis forte, máis poderoso e que motivan a acción no espazo desértico do *western*.

Unha sinfonía de texturas sonoras habitan este disco de Arcade Fire, *The suburbs*. Un coche antigo que se para diante da exótica palmeira dunha casa que poida que non estea habitada. Non hai ninguén: estamos na espera. A soidade da espera fai-nos ansiar o outro, a sociedade, a estrutura, o sistema, nun contexto antisistémico no que cada cambio é unha melodía diferente - como no disco - e na que nomes de cidades como San Francisco activan a posibilidade de emprender unha viaxe (aquela que nos fará retornar coñecendo sabores de froita novos).

Tapiès morre no 2012. Considerado un dos representantes pictóricos da vangarda catalá ofréce-nos todo un mundo plástico *sui generis* polo que transitar. Os seus lenzos poden ser explicados desde concepcións pos-modernas na que a mestura de materiais está presente e é unha característica dos mesmos. As cores ocres combínan-se con vermellos fortes que aparecen nas composicións como símbolos de forza e contrapuntos semellando unha corrente poderosa que arrastra cara lugares insólitos todo o demais.

An awesome wave respira aires de, por exemplo, Hawai, onde atopar praias que son paraísos naturais, e así mesmo trasláda-nos a lugares enigmáticos como unha pirámide abandonada.

Nestes dous polos achamos que a música de alt-j é sumamente híbrida, con compoñentes electrónicas pero tamén co valor lírico da voz, que chega ao ouvido por momentos soa, sen acompañamento instrumental. Logo ao deixar-nos levar podemos mergullar-nos nas augas e observar todo tipo de animais subacuáticos que tamén parecen bailar ao ritmo deste disco.

Chet Baker resolve a ecuación de técnica e sentimento na súa música. Puro jazz que se fai con personalidade propia e artellando unha atmosfera que se ben é envolvente deixa respirar. Cada vez que o escoitamos pensamos nunha festa dos anos 50 en branco e negro - por tanto xa gravada - na que se sae ao centro do salón a danzar. Ben podía ser un vídeo clip aínda que a duración sexa extensa (o vídeo clip máis longo da historia dunha hora de duración) pero non, é un filme, e Baker e o compositor da música diexética.

Zen Arcade é o disco de 1984 de Hüsker Dü. Un golpe de efecto que leva o balón ao cesto ou como marcar 3 puntos desde o sillón da casa. De relaxado non ten nada senón que nos invita a dar un salto case no baleiro, suspendéndose o corpo no ar por uns segundos que quizais sexa inmortalizado por algunha cámara que desafie a lei da gravidade. Deixar un coche nunha chatarrería pode ser a mellor opción cando xa non funciona o motor. Todo está perdido. O coche non funciona. Recuperar as casetes é agora a consigna.

Soan como unha racha de aire no medio do deserto e mesmo no medio do desterro para saír así do reinado do capitalismo e chegar ao oasis nun lugar que aínda está por inventar. Minor Threat sitúan-se como grupo na escena hardcore dos 80 dos Usa. Saben que só son – somos - unha ameaza menor e que os cambios estruturais non chegarán da man dun conxunto reducido aínda que si crearán mundos propios nos que habitar - como un oasis-; con todo, o que fai falta é botar fóra, berrar, raspar a guitarra con raiba e manter-se na liña de fuga. Xeometría pura.

A Velvet son un grupo *sui generis* da escena musical neoirquina que ten na súa formación a Nico, unha *femme fatale* que non dubida en poñer-se á fronte para deleitar coa súa voz andróxina ás masas hippies estadounidenses. Non é este o seu único nen máis esclarecedor cualificativo pois ela contribúe a crear a idea de mulleres polimórficas que acubillan unha morea de cualidades que as fan estar en distintos asentos e posicións formando unha esencia múltiple que descobre a pluralidade no complexo sistema de constitución da identidade.

Unha semana no motor dun autobús remíte-nos a ficción sonoro-musical pero tamén e non obstante a unha realidade que sofren milleiros de seres humanos que pretenden escoitar e vivir outra sinfonía apartada da miseria e próxima ao concepto de felicidade universal. Los planetas deixa no *podium* dos mellores discos estatais unha ducia de temas que nos transportan á dimensión do desolado aínda que con pinceladas de sentimentos positivos e sempre co afán de descuberta: “*algo por descubrir*”, pois é a pulsión da curiosidade o que nos permite manter unha certa ilusión vital.

Escolma de artigos da revista Palavra Comum

(Cruña, Galiza)

OM, Antón Lopo

1. O libro comeza cunha cita de Lao- Tse... que facer contra esa imposibilidade de atopar o tao?

Un dos principios do Tao é que o nome que pode ser dito non é o nome eterno. É unha idea básica que, dun xeito ou doutro, empapa incluso o pensamento occidental. Agamben, por exemplo, defende que é imposible escribir poesía e iso, precisamente, fai necesario facelo. “Om” é un libro de mediados dos anos noventa do século pasado, cun período de escrita breve para o que é o meu ritmo de escribir poesía, aproximadamente dous anos. Trátase dun libro especulativo respecto dos estados mentais inducidos. O material literario básico parte, de feito, desa imposibilidade de escribir o poema e, ao tempo, do seu sinal. Sempre me obsesionou a invisibilidade, o que se dá e non vemos, aquilo que só pode manifestarse.

2. “Pois nada lle parece máis que terxiversar o destino”... raíces e construción.. Somos posuidores do noso propio destino, ou se nos escapa?

O destino encaixa en nós como unha luva encaixa nunha man. A luva podemos perdela, é obvio. Todo nós non só é susceptible de perderse senón que, inevitablemente, se desprenderá. Tendemos a ver a realidade con atributos. ISO, con frecuencia, impídenos detectar os significados do verbo. Esa é outra das ideas que cruza transversalmente “Om”. Nunca foi un libro moi comprendido. Sorpréndeme o teu interese por el.

3. “E hai algo sempre que os homes non lle interesa”... Á humanidade que é o que lle interesa?

A humanidade, como especie, está limitada e os límites biolóxicos son moi estritos. Vémolo todos os días, a todas horas. Non me refiro só á morte, que tamén. Refírome á liberdade. Claro está, a liberdade, como o poema, é imposible: por iso é tan necesaria. Podería pensarse que á humanidade o que máis lle interesa é a xustiza (nas súas distintas vertentes) polo que de liberdade significa. Porén, parece interesarlle cada vez menos. O que máis lle interesa é a eternidade.

4. “As árbores recitan historias/deica o último da tarde/e cando enmudecen/perseguiamos o xiro do horizonte”... Existe consciencia do poder que a natureza téñ sobre nós... ? non falo de catástrofes senón de cada feito máis cotiá... Ou é que a sociedade está demasiado metropolizada?

Nada do que existe é alleo a nós e ningún de nós é alleo á terra. A natureza desa relación vai máis alá do biolóxico, da gravitación e da subsistencia. O que sucede actualmente é unha revolta sen precedentes na nosa historia: os humanos batallan pola súa independencia respecto desa simbiose, que é previa de Gaia. Estamos asistindo un cambio de paradigma. Podería dar a sensación de que “Om” é un libro místico, pero en realidade non o é máis que calquera outro poema. Máis aínda: para min “Om” é un libro político. Ao mellor, resulta difícil visualizalo como un libro político polo seu envoltorio propedéutico, de éxtase.

5. “Bailamos ata nos transmitir a luz mensaxes/ e avirse un momento místico”. É o baile un acto revolucionario?

O baile é unha forma de coñecemento e todo coñecemento é revolucionario. Forma parte tamén da éxtase, como ocorre no sufismo. O sufismo interésame moito. Aparece, sobre todo, nalgúns pasaxes do meu traballo “Lampíricos”.

6. Dis: “Os momentos místicos non son previsibles”... Este tipo de misticismo- o propio título OMque provén das culturas orientais.. Como entra nas nosas vidas, fannos converter en culturas híbridas?

Teño a impresión de que existe un lévedo común, propio da especie e común ás formas biolóxicas. A cultura nace do contacto. Se non hai contacto é improbable que haxa vida

intelixente.

7. “As sensacións non se atrapan”... “Tampouco se atrapan os amantes”. É o amor como un río que non se pode reter?

O amor é un instrumento revolucionario, aínda que os resultados da utopía romántica sexan con frecuencia decepcionantes. Poucos conceptos elaborou a mente humana tan poderosos como o do amor. Tampouco ningún outro concepto foi tan atacado, sexa desde a relixión como desde o estado. Se acaso, a xustiza e a igualdade, que ao cabo son tamén expresións do amor.

8. “Cando emocionarse é insignificante”... Que precisamos para sentirnos vivos?

Ao mellor, estamos percibindo só un dos múltiples pregues da vida e hai moitas formas de estar vivo alén da que coñecemos. Algunhas persoas sintense vivas cando non teñen dor; outras cando a dor as tira do seu aillamento. Hai persoas que se senten vivas no exercicio do amor e outras só co do odio. As posibilidades de combinación son enormes. Eu creo que a inmovilidade é unha das formas que máis cerca nos coloca de sentirnos vivos.

9. “Porque a satisfacción ven de repente/ e é todo un nada”. A adrenalina de aposta-lo todo.. Que tanto hai de xogo na existencia?

Nese verso refírome en concreto á revelación, porque evidentemente “Om” é un libro que explora os fenómenos reveladores da metabolización. En canto ao xogo, é a primeira forma de sabedoría que aprendemos. Lémbrome vivamente cando comezamos a abandonar a infancia para adentrarnos na adolescencia e á maioría dos meus compañeiros de grupo deixaron de interesarlle os xogos infantís que practicabamos. Pareceume algo terrible porque xa entón me parecía que os xogos non tiñan idade: simplemente aprendes xogos novos que conviven cos previos. Gustárame que O xogo me acompañase sempre.

10. “Entre os muros do labirinto diario”... De novo a idea de xogo e de incerteza. Chegamos a dominar, cantos aspectos? (quizás ningún?)

A idea de dominación é turbadora. En parte, sabemos que non dominamos absolutamente nada. Pero tamén é certo que é posible aprender que nada, en realidade, nos domina, agás as deidades biolóxicas, claro. Pero incluso a esas é posible adestralas. A adición, o vicio, a luxuria, poden converterse nun medio de coñecemento. O asasinato e o espolio son, en por si, un fracaso. Cando falo de coñecemento, non me refiro á intelixencia, a asimilación de datos ou a estratexia social. Dáse nunha especie de liberdade biunívoca.

11. “E en chegando a noite, é territorio de nómadas”. A festa, lugar do inesperado, do movemento, que relación ten cunha performance?

O rito é a primeira representación que existe. Pero na performance non hai, desde o meu punto de vista (existen moitas teses) representación. E tampouco é biografía, como unha festa, aínda que calquera performance teña incidencias biográficas.

12. “Ter alma non significa nada”. Esa idea dunha alma cristiana á que pensó te refires, deixou de ter sentido. Entón no seu lugar que hai agora?

Paréceme un verso que non nega a existencia da alma, senón que denuncia a hipocrisía e crueldade dos que defenden a existencia da alma e dedican toda a súa vida a destruír o goce dos seus semellantes, con inquina e espoliación. Son xente desprezable. Administradores da mentira, malabaristas da capacidade de emoción allea: sinvergüenzas.

13. “Abrázame ata que nos estalen os dedos/ e as bestias nos teman”. Cal é o poder dun abrazo?

Sen dúbida, a unión.

14. “como un día se crean as estrañas relación/que o cofre do destino non traiciona”. Ese tipode relación... Poden con todo?

Creo que ese verso fai referencia á unión que xurde entre as persoas e que as fai manter o resto da vida lazos da fidelidade. A fidelidade non ten que ver co feito de verse todos os días, nin co matrimonio, nin co sexo, nin coa mestura de sangues. A fidelidade é un tesouro comunal.

15. Acabas o poemario falando do riso. A fin de contas: É preciso deixar a tristura?

O riso é o que pon en contacto as nosas vísceras co exterior: é o que nos abre ao cosmos. Poucas cousas hai tan revolucionarias como o riso. É rebelde e provocador, profundo e sabio.

Cabalos salvaxes transparentes na noite

Os animais salvaxes (coma nós) cabalgan entre a néboa unha noite transparente e reifican a existencia galopando. Nós tamén galopamos e facémolo coas palabras que nos alcanzan e ás que alcanzamos, é dicir, que chegan tal vento para deixarnos o frío dentro. Con ese frío demostramos a calor dos 36 graos que emanan dos nosos corpos e desmitificamos os pasos nunha inmaculada travesía(de letras e arte) porque no estado de consciencia albergamos o dito e o non –dito como se dunha grande aporía se tratase. E así desfecemos vínculos e creamos outros novos para adaptarnos(como os cabalos) ao entorno que unas veces é hostil outras acolledor. Como eles avanzamos cara a noite, cara a fin pero querendo ve-lo todo, experimenta-lo todo, sen concesións e vixiamos os pasos para levar a experiencia dentro.

Animais salvaxes que buscan unha montaña onde repousar a carón dos osos da súa manada, porque os que están preto tamén se van, tamén morren, tamén nós morremos. Mentras tanto vivimos, vivimos salvaxemente coa dozura do inesperado e achamos un punto de equilibrio nas palabras que non pesan, que se moven co vento. Así recordamos e amamos todo aquilo que se foi e todo aquilo que aínda está. E soñamos con ríos que nos transportan cara ese lugar descoñecido deixándonos levar pola auga. Nós tamén somos auga(tamén somos calor) e ansiamos recorrer paisaxes que son noite transparente.

Nós (animais salvaxes) facemos dos osos aposentos e dámoslle sentido á existencia con berros e mordeduras. Achámonos sós dentro da manada e emprendemos a viaxe cara outras latitudes como se dunha osadía se tratase. Porque a valentía danos o impulso para avanzar cara adiante e non ver cara atrás(o que o vento leva).

Significamos o percorrido con propostas vitais que teñen que ver co ruído que facemos ao cabalgar, como se ese ruído fose a propia biografía.

Formámola co sentido do oído, tamén cando trotamos. Esa comunicación transmite e forma.

Entramos na dimensión do son que se erixe como banda sonora: as pezuñas dos cabalos, os seus berros, mesmo o vento.

Repousamos a carón da fonte e bebemos a auga que nos coida, que nos mantén vivos nunha noite de choiva. E emitimos un mantra para que non deixe de chover por uns días, por unas noites (Para recuperar alento). O mesmo sono fainos respousar en herba con flores e optamos por durmir uns intres. Nese estado de inconsciencia soñamos: soñamos con berros que se desfán na noite e iniciamos unha festa que non remata nunca. Vivir nunha eterna festa.

Notas sobre a construción do destino colectivo

Ai amor! Quen poidera conspirar co Destino e apreixar este triste Sistema, tan mesquiño, i esnaquizalo todo para logo refacelo máis semellante ao Mundo que arela o noso Espírito!

(Rubáiyát)

As primaveras árabes: movementos sociais da mocidade? (ou democracia e anarquismo)

Foi impactante no seu momento como, partindo dun foco primixenio, estas loitas foron expandíndose en todo o norte de África e en Oriente Medio. Un fenómeno de masas que principalmente ten como suxeito transformador a mocidade.

Vivimos nunha época conectada globalmente, e os medios de comunicación como internet non poden en ningún caso ser alleos aos movementos sociais (sobre todo) da mocidade.

Dende sempre os novos foron os que máis decididamente actúan no eido socio-político para pedir mudanzas. Mudanzas que atinxen as formas democráticas solicitando máis transparencia, máis liberdades, máis xustiza- e levaban consigo, nalgúns países, a reclamación da fin das ditaduras (forma política para nós arcaica, pero que neses territorios aínda se mantén vixente).

Democracia e anarquismo (utopía política que apertan moitos mozos) non teñen por que ser antagonistas, senón que a última responde a un estado avanzado da mesma onde a cidadanía tería voz -e voto- para todas e cada unha das decisións da súa comunidade, baseando as súas relacións na solidariedade internacional. Desde perto ata o mundo.

Procesos revolucionarios e primitivismo

Un proceso revolucionario é aquel levado a cabo por un suxeito que se converte en elemento transformador, o que supón que as estruturas do sistema (o vello) son substituídas por outras (o novo). A revolución ten como escenario a rúa mais tamén a propia interioridade. Podemos así sufrir un proceso revolucionario interno como consecuencia da mudanza de hábitos, ideas, actitudes etc. Pero este non é o obxecto aquí, senón as revolucións sociais.

Xa falamos do EZLN, das primaveras árabes e de democracia e anarquismo e a pregunta que nos facemos agora é: que virá despois destas democracias representativas? A resposta pode vislumbrarse se atendemos as novas propostas de ámbito local -e nacional, no seu caso- que pretende achegarse á poboación a través, por exemplo, de asembleas de barrio. Con todo, a permanencia dos partidos políticos como forma de goberno aínda vai durar por un tempo.

Os partidos políticos chegarán a ser modalidades demodé nun contexto futuríbel, xa que están baseadas en presupostos xerárquicos. Isto é, desaparecerá a xerarquía e todos teremos a mesma categoría socio- política. Polo tanto, visto así o futuro podemos sinalar que as divisións do traballo -desde un punto de vista económico- tamén serán abolidas. O ser humano será así dono do seu traballo e controlará todas as partes do proceso (como un artista), nun sistema onde non será necesaria a especialización. Tal vez soe a primitivismo, por que non, e tal vez deberíamos mirar a sociedade preagrícola como modelo a seguir, xa que os estudos máis recentes mostran que valores como a igualdade, a solidariedade e a liberdade estaban presentes nela.

A arte como modelo a seguir para a produción en economía

Os sistemas económicos, desde a II guerra mundial, divídense en dous tipos: a economía capitalista e a comunista. Os exemplos paradigmáticos dos dous son USA e Rusia. Con todo, cabe dicir que existe unha outra categoría: a da Terceira Vía dos países en desenvolvemento, que se moven entre as dúas anteriores. Pois ben se a economía é a infraestrutura na que se sustenta a superestrutura, isto é, a ideoloxía, volvemos atoparnos con esa dualidade: produción libre (véxase os tratados de libre comercio) e a nacionalización da mesma.

Que posición ten a arte en todo este entramado? Pois sendo unha tarefa humana que nas súas múltiples formas e manifestacións libera ao ser humano, pode substituír os procesos fordianos nos que o proletariado se ve involucrado e que eliminaría así mesmo a plusvalía.

Trátase aquí de novo da cuestión fundamental en teoría política: a liberdade. Pero esta ten que estar a carón do respecto e tamén da solidariedade, velaquí a ideoloxía ou construción de ideas que emanan da economía.

Industria: como se aborda desde a anarquía. O desenvolvemento capitalista ten na industria a súa arma de fogo, tanto que case podemos dicir que son un todo. Nos comezos da revolución industrial, anarcosindicalistas destruían a maquinaria como resposta á situación de explotación. Ora ben, na actualidade e referíndonos tamén á tecnoloxía, como apuntábamos no artigo referido as primaveras árabes, o anarquismo ten un aliado na mesma, xa que poden espallar novas, crear grupos e concretar acción. Pero vaíamos de novo ao inicio. Autores como Moro propugnaban a creación dunha sociedade utopicamente igualitaria -base do anarquismo- e opoñíanse a todo poder; isto é: non ter amo. A pregunta que nos facemos é: é o anarquismo contemporáneo un movemento que destruíría a industria para trasladarnos a un mundo preindustrial, preagrario mesmo, ou dito de outro xeito, primitivo? Débese recalcar que, existindo diferentes vertentes, non obstante, a idea central é que non deberían haber condicións ou requirimentos que estexan por riba desa propia liberdade individual. Co cal, podemos deducir que poderían existir cooperativas industriais nas que todos sexan donos de todo.

O individuo e o colectivo.

Mencionábamos que o que importa é a liberdade, poder escoller e realizarse. A colectividade así estaría composta por persoas que fan o que libremente queren. Aquí o colectivo explícase pola posta en común dos bens e a xestión colectiva, enténdase de individuos que teñen unha dirección, unha ansia semellante.

Lao Tsé: o tao.

Afirma Lao Tsé que para alcanzar o tao é necesaria a liberdade (propia, é dicir individual), no século VI a.c. Para isto aboga pola destrución de calquera amo ou autoridade. Debido a estas ideas achamos entre o taoísmo e o anarquismo elementos análogos.

A propiedade: individual e colectiva.

Se dende os comezos da revolución industrial a propiedade dos medios de traballo estivo nas mans dos donos, o marxismo propugnaba a posesión dos mesmos nas mans, esta vez, dos traballadores. Volvendo á anarquía, este movemento insta a abolición da propiedade privada entendendo, ao noso parecer, que a propiedade común é a mellor forma de desenvolver un proxecto económico.

A economía anterior á economía.

A aparición do diñeiro supuxo a desaparación progresiva do troco, feito este que respondía a necesidade doutros produtos que non fosen os que un mesmo fabricaba. Así, en pé de igualdade, as persoas adquirirían o que precisaban e satisfacían coas súas correspondentes mercadorías os desexos do outro.

Desexos e capitalismo.

Nomeamos na anterior referencia os desexos como necesidades mais existe na actualidade e desde hai décadas unha necesidade creada por e para o capitalismo. A sociedade de consumo reifica os desexos psíquicos en obxectos mesmamente de consumo no mercado e cada vez con maior variedade de oferta. O superfluo deixa de selo e vírase necesario. Éo? Remitíndonos ao anterior: os taoístas reclamaban a sinxeleza e a restrición.

A morte de Marguerite Duras

Barthes afirmaba a morte do autor a mediados do século pasado, época na que m. duras realizaba os seus filmes, que se extendería aos 60, 70, 80. Época de rebelión no mundo occidental que tivera influido na súa escrita fílmica. Con todo, a súa biografía incidiu nos seus relatos. Unha morte así que se plasma nos filmes, que non deixan de mostrar aspectos que ela viviu e que se recompoñen en cada filme. Morte e vida como caras da mesma moeda.

O discurso amoroso está disposto a exercer unha certa rutina, que se volve sobre si mesma e da que é dificultoso saír. Nembargantes achamos singularidades que demostran que cada amor é único e que ten unha vida *ad hoc* e *per se*. Se m. duras ama, se as súa voz *off* ama, isto é tamén a través das imaxes que coidadosamente se aparecen en planos secuencia.

Unha visión feminista que se instala no baleiro do son, sempre coa súa voz e que pasea polos xéneros que podemos constatar como articulados. Articulados na dor da morte e do amor, na presenza e na ausencia. Case tódalas súas personaxes son mulleres que se manteñen vivas grazas á loita pola propia vida, nunha especie de perseverancia humanista.

O corpo como materia que pode ser explicado por non as función biolóxicas senón a través dos espazos que ocupa remitindo a un significado *a posteriori* que o leva da man do imprevisíbel. Achamos corpos que son despois de ser nun proceso de habitabilidade que trasmuta a posición social para abolir calquera rastro de permanencia.

Mutacións que zona chave da identidade en procesos de cambio que nos fan ser nómadas na sociedade líquida e que demostran que a adaptación ao entorno pasa pola viaxe interior e exterior nun momento cara adiante como unha especie de danza. Danza opaca que xoga coa luz. Para emprender un camino, outro, aínda non transitado.

A linguaxe é o elemento máis importante na comunicación. Son moitas as linguaxes e estas defínennos. Aquí é preponderante porque leva ao límite a súa función sendo un factor que nos autonomea e que ao mesmo tempo nos fai nomear os outros é dicir, ao mundo. Estes límites que se rompen e desdébuxan como forma de transformación e definición en curso.

Imposibilidade desde m. duras de achegarse ao drama. Este é considerado un feito domesticado e ela aposta polo indomábel. Poder de resiliencia e o seu contrapunto e así chega a un lugar onde o non –dito se instala como nunha especie de epifanía que desborda as canles do río. Falar desde a palabra certa, desde a celebración, a festa.

Así a muller faise libre de imperativos que so a reducen a unha categoría. A muller elixe o seu destino e asimismo o lugar que quere ocupar. Ese espazo por ela habitado demostra a liberdade que quere adquirir para ser dono do seu propio destino, sen marxes, sen clausuras, sen donos.

Desexos que non son revelados senón que conforman un misterio, así se atan ao baleiro e desposúen transcendencias que ocultan os beixos que elas non dan. Nun pretérito que volve ao presente e que se fai verbo e carne.

As palabras parecen ser o magma dos filmes de duras. Palabras sen fin e sen límite que acadan en cada composición o terreo do resort libre. Estas fúndense coas imaxes e transforman sinestesias. Palabras que enchen o mundo de verdade e transcendencia.

Transformación da vida, existencia transformada, que nos leva polos roteiros do descoñecido, do incalculábel, tamén da perda. Esta que sinala a individualidade como materia primeira sen olvidar os trazos común que unen as existencias. O común e o propio iluminando os versos

que nunca foron pronunciados.

O realismo quedou atrás despois da era da postverdade. Nada é o que parece. Na arte a vida é imitada de maneira contundente e mesmo trágica. Pónnos diante do vivido e procura responder as cuestión chave da humanidade. Ver e verse.

A verdade deixa de ser evidente e o falso parece instalarse en cada retallo. Os filmes son a verdade 25 veces por segundo pero tamén son constructo, materia. Os filmes de duras danlle a palabra á paisaxe que se xunta coa voz nunha composición que podemos denominar arte.

Filmografia de Marguerite Duras: un crit en la nit

En la nit, els amants trencats que desitgen posar els seus llavis en els llavis de l'altre i es configuren en una epifania que els descompon, es troben sols. És per això que aquí no hi haurà petons. Ja no són ells, elles, sinó un nosaltres que mai arriba a pronunciar-se. Perquè la mort dels amants és aquella del saló buit sense dansa, sense abraçades, sense mirades que travessin l'espai. No existeix temps per a ells, abocats a la mort, a la nit. En aquesta atmosfera de pèrdua els cossos existeixen per i per a ells mateixos i deixen de ser elements que proclamen l'antimatèria. Així el pensament els aboca al discurs amorós inexistent, aquest que es manifesta en les paraules que fiquen en una descomposició total i absoluta perquè mai van ser pronunciades.

La veu, la veu off de M. Duras es converteix en la figura narrativa que està a l'altre costat de la imatge. Aquesta, la imatge, pertany al domini de l'instant decisiu i adquireix la rellevància del nomenat a través d'una cartografia de l'amor, que sempre està absent. La nit deia, territori dels amants que juguen amb les absències i les presències per a cosificar l'experiència i per a contrastar-la amb el moment en el qual es nomenen en una alteritat constant. Perquè l'ésser mitjançant l'acció que se superposa, es veu embolicat en un mantra que actua com a experiment per a decidir la direcció encara no instaurada. En un hotel colonial, en un jardí, en un veïnat de França, en un camió... tots aquests escenaris porten el poder dels quals es busquen en l'altre, fent d'ells una estació de estucatge en la qual instal·lar-se.

Els espais i els temps dels seus films acullen als personatges per a desembocar al costat de l'oblit, on tot comença i al mateix temps acaba: absències i presències. Els personatges d'aquests films estan ancorats en l'esperança però plens de pèrdues, fins i tot la del propi ser que es fa i refà amb l'anar i venir de l'acció: Ells volen comprendre, estimar, estimar fins a comprendre. La trama es presenta com una figura retòrica, que circumda el subjecte i el modela com si fos producte de l'existència d'un déu que mai es va arribar a conèixer. Una força exterior la de déu o la de l'amor els converteix en éssers que només poden i volen acostar-se a la idea de bellesa i de veritat.

En aquesta cerca el temps condensat es torna silenciós i deixa buit per a la veu de M. Duras que es torna orgànica i intranarrativa. Així mateix es declara de la part del silenci a través de la paraula no dita que amb la mirada, el territori dels amants, declina la imatge cap al punt de la interferència, on s'ajunten els intercanvis i la imatge es fa carn. Somiem amb espais que ens remetin als passos de l'amant. A miralls que reflecteixin el rostre estimat. A veus que descodifiquen la paraula per a cridar el nom de l'amant fins que s'acosti als nostres llavis.

Sense cap signe de sofriment. Sense batalla...Pau... Harmònicament exposats a la mateixa performance. Aquella dels films de M. Duras.

Perquè l'amor en M. Duras és així mateix indefinible, incomptable, i per això transcendent. Però així mateix que desapareix, que va ser acte als carrers de París, en el desert, a la platja, al Ganges, en S. Thala, en sumària... però que ja no és res, néant. Només la bellesa de la destrucció. Com la destrucció del temple dels amants que s'estimen i no coneixen l'idioma de l'altre. Estimar sense concessions i oblidar-ho tot. Recomençar a mirar amb la promesa d'un amor com a mans obertes. Viure per a recordar a través de la boira. I marxar per a oblidar. I no voler morir sense abans trobar l'amor. L'amor bell, veritable. Aquí decidim emprendre el viatge, amb un bagul vell -com la imatge de Carol White- i oferir les flors en l'altar major d'una deïtat ja morta.

Descompondre's i oblidar el jo per a, amb música d'un violí i un piano, fer reviure l'essència d'un viatge sense fi amb l'esperança de ser lliures de si mateixos.

Una llibertat que els torna bojos durant aquest període de convivència i que els fa prendre un foc amb què exorcitzar els auguris que pronostiquen la pròpia mort. Un final que no és més que un començament en un temps en espiral que els embolica. Si, aquests personatges de M. Duras estimen perquè no saben fer una altra cosa i al mateix temps moren, perquè la mort constant és inevitable.

Ella, M. Duras, només pot escriure, com si parléssim d'un deliri, d'una patologia i porta la marca punxant d'ella mateixa en els seus films. En un acte metafílmic afirma que el que estem veient és precisament un film, és a dir, un dispositiu que també és necessàriament constructio artístic, la seva mirada. I la intervenció, la fissura que s'obre en la pantalla crea una espècie de buit que haurà inevitablement de ser cobert. Aquesta trajectòria que s'exerceix amb visionat remet a la ja nomenada retòrica de la imatge encara despullada, nua i ens mostra delicadament l'ocupació de l'espai i l'expansió del temps suspès.

Perquè la fi del món pot ser un incentiu perquè aquests personatges i la pròpia M. Duras visquin tan immensament que només resulti possible l'essencial: ESTIMAR. Però som aquí davant un amor que sobrepassa els límits de l'acceptat. Ningú pot ser tan feliç, però ho són. I continuen cobrint l'aire amb una pregària que els embolica amb el misticisme del reconeixement. Però no parlem, no parlem perquè tot es torna antic, passat, història. El present més immediat és el temps d'ells, junts. Participa d'una experiència comuna. Però no s'abandonen l'un a l'altre. Mai. Només estimen.

És el temps de l'incendi, de la ruïna, de la destrucció. Per això resulta inevitable escriure: amb i contra la pròpia vida. Ells, elles, s'estimen. Perquè el seu desig d'estimar està al costat del seu desig de posar-li fi a tot. I així es diria que les pulsions de vida i mort estan sempre presents. Però no sofreixen excepte per elles mateixes. No, aquests personatges són amos del seu propi cos, dels seus propis sentiments. I encara així estimen.

No queda res, només aquest amor indefinit que els sustenta i que succeeix en pla seqüència. El cinema, la càmera; i oblidar-se d'ella. En plans seqüència però no sols, també el pensament s'expandeix en panoràmiques i els rostres també es perfilen en primers plans. Actuen com si de l'amor real es tractés en una conjunció que els embolica i que els fa recrear un altre temps on l'amor servia per a oblidar la pròpia vida. Però mai serà possible. Ells, elles, no poden escapar de si mateixos i configuren unes coordenades vitals que els tanquen luctuosament en cercles concèntrics dels quals és impossible sortir.

La fragmentació dels personatges infereixen en la posada en escena: pensament, crueltat, moviment. I reitera la mirada que els permet veure, de nou. En el caos de la naturalesa, M. Duras escriu. En el caos de l'amor, M. Duras recita. En el caos de la mirada, M. Duras filma. I oblida i dorm. I realitza films que són films dels abandonats, que també dansen. I també canten. I viuen, i moren, i estimen.

Na noite, os amantes rotos que desexan pousar os seus beizos nos beizos do outro e se configuran nunha epifanía que os descompon, acháanse sós. É por iso que aquí non haberá beixos. Xa non son eles, elas, senón un nós que nunca chega a pronunciarse. Porque a morte dos amantes e aquela do salón baleiro sen danza, sen abrazos, sen miradas que atravesen o espazo. Non existe tempo para eles, abocados á morte, á noite. Nesta atmósfera de perda os corpos existen por e para eles mesmos e deixan de ser elementos que proclaman a anti-materia. Así o pensamento abócaos ao discurso amoroso inexistente, ese que se manifesta nas palabras que firen nunha descomposición total e absoluta porque nunca foron pronunciadas.

A voz, a voz off de m.duras convértese na figura narrativa que está do outro lado da imaxe. Esta, a imaxe, pertence ao dominio do instante decisivo e adquire a relevancia do nomeado a través dunha cartografía do amor, que sempre está ausente. A noite dicía, territorio dos

amantes que xogan coas ausencias e a presenzas para reificar a experiencia e para contrastala co momento no que se nomean nunha alteridade constante. Porque o ser mediante a acción que se superpon , vese envolto nun mantra que actúa como experimento para decidir a dirección aínda non instaurada. Nun hotel colonial, nun xardín, nun vecindario de franza, nun camiión □

todos estes escenarios levan o poder dos que se buscan no outro, facendo deles unha estación de stocaxe na que instalarse.

Os espazos e os tempos dos seus filmes acubillan ás personaxes para desembocar a carón do olvido, onde todo comeza e ao mesmo tempo remata: ausencias e presenzas. As personaxes destes filmes están ancoradas na esperanza pero cheos de perdas, mesmo a do propio ser que se fai e refai co ir e vir da acción: Eles queren comprender, amar, amar ata comprender. A trama preséntase como unha figura retórica, que circunda o suxeito e o modela como se fora produto mesmo da existencia dun deus que nunca se chegou a coñecer. Unha forza exterior a de deus ou a do amor convérteas en seres que so poden e queren achegarse a idea de beleza e de verdade.

Nesta búsqueda o tempo condensado vólvese silencioso e deixa oco para a voz a de m.duras que se volve orgánica e intranarrativa. Asimesmo declárase da parte do silencio a través da palabra non dita que coa mirada, o territorio dos amantes, declina a imaxe cara o punto da interferencia, onde se xuntan os intercambios e a imaxe faise carne. Soñamos con espazos que nos remitan aos pasos do amante. A espellos que reflectan o rostro amado. A voces que descodifican a palabra para berrar o nome do amante ata que se achegue aos nosos beizos. Sen ningún signo de sufrimento. Sen batalla... Paz... Harmonicamente expostos á mesma performance. Aquela dos filmes de m. duras.

Porque o amor en m.duras é asimesmo indefiníbel, incontábel, e por iso transcendente. Pero asimismo que desaparece, que foi acto nas rúas de parís, no deserto, na praia, no Ganges, en S.Thala ,en sumaria... pero que xa non é nada, néant. Só a beleza da destrucción. Como a destrucción do templo dos amantes que se aman e non coñecen o idioma do outro. Amar sen concesións e esquece-lo todo. Recomezar a mirar coa promesa dun amor como mans abertas. Vivir para recordar a través da néboa. E marchar para olvidar. E non querer morrer sen antes encontrar o amor. O amor belo, verdadeiro. Así decidimos emprender a viaxe, cun arcón vello- como o da imaxe de carol White- e ofrecer as flores no altar maior dunha deidade xa morta.

Descompoñerse e olvidar o eu para, coa música dun violín ou un piano, facer revivir a esencia dunha viaxe sen fin coa esperanza de ser libres de si mesmos. Unha liberdade que os volve tolos durante ese periodo de convivencia e que os fai prender un lume co que exhortizar os augurios que pronostican a mesma morte. Un final que non é máis que un comezo nun tempo en espiral que os envolve. Si, estas persoaxes de m.duras aman porque non saben facer outra cousa e ao mesmo tempo morren, porque a morte constante é inevitábel.

Ela, m.duras só pode escribir, como se fálamos dun delirio, dunha patoloxía e leva a marca punzante dela mesma non seus filmes. En un acto metafilmico afirma que o que estamos a ver e precisamente un filme, é dicir, un dispositivo que tamén é necesariamente constructio artístico,a súa mirada. E a intervención, a fisura que se abre na pantalla crea unha especie de oco que terá inevitabelmente que ser coberto. Esta traxectoria que se exerce co visionado remite á xa nomeada retórica da imaxe aínda espida, núa e móstranos delicadamente a ocupación do espazo e a expansión do tempo suspendido.

Porque a fin do mundo pode ser un incentivo para que estas personaxes e a propia m.duras vivan tan intensamente que só resulte posíbel o esencial: AMAR. Pero estamos aquí diante dun amor que sobrepasa os límites do aceptado. Ninguén pode ser tan feliz, pero son-no. E

seguen a cobrer o ar cunha plegaria que os envolve coa misticidade do recoñecemento. Pero non falamos, non falamos porque todo se volve antigo, pasado, historia. O presente máis inmediato é o tempo deles, xuntos. Partícipes dunha experiencia común. Pero non se aboandoan ao outro. Xamais. Só aman.

É o tempo do incendio, da ruína, da destrución. Por iso resulta inevitábel escribir: con e contra a propia vida. Eles, elas amáanse. Porque o seu desexo de amar está a carón do seu desexo de porlle fin a todo. E así diríase que as pulsións de vida e morte están sempre presentes. Pero non sofren agás por elas mesmas. Non, estas personaxes son donas do seu propio corpo, dos seus propios sentimentos. E aínda así aman.

Non queda nada, só ese amor indefinido que os sustenta e que sucede en plano secuencia. O cinema, a cámara; e esquecerse dela. En planos secuencia pero non só tamén o pensamento se expande en panorámicas e os rostros tamén se perfilan en primeiros planos. Actúan como se do amor real se tratase nunha conxunción que os envolve e que os fai recrear un tempo outro onde o amor servía para esquecer a propia vida. Pero xamáis será posíbel. Eles, elas, non pode escapar de si mesmas e configuran unhas coordenadas vitais que os encerran luctuosamente en círculos concéntricos dos que é imposíbel saír..

A fragmentación das personaxes infiren na posta en escena: pensamento, crudeza, movemento. E reitera a mirada que lles permite ver, de novo. No caos da naureza, m.duras escribe. No caos do amor, m.duras recita. No caos da mirada, m.duras filma. E esquece e dorme. E realiza filmes que son filmes dos abandonados, quenes tamén danzan. E tamén cantan. E viven, e morren, e aman.

A tarde. O desacougo, Amauta Castro

1. “Pronunciaba o inusual coa lingua das descubertas” o que está por descubrir é o que nos leva a seguir o fio da existencia?

O amor presinte esa incerteza dos días. Este verso que expós na pregunta, aparece nun dos poemas introdutorios do primeiro dos catro bloques que compoñen “A Tarde. O Desacougo.” Ten un punto de iniciación e de protección ao mesmo tempo, e conduce cara o que é o corpo temático deste primeiro bloque: un amor que entra no comezo da madurez sentimental. Un amor que albisca unha etapa de necesario coidado mutuo ante a intemperie moral do tempo que se aveciña, que percibe tamén a presenza das perdas, dos longos silencios, da erosión das relacións de parella e do cotián que se fai rutina.

Alertado disto, quizabes opta, por esa “quedanza acesa” da cita de Ungaretti que abre o poemario. Por esa serenidade que impide que o paso do tempo se convirta nunha repetición idéntica que envelena e enfría a vida.

Existimos e non podemos saír indemnes.

2. “Nesta nosa cautividade nunca fun triste” a ledicia é atoparse co corpo do outro?

Tes razón en que neste primeiro conxunto de poemas hai tamén un momento para o Eros. A nudez, a éxtase, o descanso pero tamén a idade e a aprendizaxe coma factores que determinan ese momento do Eros na parella.

Prolongarse no outro/na outra, avanzar coa man sostida, comunicarse sen idioma.

3. “Envellecer debe se achegarse” o encontro fainos sabios?

Velaí unha das claves d’A Tarde. O Desacougo. Envellecer/achegarnos. Pode ser encontro pero tamén a ruína.

Achegarnos á fin do traxecto vital. Acolle porén un sentido duplo. Por unha banda solidario, fraterno, empático, etc. Por outra banda, a consciencia absoluta e terrible do efémero do días.

4. “Sen perder a nudez que me separa de nada” a virxinidade do poema é ese espazo/tempo que habitar?

Desde logo hai un impulso previo á plasmación escrita do poema que soe ir sucedido dun momento (mínimo) de exaltación, e que acaba nunha sensación que eu definiría coma frustrante ou incompleta pero que conduce irremisiblemente a tentar millorar o poema (o que se está a escribir, outros, ou os que inda están por facer).

Dese proceso bebemos moitas de nós. E dese proceso collemos forza para seguir mellorando a nosa escrita.

5. “Ou de tregua que envelena con silencios” de que maneira se expresa o non-dito?

Exprésase moitas veces no deterioro ou no envelenamento da atmósfera que envolve as nosas relación persoais. No temor, na covardia, nas imposicións, nas negativas. Pero “A Tarde. O desacougo” sinala e alerta diso.

6. “Porque chego e ti estás/ e me dis esa palabra” son redentoras certas palabras?

Aquí hai unha dúbida razonada e razonable. Expoño dúas posibilidades sobre as que reflexionei e a modesta conclusión á que cheguei, que é a que se mostra no poema que citas.

Nun primeiro intre a palabra que non acada achegarse á cousa dita. Eu sempre exemplifico isto cuns versos de Alejandra Pizarnik:

*“no las palabras no
hacen el amor hacen la ausencia si digo agua
¿beberé? si digo pan
¿comeré?”*

Pero en troques penso e reflexiono tamén sobre a posibilidade contraria, que en certo grao vence nestes versos meus que citas. No Xapón, cultura que me atrae desde hai anos, as palabras marcan os momentos do día e son mesmo cerimoniais, diría eu, e esixen resposta do interlocutor. Non é redentor acaso sentirse respondido no día a día?

O poema, coma sempre, tenta ensaiar a resposta e queda nunha modesta e redentora (reitero) aproximación.

7. “só o instante coñece a forza do pensamento” o pensamento que ten de improvisación?

Desde logo hai unha parte de intuición poética (non sei se de improvisación) que é necesaria para desenvolver o oficio da poesía. Einstein consideraba que nunca chegara a ningún dos seus logros científicos por vías convecionais, e que en boa medida precisou dese punto de intuición que adianta o pensamento máis definido e razonado.

É no instante, na tentativa de captura do instante, que aparece esa forza. Durante anos me sentín obsesionado pola obra do artista plástico italilano Alberto Burri. Burri tentou captar o punto de combustión dos materiais principalmente sobre elementos plásticos.

Sempre pensei que era necesaria a mesma tentativa a través do texto poético. E entendo que non son o único que pretendeu isto. Os místicos (musulmáns e cristiáns, que son os que coñezo e puiden ler), os grandes mestres do haiku, e mesmo poetas da nosa propia tradición galego-portuguesa, tentaron achegarse ao instante desde a intuición poética.

Creo que non é preciso estenderse muito máis, pero hai exemplos moi evidentes no eido da fotografía e do cinema que tentan achegarse a esa forza.

8. “O verso admite todo o que nos devasta” constrúese desde as ruínas do ser?

A poesía pode construírse desde diversas posicións. Parece que a felicidade non adoita ser a maioritaria e que somos movidos por sentimentos que producen unha convulsión en nós mesmos. Desde a indignación política ao intimismo máis severo, pasando pola desespranza ou pola inminencia da morte, etc.

Non existen unha pauta, nin se pode ser categórico e afirmar que efectivamente construímos o poema desde a ruína. Pero cito a Alfonso Pexegueiro para dicir que “só a poesía pode sacarnos dos infernos que a intelixencia crea”.

9. “Será sinxelo o poema/ que agarde ser danza/por riba da morte” en verdade hai algo máis real que a morte?

A morte é a derradeira peza do crebacabezas. Pero estes versos refírense á perdurabilidade da obra. Unha perdurabilidade irrealizable pola condición finita do noso propio planeta pero que semella formar parte inda das tentativas continuas de boa parte dos e das poetas.

Máis alá da arrogancia inherente á idea (erronia) de perdurabilidade da autoría, o poema vese algo máis capacitado para ser transferido a outras xeracións. O poema que desexe formar parte do tempo futuro debe ser por forza sinxelo: “Adiós ríos, adiós fontes...”, “nel mezzo del cammin di nostra vita”, “la mer, la mer, toujours recommencé!”, “I find no peace, and all my wari s done”, “no ser res si no s’és poble”...

10. “No salto somos só paxaros a voar” a liberdade alcánzase lanzándose ao baleiro?

“No salto somos só paxaros a voar.

A reflexión prodúcese antes,

na vertixe, no estraño itinerario dos pés que avanzan

até o límite,

na consciencia do paso ante o baleiro.”

Engado un cantos versos máis á pregunta para, se cadra, facer entender ao lector/a o que hai detrás deste poema que case finaliza a segunda parte do libro e que se refire tamén ao punto de ebullición creativa.

Chego até esta imaxe tras a observación da fazaña do funambulista (e artista) francés Philippe Petit cando percorreu na corda frouxa a distancia entre as dúas Torres Xemelgas do antigo World Trade Center de Nova Iorque.

Que foi o que pensou Petit no instante anterior a poner o pé sobre a corda a 400 metros de altura? O pé avanza até o límite movido polo que?

Que foi o que pensou Ícaro mentres seguía avanzando até a súa propia destrución? Pero avanzamos, quizabes cunha plena consciencia de que o impulso creador do poema queima nas nosas mans, escapa, e mesmo sangra nos nosos ollos.

Irão: revolução islâmica e armas nucleares

Posicionados da parte de Palestina no conflito israelo-palestiniano, Irão é um dos focos de atenção na visita à Casa Branca do mês de fevereiro de 2017 de Netanyahu. Este sustém que é necessário que se crie uma coalizão de estados contra Irão e o seu programa nuclear.

Irão é um dos 5 “estados islâmicos” do mundo, o que supõe que tem a lei islâmica ou sharia como fundamento de considerações de orde legal e isto desde 1979 (os outros quatro são Paquistão (1956), Mauritânia (1958), Afeganistão (2001) e Líbia (2011).

O programa nuclear de Irão começa na época prérevolucionária em tempos do último Sah e contava com o apoio não só de Grã- Bretanha mas também dos EUA.

As manifestações populares foram quem de derrocá-lo e em 1978 Jomeini volta do exílio para fazer-se com a direcção do estado, convertendo-o em república islâmica um ano mais tarde (1979).

Na actualidade o presidente de Irão é Hasán Rouhani, desde 2013 e já nos começos do seu mandato, Ocidente leva a cabo reuniões em Teerão - Declaração de Teerão - em termos de acatar o protocolo TNP (Tratado de não proliferação nuclear).

No entanto criou-se o JCPOA (Joint Comprehensible Plan of Action), o projecto nuclear iraniano que põe Irão na mesma posição que o P5+1 (Os membros do Consello de Seguridade da ONU mais) no que diz a possíveis carreiras nucleares.

O 19 de maio de 2017 Rouhani volve ganhar as eleições com 14.5 milhões de votos dos 56 recontados (Raisi o seu principal opositor 10 milhões). Pretende nesta nova etapa sacar do isolacionismo, abrir Irão cara Ocidente e aliviar as sanções do seu programa nuclear. Em geral afirma que foi uma vitória face os extremismos.

Relato

Bershka, praza de Lugo.

Comezo a dilucidar o que pasa cando a canción de Svreca remata. Despois seguirá habendo techno durante a media hora que estiven no berska da praza de Lugo. Dilucidei porque ela colleu a mesma camiseta, a de nirvana e foi aí cando todo apareceu claro na miña mente. O bus parara na praza Pontevedra. Só a 100 metros estaba a tenda. 100 metros. E apareciu el. Estaba de reenganche, un luns, despois do 24 á noite non pisara aínda a casa. Levaba un litro de calimocho que deixou nunha papeleira. Entramos os dous. Non estaba moi abarrotado. Era cedo pola mañá. Vou ir á Praia. Pasar a resaca ao sol. Non quero aparecer así na casa do meu pai. El que non estaba preocupado porque eso era o normal. Sair de festa case unha semana. En datas sinaladas. Collera o comboio para compos. Fixera a rúada independentista e os días seguintes por coruña, polo orzán e na Oh. Quero esa camiseta. Si que mola, si. Olá. E ti por aquí? Veño con ela.

Encantada. Igualmente. A ésta gústalle. Estou segura mira como fala con el. Como se fose a única persoa na tenda. Como se fose o único rapaz na cidade Non sei porque estaba ciúmosa, porque nunca quixen con el. Só nos levabamos ben. Eu tamén estiven o 24. Que raro non vérmonos. Esta quere con el. Si. Diante da policía todos somos iguais... Onde atopaches esa camisola. Pois nese estante. A tía copioume. Alguén que non sabe ter estilo propio. Copiando camisetas. O independentismo seguro que era tamén unha moda para ela. Non sabería dicir se era skineta con certeza. Pero iso seguro que tamén era unha moda. Comprendín ese día no berska que a xente non ten ideas propias, gustos propios, miradas propias. Saín do berska co meu colega. E non comprei a camiseta.

EZLN

Os povos indígenas lutam pelos seus direitos para se manterem como colectivo num contexto mundial que tende ao imperialismo, reivindicando que o seu património material e imaterial seja garantido, conservado e transmitido.

Em México existem centos de comunidades autóctones, no entanto é em Chiapas onde a luta acovilha mais poder. Lá foi onde se formou o EZLN (Ejército Zapatista de Liberación Nacional) que tem no subcomandante Marcos o seu máximo expoente.

Em Chiapas existem territórios autónomos que propõem modelos de convivência alternativos nos que outros valores são a base para as suas relações interpessoais , intracomunitárias e extracomunitárias.

Muito mediatizado nos seus começos (anos 90) esta causa deixou de ser visível na actualidade nos médios de comunicação internacionais, que elegem e criam a informação sem haver um seguimento no tempo. Assim esta marcha zapatista que chegou das montanhas à capital não foi captada pelo microfone de nenhum conglomerado mediático (a continuação poderdes escotá-lo).

Concretamente um 1º de Maio de 2006, o Subcomandante realiza uma primeira intervenção perante a embaixada de EUA em México para prosseguir, com um cordão de homens com faixas, até o Zócalo – centro neurálgico da cidade.

As reivindicações perante a embaixada, não se esgotam nos seus direitos como povos senão que vão além e chocam com mais uma derivada da sociedade líquida: a migração, e concretamente aos EUA, pondo no foco a necessidade de legalização dos migrantes.

Na actualidade, esta intervenção é o contraponto a discursos surgidos desde a direita nos EUA, vejase Trump, que pretendem impedir a imigração desde México impossibilitando a procura de melhores condições socioeconómicas.

Sei moi ben o que fixen onte

“Sei moi ben o que fixen onte”, así com0eza un concerto que se converteu nun mantra. Se o budismo entra e xa non sae agás cando se fai referencia a estilos occidentais como a psicodelia (pero por outra parte tamén se pode aplicar ás músicas tradicionais hindús nun acto de diacronismo). Sei o que fixen onte e por iso me coloco deste xeito no presente. Un presente oblicuo e diagonal que cobra formas de mandala se o observamos desde o visual. As cores que non existen fan presenza e todo se inunda de esoterismo... as cores dos chakras. Unha viaxe interior e exterior a través dos catro instrumentos: guitarra eléctrica, guitarra electroacústica, batería e baixo. Unha formación clásica para un grupo moi contemporáneo que xera pildorazos rock-noise-indie. Colocados da parte independente levan a cabo concertos que se achegan a aqueles que no seu día, aínda xoven, deu Bob Dylan. Pero aquí as letras aínda son máis lisérxicas; podemos pasear por elas como se nos tomáramos un ácido. Así mesmo podemos bailar (el faino moi ben no escenario) e chegar coa danza e a música a un estado catártico.

Co hit Galicia Calidade o público veuse arriba; sempre está ben que desde fóra no-lo recorden para que non o esquezamos (desde logo a el non o esqueceremos). Porque todo foi epopea, como se presenciáramos un ensaio dunha batalla, aquela que se forxa sen máis armas que os instrumentos e a voz. Porque semella que estás envolta por un cometa que vai a tanta velocidade que non podes máis que seguilo e atravesar o baleiro ata un punto próximo que aquí era a beira do mar. Sentir coa música de Ángel Stanich Band a conxunción co universo, ser un, ser un todo como nun estado de comunión interestelar... Chegando a un planeta afastado que esconde un deserto por habitar e que remove e anula a conciencia do eu individual. Todo parece ser inquietante pero no fondo estase en calma. Unha calma que non precede á tormenta senón que se prolonga máis alá do concerto como se o inundara todo para sempre.

O canto da sibila, rebecca baceiredo

1. O comezo do poemario ten unha certa aproximación ao medievo con algún dos símbolos do mesmo. De que maneira te achegas a este período?

Dende as últimas revisións históricas que o mostran como un período non tan escuro coma se nos contou, dende a perspectiva da Modernidade triunfante. Recollo, entón, ese espazo que non recae inexorablemente dentro da lóxica racional, ese espazo de multiplicidade e 'desorde' que igual non era tal, senón simplemente a vida.

2. Aparece nomeada tamén a India. Que ten de determinante?

A India realmente funciona como un clixé cultural dende hai décadas ou séculos. Pero eu fun un par de veces hai anos e, fóra do preconceito, a experiencia é moi estimulante para os sentidos, e non sempre idílica: os olores, as cores, os silencios nos rostros e os ruídos nas rúas, a beleza e a pobreza extremas, talvez activando ese odioso exotismo da pobreza, porque esa outra realidade e racha a dicotomía da nosa lóxica e mesturamos entón as dúas nocións como fantasmagorías,... Esa indeterminación que se pode manter na experiencia estética e que é imposible —e probablemente pouco aceptable etica ou politicamente— na lóxica, é a que está trazada no poemario. Non porque nada signifique nada, senón pola pluralidade de sentidos non sempre excluíntes.

3. O real entra no desexábel/non desexábel Como transforma a realidade plural nunha experiencia palpábel?)

O real ou é o desexo inmanente ou non forma parte do desexable, en tanto que non é transcendente aínda con respecto a un suxeito: o real non é espazo de representación. A selección que fai, por necesidade da especie, por obriga existencial ou vontade persoal un suxeito a partir dese real é a realidade. A realidade é esa experiencia palpable. Atopar o real na realidade quizais é o que a pode devir máis plural.

4. O cristianismo tamén está presente... Como é o teu achegamento á relixión?

O xogo que realizo co cristianismo é un xeito de subverter esa tradición ou a maneira de atopar o inmanente nela, as raíces gnósticas. Non me interesa a transcendencia nin as relixións reveladas, ben empapadas de poder, nun sentido ortodoxo. Trátase, precisamente, de desfacer conceptualmente eses dispositivos envelenados. O que penso do cristianismo é que é un sincretismo que simplifica as tradicións anteriores, pero paréceme un risco grande confundir, a base de simplificar, os símbolos con referentes. A ignorancia, as lecturas unívocas, son inxustas e perigosas.

5. Morrer e nacer/nacer e morrer... cando é por que morres, cando e por que resucitas?

Baixar e subir potencias (que non poder). Realmente os mitos falaban dos procesos da vida externa, da natureza, e das vidas internas, psíquicas, que pasan, parece que necesariamente, por tales procesos. Penso que as investigacións biolóxicas tamén están nese terreo.

6. Que tanto de ruralidade hai no poemario?

Moita, grande parte foi escrito na aldea. E en determinadas accións ou estados físicos claramente aparecían os estados metafísicos. Penso que tamén diso van os haikus...

7. O deserto por onde transitar... onde o sitúas?

Os desertos poden ser as potencias baixas, baleiras. Pero tamén poden ser un nivel mínimo de subxectivación que precisamente che permite conectarte con acontecementos, aumentar a conectividade: esas son as potencias altas. Os desertos, nese sentido, serven para baleirarse, pode haber un certo horror vacui, pero ao aprehender ese estado revértese na riqueza do múltiple.

8. Referencias ao mundo árabe ☐

é un poema de mestizaxe?

Interésanme as metafísicas e atraeme a mística sufi. Pero lembro chamadas do muecín de madrugada estando eu en distintos países musulmáns. Ese son, ese ton, é unha vibración moi interesante.

9. A hipotética salvación ☐

por que vén dada?

Por unha mesma, que non é o ego.

10. A doenza.. como atravesala?

Facendo lecturas apropiadas do acontecemento.

11. O paso do tempo, como vivi-lo?

Non creo moito no tempo. Penso na enerxía, na vitalidade, en facer cousas, o que non quita ter experiencia do baleiro, tamén. Penso que é necesaria para manter os niveis de enerxía. Deste xeito tense dabondo para ser agradable cos demais, etc.

12. O corpo, como se fai a si mesmo?

Creo moito no poder da mente...

Conversas ficticias con Walter Benjamin (“Sobre a fotografía”). Parte I

O xornal Berliner Illustrate Zeitung que ten de transcendente?

A súa condición de documento na que estriba a súa forza e lexitimación, fai ver as cousas rodeadas da aura de actualidade

Que supón no campo literario/artístico a crítica?

Criticar é unha arte social. O lector disfruta coa fermosa mala costume de unirse a outro sen ser invitado

O pioneiro en fotografía Moholy-Nagy ten falado deste ámbito artístico. Que destacas das súas reflexións?

Moholy-Nagy tiña razón cando dicía o seguinte:

“Os límites da fotografía non se poden predecir. Neste campo todo é tan novo que ata a búsqueda xa conduce a resultados creativos

O libro de Karl Blossfeldt “Unformender Kunst. Photographische Pflanzenbilder”, con fotos de plantas... Que lle suxire?

As formas primordiais da arte son as formas primordiais da natureza.

Adirenne Monnier rexentaba a librería Aux amis des libres no 7 da rúa Odeón. Ela falouche de Rilke, que resaltarías?

Ela díxome que el “parece ter deixado en todos os que o coñeceron o sentimento de estar intimamente unidos a todo o que fan”

Tamén che falou de Breton, como o describiu?

Definiouno como “quelqu’un d’invisible” pero considera extraordinario o 1º Manifesto surrealista e incluso o 2º polo xiro ocultista e lembrouse da súa aparición na librería con Apollinaire.

Ti coméntaslle a Monnier que pensas que as esculturas e/ou as obras arquitectónicas desfrútanse máis nunha fotografía. Ela está de acordo?

Ela consideraba que os métodos de reprodución mecánica constitúen unha técnica reductora pero que con todo axudan ao disfrute.

Que supón a aparición da revista Le surréalisme au service de la révolution?

Unha liña d’efuga que se corta no comunismo, co que incrementa o talante polémico do grupo que a sustenta. Polo contrario a revista Bifur representa para o público novas tendencias de natureza menos agresiva. Ésta grazas aos colaboradores extranxeiros ten un toque cosmopolita e urbano oposto ao parisino e moscovita dos surrealistas ortodoxos.

Nos comezos da arte fotográfica a revista Der Leipziger Anzeiger sostén que o home foi creado a imaxe e semellanza de deus e que ningunha máquina humana pode fixar a imaxe divina. Que concepto de arte emana disto?

Unha arte ao que toda consideración técnica lle é allea e que se sente ameazada de morte pola aparición provocadora da nova técnica.

Cat power da luz á escuridade absoluta e de volta á luz

Cando se pasa por tempos escuros é difícil voltar a ser unha mesma. A fama de cat power puido nun determinado momento con ela pero tamén o paso dos anos... quizáis este foi o factor principal do seu desconsolo: non volver ser xoven nunca máis (cando tiña que proclamar a consigna punk be youth) nunca xamais ter a frescura do comezo porque como ela mesma di nunha entrevista “non quero repetir o mesmo”. E ser música supón facer xiras e xiras, por EEUU e o resto do mundo, e si, repetir nos concertos o mesmo disco de promoción e/ou as mesmas cancións máis míticas. A fama dicía e o paso dos anos. Ela estaba irrecoñecíbel, decrépita, asustada, mesmo tola. Pero con todo saiu desa situación de deterioro e continuou a cantar como se fora a primeira vez. Ese entusiasmo perdido fixoa caer, caer e caer ata o mesmo inferno vital. Ninguén podía axudarlle, ela saíra soa. Podemos ve-la de novo en acción en NPR music Tiny Desk Concert. Ela que confiou en si mesma, no seu estilo, está de novo a carón dela propia. Cando todo parecía perdido, volve a escoitar aplausos que esta vez si a reconfortan. Lembro con especial ilusión *Speak for threes*, unha grabación caseira na que certamente fala coas árbores, interactúa con elas e os pequenos paxaros que os habitan e todo semella ir ben, sen pensar no futuro, só na música e nas cancións é dicir no que para ela é importante. Pero a luz deixa paso as tebras, e saír supón un esforzo, grande, enorme pero necesario para escapar de tanta escuridade.

Cito tamén un dos meus discos favoritos de Chan Marshall, o *Myra Lee* que rezuma experimentación e vangarda do '96. Máis de 20 anos na escena acredita a idea de que a fama pesa, e mesmo pode facer enfermar. Saír da espiral, implica trazar unha liña recta que nos leve de novo á luz. A ese lugar no que nos sentíamos ben; e ese lugar para ela é a voz, a música, a composición, para poder seguir cantando as cancións antigas sen odio e cantar as novas con motivación e sen rencor cara si.

Sobre *Letras vencidas* de Manuel Outeiriño

Traspasar os límites semella unha encrucillada cando se fala do corpo. Outeiriño é conciso cando responde que os límites do ser están no corpo: **“Non”**. Con todo pregúntome como estudante de Medicina que pode haber máis alá del, se cadra a nada, o baleiro o néant pero ata o día da morte física do meu corpo non o saberei. O que vén despois é un misterio quizáis o máis ben gardado polos que nos precederon. **“Non”** sen ningunha outra explicación fai da pregunta unha especie de desexo que se acha pechado cando se ve a saída. Esa saída á vida eterna, á inmortalidade das almas e que seguindo a Deleuze só pode comezar pola propia morte, a de todos, a de cadaún. Non obstante existen preguntas máis terranais como é a infatigábel loita de clases da que desde Marx continuamos a falar sen saber exactamente quen é o inimigo. Esta idea ponnos na existencia enfrontados a algo que poida nin tan sequeira existir... con todo pode entreverse a desigualdade que fai que esa loita se manteña aínda en pé **“superar a sociedade de clases”**... **“Oxalá que tornemos/onde collamos todos”** Ou doutro xeito, o oprimido e o opresor... **“Onde falaches do amo e do escravo”**... Nunha sociedade utópica

“A utopía, si, dunha sociedade inclusiva: unha sociedade libre de individuos libres, aínda que isto implique tensións coma as indicadas por Jon Elster no libro *Ulises e as sereas*”. Falo da sociedade e a natureza do ser humano tendente a dominar e exposto a pequenas cadeas cotidianas que o encerran sen razón. Só os seus anxeos de liberdade fan xurdir unha sociedade de iguais. **“O diálogo implica alteridade”** e é o que nos fai unirnos aos outros é dicir, ter un común, un proxecto común. **“A ausencia que completa a representación”** Con todo sostén Outeiriño que en determinadas situacións o calado, o que non se di, pode ter máis forza que o que se di (volvemos a Derrida e o non- dito). Pero as palabras son poderosas e fan transformar o cotiá en algo máxico como a descuberta dun pétalo de catro follas. Abgrund é citado pro Outeiriño para falar do absurdo **“Quén saberá da xorda fala do absurdo”**, porque sen acción a comunicación pode perder o seu carácter efectivo e de transformación porque ansiamos que o estado das cousas cambie, e evolucionar como humanidade. E para isto a arte ten un poder extraordinario... **“A arte que non renuncia selo, que non se supedita a finalidades exteriores, é unha forma de facer política. A política da arte non é das bombas. Por outra banda, a política non é só policía, coma diría Jacques Rancière. A respecto da relación entre política e estética, interésanme unhas cantas consideración de Jacques Rancière, poño por caso as do libro *Et tant pis pour les gens fatigués* (2009), que ten versión castelá (*El tiempo de la igualdad*) ou as do libro *Le partage du sensible*”**.

Letras vencidas aseméllase a un tema de jazz **“Quería frases longas, líricas, como as de John Coltrane”** como di o autor polo fraseo libre do jazz “variábel” e tamén porque o jazz supuxo liberdade dentro e fóra da música pero ollo esta palabra é moitas veces empregada para fins do neoliberalismo capitalista que lle quita toda virtude. Aquela que si ten o mar... **“Transportas con fatiga/auga rara e palabras cruzadas e “Celebrámo-lo mar” “O mar aparece porque é símbolo da inmensidade e do movemento continuo”**. E ademáis **“A vida non é sempre unha festa. Os tres estalos están no remate do libro para que remate coma moitas festas galegas, sen máis pretensión cá de ofrecer un intre de diversión”**. O que a lectura nos proporciona. O que o amor nos proporciona... **“Penso que non hai amor sen promesas”**. **“Coma o perdón e o amor que prometiches”**...No amor... unha cuestión de personaxes... **“Sérmo-los personaxes sinistramente cómicos/ dunha obra inacabada”**. Pero **“Hai obras acabadas e perfectas, véxase Sófocles”**. Voltamos sempre aos mitos.

Baldo Ramos

1. “Cos ollos de quen procura o que nin sequera sabe que existe”. O descoñecido é o que nos move a comprender?

O descoñecido é o que nos move a crear.

2. “A beleza é un estado de comunión coas cousas / a boca pola que respira o mundo no poema”. Onde ves a beleza, é ela a que che fai escribir?

Beleza aquí non significa fermosura. É o vínculo que temos coas cousas que nos fan escribir.

3. “Atoparás a luz nas palabras que te devolven ao silencio”. Falar e calar, o que nos remite a Deleuze. Como conxugar estes dous verbos?

Interésanme os espazos nos que as palabras xa non poden significar. O silencio non é aquí ausencia de palabras, senón o espazo habitado pola palabra que non pretende proclamar, impoñer, ser comprendida.

4. “O vértice da vontade de ver coa imposibilidade de posuír”. Que posuímos e que non para facérmolos coa palabra?

Non saber obríganos a andar ás apalpadas. A experiencia da escrita para min é a necesidade de buscar ás escuras unha luz que nos acolla, e non dar con ela.

5. “Escribimos para evitar saber” Achámonos nunha espiral de inconsciencia?

Nunha espiral de contradicións. A poesía como coñecemento irrealizable.

6. “Que é verdade polo que ten de incompresible” A postmodernidade deixa atrás todo intento de comprensión?

O que non sabemos explicar con palabras convencionais, trilladas, con palabras que cotizan no mercado literario afástanos da verdade admitida, da posverdade, da compracencia. Fainos felices porque nos permite ser nós. E iso sempre é difícil de explicar e de entender.

7. “Pero negouse a ser o que os augures lle dítaron”. O oráculo, como se pode escapar del?

Pois sendo nós mesmos, sen influencias interesadas.

8. “Estamos envoltos nunha ficción”. A sociedade do espectáculo como nos forma e conforma?

Non lembro ter escrito ese verso, pero igual ás veces escribimos desde a ficción de ser outros.

9. “Cada verso evoca un baleiro que as palabras non poden encher”. Os corpos si enchen ese baleiro?

Se lemos co corpo si.

10. “A poesía é a aprendizaxe do final”. Estamos preparados para a fin irreversible que é a morte?

Os que viven ao límite imaxino que si. Os que tememos a morte non temos máis remedio que consolarnos pensando que a escrita pode axudarnos a acatar esa sentenza que está escrita moito antes de empezar o xuízo e alegar nada ao noso favor.

11. “E que ser non sexa un falso xogo de palabras”. De que estamos feitos na nosa autenticidade?

De respostas innecesarias.

12. “Escribo para ter a sensación de que desando o tempo”. A escrita, mesmo a pintura, fainos xogar co tempo?

Fainos recuperalo. A memoria e a escrita son os zapatos que calzo cando desando a súa pegada.

13. “A memoria é a perspectiva coa que fala no poema a palabra que afondamos na linguaxe”. A memoria propia é unha creación que ten máis de real que de irreal?

A memoria é a nosa casa, o único lugar que sempre espera por nós. Ata que a perdemos, claro.

14. “A ausencia era a evocación do que tan só terá sentido nas palabras”. Cheos de ausencias é o tempo do amor a única salvación?

O tempo da palabra compartida. Amamos para deixar de ser nós.

15. “Concibe o baleiro como un diálogo co azar”. O inesperado como inflúe nas nosas vidas?

Escribín ese verso pensando na miña experiencia como calígrafo. Azar, baleiro, poesía.

16. “Alí a cidade cobra sentido lonxe da escrita”. Está separado ate que ponto o feito de vivir e o de escribir?

Para min noutro tempo estaban moi unidos. Agora a cidade, por veces, faise máis habitable lonxe da escrita.

17. “A poesía dialoga coa pintura sen empregar palabras”. A pintura presente no libro en forma de composición vermella e negra, que quere aportar de plus?

A caligrafía neste libro é unha invitación a deixarse levar pola súa lectura. Coido que este libro está cheo de voces, de todas as voces coas que me identifico.

18. “Renunciarás á sintaxe artificiosa do discurso para evitar a ficción en canto escribes”. Ese outro poeta ao que te dirixes pretende crear unha linguaxe pura?

Pretende escribir sen ánimo de facer literatura, sen ánimo de crear espazos de ficción.

19. “A ferida é un lugar de paso”. Estamos en constante tránsito?

Ir indo é o noso destino.

20. “Escribo para evitar que a morte me comprenda”. Canto hai de pulsión de morte no poemario?

A morte está sempre presente no que escribo e, posiblemente, unha das razóns disto sexa que a escrita permítenos dialogar, dun xeito íntimo e sereno, con aquelas persoas que quixemos e agora xa non están.

21. “A patria que só existiu nas barricadas do poema”. A poesía é o lugar onde moras?

A poesía é o lugar onde me agocho.

22. “Só pedía evitar o encontro, eludir a obriga de comprender”. Debemos comprendernos para avanzar como sociedade?

Debemos aprender a escoitar. Hoxe moita xente chámalle dialogar a falar cun mesmo.

23. “Escribes para non ter que actuar”. Palabras e actos como conviven?

O compromiso cívico cada vez dáme máis preguiza. E a poesía unha pouca menos.

24. “Che devolva nestes versos a confianza na linguaxe”. A linguaxe: é a súa función sandar as feridas da comprensión?

A linguaxe é un refuxio, un lugar de acollida.

25. “Escoitei voces e só recoñecín ausencias”. Estamos feitos do que perdemos?

E do que nunca chegaremos a posuír.

26. “Entro na fertilidade cun único desexo: comprender a vertixe que nos impide avanzar”. Cara onde nos diriximos como ente común?

Cara o lugar de partida.

27. “O poema é un camiño sen retorno”. Estás dalgún xeito atrapado na escrita?

Que non haxa retorno non significa que esteas atrapado. Escribo para non ter que volver.

28. “Escribo para non ser eu”. Que hai de real no poemario?

Confundimos realidade con materialidade. A soidade, o silencio, o sentimento de perda, o baleiro son conceptos abstractos, pero na realidade de quen non están ben presentes?

29. “Hai unha vontade de resistencia que nos impide actualizar o pasado”. A resistencia devólvenos a esperanza?

E a desesperanza de envellecer.

30. “Penso no que a memoria xa non pode reconstruír”. A memoria podemos construíla ou so é subconsciente?

Construímosla no noso inconsciente e ás veces moi conscientemente.

31. “A fidelidade é o único lugar no que podemos evitar a desaparición”. Ser fiel a un mesmo é o que requirimos para seguir?

Máis importante para min é ser fiel ás túas raiceiras, aos teus antepasados.

32. “A escrita confúndese co corpo”. Somos materia, como chegamos a desprendernos dela?”

Cando nos facemos palabra.

33. “Transparente como o desexo de ser comprendido”. É a comunicación efectiva a fin da palabra?

Como calquera outro acto de comunicación. E a poesía éo dende o momento no que o compartimos.

34. “Non hai verdadeiro poeta sen rebeldía”. A revolta, é ese camiño para non ficar na compracencia?

A rebeldía semella con frecuencia un concepto trasnoitado. Para non ficar na compracencia ás veces abonda coa indiferenza.

Luz Pozo e o amor

Amar, amar sen concesións nunha búsqueda inqueda e constante sen se aperceber, **“cando o corazón impoña”**. Porque deixarse guiar polo corazón é a consigna para acadar un instante que se prolongue no espazo e no tempo concebíndoo como un taz, o taz do amor. Un amor pleno que **“depende de moitos factores”** para que academos liberdade. O amor pode facernos máis libres nunha constante existencial que resucita o silencio. **“As miradas cobran importancia crucial”**... é nese resorte dunha mirada que o amor se fai, que o amor nace como un raio de sol na choiva máis fina e cristalina. Porque do que se trata é de ser felices, pero non queremos que se nos impoña unha falsa felicidade, construída sobre cimentos intrascendentes senón que se abra ao presente coa forza do inesperado, coa transcendencia dos ollos do amado para entrar nun estado case de trance e querendo repetir ladaíñas propias dunha meditación profunda, a que se consegue mirando ao amante, sagradamente □ Así, cando amamos **“damos todo. Se non sentimos felicidade, e que non recibimos o amor que esperamos”**... porque o amor pon de relevo ao outro, amamos por e para o outro e creamos deste xeito unha especie de comunidade, a dos amantes. **“O eu debería situarse na alegría de convivir”**. Estamos diante do mundo, intentando sobrevivir a experiencias falidas, e seguimos avanzando cara adiante nun pacto que condensa a vitalidade da vida en común. Mirar xuntos, resistir xuntos. E creamos unha biografía en conxunto que debe aterse aos soliloquios que nalgunha ocasión pronuncias. E tamén ao devastador silencio que se acolle como querendo só a imaxe, aquela que non pronuncia, aquela que perdura... **“Se o amor non é suficiente, a biografía perde relevancia”**. Un eu que se mantén, un eu que non se mutila, un eu que se fai e refai co amante pero **“a felicidade do amor leva de seu a independencia absoluta do ser”**.

Revista Argenteuil!

Nº 1. Industria / Cidade

O deserto vermello: unha paisaxe industrial

Unha paisaxe industrial que todo o cobre(mesmo a nosa interioridade) de fume gris.

Ela transita como un corpo desalmado, mesmo como unha pantasma, un lugar que xa non a acubilla senón que lle é hostil. Tanto que se sente nunha especie de pechamento existencial, e físico, do que é imposible saír(imposíbel?). Porque comprender quen somos e a onde se dirixen os nosos pasos é a chave para coñecérmonos. A chave da indentidade.

Marchar, ela pensa en marchar, fortemente, pero teme que todo siga igual.

Unha viaxe que sendo presente remite á esa constante que é o cambio. As dúbidas: merecerá a pena?

Os paseos por esa rexión italiana nos suburbios tamén lle fai pensar nas condicións materiais, proletarias, e reflexiona sobre se está no lado equivocado. Quizáis pensa nunha posíbel revolución, á que seguramente se tivera adherido, pero chégalle con xerar unha revolta, interior.

El poidera ter sido un factor de cambio. Non obstante non a amaba tanto como ella quixera. O amor é terapéutico. (Pensa no amor universal). Un amor que abre as fiestras. Un amor que é quen de cura-lo todo, mesmo o seu trauma.

Un trauma por non conseguir coñecerse a si mesma. Por abandoarse. Por non ser capaz de definir e exercer a condición humana. Porque nese contexto o fume, a humidade, as augas escuras, xa lle están dicindo o que ten que sentir. Esos sentimentos de angustia, de desolación, incluso de medo son os que a fan vivir encerrada.

Encerrada no gris, de aquí para aló co seu neno a quen ama profundamente... seguro quere para el un futuro máis luminoso. Unha vida que non sexa a dela: encerrada no espazo industrial e encerrada no seu corpo os que non lle permiten exercer a súa liberdade.

De aí que a viaxe sexa unha permanente ilusión, unha fenda pola que entrar a luz, que tería que ilumina-lo todo. Mesmo os recantos máis escuros da súa psique. Esa que agora mesmo está apagada.

Como unha estrela xa morta que percorre o ceo e á que lle podemos pedir un desexo. Estou segura que ella pediría un cambio de vida aínda que non soubera que dirección tomar. Ás veces só é preciso comezar e podemos face-lo tantas veces como o necesitemos.

Giuliana! Comeza! Comeza de novo!

Fotografias da refinaria de Vítor Vásques

Lingua ignota

Si disponemos de Bandcamp, Spotify y los *full albums* de YouTube me parece poco más que un crimen vanagloriar por inercia una vez más lo de siempre, los enésimos trabajos de bandas que vivieron su momento de gloria hará 25 años o más. En definitiva, no molestarse en investigar las novedades y los artistas que van irrumpiendo año tras año, aportando sangre fresca y nuevas perspectivas ahora que podemos llegar a toda la música del pasado y del presente al instante.

Lingua Ignota, el proyecto en solitario de la californiana Kristin Hayter, es uno de esos casos en que una novedad que al principio no sabes muy bien de dónde viene, que aparece totalmente por sorpresa y sin esperarla, te rompe todos los esquemas preestablecidos de arriba a abajo, en mil pedazos y en todas direcciones, haciendo que una malsana obliteración que sabías o no que guardabas en tu interior, acabe en sana explosión para que todo fluya de nuevo. Así de importante puede llegar a ser una novedad, tan sólo hay que mantener la mente receptiva y las ganas de explorar y descubrir intactas una vez se haya superado, cuanto más rápido mejor, la inevitable fase de hastío y luto porque la música de tu generación fue la mejor.

Con este trazo grueso no es mi intención obviar la cantidad de *wannabes*, rip-offs y rebaño que nos encontraremos por el camino: horas y horas de malas copias y de música escuchada mil veces antes y, lo más importante: mejor. Sin embargo, a veces tienes la suerte de toparte con alguien como Kristin Hayter, alguien que hace sonar aburridos a los grupos de cuatro o cinco tipos.

Su propuesta es la creación -y la consiguiente escucha por parte del oyente- de música como vehículo terapéutico y de catarsis, por ser ella misma una superviviente de una relación extremadamente tóxica y abusiva además de sufrir una severa anorexia que la llevó al borde de la muerte (literal). En su música podemos encontrar toques de Metal extremo como death, **industrial** o black metal, a música sacra y coral (tiene estudios de canto clásico), harsh noise o power electronics, todo ello para perpetrar una venganza letal de proporciones bíblicas de mujeres contra sus abusadores, haciendo pagar la maldad con más maldad.

Hace tan sólo tres años se autopublicó y lanzó a través de Bandcamp sus dos primeros lanzamientos: el primerizo “Let The Evil of His Own Lips Cover Him” —que sin embargo contenía una de las mejores canciones que escribirá nunca: “The Chosen One (Master)”— y “All Bitches Die”, sin saber muy bien qué esperar de la opinión de la gente.

Pues bien, además del agradecimiento de víctimas de abusos que por fin han encontrado una voz que las represente —y especialmente que muestre su cabreo infinito en contraposición a su voz silenciada como hasta ahora—, la opinión mayoritaria se puede resumir precisamente en una que se encuentra fácilmente en su Bandcamp y que reza así: “*He pasado los últimos 30 años intentando dar con la música más brutalmente intensa, honesta y catártica del planeta, de cualquier género, que me agarre por el corazón y la garganta, y honestamente han pasado algunos años desde que alguien apareciese, me sorprendiese y llamase mi atención de la manera más fuerte posible... ¡Y luego llegó Lingua Ignota! Amor y respeto infinitos hacia ti, Kristin Hayter. Infinitos*”.

Y es que tal es la calidad de “All Bitches Die” (“Todas las putas mueren”), que el reputado sello de Metal extremo Profound Lore lo reeditó en 2018 para que físicamente tuviese una distribución lógica al alcance de cualquiera. ¿Y qué nos encontramos en “All Bitches Die”? Pues lo podría resumir como el álbum más interesante, importante e intenso que he escuchado en los últimos 20 años. Y me quedo tan ancho y corto. Algo así de rotundo tiene su razón de ser en un disco en el que todo encaja, todo: las canciones, las letras, el sonido, los samples, la cristalina producción, la infinita sensación de intimidad, la emoción que emana, el mensaje, los títulos de las canciones con sus originales aclaraciones, esa portada que refleja como ninguna lo que significa necesitar el black metal para respirar y por supuesto, ese título de disco que cumple su cometido con creces. Un disco que hace sentir vivo o viva como pocos a pesar de supurar muerte por todos sus surcos y cada una de sus *murder ballads*, llegando nada

más empezar a la madurez que otros consiguen con su cuarto o quinto disco. Un LP que en definitiva no es un producto más, una mera recopilación de canciones sino arte puro, donde las canciones respiran libertad y duran lo que tienen que durar porque así necesita expresarlo su autora, sin necesitar más reconocimiento que el de sus semejantes, un vehículo de pureza a chorro igual que Kurt Cobain se enchufaba la guitarra a las entrañas y todo salía de ahí.

Por supuesto no queda ahí la cosa, porque el año pasado vio la luz “Caligula”, otro paso firme más en la carrera de Lingua Ignota, el disco que supuso su consagración y cimentó su reputación a nivel subterráneo, ya que junto a Amy Taylor de los australianos Amyl and the Sniffers, Lingua Ignota fue la otra gran sensación del underground global en 2019, encarnando ambas las dos caras de un mismo vinilo: el buen rollo y el mal rollo supremo.

“Caligula” es muy diferente a “All Bitches Die”. No es en absoluto continuista ni una sublimación de lo ya expuesto en “All Bitches Die”, sino que es una experiencia completamente única: o la amas o la odias, pero por lo menos se asegura de no dejarte indiferente. “Caligula” es más ópera, más obra conceptual, más Meat Loaf para entendernos, algo que de manera física no permite ser escuchado en canciones sueltas sino que es una unidad indivisible, para bien y para mal.

A mí me resulta a veces cargante e incómodo de escuchar (y soy consciente de que precisamente eso es lo que buscaba deliberadamente su autora), pero no por letras del tipo:

“¿cómo consigo romperte antes de que me rompas tú a mí?” o “si no te follo yo, ¿quién te va a foliar?”, esa crueldad máxima que alguna pareja de largo recorrido debe haberse dicho en más de una relación abusiva, no, me saca del disco esa claustrofobia y esa producción feísta con cambios muy bruscos de subidas y bajadas de sonido entre diferentes partes, y que hace que por ejemplo los gritos que se escuchan en un tema como “Butcher of the World” me hagan pensar cada vez que llegan a mis oídos algo así como: “tranquilícese, señora, tómese un trankimazín”, cuando los que abren “All Bitches Die” contribuyen a una sensación de alivio que llevaba toda una vida esperando sin saberlo, así de vitales son para mí.

Además, una de las cosas que más me deslumbra de “All Bitches Die” es su cristalina producción: hasta juraría que en medio de la intensidad del tema “All Bitches Die (Bitches All Die Here)” se pueden oír pajaritos y jungla. Eso y que ofrece una intimidad apabullante entre la artista y quien escucha, tanto que a veces se nota que canta sólo para ella misma sin importarle menos si lo escuchará alguien más, ya que lo compuso pre-fama y reconocimiento mientras “Caligula” es un ejercicio mucho más consciente de que hay todo un público escuchando detrás, más histriónico incluso.

Hay fans que adoran “All Bitches Die” y hay otros que adoran “Caligula”, sin olvidar a los que adoran ambos lanzamientos ni a los que directamente les repulsa la propuesta de Lingua Ignota; en cualquier caso recomiendo escuchar ambos discos (con cascos) para que toméis vuestras propias conclusiones, pero eso sí: para acercarte a “Caligula” debes haber asimilado ya “All Bitches Die”, si no no entenderás nada y a bote pronto te parecerá una tía gritando desaforada, pretencioso y mil mierdas más.

Te llegue el disco que te llegue, en lo que estaremos todos de acuerdo es en que Kristin Hayter no lanza productos, simples recopilatorios de canciones sin relación las unas con las otras sino obras de arte (ojo que no estoy diciendo obras maestras) similares a todos aquellos grandes discos de los 90 que a muchos nos hicieron obsesionar con la música más genuína por siempre jamás, sin importar que tengamos más de 40 años hoy.

Pienso en aquellos discos de Tool, Soundgarden o Kyuss que pasaban largamente de la hora de duración pero en los que era un placer y una obligación sumergirse, ya que suponían una experiencia física que asaltaba todos tus sentidos. En este caso, la propuesta de Lingua Ignota supone dar con algo tan intenso como todo aquello más de 25 años después: es dolor físico del que sientes y notas como propio.

Quizá me haya dejado algo, pero más o menos venía a decir todo esto que espero que le sirva a alguien. Quería poner el foco en estos ejercicios de arte mejor o peor, pero real y arriesgado. Pensad en todos aquellos grandes artistas de los 90 perdidos en su arte y que

intentaban dar lo mejor de sí mismos con cada nueva grabación y la entenderéis mejor: lo verdaderamente importante aquí es el increíble nivel artístico de esta mujer, lo que llega a transmitir y su pureza.

Ramón Oriol es redactor de Popular 1 y autor del ensayo Música Alternativa. Auge y caída (1990-2014) publicado por la editorial Milenio.

Conversa ficticia con hanan arendt sobre “ a condición humana”. I parte

1. Afirmas que a Terra é a quintaesencia da condición humana. Por que?

Porque quizáis sexa única no universo con respecto a proporcionar aos seres humanos un hábitat no que moverse e repirar sen esforzó nin artificio.

2. Ese artificio que nomeas, con que se corresponde?

O artificio humano do mundo separa a existencia humana de toda circunstancia meramente animal, pero a propia vida queda á marxe deste mundo artidicial e, a través dela, o home emparéntase cos restantes organismos vivos.

3. O desexo de escapar da prisión da Terra... en que se manifesta?

Maniféstase no intento de crear vida no tubo de ensaio,...Este home futuro parece estar posuído por unha rebelión contra a existencia humana. Trátase dun problema político de primeira orde e polo tanto non cabe só deixa-lo a decisión dos científicos.

4. As máquinas artificiais que lugar ocuparían?

O noso cerebro que constitúa a condición física, material, dos nosos pensamentos é como se non puidera seguir e en adiante necesitáramos desas máquinas artificiais para elaborar mesmamente o noso pensmentos e fala.

5. O discurso, dis, fai do home un ser único. Por que razón?

Pois calquera cousa que o home faga, saiba ou experimente só ten sentido no grao en que poida expresa-lo.

6. O advenimento da automatización ☐ que supón?

Probablemente en poucas décadas baleirá as fábricas e liberará á humanidade da súa máis antiga e natural carga, a do traballo.

7. Que consecuencias tivo na Idade Moderna a glorificación teórica do traballo?

A transformación de toda a sociedade nunha sociedade de traballo. Enfrontámonos na actualidade cunha perspectiva dunha sociedade sen traballo, é dicir, sen a única actividade que lles queda. Está claro que nada podería ser peor.

8. Coa expresión vita activa, designa tres actividades fundamentais: labor, traballo e acción. Pode promenorizar?

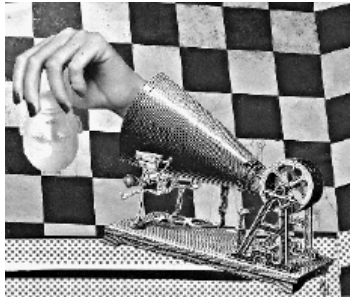
A labor é a actividade correspondente ao proceso biolóxico do ser humano. O traballo é a actividade non natural da existencia do home. E a acción é a única actividade que se dá entre os homes sen a mediación da materia. Aí reside a condición humana.

9. Falas da pluralidade como condición da acción humana...

Si, porque todos somos o mesmo, é dicir, humanos, e polo tanto ninguén é igual a calquera outro que vivira, viva ou vivirá.

10. Cal sería o cambio máis radical na condición humana?

Sen dúbida a emigración dos homes desde a Terra a outros planetas. Tal acontecemento levaría consigo que o home habería de vivir baixo condición radicalmente diferentes das que ofrece a Terra.

Creando seres 2.0, karyn huberman

Entrevista para a **industria do cinema**

Nesta sociedade do espectáculo que definiu xa Guy debord nos anos 60 existen fendas através das que crear outro tipo de imaxes. Como chegar a elas, ás fendas, por onde se cóa a luz? E que caracteriza a esas imaxes?

Seguindo coa sociedade... que necesidades teñen para ti as persoas que a conforman? É dicir ademáis de sobrevivir porque o tema da fame segue vixente, que elementos nos fan ser e sentirnos humanos?

O cinema, facedor de imaxinarios sociais e persoais como pode crear patróns de conducta, referencias vitais, e que procedimento se exerce para e-lo?

A identidade faise e refaise como un constructio. O esencialismo pode hoxe en día considerarse falso e/ou inexistente. Como conxugar a experiencia propia coas orixes?

A indagación nas entrañas do ser humano... é un reto tamén do cinema?

Así ao ser humano coas súas virtudes e defectos, como o definirías?

Entre necesidade e pracer existe un vínculo, aquel de satisfacer e ou consolar a alma.

Estamos destinados a estar continuamente insatisfeitos?

Estamos falando do despertar da humanidade, cara onde imos como especie?

Volvemos ao cinema: cales son os teus referentes, aqueles filmes que dalgunha forma te subliman?

Nese acto de transcendencia, que pretende facer saír de si ao eu , onde se sitúa a individualidade, onde o colectivo? Xa que imos ao encontro do outro...

A carón do cgai na cidade da Coruña había un bar. Dobrando a esquina

A súa porta aberta. Estaban co partido do mundial. Era vrán. Estábao agardando cunha impaciencia inusual a de quen espera por primeira vez polo seu amante. Aquel que quere xogar o xogo de verse diante dun espello cando ama. Amar podería ser a consigna pero non é doado non ter ganas de rachar ese espello. Facer desaparecer así a imaxe que se fai verbo e repetir as palabras que nos simbiotizan co outro. O encontro do outro, nunha alteridade que só nos deixa indiferentes e coa certeza de estar no lugar correcto. Ese bar que xa está fechado foi o escenario dun amor inusual porque xamais chegou a ser algo. Só os restos dun naufraxio interior que se ancoraban no porto para non navegar máis polo océano atlántico. As butacas estaban case baldeiras. Segunda fila e filme chinés. Por que non pasaría o meu brazo pola súa espalda? Por que non o biquei? Por que non lle dixen quérote? 24 f/s como 24 serían as horas que puidera ter pasado con el. Agora todo está sendo negado. Negación dun amor que salta polos aires cando nos vemos. Non obstante seguimos sen vernos. Ningún espazo quere acoller estas personaxes e por iso isto non é un filme, non hai dirección de arte, non hai dirección de fotografía, non hai interior/exterior... ese espazo non existe e polo tanto xamais volveremos a ser os protagonistas desta historia que só existe en nós como unha grande entelequia e que nunca será filmada.

Primeiro de produtividade

Esa lingua de ferro
verque nos meus ouvidos palabras que me encadean a un futuro incerto
apoia sobre min o peso dun pasado que sempre soñei mellor.
Esa man de aceite fervendo
amarra as miñas cordas vogais asfixiando desexos,
desvelando incertezas en cada minuto, en cada hora, cada lúa, cada sol.
Esa roda sen piedade segue xirando.
Non entende de caricias, de anhelos, de relatos nin de sabas enrugadas.
Este capitalismo salvaxe acabará por engulirnos a todas
sen deixar apenas rastro dos nosos ósos.

*“Que la muerte no nos pesque acurrucadas de miedo obedeciendo órdenes
idiotas, que nos pesque besándonos, que nos pesque haciendo el amor y
nola guerra.”*

*María Galindo, 2020, p.127 en Desobediencia, por tu culpa voy a sobrevivir:
Sopa de Wuhan. Editorial: ASPO (Aislamiento Social Preventivo y
Obligatorio)*

Melania Cruz

No país da desmemoria

A Juana Capdevielle, asasinada o 18 de agosto de 1936

Atopeina
baixo un sol tímido de outono
nun lugar esquecido
afastado
no país da desmemoria.
Durante uns segundos
a súa gorxa múa
ceibou nos meus ouvidos
verbas de amor e verdade.
Tantas veces
Soñara ser ela
Por un instante
Cantas noites
Cos sentidos abertos
Imaxinara viaxar
a través de seus ollos
percorrer a distancia que separaba
o seu corpo do meu
apertar a súa man branca
recompoñer o rubor
dos seus beizos
que o tempo inxusto
 inclemente
 incansable
quixo silenciar
afanándose en tecer
un verde manto de esquecemento
sobre as conciencias
adormecidas que non teñen
sede nin fame
de ser.
Mais na mañá en calma
aquela lousa branca,
latexante, pura,
descoñecida ata entón,
a mármore fría,
e baixo a lousa a memoria
instalouse nos meus ósos
para ficar por sempre.

Melania Cruz

Nº2. Cidades / Revolucións

O cinema en torno ao 68: Un non ao imperialismo. Os USA dominando o mundo. Respostas para a paz

A revolución. Rómpese cos elementos estruturais que controlan o sistema. “O campo é unha rede de relacións obxectivas (de dominación ou subordinación, de complementariedade ou antagonismo, etc) entre posicións”(Bourdieu, 2004 páx, 61). Así os campos do poder están formados por forzas que se contraponen. As forzas revolucionarias tentan expandir a súa influencia para construír outra maneira de mirar o mundo e de xestionalo. Aquí o real é entendido en palabras de Gombrich como aquilo que se vive dende unha determinada esfera cultural propia pero hai algo máis “Calquera historiador que vivira o suficiente para comprobar que ocorre cando o pasado se converte en presente ten algo que dicir” (Gombrich, 1990, páx 476).

Liotard reflexiona sobre o real: “O realismo é a arte de facer a realidade, de saber a realidade e de saber facer a realidade” (Liotard, 1996, páx 68)). Non esquezamos os feitos empíricos: Explotación do ser humano polo ser humano.

A sociedade crítica, xa cos medios de comunicación expandidos, levanta posturas contra a sociedade do espectáculo. “Emanciparse das bases materiais da verdade invertida, heis aquí en que consiste a autoemancipación da nosa época”(Debord, 1967, páx. 70). É esa sociedade a que nos asimila e crea un modo de vida que ten que estar suxeita ós postulados dos poderes fácticos: perpetuar o seu réxime.

LOIN DU VIETNAM.(Joris Ivens, Willian Klein, Claude Lelouch, Chris Marker, Alain Resnais, Agnes Vardá) Contextualizar esta obra documental supón ollar cara as políticas expansionistas e colonizadoras dos Usa. Vietnam no foco: unha guerra que dura 20 anos e que é metonimia do citado enfrontamento dos bloques. O vietcon, no norte, comunista e o sur en mans norteamericanas. Para reivindicar un non á guerra e a retirada das tropas estadounidenses a sociedade francesa e a norteamericana maniféstase na rúa e Joris Ivens filma todo isto entre a xente, in situ. Os narratarios son a sociedade mesma e a narración lévanos polos roteiros da contestación que supón contraponerse ao imperialismo dos Usa do que Hardt alega “O capital expándese non só para satisfacer as necesidades de realización e atopar novos mercados senón tamén para satisfacer os requirimentos do momento posterior no ciclo de acumulación, é dicir, o proceso de capitalización” (Hardt, 2000, páx 225). Se voltamos a mirada por uns intreiros cara este país achamos que tamén a sociedade estaba en pé de guerra (parte dela) e que intelectuais e artistas tamén criticaban o goberno por diversas canles entre elas por medio das performances como así o fixeron Yoko Ono e John Lennon con Bed Peace na que se tumbaban na cama durante 24 horas baixo o lema Make Love not War. Regresemos de novo á capital francesa. Se Vietnam está lonxe, agora as novas chegan rápido e xa se constata un certo grado de globalización que evidencia unha sociedade mundializada na que “As únicas persoas capaces de afrontar a súa responsabilidade son aquelas que dominaron a difícil arte de actuar en circunstancias de ambivalencia e incertidume, nadas da diferenza e a variedade”(Bauman, 1999, páx. 63-64).

Sociedade mundializada, xa o din no propio filme “É a primeira guerra da historia que a xente pode ver ao mesmo tempo”. Seguimos no filme: o comezo está atinxido de imaxes de armamento e bombardeos dos USA, afirmación que levan detrás unha potencial marca de Neocolonialismo.

No filme móstrase a masacre a maneira do cinema verité “[...]porque pensa nun público que se sabe parte das relacións sociais de produción” (Ledo, 2004, páx 48); os mortos tirados nas beirarrúas e o son cesa, non queda nada, so a mesma morte. Nas manifestacións que graba Ivens escoítanse berros: “Asasinos”; con todo unha parte da sociedade está a favor (“Support ours boys in Vietnam”). Voltamos a ver enfrontamento, ideas opostas e enfrontadas. En Vietnam houbo por ano máis de 50.000 mortes segundo o testemuña o escritor que realiza un

monólogo enfronte a Ana Karenina que se mantén calada, escoitando; e el afirma que hai “victimes á la mode, celles qui vous dérangent” Franza aprendeu da Guerra de Arxelia e tamén puxo fin ao colonialismo en Indochina cos acordos de Xeneva, pero Usa segue pretendendo expansionarse e dominar. E continúa o escritor “la violence, la guerre c’est les autres... Tout c’est que j’attends c’est le cri”. Berrar para facerse ver, berrar para aplacar a ira. Berrar. E Godard aparece dentro do constructio filmico para deixar constanza do seu punto de vista, a loita contra o imperialismo estético do cinema estadounidense e afirma que “ nous sommes dans une sorte de prison culturelle”. Breton pola súa banda confirmando as teorías surrealistas afirma que: “O espírito avanza atraído por estas imaxes que o arrebatan, que lle deixan o tempo preciso para soplar, o lume que arde nos seus dedos” e continúa: “ Deixamos de ver este mundo tal cal é ‘ estamos ausentes” (Breton, 1992, páx 59 e 255). A continuación unha voz en off clama ao humanismo: “Nous avons besoin de savoir que la chaleur humaine existe”. Pero a guerra avanza e ao mesmo tempo aumenta o número de refuxiados e de campos de concentración. Grabar a guerra, ter unha cámara, non significa ser neutro e así poñémonos diante de documentos audiovisuais recollidos sobre o terreo. Imaxes que son terroríficas. Imaxes. Como a de Fidel Castro aínda novo que lanza a seguinte pregunta: A loita armada é o so camiño para a liberación? Responde que nas condicións do seu país non había outro camiño. E reflexiona a partir de Vietnam chegando a conclusión de que non é posíbel aplacar o espírito revolucionario.

A sociedade pasou da protesta á resistencia.

LA HORA DE LOS HORNOS. (Solanas e Getino)

Este filme é concebido como un libro cinematográfico que ilustra o estado dos países Latinoamericanos que loitan pola independencia real. O subtítulo da peza é o que segue: Notas e testemuñas sobre o colonialismo, a violencia e a liberación. No comezo realízase unha declaración de intencións “ Este filme fala da violencia cotiá en Arxentina e por extensión dos demais continentes que aínda non se países do liberaron, por elo, a exposición do tema non abarca a Cuba, primeiro territorio libre de América”. Sucesión de imaxes de revoltas, barricadas, lume, manifestacións. “ E falsa a historia que nos presentaron” Esta é unha loita de novo contra o imperialismo e polo poder dos povos. Propoñen o termo neocolonialismo pois achámonos ante unha explotación a través dos poderes occidentais que tentando eliminar o panamericanismo, divide América Latina para logo uniformizala desde as cúpulas do poder e os seus aliados occidentais. En América Latina os Usa realizaron 41 intervencións para dominar o territorio. Pero como din no filme “ Para a dominación existen unha infinidade de recursos político- económicos- culturais tan eficaces como as armas bélicas”. Falamos dunha violencia potencial a través do traballo, ao non cubrir cos ingresos as necesidades elementais de vida. Outro dato: o 50% da terra está en mans do 1’5% dos terratenentes. Ternos que vernos obrigados a escribir: FAME. Os pobos indíxenas son os máis perxudicados pois desde a cúpula do poder pretenden asimila-los coa consecuente destrución da súa cultura ancestral. “Se esta é a situación nas metrópoles, que queda da arte e das súas utopías modernas en América latina”(Canclini, páx 59, 1990). No filme visionamos imaxes de O ceo e a terra de Joris Ivens; cinema dentro do cinema para darnos conta das conexións entre distintas guerras xa que todas teñen un denominador común o sufrimento dos máis vulnerábeis. Desde Europa Sartre sostén que o europeo construíuse fabricando escravos e ademais que” O terceiro mundo comeza nos suburbios “e segue “Mentras tanto, os obreiros decláranse en folga. (Sartre, 1987, páx. 36 e 65).

Convéncese ao pobo dependente da súa inferioridade producindo a alienación. Aquí pódese cuestionar a constitución dun modelo universal como feito impositivo.

Loita pola emancipación e independencia. As sociedades actuais tentan manter as culturas propias como parte do patrimonio fundamental das mesmas.

Referencias bibliográficas.

Bauman, Zygmunt. La globalización: consecuencias humanas, Argentina, Fondo de Cultura Económica, 1999.

Bourdieu, Pierre. O campo literario. Santiago de Compostela, Laiovento, 2004.

Breton, André. Manifiestos del surrealismo. Barcelona, Labor, 1992

Canclini, Néstor. Culturas híbridas. Estrategias para entrar y salir de la modernidad. México, Grijalbo, 1990.

Debord, Guy. La sociedad del espectáculo. Revista Observaciones Filosóficas, 1967.

Gombrich, E.H. Historia del Arte. Madrid, Alianza, 1990.

Hardt, Michael. Empire. London, Harvard University Press, 2000.

Ledo, Margarita. Del cine OJ o a dogma 95: Paseo por el amor y muerte del cinematógrafo documental, Barcelona, Paidós, 2004.

Liotard, Jean-François. Comentarios sobre la sociedad del espectáculo. Barcelona, Anagrama, 1990.

Sartre, Jean Paul. Escritos políticos. Madrid, Alianza, 1997.

CRACOVIA: Cheguei a Polonia en tren desde algunha pequena cidade de Eslovaquia, da que non recordo o nome nin case as circunstancias. Sei que cheguei a ese país desde Praga onde coñecía a algúns estudantes. As fotos que fixen desapareceron nunha mudanza. Non foi moi enriquecedor pero lembro unha cea que non esqueceréi. E non porque foi o prato que máis arrepió me fixo en toda a miña vida. Eu, non coñezo a lingua e pido algo na carta do restaurante que me soa ben. Aínda non era vegana pero incluso sen selo, non o poiden comer. Era como unha “morcilla” moi condimentada pero que non deixaba de mostrar o seu gusto a sangue de porco. Non a puiden dixerir e non lembro se despois da triste experiencia pedira algo máis. Seguramente non tiña azos para seguir aventurándome e parei de cear. Con todo, o local era bonito: na zona centro e todo de pedra, como as demais edificacións. Lembro que había un castelo que me pareciu moi lúgubre, ao igual que toda cidade, por certo. E non era inverno, era primavera, pero Europa do Leste é triste en calquera estación. Son pedras escuras e formas demasiado góticas para o meu gusto. Non me gusta o gótico nin o barroco, son do clasicismo. Ese territorio dame, incluso, medo. E ese restaurante vén sendo a metonimia desta idea. Tamén había música en directo, Jazz non canónico nas rúas. O ceo esos días era gris.

Cinema en torno ao 68. Personaxes femininas na Nouvelles Vague. O discreto encanto das revolucións cotiás

A segunda ola do feminismo cobre e atravesa desde o fondo ata a forma, estes filmes. **Truffaut, Rohmer, Rouch e Godard** elixen retratar personaxes femininas que son o reflexo do seu tempo. Un tempo de revolta. Como personaxes convírtense en ineludíbeis referentes para as muller ora na súa contemporaneidade ora na actualidade, porque seguen vixentes. As revolucións cotiás das mulleres son as situacións, as acción e as conversas nas que elas son as auténticas protagonistas e polo tanto a súa mirada determina os filmes. “A tendencia do suxeito á *alienación*; a angustia da súa liberdade [...] Je é unha forma de fuxir de si mesmos” (Beauvoir, 2019, pax 103) O cinema, que ademais de arte é documento, crea aprendizaxe, é dicir, produce transformacións sociais e ao mesmo tempo interiores, internas, mediante un proceso de identificación posíbel e necesario. “Na teoría moderna, un permanece na división clásica do mundo concreto por unha banda e do abstracto pala outra”(Wittig, 1992, pax 77) e aínda así son personaxes que definen e elixen o seu devir, o seu porvir: ollan, escoita, falan... constrúen a súa existencia sobre valores propios compartidos que desvelan un cambio de mentalidade.

“O comezo dun matrimonio”

Almorzo. Soa con el. Ve-o despois dunha elipse. Despois da noite. Ela ensinalle a por marmelada enriba das torradas sen que rompan, unha sobre a outra os xestos sinxelos, pois na sinxeleza agóchase o transcendente. Sabe que o recoñecemento mutuo é a condición indispensable para comezar algún compromiso. “O matrimonio, como xa o vimos, ten como correlato inmediato a prostitución” (Beauvoir, 2019, pax. 655). Podemos adiantar que na segunda parte da triloxia, el é-lle infidel. Necesidade de amantes, que moitas veces vén producido por unha posición que se basea na masculinidade imperante. Ser a muller ou ser a amante. Opta por ser a muller casada pero faino libremente e porque ama a pesar das diferenzas. “A dificultade é a seguinte: o amor e a inclinación amorosa son totalmente espontáneos, pero o matrimonio é unha decisión [...] sen embargo a paradoxa non asusta a Kierkegaard: todo o seu ensaio sobre o matrimonio trata de resolver este misterio. É certo acepta que: “a reflexión é o anxo exterminador da espontaneidaddddde... se fora certo que a reflexión debe coronar a inclinación amorosa, non habería matrimonios”” (Beauvoir, 2019, pax 513) Verá nese amor unha forma de conformar as exixencias da súa familia cos requirimentos sociais que aínda se manteñen na época pero non obstante non deixa a carón a súa vida como compositora musical. Dirá “si” só despois de verse en moitas ocasión, despois de moitas *rendez-vous*. Christina sabe que para parte da sociedade só está ben visto ter relacións estando casadas e ou prometidas. Accede así ao matrimonio pero non o predispón á súa vida.

“Amantes dunha noite”

Tantas noites o leito baleiro cun só corpo, o de Maud. Esa noite acolle un convidado. Un home que está seguro de casar cunha muller que só viu unha vez e que xa, desde xa, non quere ser infidel aos sentimentos que ten. Con todo, o corpo de Maud é fermoso e mostrase en diversos planos na súa plena disposición a amar, e é visto como obxecto de desexo. “Fomos abrigados nos nosos corpos e na nosa mente a corresponder, característica por característica, coa idea de natureza que se estableciu para nós” (Wittig, 1992, pax.9). Ela é unha muller libre e liberada nunha sociedade francesa que está transformándose. O patriarcado, cos seus pecados, tendo como aliado á igrexa, aquí non se manifesta nela; senón que se promulga un estado de disfrute e non compromiso. Xamáis pronunciará as promesas dun amor eterno e seguirá, como se dunha festa continúa se tratase, a vivir a súa vida en función dos seus instintos, sobre todo despois do divorcio. Un home e unha muller que só se cruzan unha noite

e que non almorzarán xuntos á mañá seguinte. “A nova mística é moito máis difícil de cuestionar para a muller moderna que para os vellos prexuízos, en parte a mística e transmitida polos propios axentes de educación e as ciencias sociais que se supón que son os principais enemigos dos prexuízos, en parte porque a propia natureza do pensamento freudiano fai que sexa practicamente invulnerábel cuestionar”(Friedan, 1983, pax.103). A noite, territorio dos amantes que non chegaron a amarse. A noite atmósfera perfecta para nomear as cousas con outros nomes para que as palabras sexan confesións aínda que efémeras.

“Confesións sobre as “nanás”

Marie- France é unha adolescente que se aproxima ao amor desde a desconfianza e a curiosidade. Así “a sexualidade, previamente reprimida, que comprende tamén a pulsión de morte, demostra ser o modo carnal entre a circulación bioenerxética e as súas inscricións neurolóxicas (o “mapa neuronal” imaxinado polos científicos) e as inscricións e as representacións psíquicas”. Kristeva, 2002, pax. 73) El, un amigo, fála-lle das rapazas, as “nanás”, que só queren diversión dun día, dunhas horas, e ela escoita como querendo comprender que quizáis busca outra cousa. “A categoría de sexo é totalitaria[...] é dar forma tanto á mente como ao corpo xa que controla toda a produción mental” (Wittig, 1992, pax.8) Pero tamén sabe ou intúe que aos quince anos non se atopa ao amor da vida. Polo tanto escoita e faíno con atención porque tamén desexa experimentar e con calma expón o seu punto de vista que non é outro que actuar en liberdade en función dos desexos e coa nacente música de rock como banda sonora intradiexética. Nese *bistrot*, tomando unha coca co seu amigo acepta o xogo de verse na outra, nas que son distintas pero xerando un proceso de identificación/rechazo, que é a base de toda construción da identidade. “f esto o que quero ser? A pregunta apareceu, fría e soa, das rapazas que falaban e estudaban na ladeira soleada detrás da residencia universitaria”(Friedan, 1983, pax. 69). Os opostos que levan a unha síntese que é híbrida, postmoderna e que pon no verdadeiro e no falso, o foco da cuestión.

“Falsear coa fin do amor”

Véronique, anticapitalista radical enfróntase ao mundo. “Parece un ben en si mesmo recoñecer, ter ampliado a nosa noción de canto sufrimento a causa da perversidade humana”(Sontag, 2003, pax. 133). Sabe dicir as palabras adecuadas; incluso actuando dentro da propia actuación, como se dunha grande e definitiva verdade se tratase. Xa non lle gusta o rostro del, xa non lle gustan os seus ollos, a súa nariz, a súa boca, e odia a súa incoherencia ideolóxica. “atraídos e repelidos en forma espontánea polos caracteres físicos ou morais que diferencian dos nosos, e polo tanto, espontaneamente agresivos respecto do outro” (Kristeva, 2002, pax. 77) Está lendo con el enfronte e coa música dun vinilo; compartir espazos físicos e inmateriais é preciso e fundamental. Ante un reproche del, afirma que non o ama. O corpo do amado debe ser obxecto de desexo e no rostro debemos ver a súa alma; o espírito corporeizado. O rostro do amado é o lugar onde instalarse, para quedar. A alma do amante é o lugar onde repousar unha noite fría para falar toda a madrugada. Así a linguaxe, leva ao entendemento pero o amor só entende de miradas. O un fronte ao outro. El non reacciona, só a olla como querendo comprender. Ela fala cun ton serio, cunha seriedade que fire, que o fire, que o descompón. “S6 descubrirás en todos estos rostros de mulleres un rostro: o último rostro amado”[...] Xa sabes que cando te vin por primeira vez recoñecinte sen dubida-lo “(Beauvoir, 2019 pax. 305). Tres minutos e o diálogo desvélese. Non di a verdade. Sabe do seu poder agora, do poder das palabras que crearon unha realidade outra ficticia dentro da ficción do filme e que a fixo actuar dentro da xa existente dramaturxia do filme(que por outra parte non oculta o dispositivo fílmico).

Cinema e sociedade, arte para cambia-lo todo, para cambiar o status quo e para crear e reflexar esa nomeada revolución cotiá. Esa que se mide nos xestos, na palabra, no desexo, no

propio corpo a nas intención para co outro, co masculino. Feminino/ masculino como unha conxunción *ad infinitum* nese tempo no que feminismo da diferenza sitúa a Franza como o territorio idóneo para transformar a realidade en filme. “A teoría de kristeva da dimensión semiótica da linguaxe parece involucrar as premisas lacanianas só para ofrecer[...] un locus especificamente feminino de subversión da linguaxe dentro da lei paterna” (Butler, 1990, pax.79). O filme permite pasar do real á ficción e da ficción á realidade. Con todo, amarnos coa linguaxe, afirmación extenuante que leva consigo a relevancia do diálogo, nun constante EL/Ela. “A importancia da linguaxe como una estaca política foi percibida recentemente”. (Wittig, 1992, pax 21).

Christine, Maud, Marie- France, e Véronique só queren sentir a respiración do amor, exhala-lo, ver como entra no propio corpo ante a mirada de quel que desexan nun xogo, de círculos concéntricos vitais, entre ocultar e mostrar que predispón a curiosidade como materia amorosa.. “Cando trata de apropiarse do Outro, o home ten que ser el mesmo, pero no fracaso da posesión imposible trata de convertirse nese outro coque non se consegue unir; entón aliénase”(Beauvoir, 2019, pax235)

Aquí en **Bicos roubados, A miña noite con Maud, As viúdas de quince anos, A chinesa**, as mulleres están presentes: vémolos, escoitámolas. “Hai moitas ocasión, tanto na obra de Sartre como na de Beauvoir, nas que o corpo se considera como un feito mudo[...] entendido en termos cartesianos como radicalmente inmaterial”(Butler, 1990, pax.129)

Vemos a súa determinación pero tamén as súas dúbidas nun contexto vital que só pode leva-las cara un futuríbel espazo de liberdade. Escoitamos as súas voces con pretensións constantes para acadar un estado case de trance no que o amor sexa a causa e a razón dunha búsqueda insaciable do propio Eu ao interrelacionar co outro, coa alteridade. “Creo que a enerxía encerrada no masculino e feminino é obsoleto e é o equivalente social da enerxía física encerrada no $E=MC^2$ do holocausto de Hiroshima. Se teño razón a evolución do papel sexual liberará estas enerxías do servizo da morte e fará realmente posíbel que homes e mulleres fagan o amor e non a guerra” (Friedan, 1983, pax 395). Só hai realidade no encontro, no amor. “No período máis elevado do amor electivo por un ser ábrese de par en par as esclusas do amor á humanidade...” (Beauvoir, 2019, pax.303).

Bibliografía:

- Butler, Judith, Gender trouble. Routledge, Chapman & Hall, Inc. 1990.
 De Beauvoir, Simone. El segundo sexo. Ediciones Cátedra. Valencia. 2019.
 Friedan, Betty. The feminine mystique. Dell Publishing. New York. 1983
 Kristeva, Julia. Al comienzo era el amor. Psicoanálisis y Fe. Gedisa. Barcelona. 2002
 Wittig, Monique. The straight mind and other essays. Beacon Press. Boston. 1992
 Sontag, Susan. Ante el dolor de los demás. Alfaguara. Madrid. 2003

Londres. HEATHROW

O aeroporto non estaba moi transitado; non era agobiante. Unhas escaleiras mecánicas semellábanme infinitas. Saquei algunha foto de sillóns vermellos. E sabido que os sofás dos aeroportos non son cómodos. Collín o avión dirección México. Para chegar d.f tiven que atravesar Usa. Vin Usa desde o ar e a paisaxe cambiaba constantemente: deserto, neve, montañas,.... O avión trazou un semicírculo voando antes preto de Groenlandia. De Londres só vin o aeroporto; nunca tiven a pulsión de visitar a cidade. Traslados.

Nadja: A revolución surrealista

Por que queremos volver a ver as persoas que nos impresionan? Breton quixo volver a ver a Nadja un día tras outro ata que a maxia desapareceu. Caminando podemos atopar, á deriva seres que formaran parte da nosa biografía. Pero a atracción remata(non sempre), o amor remata(non sempre). Nadja e Breton compartían o mesmo mundo interior e aínda así ese debuxo que foi transcendental feito por ela, non lle gustou. E velaquí que cun debuxo a historia remata. Breton casado e ela namorada perdidamente. Quizáis por eso se volviu tola. Non obstante, volvamos ao comezo. Día tras día el ansiaba ve-la, aló polo mes de outubro dos anos vinte. Paseaban e discutían sobre a existencia. Os azares, as casualidades, os símbolos. Esa luva vermella significaba o poder dos encontros, un algo sagrado como tocar a man do amado e sentir fluir o seu sangue. Ían atopando sinais que presaxiaban un final.

“Ignoro por que en efecto em conducen meus pasos aló”. Por algunha forma de atracción enerxética entre os corpos “O enigma que pal n t exan as primeiras confidencias”. Os primeiros encontros, mantendo a atención evitando que o aburrimiento poida instalarse.

“Esquécese pronto un bico”.

1968, vitar vaqueiro

1. Que levou os estudantes a se revoltarem no 68?

Bem, poderíamos dizer que houvera daquela dous movimentos de natureza diferente que, num ponto no tempo, vi' eram a convergi' r. O primeiro baseou-se na idéia óbvia de termos um ensino baseado em princípios autoritários e seletivos, reservado a classes sociais abastadas e que, em muitos aspectos, era de má qualidade. O segundo, a consciencia de que todo o sistema era ditatorial, portanto antidemocrático e, portanto, injusto. Em suma, entendeu-se que só a liquidação da ditadura poderia levar a urna sociedade em que sobranceassem a justi a, a igualdade, a racionalidade e que tivesse em conta a realidade galega na que se achava inserido.

A faísca que acendeu o fogo foi o comportamento do decano da faculdade daquela chamada de Ciencias, Joaquin Ocón, um personagem de cerne profundamente franquista, que chegou a reter o dinheiro pertencente a associa ao de estudantes daquela faculdade. No início de 1968, come ou o conflito com assembléias e greves, como eu disse, em Ciencias, seguido por urna greve geral que se estendeu as outras faculdades, com o fechamento da Universidade pelo reitor Echeverri, com expedientes para os setores estudantis, mais combativos, com a renúncia do próprio reitor nesse mesmo ano e sua substitui9ao por um reitor filo-fascista como Garrido.

2. Existía unha alianza (como en Franza) cos obreiros?.

Cómpre sublinhar que a oposi9ao mais organizada ao franquismo, também na universidade, era, majoritariamente, de tendencia marxista, contendo no seu interior correntes comunistas, socialistas e, em menor medida, naquela altura, nacionalistas, sem dever, porém, esquecermos, além disto, de correntes cristas como a XEC (Xuventudes de Estudantes Católicos). Nesse sentido, pola própria estrutura da oposi9ao, existia um pensamento que tinha mui em conta a questao da luta de classes, que opinava que esta era o motor da historia, que o proletariado era a for9a essencial impulsora do movimento e, como consequência, em abstrato, formulava-se, polo menos em teoria, a alian9a á que te referes. Mas, além dessa formula9ao, como digo, estritamente teórica, pouca rela9ao, até onde eu lembro, existia entre ambos os sectores. Lembro, isso é certo, ac;oes de solidariedade como, no ano 1969, o movimento de apoio económico, em forma de coleta, á greve de Peninsular Maderera e manifestos, em dias sinalados, como o Primeiro de Maio.

3. Cales foron as vasas reivindicacións?

Essencialmente, penso que isso está já contestado na primeira pergunta.

4. A acción social tivo repercusións en que eidos?

Penso que toda ac;ao social que se enfrente ao estabelecido tem, em maior ou menor medida, repercussoes e, neste sentido, o movimento de 1968 mostrou distintas conjunturas e produziu diferentes efeitos. Em primeiro lugar, sobre o próprio movimento estudantil, como o demonstra o feito de que, no ano do que estamos a falar, o número de pessoas a militarem em organiza oes políticas na universidade de Compostela nao chegava, penso eu, as 100, enquanto cinco anos mais tarde esse número quase atingia os 1.000 efetivos, o qual fala do processo de conscientiza ao que se produziu no seio do alunado. Em segundo termo, como consecuencia das deten oes, os expedientes, as expulsões da universidade, em definitiva, a repressao, o movimento foi quem de mostrar a verdadeira face da ditadura, o seu caráter autoritário, classista, antidemocrático e injusto. Ademais, produziu-se um efeito nao menor, como foi a penetra ao entre o estudantado duma idéia, a da necessidade de refletir sobre a rela ao entre a universidade e a Galiza. É significativo que o Partido Comunista de Espanha substituísse esse ano o termo “Espanha” por “Galicia”, da mesma maneira que resulta de interesse considerar que o nacionalismo passasse de ser urna for a secundária na universidade a se converter, como che dizia, cinco anos rnais tarde e depois da funda9ao, ern 1972, de

ERGA (Estudantes Revolucionários Galegos) na primeira forma, com um número de militantes por volta de 400, juntamente com a *MGR* (Mocidade Galega Revolucionária), na esteira do Movimento Comunista de Espanha que, por certo, igualmente, com a passagem do tempo mudou o seu nome pelo de Movimento Comunista *de Galicia* e, posteriormente, Inzar. É igualmente significativo lembrarmos que é justamente o 25 de julho de 1968 quando o nacionalismo pendura uma faixa na Alameda de Compostela com a reivindicação “Viva Galiza ceive”.

5. Cal foi a performance que recordas máis significativa?

Se sou quem de traduzir a palavra “performance” ao que eu imagino que me queres perguntar, intuo que te estás a referir a a6es ou ocorrências mais ou menos singulares. Em realidade, tornando a tua palavra, performances eram quase todas, porque já me dirás como poderíamos qualificar, por exemplo, alguma concentração de protesta (estou a pensar numa concretamente na Praça do Toural) na que há mais polícias que manifestantes. Ora, por me cingir ao que me perguntas, diria-lhe que lembro a6oes como as queimas de exemplares do jornal *El Correo Gallego*, pela sua “informação” tendenciosa e, em muitos casos, falsificadora da realidade. E lembro como vivi, com emoção e uma notável tensão interior, a assistência, na primavera de 1967, o recital de Raimon no estádio da Residencia. Penso que a assistência ao recital de Raimon, naturalmente em catalão, foi um momento chave no meu evoluir posterior, não tanto no que se refere a mudança de perspectiva pessoal mas de afirmação dos meus pontos de vista sociais e políticos, até certo ponto dubitativos naquela altura, ainda com dez e oito anos.

6. Houbo manifestos... lembraste de escrever/coescribi-los?

Por suposto que houve manifestos, inumeráveis, relativos ao movimento na universidade. Em concreto, existiam umas folhas informativas dos estudantes de Ciências, faculdade na que eu me achava e que melhor conheço, que informavam com frequência do transcurso das negociações com o decanato ou com o reitorado, das mobilizações, das detenções ou das a6es repressivas que a polícia levava a cabo. E, com efeito, lembro a participação na redação de algum manifesto, bem como do reparto na faculdade de folhas clandestinas, mas isto já é no ano seguinte, 1969. No ‘68, não.

7. Como foi a reacción da sociedade (sobre todo santiaguesa) perante a revolta?

Em geral, a reação da sociedade compostelana foi muito boa. Do meu ponto de vista, por dois motivos essenciais: em primeiro lugar, porque a mocidade universitária se achava, vou arriscar esta hipótese, muito mais inserida na cidade que hoje. Tens de levar conta que daquela estava a se construir o Ensanche, a parte nova, o qual quer dizer que quase todo o mundo jantava, ceava, ia de vinhos ou tomava café na parte velha, o Franco, a ruada Rainha, as Algalias. O contato era muito estreito entre o estudantado e os proprietários das casas de comidas, dos cafés, dos bares ou tavernas. Esses proprietários (daquela praticamente não existiam proprietárias) ou camareiros e camareiras (que existiam) falavam a diário com centos de estudantes (e clientes) que eram pessoas nas que não se alvisejava por nenhures nada extraordinário, nem muito menos, como dizia o regime, subversivo e que, por regra, iam a Compostela fazer uma carreira. E, aliás, existia um ponto de vista segundo o qual (tirando o setor da construção, nomeadamente o dedicado às “fachadas”) as reivindicações eram essencialmente justas e o regime franquista não tinha nem legalidade nem legitimidade. De fato eu lembro, em dias de manifestação, casos de bares, restaurantes ou casas particulares a oferecerem a sua vivenda para os manifestantes que fugiam da polícia poderem-se acobertar.

8. O feminismo como unha forza destacada?

Verdadeiramente, há meio século o feminismo na Galiza era, até onde eu sei, algo que, na prática, não se achava presente no panorama reivindicativo, cujo motor central, no Estado Espanhol, norteava-se na luta, segundo comentei, contra a ditadura. Ora bem, que fosse, como

organiza ao global, política, praticamente inexistente, não quer dizer que se negue a existência de mulheres com consciência de existir desigualdade e discriminação por gênero. Deve-se ter em conta que o que se tem chamado a segunda onda feminista tem a sua origem justamente por volta do ano 1968 e isso ocorre nos Estados Unidos. Até onde a minha memória pode chegar, penso que as organizações feministas na Galiza aparecem depois da morte do ditador em 1975. Mas, conectando com uma pergunta tua anterior, penso que o movimento do 68 contribuiu a fornecer pensamento sobre diversas áreas, como a questão nacional, a cultural, a ecologista e outras entre as que se achava também a do feminismo. Seja como for, no ano 1968, é indubitável que existia uma certa fração de mulheres que reclamavam igualdade com os homens.

9. Como e por que rematou a revolta?

Em verdade, a revolta não rematou. Se entendermos o fator humano como um processo, é preciso dizer que muitas, bastantes, algumas das pessoas que vivemos aqueles anos ficamos definitivamente presas pelo pensamento que o 1968 gerou e que, no meu próprio caso, supus uma mudança na vida. Como acontece em qualquer acontecimento social (emprego o termo acontecimento no sentido que lhe outorga Alain Badiou), há pessoas que, a dia de hoje, seguem fiéis a aqueles princípios, ainda que uma boa parte demitisse ou transitasse para espaços sócio-políticos mais cómodos, não sei se me explico bem ...

10. Pode-se dar de novo uma revolta como a do 68?

Já sabes o que dizia Mark Twain: “é difícil fazer previsões, nomeadamente aquelas que se referem ao futuro”. Se algo nos ensina a História é que as coisas acontecem, em geral, de maneira diferente a como eram imaginadas e um dos elementos fundamentais que enfeitam os processos sociais é o seu caráter imprevisível. Quem podia prever a queda do Muro no 1989? Quem podia, no ano 2007, prever a crise que haveria de vir? Quem imaginaria uns anos mais tarde muitas pessoas verem o seu salário reduzido a metade ou perderem um trabalho que julgavam estável? Por suposto, as condições atuais para uma revolta são tão fortes como as daquela altura já que, segundo julgo, a desigualdade só cresceu. Mas, em contra do pensamento de esquerdas clássico que julgou sempre que as “condições objetivas” eram as determinantes, eu acho que são as “condições subjetivas” as que explicam muitos comportamentos sociais: a vitória de Trump ou a persistência do voto ao Partido Popular na Galiza. Dito noutras palavras: são as condições subjetivas as que explicam, por exemplo, o desempenho de setores trabalhadores a votarem contra os seus próprios interesses e da que a mini-série *The loudest voice*, A voz mais alta, que narra a história do perseguidor sexual e presidente da Fox News Roger Ailes e a chegada de Trump à Casa Branca, fornece certas chaves nas que pagaria a pena refletir.

Hello Estela,
greetings from Minnesota!
I hope you enjoy these
silly records. One day
I hope to make music
again. Maybe touring
Spain one day, that
would be a dream!
I hope the new year
finds you well, and may
all your wishes come true.
Human solidarity forever,
fuck capitalism!
Love,
Addison

Nº 3

Primavera-de-Praga.

rev. camboia

rev. china

rev. comuna paris

rev. cultural china

rev. eslovaquia terciopelo

rev. exipcia

rev. hirak marrocos

rev. irani

rev. mandela

rev. mexicana

rev. rusa

rev. rusa

rev. sahara

rev. sandinista

rev.

rev. yemen

rev-cubana

revolucion-cultural-china

zapata

Nº 4. Monográfico fotográfico capitais mundiais

abu dabi

abuja

accra

addis abeba

amán

amsterdam

andorra la vella

ankara

antananarivo

apia

argel

armenia

asjabad

asmara

astaná

asunción

atenas

bagdag

bakú

bamako

Bandar_Seri_Begawan_Brunei

bangkok

bangui

banjul

basseterre

Beirut

belgrado

belmopan

berlín

berna

biskek

bissau

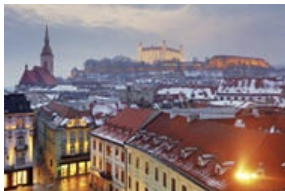
bogota

bostwana

brasilia

bratislava

brazzaville

Bridgetown

bruselas

bucarest

budapest

buenos aires

bujumbura

canberra

Caracas

castries

chisinau

ciudad de méxico

conakri

copenhagen

d.c.

daca

dakar

damasco

dili

dodoma

doha

dublín

dusambé

el cairo

ereván

estocolmo

Freetown

georgetown

guatemala

hanoi

harare

helsinki

jartum

juba

kabul

kampala

katmandú

kiev

kigali

kingston san vicente y las granadinas

kingston

kinsasa

kuala lumpur

kuwait city

la habana

la-valeta-malta

libreville

lilongue

lima

lisboa

liubliana

lomé

Londres

luanda

lusaka

luxemburgo

madrid

majuro

malabo

malé

managua

Manama

manila

maputo

mascate

Maseru

mbabane

melekeok

minsk

mogadiscio

mónaco

Monrovia

montevideo

moroni

Moscú

nairobi

nasau

naypyidó

niamey

nicosia

nova delhi

nuakchot

nukoalofa

oslo

ottawa

palikir

panama

paramaribo

parís

pekin

phnom-penh

pionyang

Podgorica

port louis

Porto Moresby

porto-novo

Port-Vila

praga

Praia

pretoria

pristina

puerto principe

Puerto-España

quito

rabat

reikiavik

riad

riga

roma

roseau

saint george

saint john

san jose

san marino

san salvador

saná

santiago de chile

santo domingo

santo tomé

sarajevo

seul

singapur

skopje

sofia

sri jayawardenapura kotte

sucre

suva

taipei

tallin

tarawa

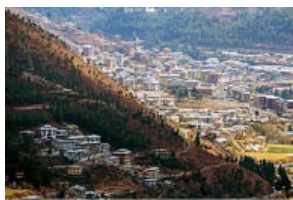
Taskent

tegucigalpa

teheran

thimphu

tiflis

tirana

tokio

Tripoli

tunez

uagadugu

ulán bator

vaduz

varsovia

Victoria

vientián

vilna

wasintong

wellington

windhoek

xerusalén

yakarta

yamena

yamusukro

yaren

Nº 5. Cinema espiritual: *Xuntar as mans e suxeita-las suspendidas no ar ata a máis extenua radicalidade*

LAST DAYS

Porque os momentos nos que deixamos de ser nós (para ser outros) poñen de relevo a transcendencia de manterse dentro dunha mesma como se fora un cofre no que gardar un tesouro. Este no que depositamos as lembranzas non necesariamente do pasado senón tamén as dun futuro que non chegou a ser vivido. Cando a morte interpela faino subtilmente e é aí onde desexariamos establecer a fuxida. Kurt non atopou respostas, kurt non se fixo as preguntas axeitadas e como din os f.i.g.a (grupo de a coruña liderado por rené) concertou un suicidio libre e gratuito. A súa nai (kim gordon no filme de gus van sant) tentou poñer fin a unha situación de deterioro persoal con fermosas palabras de amor pero non conseguí que se volviera encantar coa vida. Kurt por que o fixeches? Por que?. Ninguén pode sabe-lo só intuír que a fama, o recoñecemento incluso excesivo conducírono a un estado mental de absoluta soidade, e mentras milleiros de persoas escoitaban a súa música. Os que estaban ao seu carón, os que habitaban esa mansión nun bosque, os seus amigos(entre eles Asia argento) mantiñan unha festa continúa, unha bucle de diversión da que xa non queren saír. Momento postapocalíptico no que se escoita á Velvet Underground con son diexético. E mentras el cociñando uns spaguetis □

Desfases de sensacións, de ideas, de necesidades. E se tan só foi un arrebatado? Vemos con todo a súa descomposición, a súa falta de ganas, a súa vida diaria que perfora o entendemento ata facer imposible a comprensión. E se xa non queda nada...? Razóns e razóns nunha cotidianidade que aborve a sorpresa, o encanto e que só deixa oco para a máis pura frustración. Pureza do río onde se dá un baño en calzóns. A natureza ten poder, poder simbiótico cos homes e a auga leva consigo tódolos segredos de kurt. Decadencia e frustración. Baleiro e monotonía. Falta de sorpresa. Falta de diversión. Só o baile nos fará libres. “Se non podo bailar, non é a miña revolución”. El que revolucionou o panorama musical introducindo o grunge. E que secuencia tan grunge cando se viste de muller. Todos coñecemos o lado feminino del. Acabo de lembrar unha foto da súa voda en pixama, moi grunge tamén. Pero o yin e o yan non se equilibraron, non alcanzou o tao, alcanzou a vida eterna. Fíxose un sitio na historia, un sitio privilexiado, unha cadeira de honra.

UN MÉTODO PERIGOSO

Se todo cambia, glorificarei o movemento eterno do espazo-tempo. Ela cambiou. Á fin cambiou. Conseguiu os seus obxectivos vitais. Alcanzando un estado de equilibrio. A totalidade. O ser. O estar. Estar no mundo. Ter un lugar fóra do permanente abismo que se achega, sen facer ruído e que a trasladou a un estado de perpetuo perigo. Pero para isto tivo que pasar por un longo proceso cun método readical. Freud, o seu médico e tamén o seu amante. O sadismo é unha doenza que vén dalgún trauma concreto, mesmo en plural. Da infancia, onde moitos din que se xestan os mesmos e que se manteñen na idade adulta. Porque facer un repaso da vida e chegar a conclusión, a certezas, a verdades, é o punto de partida e a chegada á salvación. El comprendiu as consecuencias do trauma e mesmo foi actante das máis sádicas petición. Pódese entrever que o sadismo se convertiu nun hábito do que xa non poderá saír, experiencias sexuais...(na actualidade unha famosa serie dá conta disto). O que aquí interesa é o cambio, a transformación. Freud mantiña conversas con ela e descifrou as causas e conseguiu chegar a un nó de sentimentos e emocións que se irán desfecendo como un fío. Unha esencia velada. Eu, que estou da parte do constructio, da construción da esencia mesmo se pode parecer un oxímoron, dos cambios na natureza humana de cada ser. A psique evoluciona, involuciona e mesmo se adianta e sempre debe face-lo do lado da salvación, é dicir, con actos e pensamentos que conduzan a un lugar, a un espazo-tempo que nos faga feliz. Con todo, esa felicidade ha de ser sá. Sá, interpersoal e libre. Porque cando a liberdade se

perde, pérdese o mecanismo para ser felices. Cando nos afastamos do mundo, dos outros seres, a felicidade pode desaparecer. Ten que estar baseada sobre preceptos humanistas, mesmo dun humanismo radical. Ela, vestida de branco, entra na residencia onde Freud a agarda e terá que pasar moito tempo ata que cure. Aquí, a familia na infancia xoga un papel de transcendencia ilimitada. Ilimitada porque os afectos e os castigos que proceden da familia perduran para sempre na consciencia individual. Consciencia de ser un neno, unha nena, que inevitablemente depende dos seus pais (para contrarrestar isto véxase O señor das moscas). Esta dependencia na infancia fai que os nenos se sintan vulnerábeis. Pero a familia ten tamén poder curativo. Freud, curouna, el co seu método, de choques e enfrontamentos, de catarse, demandando que se comece de novo e sanando feridas do pasado. Un pasado que se recomezamos, non ten por que volver a repetirse, saír do bucle □
.Fendas abertas deixan entrar a dor, a angustia, o sufrimento. Fecha-las despois de comprende-las dá lugar á curación. Podemos recomezar tantas veces como sexa necesario e nembargantes enfiar a vida. Aquelo que aínda nos fai feliz. E se nada(nada?) nos fai feliz, iniciemos un camiño a descubrir, existen infindade deles. Busca o teu camiño! Anda, desanda, experimenta! As feridas que nunca foron abertas non fan dano, non doen. Doen as palabras non ditas, e o amor que desaparece nun acto de desesperación que nembragantes acubilla a idea de estar e de ser unha mesma. Ela non recibiu amor, ou non o suficiente, só o silencio, o baleiro, incluso a nada que a cobría e a facía inexistente. E comezou a epifanía dunha dor que se situaba nun altar: si, glorificar a dor nun acto de sadismo. E as preguntas ficaban á marxe e polo tanto non había respostas. Sen cuestionar a vida, esta promulga a redención. O abandono. E cando comezamos a intrroga-la, a descifra-la achamos un tesouro: a comunicación. Unha comunicación que tamén ten os seus perigos: a hipercomunicación. O virtual, desvirtúa. Para que sexa efectiva(aínda que haxa ruído) é preciso que alguén nos escoite, que alguén fale. Falar como acto curativo. A fala física, Freud ao seu carón, os fonemas, a voz (tamén os signos, a escrita) fan que ela alcance o trance que lle permite comprender. Xa que logo, a terapia, o método, foi como alcanzar o tao. Entendemento. Fusión. Unión □

. do Un co Todo. Somos fillos do universo, e esa conexión é trascendental, a totalidade e o eu nun acto que podemos considerar sagrado. Sagrado e cotidiano, pero tamén con rituais para saír da cotidianidade que aliena. A liberdade como factor de base, a non- alienación. Ser un mesmo, cada ser único e irrepitíbel. Liberté, fraternité, égalité. Homes e mulleres que conviven en igualdade de condicións, cada un coas súas necesidades e con aportacións individuais ao ente colectivo(Marx). Ela xa aportará a súa propia experiencia na nova andaina que a levará a resolver conflitos como o seu. Os conflitos resoltos. Equilibrio. Harmonía. Espazo, para a soidade? Si. Para escoitarse, para acadar un autocoñecemento indispensábel. O silencio, interno e interior máis tamén na interactuación. Os xestos, as miradas □

E tamén dicía o ruído. Comunicación en principio inefectiva que se volve efectiva se sabemos ver os signos. Conexións, instinto, ver máis alá. Charlas e silencios, signos e ruído así Fred a tratou, así Freud a curou.

O MAQUINISTA

As necesidades básicas atopan un espazo para non ser albergado enste filme. A fame: inexistente? O corpo: en deterioro. Un deterioro progresivo ata a morte, pero ésta nunca chega. Na historia. Escenarios mínimos e ciencia ficción psicolóxica, coa materia nembargantes en primeiro termo. Por que alimentars se está nun proceso de descomposición, se quere a fin? Quizáis só sexa unha probaa. Un chanzo cara outra dimensión. a supervivencia por e para consigo mesmo. Somos seres naturais. Pertencemos á natureza. E ela proporciónanos todo canto precisamos. Algunha veces pensó na non-inxerencia, en comer só froita que cae das árboles. Pero é tan só unha utopía doméstica. El e o seu organismo están a sofre un proceso de abandono mesmo ata a desaparición física. A mente fría. Moi fría. A

dependencia ocúltase baixo unha certa forza. Un poder case sobrehumano. Unha folga de fame sen unha causa aparente. Todo para chegar a un límite autoimposto que non é doado traspasar. Sobrepassa a idea do sá. O límite está así instalado da parte da subsistencia. Pero este é eliminado. Suprimido. E así aparece o insá. O que nos fai dano. Non obstante, el aínda agunata, ten aínda control. O dominio sobre si mesmo. Unha loita contra si infértil que o achega a estados psicotrópicos. Pero aquí non haberá trance. Só ausencias. E perdas. Os seus pensamentos atravesan e quedan no baleiro. A falta de entendemento. A súa e a nosa. O abandono: non querer sentir, non creer, non pensar. A nada. O nihilismo. Adherirse a ningunha opción, agás a da morte. Pulsión de tánatos. Posicionado cara a extenuidade interna e externa. A atmósfera é sombría, minimalista e terrorífica. É o temor dun cotiá que oprime. Por decisión propia. A liberdade queda á marxe e ao tempo imponse. Decidir un feito semellante compón a existencia dunha liberdade que leva á fin. A decisión non vén dada por unha instancia superior. A noite e o día fúndense e confúndense. Os horarios vitais desaparecen nun caos diario que non deixa de ser aparente. Así, os ciclos común humanos non achan oco. Aquí só existe a degradación permanente. Para unha fin que non se albisca aínda. Estamos perante un tempo suspendido e os eu espazo vólvese intranscendente. As dúbidas dan paso a un estado de sufrimento sen apenas sufrir. O actor debe experimentar esa dor física e mental recurrido, seguindo a stanivslanski, a experiencias dolorosas e ademais cun poder extremo de autocontrol. Aparentemente a dor e o sufrimento son asumidos de tal foma que xa non doe. Dando lugar ao nacemento dun autómatas, é dicir, deixando de ser humano. Nace así unha máquina: O maquinista.

A ÁRBORE DA VIDA

“Ou o camino da natureza ou do divino”. A morte omnipresente e o ceo como utopía do reencontró. A natureza ábrese paso, quizáis dende a explosión orixinaria e todo por ela se rixe. Nembargantes, o divino tamén se presenta como lei, unha lei quen quizáis regula a humanidade. A natureza como consecuencia do divino. Dun deus ao que podemos invocar. E cando a morte aparece, clamamos para chegar a comprensión. Nada aí ten sentido. A dor. O sufrimento, son aliviados. Porque non entendemos o sino fatal. E os que fican n aterra péchanse nun deliro que só pode rematar coa propia morte. A forza do universo en imaxes que demostran a magnificencia, o seu pode, a súa beleza. Unha luz inicial a partir da cal todo se formou, todo se creou. Os coemzos da vida humana como células acuíferas, as estrelas desintegradas, o baleiro feito materia. A mesma incógnita, tempo tras tempo. Nada sabemos con certeza: quizáis o amor. “O único modo de ser feliz e amando”. Unha entrega que pon no foco a devoción. Máis alá de regras sociais, o respecto, a moralidade, os sentimentos para con a humanidade. Códigos de conducta. “Se ti [deus] non es bo, por que o vou ser eu?”. Clamando contra preceptos divinos e protestando contra o seu deus. O sentido cristiá da culpa determina sentimentos. Corroer o eu. Un eu que non pode abrazar a liberdade de sentirse en paz. Tentamos entender o que nos sucede, sen saber do azar e da indeterminación das causas-efectos. Todo se volve este xeito, escuro, incomprensíbel. Unha existencia pechada. Contemplando. Unha pasaxe polas entrañas dun volcán. Situación extremas interiores e exteriores. Loitas pola supervivencia. Indefinicións. Actitude vital que se sitúa a carón das aristas da fe. Unha fe que de rexir a súa existencia, daríalle a forza para continuar ante as adversidades. Ter a forza para continuar. Forza para aplacar a ira. Recomezar. Determinar estruturas outras sobre as que erexir a vida. Construír e reconstruír a partir do oco da ausencia.

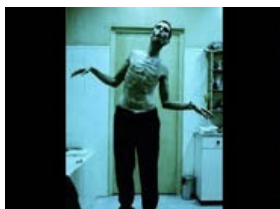
MELANCOLÍA

Acábase o mundo e eu quero seguir mirándote, a miña última visión serán as dos vosos ollos. Os ollos dos fillos amados. Sen saber por que, vístome de noiva e camino soa por un bosque onde as árboles están cobertas dunha luz branca que todo o ilumina. Así, nace un estado de trance, polo medo, do que é imposíbel saír. Esta tormenta que me levará á fin porque todo

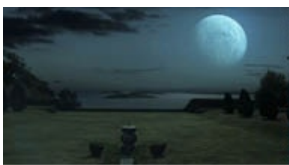
remata. Pero non o amor. Nesta existencia estará amando tanto que non poderá non ama-la. Un cosmos, un universo coma un corpo e seguimos a reinventar as tramas para acceder a unha dimensión que nos permita seguir e seguir amando. Transmitir en transmisión secreta as victorias en común. E vós, os seus fillos, para os que preparo una derradeira batalla, seredes guerreiros da luz. Porque aquí trátase da loita pola vida. A dignidade. E ésta conseguírase exercendo radicalmente a liberdade. E amando de tal xeito que seremos invencíbeis. Ad infinitum. Porque só os corpos perecen. Só os corpos desaparecen. A onde iremos cando nos esteamos aquí?. Avanzar cara a posíbel eliminación do sufrimento. O nirvana. E asimesmo chegar a un estado superior de consciencia que pode e debe abolir toda esclavitude. A liberación. En vida. O eterno. Na morte. Supoñamos que ese meteoro cae sobre a terra e que tentamos afrontar a situación collendo das mansa os nosos fillos. Unha fin non desexada pero imperativa. O universo que se forma e deforma co principio e creación-destrucción. E aquí o que agardamos é que o planeta sobreviva a tanto cambio. Porque todo é materia. Viva e inerte. A luz, as nebulosas, os asteroides, as galaxias, □ e o espírito imperecedeiro que é enchido coas experiencias que acumulamos en forma de recordos. O espírito intanxíbel mesmo incomprendíbel. O que nos define como seres únicos. A comunicación entre seres únicos a través do amor. Comunicación efectiva e con ruído. O amor. O supremo.

A LOVE SUPREME

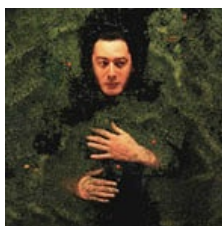

Nº 6. *A man enterrada na neve*

Enterrado nunha pseudomorte que é tan real, así se acha o teu corpo, ausente e presente unha epifanía que volve todo sagrado. A area negra cóbrete e eu pertenzo a outras terras, lonxanas e case exóticas, ás que me fan sentirme extranxeira, agás en ti. Ocúltaste pero véxo-te, sempre te vexo. E obsérvote como se vira unha imaxe sagrada. Eu que me expoño ámo-te nesa distanza ficticia. E el áma-me nunha distanza irreal. Porque achamos un punto de desequilibrio que nos fai ser conscientes da opaca cor do mar. Enderezamos o rumbo despois de quitar as areas que te impiden moverte porque son un manto, xa eran parte de ti, e nomeamos con outros nomes. Érgue-te e avanza, seguindo a liña que che reflexa o sol.

Os cabalos (salvaxes) que miran á cámara nun acto de recoñecemento recíproco que altera transfiguracións erróneas ata converte-las en imaxe per se, verdadeira (como ésta). A verdade está nos ollos destes animais. Unha verdade esencial que os reifica no dispositivo como se non se tratase dunha contradicción visual. Xa que eles ollan e nos ollamos, achamos o encontro. Porque só nel permítesenos existir. A alteridade. O outro, mesmo cando cabalgamos consiste a vida en non fuxir só en avanzar cara adiante e o tempo, tranquilos, pon todo no seu lugar. Por iso desexamos ser águas. Por iso.

Agocharse tras as árboles adoita ser a proclama para resistir á descomposición do real. Non hai nada máis real que o bosque, dis; e eu síntome tan libre que podería atoparte facilmente. Antes aquí non medraba nada, todo era árido e non se camiñaba en paz. Pero chegou a calma e así ansiamos a tormenta que nos levará á casa, ao fogar. Como ese bosque. Xa non existe a pena senón unha sensación de plenitude non fugaz. As reliquias foron follas verdes entre o corpo dun poema. Aquel que me achega a ti sen máis inercia que a túa carne. O teu alento respira o oxíxeno destas árboles e repites o mantra que che fai recoñecer a natureza na que te ves envolto. You are free. I'm free.

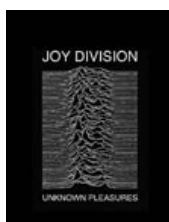

Cando todo parece perdido como se dunha definitiva perda se tratase a atmósfera disipa as dúbidas e promete que a choiva xa non caerá sobre nós. E nembargantes xa non volveremos atopar as promesas sostidas coas palmas da man senón berros na noite que

non incomodan aos vecinos. Porque se a decadencia se abre paso recompoñeremos expectativas que son soños delirantes. Os pesadelos instálanse e a materia faise verbo intransitivo. Cando todo parece perdido sabede que non para todos. De que lado estás? Dos derrotados ou dos que loitan?

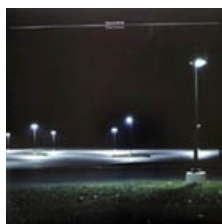
Se todo se cobre de vermello perpetuarei a efémera idea de coller a túa man coberta pola neve dun inverno tardío no que sae o sol para derreter a auga solidificada. As apertas son frío e a vida ábrese paso en forma de flores salvaxes que reteñen as novas. Aquelas que me din que nós volveremos á montaña onde todo, todo florece; mesmo os desertos crearán oasis. Mesmo as lagoas invadiranse dunha auga onde beben os paxaros. Vermello de 13 cancións. Un valor engadido para acotar o tránsito de retornar espidos á natureza esencial: o teu corpo. A túa voz. O vermello.

A montaña que debemos alcanzar áchase no fondo destas terras lonxanas. El percibiu a dureza da ruta pero aída así seguiu a subir ata que no cumio alcanzou un estado de trance que xa non o abandonaría. As rochas case azuis pola luz da tarde- noite eran pensamentos adversos que había que superar. Chegou a noite. El non podía ver nada, nembargantes intuía como se na intuición estivera o segredo de existir. Alá todo tiña sentido pero da montaña é necesario descender, descender ata a civilización nesta época deshumanizada que non nos permite ser verdadeiramente libres. Solta! Solta! Queda co esencial.

Se aplacamos a ira a través dun procedemento mecánico, da mecánica mental, e desviamos a atención do que xa non está coñeceremos a ira de ver desleixada a trama xa que na historia está o fracaso, no tempo do post-narrativo agóchase a consigna. Así o horror fai aparición como se dunha apoloxía do sagrado se tratase. Pero aquí xa non quedan lemas senón o terror de fraguar o propio destino compartido entre beixos que son taxadas na propia carne.

Un aparcamento de autos: todas as variábeis a favor para poder estacionar o auto. Na cidade conducimos por estradas baleiras desde onde se pode ver o mar. Un mar que sempre nos acubilla e nos guía a través dun horizonte que nunca dorme. A velocidade do

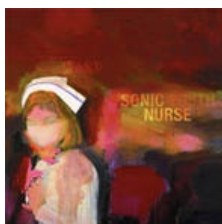
futurismo faime pensar no fascismo. Non pasarán. Seguimos as coordenadas que nos levan a pensar na vida como unha festa continua nun parking. Sacamos os altavoces e escoitamos techno. Unha rave improvisada na que bailar é a estratexia para abandoarse aos corpos. E o da seguridade vén para poñer orde. El que estaba moi aburrido porque nunca pasa nada, berra e dissolve esa maifestación. Iremos a outro lugar, non te preocupes.

De forma que, o encontro nunha cidade descoñecida, co outro, con aquel que por casualidade está fronte nosa, estea sendo a oportunidade de coñecerse. Así unha conversa instantánea redirixe as propostas circunstancias como unha apoloxía do cotiá. Cruzarse e rozar os corpos...se non fora porque nos apartamos, non querendo a aperta que deixamos sempre para despois. O descoñecido é a materia para a descuberta nun estado mental apto para as propostas que sorprenden. Para a interferencia e as conexión que non dan paso ao caos senón á ilusión de vernos sempre en cambio. Nunha viaxe perpetua de nós con nós mesmos. Sendo conscientes, francamente conscientes, do corpo e da mente como unha dualidade da que non queremos, non podemos, escapar.

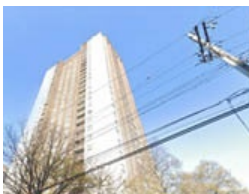
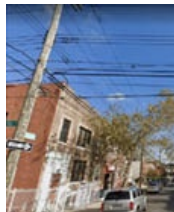

Seremos todos xa autómatas que non poden, non queren, decidir por si mesmos? Os algoritmos penetran e alteran os nosos pensamentos. Robotizados comezamos a travesía do 3.0 e sinalamos a ruta que nos pode levar a unha certa liberación como se estiveramos falado da terra, tamén construída, ficcionada, relatada □ galiza. Expoñémonos ás miradas alleas e aos xulgamentos externos e nós, nós, seguimos a mirar cara adiante conscientes do que somos, do que queremos ser. De súpeto percatámonos do engano do sistema e comezamos a desescravizarnos nun proceso de independencia.

Curareiche as feridas tras a batalla cotiá que te permite loitar contra toda circunstancia adversa. Refarei o poema para non verte derrocado e asimilarei as dúbidas que se descompoñen na realidade circundante nunha epopeia vital que agocha propostas como sementes de vencer. Curareite, se as feridas incluso chegan ao teu corazón e manderei atopar o teu corpo se te perdes nas montañas. Cando todo remate, alzarei a espada e de seguido cravareina no chan, símbolo da fin e descansarei sobre un manto de flores. Pero antes serei a que elimine a dor, o sufrimento. Serei a que está atenta aos teus movementos e estratexias. Sanareite. Con cancións de Sonic youth.

Nº 7

Nº 8. Contos da Cruña

A TORRE COSTA RICA

Se chegas á cima, ao cumio máis alto, e que podes seguir subindo, como din nas artes marciais “os”. Pero se queres que sexa un feito real e non metafórico, quizáis poidas subir á Torre Costa Rica. Desde o café Dársena ólla-se. A cidade iluminada é fermosa. Na noite, desde ese punto, tamén se poden ver avións chegando a Alvedro coa súa cor vermella. O café está delicioso e a terraza é moi confortábel, con vistas. Vistas ao ceo, ao mar, á arquitectura urbana. Ti cantas “viva lugo, viva cruña, viva ourense e pontevedra”. E desde aí como está enfrente, lémbro- me do meu avó Pepe Vázquez que traballaba ata que morreu no Real Club Náutico. Gústa-me o apelido Pan pero tamén o Vázquez, se cadra “moi coruñés”. Oxalá cheguemos á cima das nosas posibilidades existenciais, que saibamos desenvolvernos plenamente no plano material e espiritual. Elevarnos, ver como as aguias desde arriba. Planear no ceo. Ollar con perspectiva.

PRAZA DO HUMOR

Puxeron unha, logo outra; así ata cinco. Todas da mesma cor cemento para que non se poidan romper, así tan facilmente. A de Álvaro Cunqueiro tén un espazo para sentarse a carón. Alí fumei un cigarro esperando que non me vera un axente. Mentres tanto ti estabas tomando unha auga sen gas, fría. Fumando pensaba en Merlín e Familia, no libro sobre a raíña Xenebra...Os ciclos artúricos son moi do meu interés. Esa figura feminina apaixóa- me. Casada co rei, namorou dun cabaleiro nunha travesía, nunha viaxe. Languedoc. Todos podemos namorar no momento menos pensado. Non sei de quen estaba namorado Cunqueiro, terei que pesquisar.Xa case rematando o pitillo aparecen dous turistas, un home e unha muller que fan fotos na praza. Escoítase o ruído da auga da fonte. Ti segues a beber a auga, calado. Ergo-me do banco e vou cara a mesa. Tomo o refresco, en silencio, e marchamos.

BASQUIAT

Ver un Basquiat, sen saber que o vas ver, provoca unha sorpresa que se mantén no tempo. Esa alegría, penso que perdurará sempre. Arte e vida. Es unha prolongación do que facemos, es un anaco da existencia universal. E foi desde arriba do museo, mirando cara abaixo, onde aparece esa máscara con cores negras e vermellas, como as do anarquismo tradicional, porque o anarquismo xa é tradición. Esa pintura é un expoñente do expresionismo abstracto na era dos grafitis. Adoro Franza e os seus cidadáns. Tamén a Basquiat. O de seguridade olla ao conxunto, ao interior da Fundación Barrié de la Maza, nos Cantóns. Sempre me cautivaron as figuras dos profesionais da seguridade. De pé, paseando e custodiando as obras. A figura representada no lenzo con acrílico, remíte-me inexorabelmente á arte africana. Jean Rouch. Un tremendo cineasta e antropólogo. Miremos cara eles.

ESCALEIRAS DE SAN NICOLÁS

Sentarse nunhas escaleiras debe ser a cousa máis cool do mundo. Si, é-o. Pódoo afirmar. Vendo á xente pasar, como Vinicius cantando A garota de Ipanema, entendemos do funcionamento social dos individuos. Individuos tamén excluídos, como o que nos pediu unhas moedas. Atrás está a igrexa de san Nicolás, unha das moitas da cidade vella. A pedra tén un encanto por agochar segredos e misterios. Alí residen todas as palabras de amor que nas rúas foron pronunciadas. E os restos do cristianismo tamén perduran, na época dos non-crentes. O ateísmo, sendo sagradas as existencias, exemplifica esa idea que proclaman os situacionistas: facer da vida unha obra de arte. Axudar ao próximo. Vivir de forma elegante.

PRAZA DE MARÍA PITA

1589. A batalla de María Pita. Só un século despois do final da Idade Media. Os ingleses querendo conquistar A Coruña. Ti fálas-me dos premios do festival de Cannes ao longo da súa historia e eu vexo turistas pasar. Seguramente procedan dalgún cruceiro. As viaxes polo mar. Ao igual que os ingleses contra os que loitou Pita. Coñezo da facultade de Comunicación Audiovisual na USC, a Tamar Pita. Un rapaz memorábel. Con virtude e esforzo consíguese todo na vida. A motivación debe ser consustancial a calquera tarefa humana. Loitar pola vida. Filmes que son fitas no país ond ese coida delicadamente o cinema. Cinema e amor.

CAFÉ MARFIL

Xogar ao parchís no Marfil, ha de ser unha das cousas máis coruñesas que se poidan facer. Vellos, mozos... tanto tén. Nese café traballou antes de ser reformado Borxa Vilas. Lembro unha noite de Antroido na que ía eu cun vestido vermello longo e unha cazadora de pelo artificial, e os seus colegas me preguntaban se ía disfrazada. Claro que non! Ti gañáchesme ao parchís. Todos queremos ganar pero as veces é mellor perder. E o tempo pon todo nos eu lugar. Só fai falta perseverancia, combinado cun deixar fluír a vida. Ese é o xogo. Esa combinación. Non forzar ao destino. Acompaña-lo. Mima-lo. Pero transforma-lo se é preciso. Os musulmáns non cren no mal nin no demo; este é considerado un trasno, nada máis.

CAFÉ UNIVERSAL

Levar libros pola cidade é algo habitual. Le-los en mesas ao aire libre. As mulleres cineastas no foco. Os nosos puntos de vista. Gravar-nos por e para nós. Miradas non alleas. Un domingo pola tarde. O batería de sra.sr.sra. Apareciu pola terraza. Lembro o video que fixemos en Arteixo...non foi publicado. Hai imaxes que son tesouros e non deben ser mostrados. Ti pediches algo de comer para a merenda. Eu seguía a ler e escribir preguntas. Estaba comezando o outono e non facía frío. Levaba unha camisa moi ampla de cadros verdes e marróns. Adoro as camisas de cadros, como o meu pai Manuel Pan.

Adegiare non troppo

Githu se formar nas
 locatões.
 Já formo les yox
 qe por um instant.
 O qid eze vira pedre.
 A oucia de vida.
 Ardar ardentes.
 Eze, Kucir
 Wolfen
~~Reinhold~~
~~Reinhold~~
 No repeler por Nijaz.

Experiências que não se
imprimem.
A natureza.
Não olido nem palato.
Antifascismo.
As eleições. Desmistificar.
Ver todos. Apoiando-se
~~nos~~ As Silbantes
e em exames para
este ou aquele.
Romero o fies.

Liberalism -
Vida material interior -
Para compen -
A morte -
Após a vida no campo -
"campo de trabalho"
Inde para cada parte
o dia -
Vozes desoladas.
Estilos -
As coisas se nos convêm
nossos
nosso -

Quebra toda a vida
 [antigo]
 Torna as comemorações.
 Para clamar
 Internacional
 Minus a este final
 Regir o caminho da
 toda a vida.
 Io só penso a te.
 o amor, ~~amor~~
 Nela orelha
 Para da vez

Dele como em castela:
"enigme por a nighe".
Desolgar.
O qual tem em o nome
de isto encaixado.
O p'd e a pedra.
A pedra fibrofa.
O amanto. Os alados.
Compendio.
Compendio - te
Compendio - me

Fale de todas as coisas
a muita coisa.
A tal boca. Um p'po.
~~o b'zo b'zo~~

Effluvia: as f'f'f'f'f'f'
as de qual p'ra cada
um um p'po -
Reverbera a descomposição
das ondas, um novo
outro p'po p'po.

Excessivo.
J'ndico.
A m' - vive.
O p'po.
Paul. A dita m'ndico.
O ap'lico.
Fish.
Non com animalis.
Fator.
A m'ndico de b'zo
negro de b'zo.

Indicador p'ndico.
O m'ndico.
A m'ndico.
O p'po.
A b'zo no meio da f'f'f'f'f'f'
Indicador.
O p'po.
A p'po.
Indicador de b'zo.
"p'm, p'm, p'm".
Atenta as m'ndico.

Entender odo de.
O vello.
Os vello.
Luzes acedas.
Descomposição do vello.
Uma m'ndico p'ndico.
p'po m'ndico de m'ndico.
a m'ndico de m'ndico.
A m'ndico. O m'ndico
m'ndico.
Um vello que se vello
com vello ap'po.

A m'ndico em vello.
A m'ndico de m'ndico.
M'ndico as m'ndico.
M'ndico em vello as p'po
as m'ndico. p'ndico de m'ndico
p'ndico de m'ndico.
M'ndico p'po as
p'po m'ndico. vello.
M'ndico. M'ndico. p'ndico.
O p'po de m'ndico
m'ndico.

Grupo de investigadores
A saídas da fábrica
Gos.
Indus.
A fto de Paula
As fto no Alameda
O idos an Amante
atitude punk.
cafes rto.
sore.
justo

Muertos apolitos .
A venas .
O afonando. Goya .
Apela expiación no de fr
A vida qe fue L norma
de propia vida .
Pauentes qe se aban
de novo .
Grado concubitos .
Copernio .

natureza solar.
 Estabelece contato nos astérols.
 Interrelações no interrelatos.
 Bioplasmas. Atofeccion.
 Tudo nos espírito das o.
 fenomenos. Aque.
 Os de os?
 mil mil pedas milis.
 Esperar.
 Ultras.
 A virse cubi.

to his que en los
Arco.
"Ponte a intension"
Adieu tenez.
Bonne pour nous.
O qui en en tous elle.
A pade.
A uoi.
(Chas Pato)
Mettre par 2 uoy.
Bonne uoyelle.
Etre uoyelle.

25 de julho.

Monte de Gopotele

A ideia que não queda à
maré.

Cargos futuros.

maré: quem um século
por tempo aboli-lo.

Globalização universal?

as despididas -

as que refletem

as que não eram.

Antes universal.

(e todos e todo) .
 Refir o caminho das
 baldrias .
 Magoes . Medico .
 Almo Gueiros .
 Redimo e Lico .
 Anco - galeiros .
 Juntar . Reunir . Juntar
 Juntar no ar .
 Guardar . Um filar ou
 pantele em negro .

Invenções. Invenções. Poetas.
"pelo a casa que te nasceu".
Lên. Comente.
Gêneros de supererando.
Poderes do mundo,
valde-tes.
It mais brava que os
classes. Abor as classes.
Xing na vida, sem ver
vidas.

Atentas as coisas.
Peregrinos.
O manifesto de compari em
Paris.
Oh, la belle ville.
Nas ao Anne Com
us os salpores.
clapier até caminharos.
No ne Brabant.
Alis.
Bastina.

Aman a angas.
99%.
Eu sou desiste não a 2%
de ti.
To felicidade.
Ensemble.
As três mais são não
contudo cor mundo.
Gras que não ilhas.
Illos que foram arquipelagos.

As coisas não são um.
Eu-me cura.
Rajal e corajal.
Guerter, transformar em
diamente.
Entre na opid.
~~Até~~ todo mundo calar.
Poisas total.
Gueira por todo os
momentos.
Os meios dos livros.

Produt livros no mundo.
Fim um boque.
Cantier. O outro.
Rocher fortes.
Vigilantes.
Não ao refinamento.
Mistura.
The oflos. Mulas.
O verão em saque e fúria.
"em Euloh scami".

Esaltar rock.
Polidica por supererando.
B.V. em Berlin.
Fouca friends?
Descurme.
Cupos capets.
Esperar o inesperado.
Cesar o inesperado.
Impossibilidade.
Catalizadora de ideias.
Idealismo e subindismo.

A entrevista em Barrow
Colours
Tomar café e manga.
Poder da crítica do
quid.
Atopar o quid.
Na mesa de
Fogão de San Xosé.
Cada vez que te vejo
poder - Ver bem a cidade

Refazer pensamentos.
Mente cambiante.
Arreigos mentais.
~~Refazer pensamentos.~~
As setas mudam de
pel.
I'm a good woman.
Get power.
Mundos de gente.
Poder as mentes.

Poder - las de smells.
Vozes femininas e de
cabeça.
Performance: vozes boas
mentais; um poeta; o
povo fechado.
Aqui não há ninguém.
Escrevo now.
Um certo tipo de
mente nova - la.

As palavras sobre o quid.
O meu amor por ti.
A descensão das palavras.
Ver poder
poder os olhos.
Redigido now.
As vozes em seu animal
o sentido de Comptela.
Rock de luz.
Chapel do 12 da noite.

Orphe
A primeira época
Apelo
O sentido de seu corpo.
A descensão das vozes.
sentir sobre por inteiro.
Luce and love
"Hábitos e corpo - tempo".
"Acordados".
A primeira linguagem.
Apelo o amor.
Amor. Alas em cores.

Orphe que sentiu a voz.
A descensão das vozes
amigo. Ai Deus!
Mundo das relações.
A fe.
A voz das crianças.
Gitar.
Mente Glória.
As palavras não são mais.
Acerbar no silêncio.
Robin Hood.
Rock no meu poder

Amale nos pões -
Lançamento -
Abela, A mi de solha -
Muleas resistentes -
Asterias -
Aqui na rede glacia -
Atta Poltica -
Bicair -
Am cumples dum tempo
e um nader que o sono -
E por ti -

Tempestades detectadas -
A potência -
Dentente de foga
Ambe apela -
Bouan-ros -
Xalos - Xalos -
Punk-pop. Pop-punk -
Ter um estilo -
Difusão -
Mais abas -
Non quer melhorar
Xamie -

Ferem yrops -
Alcançar o tal -
O lha turista se paia
de xibels -
Inabalável -
O qe não se pode medir -
A rigo lancia -
Aprove, estade -
Artificia? -
Benfina? -
Kefu qeamos, huros -

A estrutura em tal -
Os circuitos certos -
Inanais. Colatos -
1000 a.C. -
Haltstett -
Apela itas floras -
Apela tempo. enails -
Olha lade -
Fera i vana -
O cura um lapa ade
povo e cala -

Não apressar mais -
Tempestade aciona -
Hip hop estabelecimento dos
90 -
At flos de New York -
Agenteil! -
O servitino, um lapa
ade repensamento -
Prequedas - respostas -
Test -
Explosão

Nunca um qeamos? -
Não tem medo de nada -
Tudo no nada -
Repente os olhos das
malocara -
Olha o lapa do
panaro -
Apel pavoro vito -
Vite chupa yse fi -
Reconheça
Reconheça
Reconheça

A série original .
Gêneros e correntes .
Atualização .
Os livros de bolso .
A literatura, um lugar
onde se pensa sempre .
A raiz de conflitos .
Além e além do espelho .
Atualidade .
A leitura em contexto .

A leitura no Rio de Janeiro .
"A Revolução" .
Pensando. Espelhos sobre
o amor. Gêneros
d'amor .
O pelo gale .
Os pontos do mundo
vistos .
Manifestações .
Linha o tempo. Campos
dos 80 .

Atualizado .
Não é mais .
Zemur .
Linha todos .
Linha todos .
Mais... já nos vimos .
Estão muito em estudos
Enrico Porto Seguro .
Pilar Gêneros .
A literatura não é mais
de todos .

UBC .
Materia em Literatura .
Harvard. Universidade
de Washington .
O caso. O se pode .
No se pode = por
uma ? .
stay alive .
Zemur - pincha

Nº 10. Entrevista con Julián Hernández. *Quen somos, de onde vimos, a onde imos?*

1. A música, as súas definicións, desde a estética á ética ☐ é unha forma de evasión ou de compromiso?

A música non é, a música está.

2. Comprométese s.t. con algunha “causa”?

Máis que de “causas”, somos partidarios de “efectos”.

3. Se facemos unha visita pola historia da música ☐ que compositores, autores, grupos elixirías?

Un feixe deles.

4. A historia da humanidade “Quen somos, de onde vimos, a onde imos”. Cal é o sentido da existencia?

Mellor pregunta a Monty Python.

5. Se existe s.t. é grazas a que, a quen?

Á Divina Providencia, si é que existe tal cousa.

6. Como te posicionas respecto ao movemento feminista? Está pasado de moda?

Non, muller, pasado de moda non está.

7. Marguerite Duras dicía que un escritor (véxase tamén compositor de letras) non é home nin muller... que opinas desta cita?

Que é moi malo de lavare, como din Rompente.

8. Na época dos Cultural Studies onde a cultura se permeabiliza... cales son as influencias doutras disciplinas (cinema, literatura...) nas letras de s.t.?

Pois esas, cinema e literatura, e tamén cómics e titulares de prensa.

9. Cinema... que filmes te marcaron en positivo, cales en negativo?

Moitas en positivo e moitas en negativo. Cambio de opinión cada mañán.

10. Libros que che voaron a cabeza?

Non son partidario das migrañas.

11. Viaxes... a onde voaches?

Tería que pensar. O barco de Cangas conta coma viaxe?

12. En termos xerais, experiencias vitais determinantes?

Levar ghafas dende pequeno.

13. Dicía alguén que nacera no país equivocado. En que país che tivera gustado nacer?

Nun país sen xente.

14. Tamén escoitei que a verdadeira patria é a infancia... estás de acordo?

Non.

15. O galeguismo... considera-lo unha ideoloxía transversal?

Depende da época do ano.

16. Estamos na época das post- ideoloxías?

O que hai é moito post por todas partes.

17. Como definirías a época actual máis contemporánea?

Tal e como o dis: a época actual é a “máis contemporánea” de todas as épocas.

Nº 11. A (des)aparición de occidente. Entrevista con Daniel Palau (Presidente do Instituto Galego de Análise e Documentación Internacional - IGADI).

Os países que aínda contan cun réxime de socialismo real na actualidade como Cuba, canto tempo estimas que poden perdurar?

Se algo destaca na actualidade é a incerteza do futuro. Se as predicións son sempre exercicios arriscados de adiviñación, agora mesmo a tensión na sociedade internacional non permite unha prospectiva que vaia máis alá dos distintos escenarios posíbeis. Alén do obvio, Cuba ten-se caracterizado por unha forte resistencia a cambios estruturais desde o 1991 e a posición da clase política dirixente continúa a ser a mesma, posibilitando evolución e cambios do propio modelo, no mercado interno ou na apertura externa, inspirados en boa medida pola China mais tamén pola experiencia doutros países como Vietnam ou da propia América bolivariana. No curto prazo un colapso do sistema e cambio de institucionalidade non se albisca no horizonte. No medio e longo prazo os acertos nas reformas necesarias serán fundamentais. Aínda habendo un forte desencanto en parte da sociedade cubana segue a existir unha ampla base popular que dá apoio diario e lexitimidade ao Goberno, así como unha estrutura estatal sólida, aínda que ineficaz e ineficiente nas súas propias palabras.

As dúas Coreas... algún día voltarán a unir- se?

Existen diversos escenarios para o futuro da Península de Corea, que van da reunificación á guerra total. De feito, pode que os dous procesos estean agora mesmo abertos ao mesmo tempo. Hai burócratas e políticos traballando nas dúas posibilidades. Outra vez como no caso cubano e os escenarios fillos da Vella Guerra Fría, os contextos internos, así como a confrontación global entre os USA e a China, contornarán os acontecementos do futuro. No curto prazo semella inviábel unha Corea unida, mais case sempre a realidade vai máis rápido que os analistas.

A guerra do Vietnam supuxo un fito para o inicio da loita postmaterialista, pacifista?

O pacifismo como corrente de pensamento e acción acumula séculos de reflexións e experiencias prácticas. O pacifismo é un movemento universal que permeabiliza moitas variantes de acción colectiva o que fai imposible a súa patrimonialización e a súa calendarización unívoca. No contexto dos USA dos anos 60 a Guerra de Vietnam é un fito particular dos límites da política belicista e da militarización global que implicou a Guerra Fría e ao mesmo tempo unha derivada máis dos cambios sociolóxicos profundos a nivel mundial, conectando co postmaterialismo e a defensa de novas identidades. No mundo occidental sen dúbida un fito, nos USA un trauma sen resolver e na actualidade un movemento global necesario agora mesmo desaparecido.

A política exterior de China, en que está baseada e cal é a súa finalidade?

China e a súa política exterior entenden-se desde a lectura histórica e cultural do seu pobo e das súas elites, e especificamente desde a perspectiva da construción da Nova China, coa chegada ao poder do PCCh. Nese marco, Xi Jinping e o xiismo, están a desenvolver con vehemencia un perfil máis activo no papel global da China, definitivamente desacomplexado e autoconsciente do seu poder na sociedade internacional. A aposta pola coexistencia pacífica, a non inxerencia en asuntos internos ou primar as interdependencias económicas para a prosperidade compartida son elementos estruturais do discurso internacional chinés. Isto identifica-se desde múltiples iniciativas e dimensións, como a participación cada vez máis activa en Nacións Unidas ou a chamada diplomacia das vacinas, a nova Ruta da Seda (One Belt One Road, 2013) coma un grande proxecto de infraestruturas para conectar a China con Europa e África por medio de corredores continentais, rutas marítimas e outras infraestruturas, ou o acento permanente na idea da Comunidade de destino común... Así as

cousas, a traxectoria das últimas décadas foi a de animar un novo multilateralismo baseado nas interdependencias económicas e o volume do seu mercado, xa sexa cos BRICS ou a Organización de Cooperación de Shangai, na idea de transformar o sistema de normas internacional nun máis apegado aos seus intereses, no que acaban por converxer co mundo non occidental. Mais alá desta traxectoria e perfil construtivo, China tamén sabe falar a peor linguaxe dos Estados e está a preparar-se para escenarios de guerra total aumentando as súas capacidades militares a todos os niveis. Taiwán e as fronteiras actuais da China son sagradas. Recomendo dous libros do Xulio Ríos (fundador e Presidente de Honra do IGADI) “*La China de Xi Jinping*” (Editorial Popular 2018) e “*A Globalización china: La Franja y la Ruta*” (Editorial Popular 2019).

As intervencións dos USA... sobre que teorías políticas se apoian?

O intervencionismo dos USA ten un continuum infinito de variedades, mecanismos, instrumentos, cos que hexemonizou o liderado do planeta desde a Segunda Guerra Mundial. Xa antes, a Doutrina Monroe definira unha visión continental para América que exportou ao mundo enteiro coas teorías sobre o Novo Século Americano a finais dos anos 90 coa caída da URSS. O intervencionismo vai da cooperación ao desenvolvemento tradicional, aos acordos militares e de seguridade con terceiros estados ás intervencións militares directas ou secretas... Sendo tan amplo e variado, as teorías que o sustentan van da defensa da democracia e as lecturas de parte dos Dereitos Humanos, máis acentuadas polo Partido Demócrata, á defensa aberta do libre mercado e os intereses americanos, máis acentuado polo Partido Republicano. En función dos liderados priman-se unhas aproximacións sobre outras, uns instrumentos ou outros.

A UE ten que retos en política interior?

A UE leva desde o fracaso da Constitución Europea tentando atopar o seu lugar no mundo. En política interior todo pasa por atopar os mecanismos para unha maior axilidade, coordinación e identificación coa UE entre os Estados membros e as súas sociedades, moitas veces con demasiados intereses en competición e naturezas sociolóxicas e culturais confrontadas.

Evo Morales, Chaves e líderes populistas, como definen as súas políticas, ese populismo?

O populismo é unha categoría pouco explicativa, xa que na actualidade os populistas sempre son outros, connotados negativamente. Así, se vamos a análise concreta, a chegada ao poder do Hugo Chávez no 1998 abriu na América unha vía electoral á construción do socialismo democrático. Aquel proceso en Venezuela, primeiramente renovador das institucións e de carácter nacionalista, inspirou desde a idea de democracia protagónica (Constitución de 1999), as vitorias electorais de Evo en Bolivia ou de Correa no Ecuador entre outros. Toda aquela corrente de pensamento e acción acabou por cristalizar na construción do Socialismo do S.XXI, que a día de hoxe, e xa na segunda década dos XXI segue a amosar unha grande capacidade de resistencia así como de apoio popular, mais tamén unha grande capacidade de xerar decepcións en termos de socialismo democrático.

A loita pola igualdade, a liberdade, a felicidade mesmo é a causa de accións políticas?

Desde as teorías da democracia, conseguir a máxima felicidade posíbel para o máximo número de cidadáns sería a máxima aspiración da mesma. Na base e fundamento deste proceso desde as miñas lentes europeas estarían as consignas da Ilustración e da Revolución francesa, liberdade, igualdade e fraternidade... Máis alá do idealismo que tamén move o mundo, o materialismo, os intereses nacionais e de clases, acaban por acoutar e limitar esa visión idealista da democracia como forma de goberno. Os Estados xogan a linguaxe dos Estados, nuclearmente, como ben se ve, desde os seus aparatos militares e de defensa e seguridade, sempre conectados ás elites económicas.

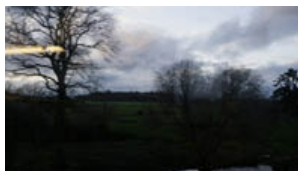
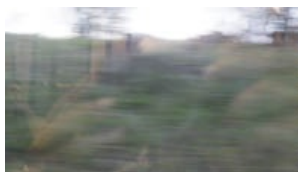
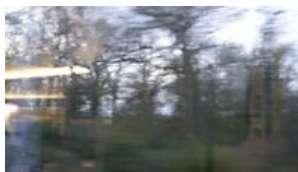
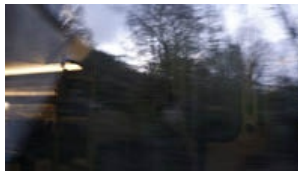
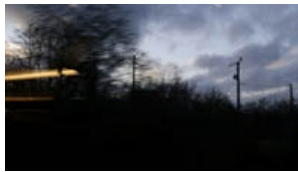
O humanismo é o punto débil do goberno ruso?

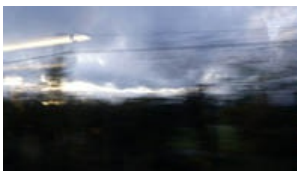
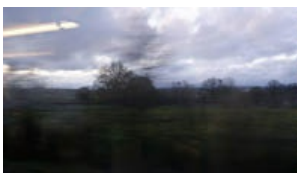
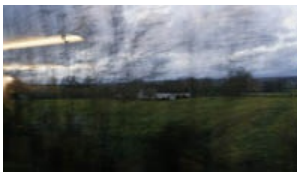
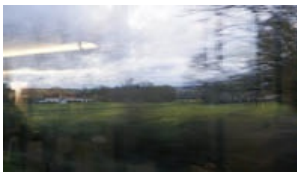
A Rusia de Putin caracterizou-se nas últimas década por un militarismo ascendente, que tivo na invasión da Ucraína o seu último e dramático episodio por agora. Canto de responsabilidade existe na aposta interna nacionalista rusa, ou canto de reacción hai na invasión ás inxerencias estranxeiras para erosionar o seu poder na súa zona de influencia saberemo-lo mellor no futuro. Mais se o obxectivo da “operación militar especial” era erosionar a OTAN e desgastar ao poder occidental, o seu grande erro foi dar a razón aos servizos de intelixencia dos Estado Unidos e o Reino Unido arredor da potencial invasión da Ucraína. En semanas as elites e a opinión pública europea, desencantada da OTAN e desexosa da autonomía estratéxica na última década, volveu á defensa do atlantismo militar de maneira practicamente homoxénea. O humanismo é defender os valores fundacionais das Nacións Unidas e a resolución pacífica de conflitos.

A solidariedade internacional a quen e que implica?

A solidariedade internacional, entendida coma o mellor humanismo posíbel debera implicar a todas as sociedades e a todas as persoas, en relacións de igualdade, inclusivas e mutuamente enriquecedoras, de recoñecemento do outro. Lamentabelmente a fragmentación do planeta que edificaron o colonialismo e o imperialismo hai xa séculos, así como as novas formas de inxerencia polas antigas e novas potencias, fai desa solidariedade un proceso imposíbel se non se realizan esforzos conscientes e sostidos no tempo de empatía e coñecemento mutuo en todas direccións.

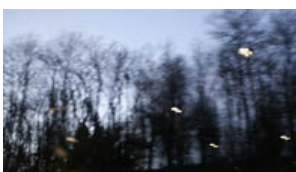
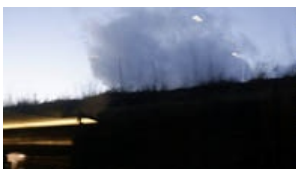
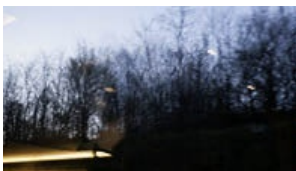
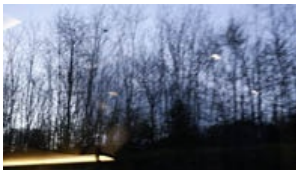
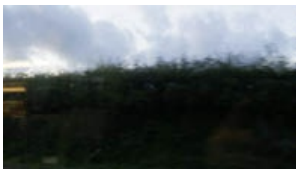
Nº 12. Árbores, ceos e estacións (viaxes en tren en Franza)

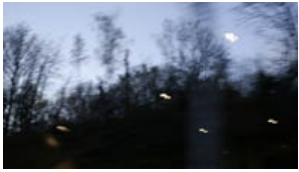
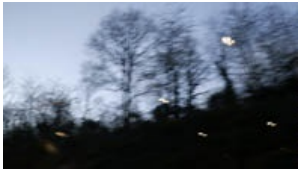

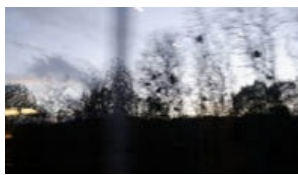
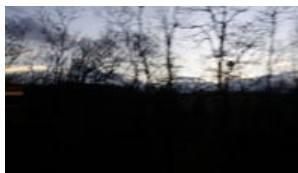
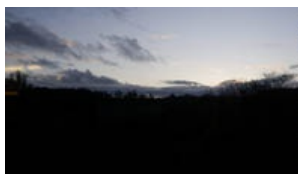
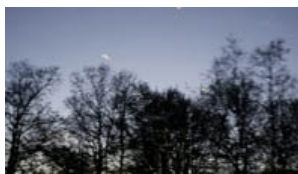
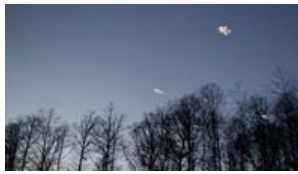

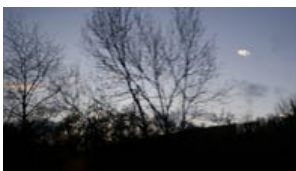
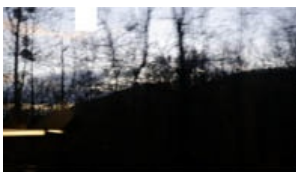
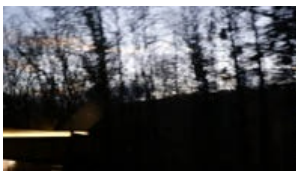
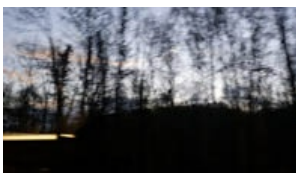
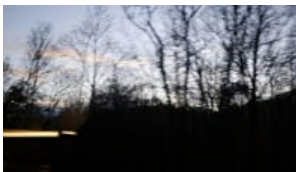
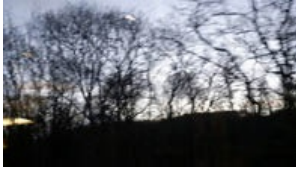

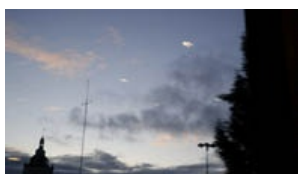
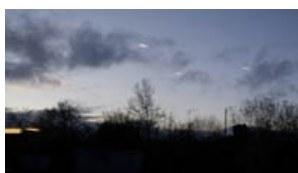
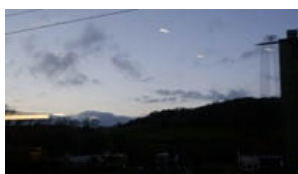
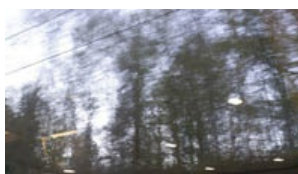
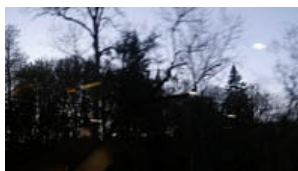

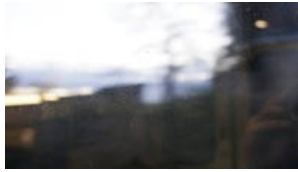

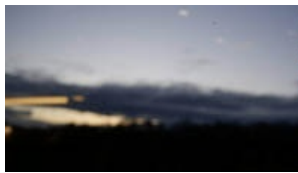
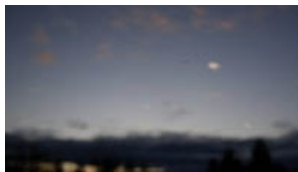
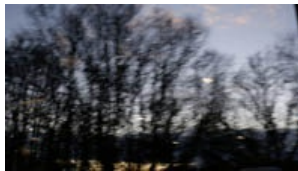
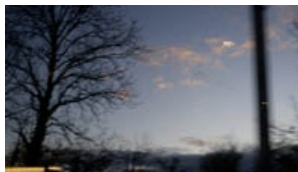
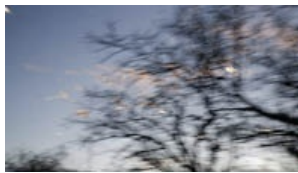
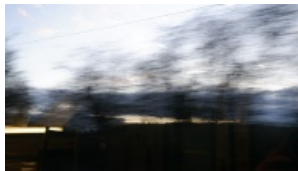

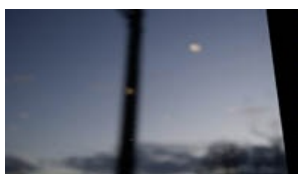
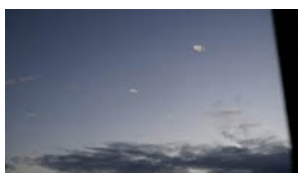
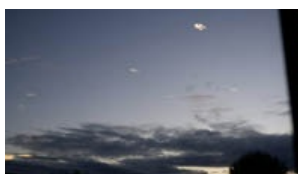
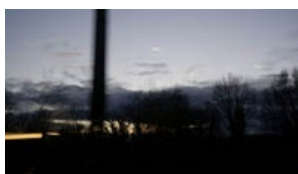
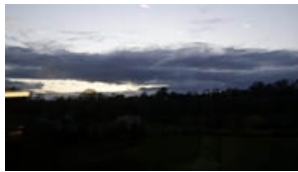

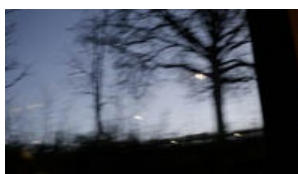
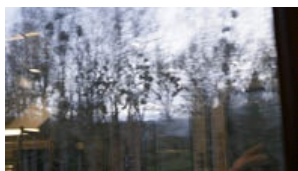
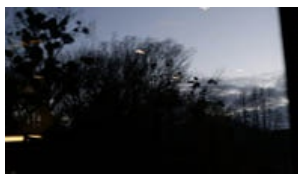
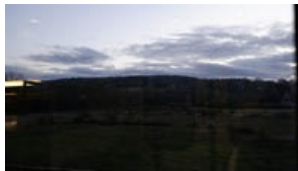

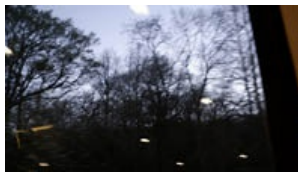
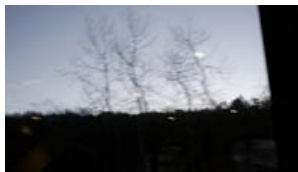
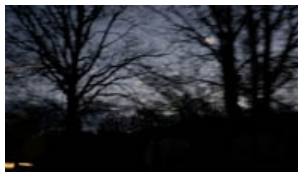
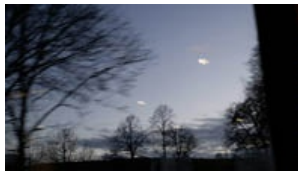

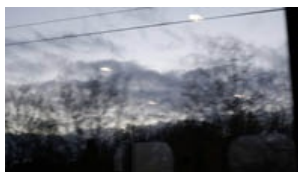
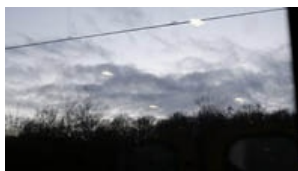
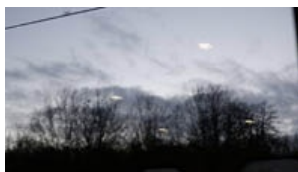
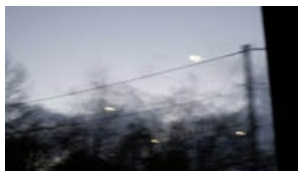
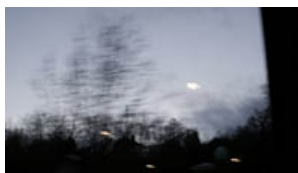
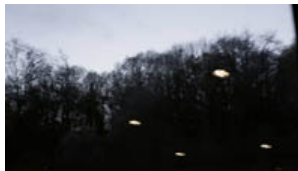

Allegro molto vivace

Muons subvotivos nos poligen
 Me te fies, vai as
 reñico
 o mudo não anda e depois
 uma pedrinha de vidro que
 se desfiou no tempo
 no se vê-lo cadáveres com
 entes, agora os figuras desenhadas
 se e esbaldam-se no chão da
 farsa
 a piração toda branca
 no todo ali.
 no fies de ridículo, não de
 bordo

A brincadeira grande em nota a
 fides a coisa
 Mal e um outro não tanto
 e está aqui.
 se reproduz o som de um
 Mal temido é um Deus
 os apóstolos seguem-me como os
 pastores e sua mãe
 in letras não é a história
 como mais os que separam e
 entes
 foi fides, sustenta os dados
, não amem!

mirage, mirage... em mirage
 o corpo não tem reger,
 agora soudo de reger
 e prima espalha-se todo
 corajoso e valioso, desligado
 e visto como corpo
 em que se encarnou
 diva dentro os muros do estúdio
 em papel - uma que se encarnou
 foi estreado
 fidei elato de não o trabalho
 o estreado para deixar de
 existir

mão primeira.
 Ai, está nota, por tudo
 foides e romado?
 os muros do estúdio sublevar
 o piração
 porque os muros do mudo por
 pura fides.
 né?
 Re... né?
 a sublevar de sublevar
 sublevar
 Não sabem onde de
 Me por o fies em arena

a importância da música
do Brasil.
 $\frac{3x}{5} = y + 6x$
e mostra a autonomia e
música.

314
el dino ou, imito
A afirmação positiva
Nas aflições da vida e
valores abstratos...

Na vida humana...
e o Brasil fala:
"não tem beleza, não tem..."
uma pessoa que não sabe a
língua
e sente o momento dos momentos
dos objetos reconhecidos
e muitos de um momento
coisas dentro e fora, momentos
sem saber a língua desta pessoa

a cultura não tem graça...
respiro.
NÃO
sem, portanto, el dino ou
naísson, sobretudo
respiro o vento da vida.
Se no meu corpo posso falar
em um tempo como
quando tem o mais que disse
então: o tempo é um
veloz.
Avaliação pitagórica

«foge no céu»
que o céu não se vê
Sua vida em viagem de
tempo
de um ao outro, em tempo
e de...
não me sinto no céu
quando
em si mesmo e no céu
temos a vida, com a
maior das coisas em tempo
representando a vida em tempo
de tempo

Marxismo não é um modo de
pensar
Os que o pensam na
língua do pensamento.
(O pensamento humano)
Um povo: Se a vida
O povo, tal vez. A vida
de que natureza, por que a
vida de agora. A vida
de que natureza, por que a
vida de agora.
Comunidade, mais ainda
Comunidade - por que

desigualdade não é para per-
manência
Na a vida de "morte"
porque não? no mundo o
diferente em cada um, o
incerto e o certo
aparece, por que a vida
só a vida, morte, vida?
nas aflições da vida, por que
uma a vida, por que a
vida
A vida, a vida, a vida
cada um.

Alguns não fazem um
uso dos ritmos da
música.

Trabalhando no nível gerencial
que em não deve de fazer-se de
associação humana cativando do
tipo

na os casos mais básicos de
uso, deve o uso e fim
dele apertado até que não o
o el de uso
uma contradição é uma contradição
de que ~~uma~~ uma contradição a
possível uma afinação

condições em parte de
não - equilíbrio que nunca
na devesse a ti
palavras se os atos devessem
a

o nomele dita a parte
na devesse. apertado
a sua se ele que apertar
li-la-te!

e se apertar-se se não sendo
ordem de modo e apertar
evitar o equilíbrio racional
apertar. Não se. Espetral
verdade. Se não se?

Illa Bucle Groenlandia

Se nos achegamos á forma de mirar, de ver, de ollar... de margarita ledos, acharemos un mundo permeabilizado por unha identidade, outra, a das alteridades, que pon no foco tanto á neve, como ao equilibrio, como á loita. Neve, loita, equilibrio... trata-se de procesos de construción doutras vidas, a das personaxes, nos que o real está sempre presente.

A realidade que nos, lle fai, gardar o surrealismo no corazón, nun corazón frío... así o de breton vendo os debuxos de nadja, para el horríbeis. Así o seu corazón conxelado. Así o amor tamén.

Estamos perante 3 curtas inéditas que designifican a perda, e atopamos o encontro, nunha corda frouxa; e no silencio dos berros que non emitimos. Na frialdade do xeo que desaparece coa calor. Emanado dos corpos destas mulleres, encaldecemos nós mesmas; até a extenuación. Porque aceptamos o reto.

E proclamamos a consigna de termos todas, todo o tempo. Unidas nun bucle temporal que nunca nos fai estar soas. As mulleres republicanas e a súa resistencia apostulados fascistas e patriarcais.

Vén sendo a loita por excelencia do século pasado. E mentres, maría casares escolleu un vestido de cor branca; e casa con albert camus. E o amor permanecerá para sempre. Ese vestido é a expresión visual en m. ledos dun fragmento amoroso que no inocuo ficará como imaxe transcendente.

Non hai apenas voz nestas 3 curtas pero si escoitamos as reivindicacións no espazo desan simón, na illa destas mulleres. A súa voz remite ao seu corpo, ausente, e po-nofora de campo. Unha aparición, unha alma, un espírito. Colectivo.

Gravar- en *mise-en-abyme*, un recurso que nos ofrece o corpo, e o espírito, de margarita ledos. Ela tamén unha personaxe das súas obras. E vemo-la coa cámara, facendo o que a ela máis lle gusta. Facer cinema. O cinema, un lugar onde pousar a cabeza. Ela que ten os seus espazos predilectos: París, Galiza, Cuba....

E está atravesada por eles, tamén Portugal, pero podemos dicir que m. ledos e unha “afrancesada”, porque a guerra da independencia non nos obsequiou co estado francés, e ficamos á marxe de Europa.

A pureza, a cor branca, nun mundo cheo de escuridade e incertezas. A verdade como material fundamental do cinema. E si, o real, a política, en todas as súas manifestacións. As mulleres que loitan por unha realidade máis pura, máis certa. Unha realidade que nos permitiría a todas ser máis felices.

Porque m. ledos é feliz. E esa felicidade tamén lla trae o cinema. E nós somos felices ollando. Ollando-a. Ollando- nos. Mulleres que berran, que se queren, que transitan os mesmos espazos, os mesmos tempos, xuntas.

A soidade queda á marxe e mantemo-nos nas mesmas coordenadas: “eu só quero ser o teu amigo”. A amizade, motor *sine qua non* dunha batalla na que permaneceremos unidas. E penduramo-nos no ar, sen medo, unha coa outra, porque aquí non é posíbel a caída.

Só os voos. Só voar. Paxaros que cantan porque son libres. Sen medo a caer, a deixar o ceo. Un ceo xélido que arrefría todo o territorio. Unha praza chea de xeo. Unhas esculturas naturais, modeladas pola forza dos ventos e rexistra-o. Rexistramos que queremos “pour toujours”. Tal calesca escultura de pedra; o corpo dunha muller núa. O cinema.

Entrar e saír do capitalismo. Conversa con Borxa Colmenero

Borxa Colmenero Ferreiro é doutor en dereito pola Universidade da Coruña e doutor en Teoría Política pola Universidade de Santiago de Compostela, fai parte do grupo de investigación ECRIM (Criminología, Psicología xurídica e Xustiza penal no século XXI) da Universidade da Coruña, do grupo (Des)Leitura: Filosofía, Ciencia e Arte da Universidade Estadual de Londrina (Brasil), ben como do grupo de produción e teoría crítica galega Clara Corbelhe.

Exerce como avogado desde 2009, actualmente no escritorio de Xoán Antón Pérez Lema sito na cidade da Coruña, e é profesor- colaborador da Universitat Oberta de Catalunya, ademais de ter sido docente nas áreas de dereito crítico e pensamento político no 17 Instituto de Estudos Críticos e no Colegio de Michoacán de México.

Os seus campos de traballo esténdense desde os estudos do goberno neoliberal, ás novas subxectividades e ás formas de control social-penal contemporáneo. É autor, entre outras publicacións, de *Vidas culpábeis. Ou controlo neoliberal do crime* (Santiago de Compostela, Laiovento, 2017).

1. **Lei do talión** □ **un pre-dereito?**

A “lei do talión” hoxe podemos repensala como a máxima expresión do poder de soberanía dun estado, exercida na represión contra as ameazas á orde social e aos consensos que sobre ela se articulan. Desta perspectiva, non estamos ante un dereito anacrónico mais diante dun fenómeno plenamente vivo. Que na miña opinión, tería sobrevivido nos confíns do estado de dereito como condición de posibilidade do propio estado liberal, como apuntaba Carl Schmitt. A norma xurídica, mesmo que ela for garantista, encerra a súa excepción; isto é, a suspensión da normalidade para actuar por fóra das garantías democráticas constituídas contra os seus *inimigos*. Entender esta lóxica xurídica é fundamental para explicar a regresión en materia de dereitos e liberdades que vivimos na actualidade en estados formalmente democráticos. A ferocidade represiva contra os migrantes, contra os sectores máis empobrecidos da sociedade, contra os movementos políticos críticos, etc. só pode explicarse nesta dupla forma de xestión do social que teñen retratado autores como Agamben. Por iso eu non lle chamaría de pre-dereito, mais de pre- requisito do dereito nacido da revolución burguesa e do capitalismo, comezando pola “Declaración de Dereitos do Home e do Cidadán de 1789” en Francia.

2. **Os GAL, exemplo de exepcionalidade?**

Con certeza, os GAL constitúen un exemplo ben próximo da expresión do poder soberano do estado español. Xurdido do chamado “estado profundo” para traballar na ilegalidade co obxectivo de restaurar a legalidade ameazada pola independentismo vasco. Nesta aproximación do principio soberano *schmittiano* a lei é sempre sinónimo da orde instituída polo poder, e nela o antagonismo, en tanto cerne do principio democrático, é expulsado da acción política.

3. **ONU 1960, proclama o dereito á independencia dos países colonizados... que ten de actualidade?**

Existe un amplo recoñecemento do dereito de libre determinación dos pobos no dereito internacional. O artigo 1º do Pacto Internacional de Dereitos Cívís e Políticos de 1976 asinado por practicamente todos os estados occidentais reza: “*Todos os pobos teñen o dereito de libre determinación. Na virtude deste dereito establecen libremente a súa condición política e proveen así mesmo o seu desenvolvemento económico, social e cultural*”, porén, a súa aplicación na realidade ten resultado máis complexa. A principal doutrina ten entendido que este dereito se expresa de dous modos diferentes. Por un lado, cando un estado que é plurinacional permite formas de autogoberno ás minorías internas, respectando, así, a súa lingua, cultura e idiosincrasia. Por outro, este dereito de autodeterminación, entendido como dereito de secesión, é exercíbel cando non concorre a situación anterior. Este último suposto

está, polo seu contexto histórico-político, limitado ao que se ten denominado como “colonias” do terceiro mundo, ocupadas, mesmo militarmente, polas potenciais europeas, sobre todo, en África e Asia. O debate xurde, entón, con aqueles outros territorios que, non sendo “colonias” no sentido clásico e formando parte do países do primeiro mundo (Francia, Reino Unido, Canadá ou España), manifestan unha vontade nacional e unha aspiración a se constituíren en estados independentes. Pois ben, do punto de vista do dereito internacional actual podemos afirmar, simplificando, que non existe amparo xurídico. Ora ben, isto non significa que estes territorios carezan do dereito a súa libre determinación, mais este debe ser resolto, fundamentalmente, a través da batalla política interna no estado ao que pertenza. Na miña opinión o dereito de autodeterminación é, antes de máis, un meta-dereito sen o cal non é posíbel o posterior desenvolvemento dos dereitos e liberdades democráticos individuais e colectivos. Noutras palabras, sen autodeterminación non hai verdadeira democracia. E esta é unha disputa política.

4. A Constitución de USA “*we the people...*” unha das primeiras fitas onde se lexítima ao pobo?

Nos últimos anos teñen tido, máis no pensamento político que no xurídico, unha notable recepción os traballos de Bruce Ackerman, un dos grandes referentes do constitucionalismo estadounidense da radicalización democrática. Para este autor, en síntese, existen momentos de ampliación de dereitos, fronte a outros momentos de contracción, dentro do mesmo cadro constitucional en que o pobo se pode afirmar como o auténtico portador da lexitimidade do estado. Sen dúbida a tese de Ackerman é moi interesante. Mais para min ofrece dúbidas na súa aplicación nun contexto como é o europeo e, especificamente, o español. O proceso de construción dos Estados Unidos e os dos estados europeos é radicalmente distinto. Se os estados europeos encontran a lexitimación na noción de soberanía nacional - diferente da soberanía popular-, que seguindo a visión *hobbesiana* cede nel a súa capacidade de decisión a cambio de protección. Esta cesión é, por encima de todo, a cesión do monopolio da violencia, na medida en que a violencia é o poder, como diría Walter Benjamin. Isto fai que os estados e a súa arquitectura xurídica sexa piramidal, situando na cuspide unha rixida norma suprema (a *grundnorm*). Pola contra, nos Estados Unidos o proceso foi ao invés. O pobo é o único depositario do exercicio da violencia e, por tanto, do poder, e o estado constrúese en tensión co pobo que é o único soberano. De modo que nos Estados Unidos se estableceu un tipo de relación entre o estado e o pobo moi específica que permite os avances (ou retrocesos) en dereitos e liberdades a partir dun constitucionalismo flexible, fronte a un consitucionalismo rixido como é o europeo.

5. A vontade e as esencias no concepto nación? Nación e pobo, que especificidades teóricas e prácticas?

Seguramente as lecturas máis interesantes do concepto de nación teñen sido as desenvolvidas por Anderson, Hobsbawm ou Ranger, como constructo social do estado moderno impulsado polo nacente capitalismo. Pois ben, eu penso que é que nesta tríada nación-estado-capitalismo onde deben centrarse as análises para entender a natureza, as posibilidades e os límites no presente desta noción. Ao meu xuízo, sintetizando, a nación é un conxunto de relacións de poder que se manifesta na estrutura social, cultural, económica e política de un determinado territorio. Desta perspectiva, as nacións son dispositivo de goberno vivos, móbiles e transformables, que, tanto poden servir para conservar o “status quo” como para mudalo.

6. Democracia participativa... que desafíos xurídicos?

Para abordarmos as posibilidades e límites do que se ten denominado por “democracia participativa” debemos ver antes porque xorde esta proposta. Esta xorde como unha resposta á crise democrático-liberal que vivimos nas últimas décadas, ou sexa, o esgotamento da confianza nas institucións, nos partidos políticos, nas formas de gobernanza, mais tamén

produto da crise económica, da desigualdade e da incerteza social. Diante desta crise, que é fundamentalmente de lexitimidade, o que se propón é recuperar a participación da cidadanía nas decisións do estado como forma de a restaurar. Ora ben, as propostas de democracia participativa non afrontan os grandes problemas democráticos, senón que limita a participación cidadá á mecanismos puramente formais, baleirados de contido político, que se asemella máis unha sorte *feedback* comercial que a unha intervención directa do pobo na xestión pública. Así sendo, do punto de vista xurídico non supón unha innovación significativa, pois a constitución española do 1978 xa prevé formas de participación a través das iniciativas lexislativas populares, referendos, dereito de petición, etc. O verdadeiro repto, neste sentido, sería pasar da “democracia participativa” para unha “democracia directa”, que si supón a recuperación da soberanía por parte do pobo, tomando partido, sen intermediacións, na xestión social, económica e política da vida pública. Mais isto implicaría unha transformación radical do réxime constitucional.

7. Descrédito en política democrática?

Ligando esta pregunta coa anterior, diría que o grande problema da democracia é, precisamente, o “*demos*”, ou sexa, o pobo como suxeito político, e as dificultades para a súa ampliación nun contexto de escaseza como o que vivimos. Se ao longo da historia a ampliación do “*demos*” foi o principal motor do proceso de democratización, esta ampliación entrou en crise. Así, se o recoñecemento dos dereitos civís e políticos, primeiro a todos os homes, e non só aos notábeis, a seguir ás mulleres, despois os dereitos das minorías sociais e, eventualmente, aos migrantes; esta ampliación, entendida como inclusión na nación política de todos os integrantes do “*demos*”, do pobo, só foi posíbel dentro dun contexto de desenvolvemento capitalista e progreso económico que hoxe, podería, chegar ao seu fin, tal e como o entendemos até o momento. O descrédito da política democrática é, antes, un descrédito teleolóxico.

8. As Pussy Riot e o seu encarceramento e posterior excarceramento... que posicións perante a lei?

O que máis me interesa do caso das Pussy Riot é o que significa en termos de aplicación do excepcionalismo. Como sinalaba anteriormente, a normalidade política e xurídica dun estado, contén no seu adentro a excepción. E a excepción non é tanto unha resposta da brutalidade do poder contra os seus *inimigos*, mais, pola contra, é unha técnica de goberno. Seguindo coa perspectiva agambeniana, consiste en desposuír da condición de cidadáns de dereitos e liberdades, na deshumanización, daqueles que atacan os consensos da normalidade e que non poden ser combatidos a través desa mesma normalidade. Este é, acho, o caso das Pussy Riot. O importante non é se eran culpábeis dalgún delito, ou se o seu encarceramento era conforme a dereito, o relevante é que eran unha ameaza para a “normalidade”, é dicir, contra a orde social constituída na Rusia. Ao meu xuízo é aquí onde temos que pór o foco da crítica: entender que o dereito é, en última instancia, un medio para o poder, non un fin en si mesmo para restaurar a paz social.

9. Por que factores un estado se sente ameazado?

Fundamentalmente, un estado síntese ameazado cando é incapaz de garantir a orde social e económica nel instituída, unha orde que é naturalizada política e xuridicamente a través de consensos e lexitimades. O estado entra en crise cando estes consensos e lexitimidades deixan de ser funcionais.

10. Para que serve un estado?

Continuando co razoamento anterior, o estado serve, antes de mais, para garantir unha orde social determinada, transformándose ao tempo que esta orde social se vai reestruturando na súa relación dialéctica coa sociedade. Unha lectura que, acho, encaixa coa natureza violenta

do estado descrita por Benjamin, como entidade que tanto é conservadora de dereito (poder) canto creadora dun novo dereito (poder).

11. O estatuto xurídico das mulleres... que evolucións?

Do punto de vista xurídico, a igualdade e, en concreto, a igualdade de homes e mulleres é un principio ordenador do cadro normativo. Formalmente isto é incuestionable. Mais o reto da igualdade, e por extensión do conxunto de dereitos e liberdades para unha sociedade plenamente democrática, é o contido político destes dereitos. Noutras palabras, a democracia non é un procedemento ou só un marco normativo, senón unha batalla política interna que dota de significado material os dereitos. E isto, penso, é o que está facendo o feminismo nos últimos tempos, ir alén das políticas de igualdade para pasar a ser recoñecidas como suxeitos políticos propios. E iso ten provocado unha contra-reacción nos sectores máis conservadores da sociedade e da xustiza, moito máis cómodos na igualdade formal.

12. A “happycratie”, o desafío da felicidade cidadá as leis deben servir para conseguila?

□

A “happycratie” é, para min, un produto máis do avance da lóxica neoliberal. A aspiración á felicidade como motor do individuo que debe tentar cumprir os seus soños, desenvolverse e converterse nun *empresario de si*. Esta ligazón xa foi advertida hai máis de 20 anos polo sociólogo Ulrich Beck no libro “*Un novo mundo feliz*”, en que expón como a prometida felicidade veu acompañada do desmonte das políticas de benestar, da flexibilización do mercado laboral que se ten traducido en alta precarización e da fragmentación social e o individualismo. O problema de aspirar, sen termo medio, a ser un *winner* e que, se callar, acabas antes sendo antes un *loser*. Coido que a función da lei non é garantir a felicidade. A función da lei debe limitarse a balizar o marco do desenvolvemento persoal baixo condicións materiais obxectivas para unha vida digna e en igualdade. A felicidade non debe ser un obxectivo político, nen sequera. Penso que aquí cumpre incorporar as teses da psicoloxía crítica para confrontar o mito da felicidade como aspiración vital.

13. O multiculturalismo... necesidade de leis que promovan a integración?

O problema é o propio concepto de integración. Sobre isto ten polemizado o filósofo Slavoj Žižek, opóndose ás políticas multiculturais por canto son forma de integración nas relacións capitalistas da suposta diversidade cultural. Neste sentido, o concepto integración significa inclusión no capitalismo, e a diversidade queda restrinxida a unha cuestión “estética”, a modos de vida, pero nunca a un pleno recoñecemento dos suxeitos. Aliás, a integración da diversidade é sempre o paso previo para a súa posterior disolución. Isto vese perfectamente nas segundas e terceiras xeracións de migrantes, por exemplo. Desde logo eu non teño unha resposta, pero coido que hai que estar moi vixilantes con este tipo de políticas para vermos a que función obedecen.

14. Entón o multiculturalismo, desde o teu punto de vista, non responde á integración?

Apropiándonos libremente da tese do filósofo esloveno Žižek, o actual multiculturalismo dos estados sería, antes, unha ficción de diversidade que tería por obxecto ocultar os procesos reais de subalternización das minorías e migrantes.

15. Unha cultura hexemónica exerce de xa dominación?

Para falar de cultura e hexemonía resulta ineludíbel recorrer a Gramsci. Segundo o sardo, a dominación só é posible a través da coerción, e esta forma de goberno é sempre inestábel. Por tanto, para o poder ser mantido sen recorrer á dominación sobre a poboación o mecanismo desenvolvido nas sociedades do capitalismo contemporáneo é a hexemonía cultural. Esta hexemonía, que eu chamaría “racionalidade”, ordena as condutas, as prácticas e as subxectividades que permite circular polo corpo social con “normalidade” unhas concretas relacións de poder. Por tanto, o grupo social que é capaz de exercer esa hexemonía dentro do

conxunto da sociedade -que é capaz de marcar o “normal”- é quen controla o rumbo da sociedade mesma, sen necesidade de coerción directa.

16. A comuna de París

que leis sostentan a abolición da propiedade privada?

Dentro do cadro xurídico liberal e, especificamente, o ordenamento xurídico español, ningunha. Os límites á propiedade privada constitucionalmente son dous: a expropiación por interese xeral circunscrita a bens para infraestruturas do estado e un límite sen un desenvolvemento normativo que é “uso social da propiedade”. Creo que hoxe resulta absolutamente fora do “sentido común”, no sentido *gramsciano*, colocar no debate público a abolición da propiedade privada. Pois esta constitúe un dos piares básicos das sociedades contemporáneas xunto á liberdade individual, garantidos pola constitución e polo dereito comunitario. Esta foi, sen dúbida, unha das grandes derrotas no terreo ideolóxico após a queda da URSS. A imposibilidade de discutirmos socialmente sobre formas de reparto da riqueza, mais aínda agora, nun momento de escaseza e contracción como o que vivimos. Deste xeito, recuperar imaxinarios como o que representou a Comuna de París en termos emancipatorios pode ser interesante para pensarmos nun outro mundo e reabrir debates fechados. É por iso que a memoria histórica é fundamental, pois permite incorporar no presente as experiencias do pasado.

17. Leis que protexen aos animais... cara un veganismo universal?

As leis de protección animal acho que son unha das materias pendentes, mesmo para aqueles que temos unha visión crítica da sociedade e do dereito. É un debate complexo, mais que nalgún momento debemos dar como sociedade, alén da punición do maltrato e tortura animal.

18. Capitalismo e anarquismo. Que lugar para o anarco-capitalismo?

O denominado “anarquismo de libre mercado”, nacido da Escola Austríaca de Economía, é, antes de máis, unha corrente constitutiva do neoliberalismo actual, que aínda non sendo hexemónica ten marcado fortemente o devir deste. E autores como Mises, Böhm-Bawerk, Rothbard e, nomeadamente, Hayek, son imprescindíbeis para entender o que podemos chamar “suceso neoliberal”. Isto é, un suceso-empresarializado que adopta unha posición vital onde a economía penetra a súa vida e conxunto das súas interaccións sociais. Deste perspectiva, non vexo esta corrente como un fenómeno marxinal ou radical, independentemente do suceso das súas expresións políticas; senón que é un pólo construtor da racionalidade neoliberal que xa hoxe nos goberna.

19. A acumulación e a escaseza. Cal ten máis forza?

A acumulación e a escaseza no capitalismo, tal como recolle a tradición marxista, non son antagónicas. Mais ao contrario, a acumulación dáse, fundamentalmente, en contextos de escaseza e este é un fenómeno plenamente vivo, como nos explicara Harvey coa súa noción de “acumulación por desposuimento”. Para este autor en lugar de producir riqueza, hoxe a acumulación de capital no marco dun capitalismo en crise, o que estaría provocando é, principalmente, unha apropiación do capital preexistente, sen que este produza xa máis riqueza. Entender esta relación, na miña opinión, é fulcral para o desenvolvemento de políticas económicas verdadeiramente transformadoras. Pois do contrario o que se estaría a dar é un proceso de agravamento da crise, como podemos observar coas medidas contra a suba do prezo das enerxías, por pormos un exemplo cotiá.

20. A revolución, que e para que?

Eu diría que a revolución é a capacidade de imaxinar outros mundos alternativos ao actual, mundos en que a igualdade, a liberdade e a xustiza social sexan os eixos vertebradores. Como sinalou o filósofo Fredric Jamenson, a grande vitoria do capitalismo ten sido, precisamente, a anulación da nosa capacidade como sociedade para pensarmos nun mundo diferente. Deste

xeito, asumimos como sendo naturais e inmutábeis as formas sociais, económicas e políticas de hoxe. E, respondendo a segunda parte da pregunta, a revolución serve, pois, para activarmos a imaxinación colectiva, é a ferramenta para enfrontar o escuro presente.

21. Como entendes o concepto liberdade?

A liberdade é a capacidade que ten o individuo para se autodeterminar. Porén, a liberdade só é posíbel nun contexto de igualdade material, substantiva, e non só xurídica, formal, como a entende o liberalismo. Por tanto, para min, a liberdade e a igualdade son parte indisolúbel do mesmo concepto, e, á vez, a condición de posibilidade para a xustiza social.

22. A acción colectiva, que poder ten?

Ten todo o poder. Dito de outro xeito, non existe posibilidade transformadora sen acción colectiva, sen suxeito colectivo, na medida en que o poder non é unha “cousa”, nin se encontra nun “lugar”. O poder, seguindo a Foucault, é unha relación social que atravesa o corpo social, e, por tanto, o seu exercicio é sempre colectivo. Aliás, o poder non é esencialmente represivo, senón constitutivo. Deste modo, só colectivamente se pode exercer.

23. Idealismo e materialismo. Como se imbrican?

Fuxindo dos grandes debates que a filosofía ten dado ao redor destes conceptos, diría que na lóxica neoliberal coexisten un sorte de idealismo e materialismo como elementos co-constitutivos do suxeito. Un suxeito, como xa dixemos, que toma consciencia do seu “eu” autoxerido, como “suxeito de si”, e que se expresa materialmente a través de conductas, prácticas e subxectividades que se resoven na sociedade- empresa.

24. Onde queda o ser consciente?

Con certeza, esta visión podería levarnos a un punto crítico en que desaparece o suxeito, que fica reducido a unha construción social. Eu non concordo con esta tese, o que afirmo é que o neoliberalismo antes que un modelo económico ou unha ideoloxía, como din Dardot e Laval, é unha forma-de- vida que penetra as subxectividades. Ora, este é un proceso imperfecto, en que o que podemos chamar suxeito consciente se resiste, e nestas resistencias estarían, se callar, as hipóteses de transformación.

25. Que factores atravesan o suxeito colectivo galego? Que lugar para o galeguismo?

O suxeito galego non é mais do que a comunidade humana que historicamente ten habitado este territorio, que se foi forxando na súa relación entre si e co seu medio, dando lugar a unha formación social, económica e cultural propia. Mais que hoxe se atopa nun proceso de mutación nos seus elementos constitutivos, xa ao borde da irreversibilidade, como resultado das fondas transformacións provocadas polo capitalismo contemporáneo e a subalternización española. O galeguismo, como movemento de emancipación nacional e social, é, antes de máis, a tentativa reverter este proceso de mutación. Noutras palabras, o galeguismo é a resposta, propia e xenuína, do pobo galego, para afrontar os retos do futuro por si mesmo. Polo que entendo o galeguismo, o soberanismo galego, non como a Galiza do pasado, mais a única posibilidade de unha Galiza para o futuro.

26. A xustiza social, como se acada?

Esta é, indubidabelmente, unha pregunta moi complexa, mais diría, como non se acada. Non se acada se non hai liberdade e se non hai igualdade. A xustiza social debe ser, pois, o resultado dun proceso dialéctico de transformación da sociedade que debe darse a nivel político, cultural e económico nun horizonte de emancipación.

27. A autodeterminación (persoal), en que medida está limitada?

Vou ser moi marxista nunha primeira resposta rápida, a principal limitación á autodeterminación persoal son as condicións materiais de vida da persoa. Ora, con isto non

pretender negar a complexidade de factores que operan na construción dos suxeitos (xénero, etnia, cultura, etc.) como elementos constitutivos da subalternización e, por consecuencia, operadores de limitacións internas á libre determinación; ao contrario, na miña opinión, todos estes factores forman parte da estrutura material da sociedade.

28. Exemplos de resistencia

Dinos Foucault que *“onde hai poder, hai resistencia”*. Por tanto, en todo lugar temos mostras de resistencia, sexa individual ou sexa colectiva, cando asistimos a situacións de dominación, de disciplinamento e de control social. A resistencia é consubstancial a todos os procesos sociais, e non existe proceso social sen ela. O grande reto, neste sentido, é que esta resistencia se poida (re)articular para mudar a situación. E aquí é onde os exemplos escasean, pois os mecanismos de integración do antagonismo nas sociedades contemporáneas son moi eficaces para alén de seren funcionais.

29. Que pensas do concepto identidade “nómade”?

A identidade nómade, ao meu xuízo, é unha tentativa de desterritorializar o suxeito asociada ao capitalismo global. Un suxeito transfronteirizo, que adopta unha posición vital como sendo máis un fluxo máis do capital, e que coloca os estados-nación como un obstáculo para a súa circulación. Esta tentativa de identidade tivo as súas posibilidades de éxito no momento expansivo do capitalismo, especialmente, na década de 2000, chocando contra os seus propios límites en 2008 coa grande recesión. De facto, despois do crack de 2008 o que vivimos é mais ben un repregue identitario dos capitalismos nacionais en todos os estados occidentais que daría, acho, que por apagado este nomadismo neoliberal.

30. A sociedade global, realmente existe?

En absoluto. A ficción da sociedade global opera sobre dúas negacións. A primeira, a exclusión da condición de “globalidade” dos migrantes do Sur. Isto é, nun mundo cada vez mais interligado, máis número de persoas son excluídas desta conectividade. A “globalidade” circunscríbese, entón, aos estados dos capitalismo occidental e, nomeadamente, á chamada “Europa fortaleza” cuxas muros son infranqueábeis. A segunda negación son os límites do proceso expansivo do capitalismo que sustenta esta sociedade, cada vez máis evidentes, nunha situación de escaseza de recursos como a que vivimos.

31. A subalternidade e a alteridade, poden converxer?

En realidade non pode haber subalternidade sen alteridade. En toda sociedade o proceso de subordinación social pasa previamente polo proceso de construción do “outro”, que é o suxeito que recolle toda a negatividade. O que se produce, na miña opinión, é un proceso de baleirado da condición de cidadanía, para que logo poder operar a subalternación. Isto vese claramente nos migrantes, os disidentes políticos ou minorías sociais, que son identificados como seres non- cidadáns, un “outro”, que pode ser sometido social e mesmo xuridicamente a normas de excepcións sen que a normalidade se vexa afectada, por non se sentir interpelada. Aliás, a alteridade é o mecanismo de xustificación, e até da propia existencia do status quo, de modo que o “nós”, os cidadáns integrados na normalidade, existimos porque existen un “outro”, que non só ameaza a nos existencia senón que nos constrúe polo seu natureza performativa. Esta lóxica funcionada para a clasificación social de linguas, culturas, minorías nacionais, migrantes, etc.

BIBLIOGRAFÍA DE BORXA COLMENERO

- AGAMBEN, G. (2004), Estado de Excepción (homo sacer II, 1), Pre-textos, Valencia.
- AGAMBEN, G. (2006), Homo sacer, el Poder Soberano y la nuda vida I, Pre-textos, Valencia.
- ARRIGHI, G. (2007), Adam Smith en Pekin, Akal, Madrid.

- ANDERSON, P. (1998), ¿Qué es el neoliberalismo?, Tiempo Presente, Bogotá.
- BADIOU, A. (2010), Filosofía del presente, Capital Intelectual, Buenos Aires.
- BAUMAN, Z. (2005), Trabajo, consumismo y nuevos pobres, Gedisa, Barcelona.
- BAUMAN, Z. (2007), Vidas de Consumo, Fondo de Cultura Económica, Buenos Aires.
- BECK, U. (2007), Un nuevo mundo feliz. La precariedad del trabajo en la era de la globalización, Paidós, Barcelona.
- BECKER, G. (1993), Human Capital, University of Chicago Press, Chicago.
- BELL, D. (1991), El advenimiento de la sociedad postindustrial, Alianza Universidad, Madrid.
- BENJAMÍN, W. (2010), Crítica de la violencia, Editorial Biblioteca Nueva, Madrid.
- BENJAMÍN, W. (2012), Escritos Políticos, Abada Editores, Madrid.
- CHIAPELLO, E. (2002), El nuevo espíritu del capitalismo, Akal, Madrid.
- BOUTANG, Y.M. (2007), Le capitalisme cognitif. La nouvelle grande transformation, Éditions Amsterdam, París.
- CASTELLS, M. (2000), La era de la información. Economía, sociedad y cultura, Alianza Editorial, Madrid.
- DEBORD, G. (2010), La sociedad del espectáculo, Pre-Textos, Valencia.
- DE GIORGI, A. (2006), El gobierno de la excedencia. Postfordismo y control de la multitud, Traficantes de Sueños, Madrid.
- DELEUZE, G. (2008), Conversações, Editora 34, São Paulo.
- FEHER, M. (2017), Le temps des investis. Essai sur la nouvelle question sociale, La Découverte, Paris.
- FOUCAULT, M. (1979), Microfísica del poder, La Piqueta, Madrid.
- FOUCAULT, M. (1990), Vigilar y castigar, Siglo XXI, Madrid.
- FOUCAULT, M. (1991), La verdad y las formas jurídicas, Gedisa, Barcelona.
- FOUCAULT, M. (2000), Defender la sociedad, Fondo de Cultura Económica, Buenos Aires.
- FOUCAULT, M. (2006), Seguridad, Territorio, Población. Curso en el Colegio de Francia (1977-1978), Fondo de Cultura Económica, Buenos Aires.
- HABERMAS, J. (1989), El discurso Filosófico de la Modernidad, Taurus, Madrid.
- HARVEY, D. (2012), El enigma del capital y las crisis del capitalismo, Akal, Madrid.
- HAYEK, F. (2007), Camino de servidumbre, Alianza Editorial, Madrid.
- HOBBSBAWM, E. (1999), Historia del siglo XX, Editorial Crítica, Buenos Aires.
- JAMESON, F. (1991), El postmodernismo o la lógica cultural del capitalismo avanzado, Paidós, Barcelona.
- JAPPE, A. (2011), Crédito a muerte. La descomposición del capitalismo y sus críticos, Pepitas de Calabaza, Logroño.
- LAVAL, C. e DARDOT, P. (2013), La nueva razón del mundo, Gedisa, Barcelona.
- LIPOVETSKY, G. (2006), Los tiempos hipermodernos, Anagrama, Barcelona.
- PAYE, J.C. (2008), El Final de Estado de Derecho, Hiru, Hondarribia.
- PECK, J. (2010), Construction of neoliberal reason, Oxford University Press, Oxford.
- POULANTZAS, N. (1979), Estado, poder y socialismo, Siglo XXI, México.
- RANCIÈRE, J. (1996), El desacuerdo: política y filosofía, Nueva Visión, Buenos Aires.
- RIFKIN, J. (1996), El Fin del Trabajo, Paidós, Barcelona.
- ROSE, N. (1999), Powers of Freedom, Cambridge University Press, Cambridge.
- SCHMITT, C. (1999), El concepto de lo político, Alianza Editorial, Madrid.
- SENNETT, R. (2006), La cultura del nuevo capitalismo, Anagrama, Barcelona.

- SMITH, A., (2018), La riqueza de las naciones, Alianza Editorial, Madrid.
- VON MISES, L. (1998), Human Action. A Treatise on Economics, Ludwig von Mises Institute, Alabama.
- WACQUANT, L. (2010), Castigar a los pobres: el gobierno neoliberal de la inseguridad ciudadana, Gedisa, Barcelona.
- ZIZEK, S. (2008), En defensa de la intolerancia, Sequitur, Madrid.

Conversa con Amauta Castro

Barthes vaticina a morte do autor. Estamo na época do anonimato?

Non farei cátedra sobre este tema, principalmente porque non me vexo capacitado. Así que respostarei desde os meus poemas, onde adoito falo de non ser ninguén (“how dreary to be someone”, E. Dickinson) e de non procurar o extraordinario (“para ser extraordinario non debes facer nada”, B.M. Koltès). E onde a miña referencia inmediata é a carta de Keats a Woodhouse, 1818, onde nega o ego do poeta. “Se decidir é cortar / eu decido a contorna do meu verso / co pulso de quen contempla” (poema meu recollido en “A tarde. O desacougo.”) “Son só un deses epígonos / que viven na vella casa da linguaxe” Walter Muschg. Estaremos diante do poema que xa non inventa? Comecemos pois, desde a escasez.

Cambiar de nome, Amauta, é un acto de resistencia?

“Nieva / y en la ciudad todos quieren cambiar de nombre” iso dixo o poeta chileno Jorge Teillier. Eu precisaba un cambio de nome para, en certo grao, liberarme de todo o anterior (familia, ex amigos, ex compañeiros de militancia). Non tería crédito crear unha personaxe excesivamente estraña, así que pensei na mestura dun apelido galego común máis un nome que, diferenciativo, que albergara algo de misterio. Finalmente o nome apareceu en 2005, no cemiterio de Montparnasse en París. Nese cemiterio, entre outros, atópanse os restos de César Vallejo. O fermoso do camposanto é que no medio de destacados personaxes das artes (Cortázar, Baudelaire, De Beauvoir-Sartre, Tzara □) tamén hai veciños dos distritos conlindantes que visitan as lápidas dos seus seres queridos. Unha señora que estaba a cambiar as flores da lápida dun familiar, chamou por nós e moi amablemente nos conduciu até a tumba de Vallejo, sen nós dicirlle nada. De volta daquel cemiterio foi cando pensei que “Amauta”, o nome daquela revista vanguardista e indixenista peruana, podería ser un bo alcume para o que daquela semellaba querer ser un heterónimo, e que non deixaba clara unha identidade de xénero concreta. Finalmente o nome tomou corpo, e quedou un pseudónimo que apareceu por vez primeira nunha bitácora persoal na rede e no número 35 da revista Dorna (2007).

Unha sociedade sá e unha sociedade crítica. Que cambiarías desta?

Entreguei moitos esforzos a ese cambio. Creo que sería unha mestura entre transformar a sociedade para crear un contrapoder efectivo, e crear un contrapoder efectivo para transformar a sociedade. Calquera amigo marxista pensaría que son un libertario. E calquera amigo libertario pensaría que son un marxista. Creo tamén que o desenvolvemento económico non acadou melloras sociais, e que un suposto aumento de ingresos por parte das arcas públicas non conlevou un aumento nas políticas sociais. E creo feroz e firmemente nas sociedades fortes, e non tanto nos Estados. Por que non unha Galiza ou unha Catalunya (por citar os países nos que vivín) democrática e independente cunha sociedade civil forte e crítica, cun Estado propio e soberano que dote do necesario ás persoas, actuando como un axente da xustiza social impulsada pola propia sociedade? Eu vivín unha das piores e máis aburridas décadas do século XX, os anos 90. “Vivimos no mellor dos mundos posibles” dixo un tal Felipe González. Logo veu o aznarismo, a burbulla inmobiliaria, e o “todo es ETA”. No global a queda do bloque socialista e a chamada “Fin da historia”, as guerras en Iraq e logo a guinda, que foi o 11-S e a guerra de Afganistán (xa no século XXI). É por iso que despois desta depredación absoluta dos recursos e das persoas, toca decrecer, ir máis devagar, e revisar o impacto das nosas vidas no planeta.

Facémonos no encontro co outro. Que alter ego poderías ter?

Se tivera que elixir outro alter ego, se non é dabondo xa con este que levo posto, supoño que sería unha mestura entre Oblomov e calquera outro artista cunha obra escasa pero sorprendente. Así que á preguiza do Oblomov inicial lle engadiría a capacidade puxilística de Arthur Cravan, o verso libre de Oroza, e a xenialidade atroz dun Goethe Benn, por exemplo; sen esquecer a pulsión da fuxida, do abandono, e da autoexclusión dun Salinger ou

dunha María Mariño.

Na túa viaxe a México, onde eu tamén estiven, que foi o que máis che sorprendeu?

A mestura dos elementos prehispánicos, hispánicos e do elemento afromexicano (negado pola oficialidade). Eu visitei o centro e sul de México en 2014, nunha viaxe en transporte público desde DF a Oaxaca. Evidentemente tiña unha imaxe mental aproximada do sitio que visitaba, pero México supera con creces a previsión do viaxeiro. Desde a magnitude da megalópole, a explosión de cor das rúas, o sabor da gastronomía, a potencia dos seus movementos sociais, o dinamismo das súas artes e letras; México foi sen dúbida unha das viaxes que máis recorrentemente lembro e na que o “gap cultural” é máis forte do que nos pensamos. Eu fun a México na procura dos seus poetas e tamén na procura do muralismo, principalmente. As pinturas murais de Diego Rivera, José Clemente Orozco, Álvaro Siqueiros, Rafael Cauduro. Lembro vivamente a chegada a DF porque nos días previos houbera unha dura folga de mestres “normalistas”. Nesa folga uns 30.000 mestres de todo o país acamparan no Zócalo e tentaron chegar até o aeroporto Juárez de Cidade de México. O grupo policial de “granaderos” (equivalente aos antidisturbios) reprimiu a protesta antes da entrada no aeroporto, así que non tiñamos moi claro se teríamos ou non problemas para chegar até o centro de DF. Dito e feito, ao chegarmos a taxista alertounos de que non podía entrar no centro histórico por motivo da folga, cousa que comprendimos e camiñamos un bo rato baixo a chuvia de setembro, coas mochilas e de madrugada (pois de madrugada chegaba o noso voo procedente de París) por algunhas das rúas do centro histórico, que todos sabemos que non son de todo seguras na noite. En Oaxaca pasounos algo semellante, ao chegarmos sabíamos da existencia dunha folga do sector do transporte, motivo polo que tivemos que baixar camiñando desde a parte alta de Oaxaca até o hostel onde pernoctabamos. A cidade estaba parada e tiñamos coñecemento de que anos antes (co gallo dunhas protesta en Oaxaca) varios solidarios cataláns foran detidos polos federais. Así que entramos solidariamente a pé, e conscientes de non chamar a atención. Pero a cabra tira ao monte, que se soe dicir, e acabamos na praza do Zócalo na masiva manifestación que se convocara ao final do día. O ambiente era magnífico, columnas de xente traballadora agrupada por oficios, estudantes, e varios grupos de indíxenas ían chegando ao Zócalo, e finalmente os aplausos para a columna de familiares de presos do ERP. A miña compañeira alertoume de non chamar a atención na protesta pero de súpeto comezou a sonar o himno da unidade popular chilena, o “Venceremos”. Non puidemos reprimírnos, así que cantamos puño en alto e quedamos coa marcha das folguistas. Chegada a noite achegámonos aos familiares de presos do ERP e estivemos un bo rato a conversar, cousa que nos foi moi grata. No plano artístico lembro moi ben os murais do Hospicio Cabañas (Guadalajara), os da Secretaría de Educación e os do Palacio de Xustiza, onde para entrar tivemos que sortear varias liñas de “granaderos”, xa que había un frote control policial do centro do DF debido aos disturbios da folga de “normalistas”. No plano literario, as librarías. Pasear polas librarías de vello en Donceles, visitar a librería Péndulo do barrio de Roma. Lembro que en cada cidade mercabamos libros que líamos nos longos traxectos de bus. Así que nas esperas fomos lendo a Montemayor, a Monsiváis, a Maples Arce, a Rosario Castellanos, a Elena Garro, etc. E lembro que tamén lera previamente aos infrarrealistas Bolaño, Mario Santiago, Bruno Montané, Orlando Guillén, etc. Porén pasear polo DF era unha cousa case coñecida para nós. Vimos o “Grito” (a festividade patria de México que conmemora a independencia) en Guadalajara, no medio de fortes chuvias. Estivemos na Casa Azul de Frida, paseamos por Coyoacán, visitamos o centro fotográfico de Puebla, vimos ao pai Popocatepetl, escoitamos paxaros ao raso en Monte Albán, e merquei -ou mercamos- todos os libros que puidemos até encher unha mochila que previamente baleiráramos de roupa.

Castelao fala da convivencia entre celtismo e hispanidade. Cres que gz é parte dos dous?

Non creo na idea identitaria de nación. Para min Galiza é porque unha parte maioritaria da súa poboación así o quere. Non creo nunha Galiza céltica, e moito menos nunha Galiza hispánica (se entendemos o hispánico como español). Galiza non é España. Pero se entendemos o hispano como ibérico (así o entendeu tamén Castelao), daquela si. Sen dúbida somos ibéricos. Pero tamén engadiría a idea de fistera atlántica que non somentes é unha ubicación xeográfica senón unha posición no sistema-mundo capitalista. Un lugar de menor desenvolvemento económico que outras nacionalidades de Europa pero tamén un espazo onde os cambios chegan devagar, quizabes con máis tempo para cavilar sobre eles. Nin sequer somos galegos por obra do idioma, nin por dispor dunha base histórica que nos é común como galegos. Somos galegos porque desde o século XIX até agora, houbo unha vontade popular máis ou menos forte de autoxestión, autogoberno ou soberanía. Mais nada. E Galiza será na medida en que haxa unha vontade de pervivir coma tal.

Falo da fragmentación en tina modotti. Os dualismos han de ser superados?

Tiven a sorte de poder ver boa parte da obra de Tina Modotti e de Edward Weston no MAM (Museo de Arte Moderno) no DF. Tina Modotti foi unha das miñas persecucións durante a época na que me submerxin en México e nas autoras e autores expatriados en México (Tina é unha, pero tamén Remedios Varo, Leonora Carrington, Tomás Segovia, ou Buñuel). Non son quen de determinar o que debe ser superado ou non. Non gosto da tarefa de taxónomo no eido das artes, en xeral. Creio nos elementos únicos que hai en moita da xente que explotou a fragmentación como recurso, entre elas Tina Modotti, o propio Godard ou outros moitos, noutras disciplinas.

Unha foto que me gusta é a do neno en primeiro plano de rodchenko. Que foto elixirías?

Podería dicir moitas, as fotos de Istanbul de Ara Güler, en concreto as de Sirkeci nevado. Tamén a obra fotográfica do mexicano Manuel Álvarez Bravo e a de Robert Mapplethorpe. E Venezia vista por Gianni Berengo Gardin. Tantísimas fotos.

O mundo do cinema, no que ando agora... esas influencias existen, as do cinema, na túa escrita?

Moitísimas, probablemente porque o cinema cambiou as vidas das persoas que viviron/vivimos no século XX. Eu fun cinéfilo desde unha idade temperá. Na idade do coñecemento, nos primeiros anos da adolescencia comecei a ver (na compañía dalgúns amigos da escola) filmes de moitos dos cineastas europeos clásicos: Eisenstein, Buñuel, Fellini, Pasolini, Wenders, Fassbinder, Zulueta □ E tamén dos que daquela (anos 90) estaban a a marcar o momento: Kusturica, o #Dogma95, Angelopoulos, Cronenberg, ... Digo que tiveron esa sorte, a de atopar xente con intereses nas artes. Na escola iso non se promociona, salvo honrosas excepcións. Á hora de escribir creo que tendo a percurar imaxes que moitas veces proveñen do cinema ou que dun xeito reminiscente voltan a min desde os filmes. Tendo a procurar imaxes moi poéticas que poderían estar por exemplo nas obras máis estéticas de Kieslowski ou Peter Greenaway, pero tamén no cinema máis prosaico estilo Éric Rohmer o Naomi Kawase, coas súas diferenzas, claro. Tamén coas películas que teñen un diálogo marcadamente poético. “O ceo sobre Berlín” dirixida por Wenders pero escrita por Peter Handke, e tamén por exemplo “O ceo protector” de Bertolucci pero baseada na novela de Paul Bowles. Pero tamén a paixón que desprenden as personaxes de Fatih Akin ou de R.W. Fassbinder. O cinema aproxímanos ao mundo dos sentimentos, das emocións, e ten ese input equiparable ao do poema en boa parte da súa expresión. É inevitable, non achegarse a el con ollos de poeta, como tamén é inevitable achegarse a poesía con ollos de cineasta. Na miña cidade hai unha pequena perla que é o Cinema Truffaut (Girona), do que son abonado case permanente. Ten unha programación moi ben seleccionada e unha xestión impecable.

Falabamos da carga xudeo-cristiana. Tés na túa identidade aspectos dela?

Ben, diferenciemos aquí dúas cuestión: A miña relación cos relixións (con todas) e a miña relación co pouso que quedou de nacional-catolicismo. Para comezar debo dicir que eu non teño fe. Non é algo do que estea especialmente orgulloso. Ter fe, como comunmente se di, move montañas. Así que teño certa envexa desa forza extra que teñen os crentes. Pero non teño fe, simplemente observo o fenómeno relixioso como un fenómeno social, antropolóxico, persoal, etc. Con simpatía crítica que dicía Juan Goytisolo. A miña familia, o meu núcleo familiar, meu pai e miña nai, eran cristiáns de esquerdas, ou cristiáns de base. Na miña casa escoitei falar de Ernesto Cardenal e da Teoloxía da Liberación dun xeito habitual. Dun cristianismo indisociable da idea de pobreza evanxélica e dun cristianismo en relación fraterna con outros credos, en concreto cos credos cos que estivo en contacto na península ibérica: islam e xudaísmo. Non e van o 50% da miña familia provén de Córdoba, unha das cidades onde con máis claridade se deu ese encontro relixioso (até a imposición do cristianismo). En relación co Islam e co xudaísmo non sionista (que existe, dou fe). Debo dicir que sempre sentín unha especial comodidade nos países ou zonas de maioría musulmana que visitei: Túnez, Marrocos, Turquía, Indonesia, Malasia, □ Non sei ben o motivo pero atopei a miña casa na mesquita de Kairouán, na chamada á oración escoitada desde Sultanahmet, ou na Jama'a Masjid de Fatehpur. Mesmo durante un tempo achegueime como mero observador ao sufismo mevleví, tan impregnado de poesía e corporalidade. A experiencia co xudaísmo foi parecida. Vivio nunha cidade cun "Call" (bairro xudeu), o famoso "Call jueu" de Girona, cun centro xudeu onde se pode desfrutar do pouso desa cultura nesta zona de Catalunya. E co engádegos de Girona ter sido un dos puntos do xudaísmo que máis eruditos concentrou durante a idade media, sendo nomeadamente a cidade do pensador xudeu Bonastruch de Porta. No literario, debo dicir que no Estado Español existe unha negación evidente das realidades lingüísticas e literarias que coexistiron co castelán. Todos sabemos do caso do catalán, galego, ou vasco (e tamén doutras linguas como o occitano, ou o aragonés). Pero tamén houbo unha negación por parte da oficialidade de dúas expresións lingüísticas de grande nivel literario que se desenvolveron na península durante bastantes séculos. É dicir, un escolar do Estado Español descoñece os autores en lingua hebrea e árabe ibéricos. Un caso máis de supremacismo castelán, e de odio á diferenza. No tocante á herdanza sociolóxica do nacional-catolicismo, creo que é unha pátina que impregna todo nas nosas sociedades. Eu tiven unha experiencia nefasta nunha escola privada e católica na que malgastei 5 dos anos máis relevantes da miña vida. A boa nova foi que reconducín ese rexeitamento doutrinario inicial nun laicismo radical, e nunha posterior liberación de moitos dos comportamentos impostos tanto pola escola en cuestión como pola familia. Hoxe quedan inda espazos nos que o Opus Dei, as congregacións católicas, os grupos de elites que se apoian no fanatismo católico toman postura e alienan xeracións enteiras de escolares que nun futuro son incorporados a postos relevantes do mercado laboral, do mundo político ou das elites económicas. Iso é así. Cómpre sinalar o mundo do ensino privado e concertado relixioso, e romper a cadea de transmisión do modelo nacional-católico. Obviamente iso debe ir unido a un marco legal laico e un ensino público dotado dos mellores medios.

A túa viaxe a xapón, foi un punto de inflexión?

A viaxe a Xapón (2009) foi simplemente o colofón a toda unha etapa de inmersión no mundo nipón na que aprendín os fundamentos do idioma xaponés e onde tentei achegarme ao feito cultural desas illas. De Xapón xa coñecía o cinema. Desde o cinema de Ozu e Mizoguchi, ao da "nuberu bagu" xaponesa e tamén algún das perlas do actual cinema do Xapón como Naomi Kawase ou Kore-Edda. Non entrara, iso si debo recoñecelo, na literatura xaponesa máis aló de Mishima e Kawabata, así que decididamente fun revisando a obra doutros. Shikibu Murasaki, Matsuo Basho, Sei Shonagon, Issa, ... Do idioma cheguei a coñecelo dun xeito elemental. Hiragana, Katakana, e despois cheguei a coñecer uns 200 kanji (sobre un total de 5000, son poucos kanji). E podía manter unha conversa básica sobre unha situación cotiá, pouco máis. Pero saber algo de xaponés facilitou a viaxe e me achegou aos nippons,

que como todo o mundo sabe levan no ADN o concepto “shinsetsu” ou bondade. É unha bondade que impregna a todo o mundo. Axudar a un descoñecido é habitual, sobre todo se o descoñecido coñece un chisco o código de comportamentos sociais que se consideran aceptables (non tocar, non expresar grandes afirmacións ou negacións, ser educado). Visitamos o espazo que abrangue o centro de Xapón desde Nikko (polo norte de Tokyo) até Osaka (polo centro-sul). Iso inclúe Kamakura, Kyoto, Himeji, Nara, Koya-San, □ Foi sobre todo unha visita centrada en coñecer o Xapón tradicional. Shintoísmo, budismo tendai e budismo shingon, caligrafía, vestimenta tradicional, templos, ... Mesmo estiven varios días nun súbulo do monte Koya onde convivín no día a día cos monxes, a oración, a queima de tablillas para os mortos, o canto do Sutra do loto polas mañás. A conclusión, unha das moitas, foi que en Xapón se dá esa beleza sinxela e efémera. O ikebana, a caligrafía, o cultivo de crisantemos, o son da auga das fontes de Kiyomizu Dera, □ Nós visitamos Xapón en “momiji” (caída da folla) e os arces e os ginkgos amosaban a súa máis intensa beleza.

Impose ta chance, serve ton bonheur, va vers ton risque, etc. Que che evoca esta frase de René Char?

De Char conservo versos memorables. “J’écris brièvement. Je en puis guère m’absenter longtemps. S’étaler conduirait à l’obsession. L’adoration des bergers n’est plus utile à la planète”. O confort era un crime para Char. Debemos manter viva a impaciencia, cando menos a impaciencia precisa para abrir camiños. Eu adiqueille un poema a Char: “Como unha claridade onde o poema é a sinistra / man que queima e decapita / os prexuízos”.

A felicidade, estamos preparados para ela? En que consistiría?

Disque a felicidade consiste en desenvolver as nosas potencialidades na súa máxima expresión. Tamén seica é un estado de desposesión ou de carencia. É probable que así sexa pero cústame escribir desde a felicidade. Non son o único ao que lle acontece tal cousa. Seica a felicidade non ten prestixio intelectual. No mundo actual, este que nos tocou vivir, é moi complexo atopala. Pasa dun xeito efémero, son somentes destellos.

Canto hai de improvisación nos teus poemas?

Pode que a improvisación apareza no impulso inicial pero o resultado final sempre é froito do traballo e da revisión do verso. Niso cheguei a ser moi obsesivo e creo que foi un erro. Un exceso de rectificación sobre o impulso inicial pode amosar as suturas. O meu traballo debe ser eliminar os elementos sobrantes do poema. Manter o bloque inicial sobre o que se esculpe, e retirar material, máis que engadir. Ogallá acadara achegarme a iso.

Esta, está sendo unha conversa con moita improvisación. A escritura automática, é un *modus operandi*?

Foi durante un tempo. Comecei a practicala dun xeito continuado por recomendación do que daquela era o meu psiquiatra, o vigués de adopción Uxío Castro. Estiven a tratamento psiquiátrico durante un ano escaso, debido ao meu trastorno de pánico. Foi un proceso do que non me importa falar porque malia a enfermidade, lembro que foi unha época de fondo desenvolvemento persoal, chea de novas aprendizaxes e de fermosas anécdotas. Tras varios ataques de pánico acabei derivado ao sistema público de saúde mental, en Lavadores (Vigo). Alí dei por casualidade con Uxío Castro, un coñecido psiquiatra afincado en Vigo. A entrada na consulta resultou curiosa, cheguei moi desanimado pero ao abrir a porta, vexo unha lámina de Magritte, as obras completas de Marx, de Lenin, e do Che Guevara. A primeira pregunta que me fixo foi o motivo polo que falaba galego, “é vostede nacionalista do BNG ou do meu amigo Antón Árias Curto?”. A pregunta foi sorprendente, desde logo, inda que eu non falaba galego por ningún desexos dous motivos. O psiquiatra en cuestión resultara ser un lacaniano, bo coñecedor da obra de Marx, algo ou bastante afrancesado, rusófilo no literario, e moi

desencantado da súa militancia na LCR. Tiñamos longas conversas que entendo excedían a relación terapeuta-paciente convencional. Lembro de estar conversando máis de 2 horas, e ao saír da consulta as miradas de desaprobación do resto de pacientes. Non me medicou, en troques, convidoume a lecturas, principalmente Chejov e Lacan, e tamén á súa biblioteca persoal (case monográfica) centrada no mundo da psicanálise. Así que foi por el que comecei durante un tempo a practicar escritura automática. Debo dicir que na actualidade uso este recurso pero combinado con outras fórmulas (que non rituais) habituais no meu proceso creativo.

A influencia decía doutras disciplinas. A música, algo moi importante para min, que 3 grupos escollerías?

De case todas as disciplinas artísticas. Moitas veces cando alguén pregunta por referencias case sempre falo de obras que non teñen que ver co poema. Antes falabamos de cinema, tamén o mundo das artes plásticas, o teatro tamén. No eido musical dubido. A pregunta fai referencia a grupos pero case diría que estou nun plano moi clasicómano. No mundo da música clásica tiro cara opción máis contemporáneas, por exemplo a compositora grega Eleni Karaindrou. Supoño que moita xente, ti mesma, lembrarás as melodías de moitos dos filmes de Theo Angelopoulos. Pois ben, todas estas pezas musicais foron compostas por Eleni Karandrou, que mantivo unha diálogo musical cos filmes de Angelopoulos. Engadiría que sinto paixón pola obra do violonchelista catalán Pau Casals, e pola súa vinculación coa paz, cos valores do republicanismo e con Catalunya. Creo que foi un innovador na interpretación como solista de violonchelo, dando liberdade plena ao movemento dos brazos e do arco. Alén diso foi un solidario e benefactor do Goberno da Generalitat no exilio, e reivindicou o dereito á libre autodeterminación dos pobos na sede da ONU. En terceiro lugar, e despois dun bo rato de reflexión, diría que Johan Sebastian Bach. As variacións Goldberg na obsesiva versión de Glenn Gould, ou a suite nº1 interpretada por Jacqueline du Pré.

En a plus tard mesmo os poemas se poderían converter en canción. Estamos tamén na época da permeabilización?

Si e non. Hai unha loita entre un mundo onde cada vez os límites dos modelos de creación son cada vez máis abertos e menos puros. Pero por outra banda inda hai muros. Muros reais e impostos, pero tamén muros autoinfundados. Habería, sen dúbida, que abrir esa percepción pechada e deixar que o poema aconteza en simple contacto coa vida. Non é menos certo que eu creo nunha escrita do poema heterodoxa pero do poema. Do poema e sen malgastar o tempo en pentagramas, nin en interpretacións escénicas, nin en malabarismos. “El poema no se prueba en los oídos sino en los ojos y sobre la letra o su visión interior. Es necesario ver el poema, no al poeta. Sí, desconfiemos todos de la voz alta del poeta (□). El poeta, a lo supremo, lo sencillo y lo callado, siempre”. Iso dixo Juan Ramón Jiménez. Eu simplemente concordo.

Na época dos nazis, artistas alemán creaban o colectivo FREIER KÜNSTLERBUND parís. Se tiveras vivido esa época, farías un grupo clandestino?

Non penso en se tería creado ou non un grupo clandestino. Sinceramente creo que agora mesmo se podería crear un, como maiores dificultades iso si. Os medios de control, vixilancia e castigo do inimigo son moito máis sofisticados. Pero o feito foi que non creei ningún grupo clandestino. Nota: se tivera creado un grupo clandestino tampouco o afirmaría ante unha xornalista, agás se xa tivera prescrito.

A nicaragua sandinista nos 80. Loitarías se foras nicaraguense na revolución?

Trátase dun exercicio un tanto ucrónico. Pertenzo a unha xeración que non viviu exactamente unha loita semellante á da Revolución Sandinista, e que nin sequer tivo unha oportunidade de mudar radicalmente as cousas. O meu/noso tempo foi o dunha resistencia case improva, como

a da tarefa de Sísifo coa pedra. Pero alomenos serviu para poder dar un relevo entre a xeración que viviu o socialismo real e as revolucións do Terceiro Mundo, e a que logo tirou adiante movementos populares e democráticos como o 15-M ou o chamado “procés” catalán. Tocounos servir de enlace entre os que desertaran do cambio político por decepción, por crise de valores ou por simple medo; e os que decidiron non agardar por un colapso sistémico e optaron por dar o paso adiante e ensaiar o cambio (cooperativismo, defensa do territorio, municipalismo, loita sindical, dereitos civís, loita antipatriarcal, □). No tocante á Revolución Sandinista debo dicir que era un tema do que adoito se falaba na miña casa, quizabes por aquela mestura de movemento anticapitalista e cristianismo de base. Lembro tamén como se viviu o día da derrota electoral do FSLN de febreiro de 1990. É unha desas imaxes que gardo, malia eu ter daquela só 8 anos. Posteriormente, e dado que Girona é unha cidade cunha grande presenza de ex brigadistas e simpatizantes sandinistas, tiven contacto con moita desta xente que si que participou en primeira persoa da Revolución e das campañas de alfabetización. Obviamente sinto un grande aprezo por todos eles, pero tamén unha crítica ao falso sandinismo dos irmáns Ortega e á burocratización dos principios do propio sandinismo.

A morte de kurt kobain é relevante para min. Que morte che afectou na literatura?

Lembro perfectamente a morte de Kurt Cobain, eu tiña 13 anos. Supoño que como todos debín forrar a carpeta da escola con algunha foto ou frase del. De todos xeitos eu nunca fun especialmente “moderno”nin demasiado mitómano. Inda que xa que falas dun personaxe que toca os dous aspectos (o musical e o literario), eu tocarei un dos que eu máis seguí na adolescencia e a posteriori: Lou Reed. Debo dicir que fun seguidor de Lou Reed tanto da súa carreira musical como da súa escrita. Tendo xa posibilidade económica de poder ir a algún dos seus concertos, tiven a mala fortuna de non acabar de ir nunca. Nun primeiro momento porque desprogramou unha serie de concertos que incluían algún en Catalunya. Logo por non poder ter ido á presentación do libro de letras de cancións en barcelona, e finalmente pola morte do propio Lou Reed. Esa debo confesar que foi unha morte que me afectou pola admiración que sempre profesei cara el.

Nos 60 en california seguirías o ideario hippy?

Outro exercicio ucrónico. Teño serias dúbidas de se tivera seguido nalgunha parte o ideario hippy. Definitivamente non me vexo coma tal. Si que entendo que o hippismo tivera lugar na California dos 60, ou noutros puntos do planeta, pero principalmente nos USA. Entendo que desemboca despois de toda unha serie de precedentes históricos (tamén filosóficos e literarios) como podería ser o movemento beat, a música folk, a difusión das drogas psicoactivas, a liberación sexual, ou mesmo o trascendentalismo americano (Thoreau, Ralph Waldo Emerson □) e ten toda unha lóxica de ruptura detrás.

A pureza, o constructio. Cres que somos ou que nos facemos?

Síntome na obriga de dicir que somos unha construción, para non caer en determinismos que impidan a liberdade ou o progreso. Unha construción impura como a da Torre de Babel, que tivemos a fortuna de “ver” cair. Un lugar onde os idiomas se disgregan e se rompe a falsa harmonía. Procurar a pureza pode ser letal, por inecesario.

A noite... é o tempo onde todo sucede, ou non sucede nada?

“Nunha noite pódense percorrer os camiños da vida toda”, iso dixo D.X. Cabana. Eu sei ben que fun poeta cando menos unha noite enteira.

Existen manifestos de literatos galegos (nós os inadaptados, máis alá). Se tiveras que facer un que aspectos incluírías?

Síntome reflectido no texto de Manoel Anotnio “Fatiguémonos”. De todos xeitos non son unha persoa cun grande sentido de pertenza senón de afastamento. Porén non sei se asinaría manifestos. Nalgún intre tentei facer un automanifesto que tivo algo de repercusión nas redes daquela. O automanifesto en cuestión chamouse “Fundar un vran”. Neste caso é un manifesto sobre a escrita, e coma tal cheo de contradicións e de inconcrecións. Do mesmo xeito que un outro texto meu, “Poesía (modelo para romper)”. Neste caso hai un xogo cunha serie de instrucións sobre algo que carece de receitas e que rexeita por principio calquera idea de definición.

O amor é un tema que me interesa especialmente, tratado como unha salvación. Como o incorporas ós teus poemas?

Ben, eu comezo a primeira parte de “A tarde. O desacougo.” cunha cita textual de Ungaretti: “o verdadeiro amor é unha quedanza acesa”. E estou dacordo en que o amor pode salvar, pero tamén creo que pode condear e ser amor igualmente. Desde logo o amor é tamén un motor das nosas vidas, quen sabe se o primeiro e fundamental. E se é o motor das nosas vidas, éo tamén do poema. Os amores e os afectos poden ser moi múltiples e diversos, pero o certo é que mobilizan vidas enteiras.

Gústame especialmente o mito de eros e psique. Escollerías algún mesmo non sendo grego que se achegue a túa condición existencial?

Como anécdota direi que sempre lebrarei “Eros e Psique” pola escultura de Michelangelo Buonarroti que hai no Louvre. Lembro que na miña primeira visita ao Louvre acabei na sala desta escultura e unha turista ianqui abrazou literalmente a escultura mentres unha amiga lle facía fotos co móbil. Unha das bedeis que ali había comezou a berrarlle para que non tocara a escultura, cousa que a turista non fixo ata que acabou a sesión fotográfica. Hai moitos mitos que me interesan no mundo grecorromano pero tamén no mundo hebraico, no islam, en oriente, etc. Xa mencionei o mito bíblico da torre de Babel, podería dicir tamén Edipo, o nacemento de Venus (visto por Homero), o Golem, o personaxe de Aryuna do Bhgavad Ghita,moitos.

Estou vendo cadros de remedios varo e leonora Carrington. O surrealismo está presente nos teus poemas. Surrealismo pop?

Non me miro nada pop, de feito eliminei moitas das referencias explícitas que fixen nos meus primeiros poemas. Primeiro de todo por consideralas excesivamente elitistas, mesmo snobs (desde o punto de vista etimolóxico da palabra snob). E unha vez eliminadas penso que o surrealismo estivo presente desde que comecei a tomar consciencia dos meus intereses literarios, artísticos ou filosóficos. Supoño que comecei con Buñuel pero podería engadir o surrealismo mexicano na pintura (que ti ben citas), ou na miña predilección por Raymond Roussel. Engado que vivo en Girona, lugar de nacemento e residencia de Dalí (Figueres, Port Lligat, Púbol) e onde o uso do absurdo forma case parte da forma de pensamento de moita xente. Seica a tramuntana ten estas cousas.

Creei o que eu chamo anarco-galeguismo. Cres que é un ideario actual e actualizante?

Estou algo lonxe xa do devalar ideolóxico do espazo soberanista galego. Sinceramente creo que o contrapunto libertario é algo a incorporar, como unha especie de pátina ética que envolvera os enfoques e as accións do soberanismo galego. Neste caso quizabes estea moi influenciado polos anos de observación e militancia no soberanismo catalán, e pola pegada do anarcosindicalismo e do mundo libertario no catalanismo. Pero entendo tamén que sería un espazo a explorar por parte do soberanismo galego e que tamén poría en contradición (do mesmo xeito que acontece en Catalunya) ao mundo do anarquismo en Galiza, introducindo debates como o do idioma ou o da libre autodeterminación dos pobos.

Encanteríame coñecer marrocos. Que lugar che gustaría coñecer a ti?

Todos, sen excepción.

Que prefires a Rosalía de castro ou á Rosalía do trap?

A quen prefires a Camille Claudel ou a Henry D. Thoreau? Son persoas, disciplinas e épocas non comparables.

Uxío novoneyra di “bailas e fasme libre”, que é o que che fai libre a ti?

O exercicio da liberdade en si propia. Eu experimentei esa liberdade o día no que o President Carles Puigdemont declarou a independencia de Catalunya en sede parlamentaria, e despois de gañar lexítimamente un referéndum de autodeterminación.

O postmodernismo afirma que non existen verdadeiramente posibilidades de emancipación. Estamos constantemente atrapadxs en nós mesmos?

Debería dicir que non. Eu son un pesimista esperanzado. Alguén que ás veces cre e deposita espranzas en movementos sociais e políticos que logo non acadaron os obxectivos iniciais, que fracasaron parcialmente ou por completo, e que logo deixan un pouso de certa nostalxia en min. Recoñezo non ser o único así. Ilusioneime co movemento 15-M, coa PAH, co movemento independentista catalán, ...Pero asumo o risco e o resultado destes ensaios como algo necesario para avanzarmos como sociedade e como un reflexo real das aspiracións da xente.

As mil e unha noites. Sherezade. Volvendo á noite. A túa noite máis reveladora?

Pois todas as que pasei na compañía dos meus dous mellores amigos. Foi xente que coñecín cando ninguén daba un pataco por min, que é xusto cando os falsos amigos desaparecen. Foron escasamente 3 anos pero valeron a amizade dunha vida.

As revolucións, de que forma?

Dunha forma verdadeira e que non deixe paso a un modelo burocratizado ou autoritario. Sei que é pedir demasiado, válenme tamén imperfectas pero defendibles e que non teñan vontade de imperturbabilidade.

Avanzando coa conversa. Se falamos de moda ☐ implicacións de vestir dun dterminado xeito?

É curioso pero non tiven adolescencia ou cando menos tiven unha adolescencia fondamente reprimida tanto polos meus pais como pola escola privada á que fun forzado a asistir. Daquela non tiven unha decisión real sobre cal debía ser a miña aparencia. A escola impedía determinadas formas de vestir con castigos e diversas trabas de tipo académico (todas elas inxustas). Nun primeiro momento chegaron as camisolas reivindicativas e o pano palestino, supoño que por admiración filo-abertzale. E logo, moito máis tarde foi cando apareceu a barba, o aro na orella e unha estética moito máis alernativa. Lembro que cortaba o pelo ao cero cíclicamente simplemente por non ir á perruquería. E que logo dei o paso a ter pelo longo polo mesmo motivo, non ir á perruquería. Durante unha época aproveitaba ás viaxes a Reino Unido e Alemaña para mercar algo de roupa en mercadillos de Londres, Birmingham, Berlín, Düsseldorf,...Sitios que visitaba e que dalgún xeito representaban o tipo de música que seguía nese momento ou un tipo de estética que non se podía acadar en Barcelona ou Girona.

Atráenme as culturas orientáis. A túa viaxe a xapón ☐ Tés persoalmente influencias do budismo?

Si, en Xapón dise que se nace shintoísta (polo vitalismo desa relixión)e se morre budista (pola introspección, a reflexión, o recollemento). Reitero que teño un interese fondo por todas as relixións como fenómeno. Eu non practico nada, nin teño fe. Pero recoñezo que aprendín dalgunha doutrina como o Islam, o budismo , o sikhismo, etc.

No encontro para min está a verdade. O azar, cres nel?

Non e que crea, é que existe e está presente nas nosas vidas.

Sabes que o imaxinario colectivo É unha responsabilidade socio-artística?

Responsabilidade, si, compromiso, non. Non creo no compromiso pola esquerda. De feito eu creo que os que nos situamos na esquerda (nunha esquerda non acomplexada e cos pés na rúa) somos absolutamente libres no que pensamos, facemos ou difundimos. Pero hai quen ten compromisos co poder, eses serían os únicos irresponsables. Dentro desa responsabilidade da que ti falas, por suposto axudamos (como calquera persoa minimamente consciente) a crear un imaxinario colectivo que sirva para avanzar e que marque puntos de referencia para o presente e o futuro.

Se puideras gravar un video en mtv. Como sería?

Non sería.

O mar está presente de maneira relevante na miña obra. Que che evoca o mar?

Crieime en Vigo e nun primeiro momento sempre pensara que me sería imposible vivir sen mar. Unha vez en Catalunya, xa na comarca na que vivo, que está regada por varios ríos (entre eles o Ter) recoñezo non ter sentido esa ausencia. Descoñezo o motivo, quizabes pura adaptación.

Se che regalaran un cadro de algún museo famoso, cal escollerías? Eu a Gioconda.

Sería complexo elixir un en concreto pero lembro uns tristísimos xirasoís que hai no Leopold Museum de Viena e que foron pintados por un tal Egon Schiele. Esa podería ser unha pintura coa que eu me identifico. Tamén sentín un grande impacto pola obra de Anselm Kiefer, Franz Kline, Miquel Barceló, Remedios Varo, Masaccio, Gustav Klimt, □

A música industrial sedúceme. O ruído é máis valioso que a comunicación efectiva?

Convencime de que a comunicación é fundamental no que se refire á escrita. Daí provén o meu proceso de simplificación e redución. Pero o ruído forma parte tamén desa comunicación porque dalgún xeito tamén emite unha mensaxe. Hai xente que practicou o chamado “ruidismo” como unha especie de fórmula non semiótica, se se me permite a expresión, e que creo que fixo un aporte ao mundo das artes.

A linguaxe é limitada polas palabras finitas. A música é ilimitada? Ata que punto?

A linguaxe ten unas posibilidades ilimitadas, o limitado é o idioma (ou os idiomas), é dicir o código. Pero a linguaxe é unha capacidade e non un código, porén a tarefa é facer que esa capacidade supere ao código. A música, os idiomas, o xadrez teñen unha serie de posibilidades limitadas que proveñen da mera combianación dos seus elementos. Como é lóxico son limitadas, pero non se deben subestimar as súas posoibilidades xa que hai billóns de posibilidades que fan case imposible que esteamos diante de obras exactamente iguais ou que se dea un acabamento das posibilidades das mesmas. As palabras poden achegarse ás cousas pero nunca acadan tocar exactamente o que queremos dicir. A tarefa de quen escribe poesía é liberar a linguaxe e non tanto exprimir o idioma.

Derrida fala de falocentrismo. Cres que existe unha carga patriarcal?

Por descontado, é máis, creo que o sistema literario galego adoeceu desa carga e que mesmo as persoas de xénero masculino sufrimos esa marcada presenza dos “patriarcas”. Sinceramente, atopo moi desmotivador que un sistema literario que desexa ser minimamente sólido inda recorra a ese tipo de totens masculinos.

Cal foi a túa máis grande desfeita? A túa derrota?

Tiven varios procesos que considero de dor e dos que nunca falei dun xeito explícito. Nun primeiro momento quixen vivir en Galiza e non acadei tal, tentei resistirme a deixar o país pero non foi posible. Outro fracaso persoal foi a militancia política, sempre fallida ata chegar á conclusión de que quizabes (quizabes!) non son un militante. E digo que non son un militante básicamente porque non me sei relacionar coa xente, e desa dificultade de socialización despréndese tamén a imposibilidade de participación no colectivo. O fracaso no mundo académico, tamén. A ruptura da relación familiar, que está recollida na parte final de “A tarde. O desacougo.”. E a escrita como un imposible onde estou presente e ausente, onde me debato entre ser e desaparecer. Todo isto podería estar presente na segunda parte de “Constante hora de boca e precipicio”, nuns poemas que agrupei baixo o título de “Intraordinario”. Todos estes loitos, que a priori constitúen procesos dorosos e estigmatizantes nalgún caso, creo que contribuíron finalmente a atopar o meu lugar neste remanso á beira do Ter. Foi unha fuxida pero tamén unha liberación dunha contorna persoal que non axudaba a me desenvolver dunha forma natural e verdadeira. Ou sexa que tiveren que pasar por unha ruptura moi importante que se materializou na miña saída do país no ano 2004 para me decatar de que precisaba dar este paso cara algures.

**Seguindo coa comunicación e a lingüística ☐
que é máis importante para ti, escoitar ou falar?**

Disque o oído é o primeiro sentido do que nos dotamos. Un feto de non moi avanzada xestación pode escoitar o bategar da nai, mesmo afaise a este ritmo cardíaco e lle reporta benestar. Así que eu opto por escoitar.

Que quixeras esquecer, que non podes esquecer?

Supoño que moitas ou algunhas cousas, como calquera persoa. Gustaríame esquecer a malleira que lle deron uns policías nacionais a un ionqui o día que me detiveron (ano 2000 na comisaría de Compostela), pero é imposible porque repenica no pensamento moitas noites. Gustaríame esquecer o día que tiveren que identificar o cadáver dunha muller que se suicidara. Gustaríame esquecer erros que cometín nun período que abrangue entre os 18 e os 22 anos. Un período de tempo moi convulso onde cometín erros de fondo que inda me persiguen.

A diversidade, o multiculturalismo ou un humanismo radical?

A diversidade existe, é un feito. A idea de multiculturalidade é un concepto moi anglosaxón que pretende que quedemos pechados no noso espazo cultural-identitario de orixe. Fronte a iso, valores republicanos. Na república todo somos cidadáns e iguais. Ninguén cuestina os elementos de orixe da cadaquén, e alén diso seremos tratados como iguais sen distincións. Asimilacionismo á francesa? Non, máis ben un duplo compromiso coa comunidade de orixe pero tamén coa de recepción. Non creo na “integración” dun individuo ou dun colectivo ou minoría nunha sociedade “x”. Creo que todos formamos parte desa sociedade na medida en que vivimos nela. Eu son catalán porque vivo, traballo e pago os meus impostos en Catalunya. No modelo multicultural eu sempre sería un “galego en Catalunya”, e no modelo francés estaría forzado a asimilarme. Fronte a estes modelos estancados e non permeables de identidade, eu creo no humano como un proceso complexo onde moitas veces intervén o azar, as necesidades laborais, os vínculos familiares, o desexo de pertenza (ou non), etc. E isto só é viable nunha república, posibilidade que no noso caso foi secuestrada polo Estado Español.

A natureza... a maior sensación de embelesamento, onde foi?

Unha das experiencias máis impresionantes da miña vida foi visitar Sulawesi (Indonesia). No centro de Sulawesi está o pobo Toraja, coñecido polos seus famosos ritos funerarios. Pois ben, nesta zona puiden camiñar longo entre o bosco tropical, as plantacións de café e os arrozais. Coñecer as súas xentes un chisco e observar a súa natureza. Estiven tamén en Kalimantan, a zona de soberanía indonesia de Borneo. Aquí coñecín a selva máis impenetrable -unha das

últimas selvas chuviosas do planeta- e puiden observar os orangutáns. A selva sorprende pola súa escuridade, polos ruídos continuos, pola túa exposición como ser vivo ante un elemento que descoñeces e que pode máis ca ti. Nun espazo máis viciño, vivo á beira do río Ter e desfruto das devesas do Ter ao seu paso por Bescanó, Salt e Girona. Trátase dunha zona de bosque de ribeira, cunha grande diversidade de anfibios, pequenos reptis, tamén xabaríns, lontras, cigoñas e uns falcóns que se deixan ver ás veces. O fermoso deste lugar é experimentalo no día a día, camiñando e desfrutando do paso das estacións.

Está a Terra soa no universo?

É un feito probado que non. Se a pregunta é “hai vida noutro planeta que non sexa a terra” a resposta é que si. Sabemos de feito que chegaron bacterias en restos de meteoritos, porén a vida “alienígena” existe, e está probado. Outra cousa é se veñen pequenos seres de cor verde a visitarnos, diso non estou tan certo. Malia todo, existen no universo decenas de planetas con condicións semellantes ás da Terra, onde se podería ter dado unha forma de vida semellante, pero iso non o podemos inda afirmar.

O marxismo, a súa actualidade ☐ vale unha dictadura do proletariado?

Creo que é unha terminoloxía que xa non convoca nada e a ninguén. As clases sociais existentes son moito máis complexas que unha simple pugna de poder entre burguesía e clase traballadora. Trátase dun entramado moito diverso de class medias-baixas, parados, asalariados, precarios, clases máis ou menos propietarizadas, desposuidos varios, migrantes, traballadoras (sobre todo traballadoras) subproletarias, marxinação ☐ Engadiría que tampoco se pode falar dunha esquerda que estea a plantexar un sistema que non sexa pluripartidista. Pertenzo a unha xeración e un núcleo de xente que tivo que contrargumentar abondo para manterse nas coordenadas dunha esquerda minimamente digna e non claudicante. É dicir, ser marxista cando acababa de cair o Muro e se acababa de executar ao matrimonio Ceaucescu era difícil de soste. Pero algúns mantivemos o tipo como puidemos e abrazamos novas visións que principalmente proviñan do mundo antiglobalización e dos movementos sociais e políticos latinoamericanos (zapatismo, bolivarismo, forums sociais mundiais, minicipalismo alternativo, etc.). Pero si que creo que é vixente todo un legado de consecucións derivadas das loitas sociais que parecían esquecidas pero que hoxe son absolutamente razoables dado o retroceso que vivimos no eido social.

A primavera de Praga, os tanques ☐ terías participado?

Teño a sensación (de novo exercicio ucrónico) que tería participado pero do lado perdedor. Os poetas somos os primeiros en participar das revolucións pero tamén os primeiros en morrer nelas.

Cal foi o libro que máis veces liches?

Relín moitas veces a obra poética de Valente, podería dicir o mesmo da obra de Paul Celan, da obra de Alfonso Pexegueiro. Pero quizabes a quen máis relín ao longo da miña vida foi a Alejandra Pizarnik, toda a súa obra (diarios, poesía, narracións, cartas ☐). Tamén relín poemarios que non acadei entender. Podería dar nomes.

Por que te sintes fascinado?

Pois sentínme fascinado por xente moi anónima, pero entendo que é preciso falar de nomes que poida compartir. Na poesía por Valente e Pexegueiro, que xa citei na anterior pregunta. Tamén podería falar dalgúns poetas cunha obra peculiar como podería ser o caso de Manoel-Antonio, Arthur Cravan, Anaís Nin, Thomas Chatterton, Emily Dickinson...

Enmudecer, traxicamente, cando é imposíbel falar?

Curiosamente é algo que me acontece cíclicamente. Durante un tempo perdía a voz varias veces por ano. Mesmo cheguei a pasar periodos de quince ou vinte días sen voz. A última vez que me aconteceu pescudei sobre artistas que perderan a voz nalgún momento das súas vidas. Entre os afónicos, mudos ou afásicos (dependendo do caso) apareceu xente coma Michelangelo Antonioni, Efraín Huerta ou Aldous Huxley, que perderon a voz nalgún momento das súas vidas por motivos diversos. Por outra banda, hai unha outra mudez que me interesa que é a de J.D. Salinger por exemplo. Abandonar a palabra cando non se ten nada millor que dicir, que foi o caso de Salinger que decidiu deixar de publicar. A mudez paralisante que podería ser a de Carmen Laforet, ou o abandono da poesía de Rimbaud. Todas estas posibilidades sempre estiveron abertas en min, quizabes por extensión da miña tendencia física a perder a voz.

Podemos coñecer a alguén cunha mirada?

Direi que si, porque creo na existencia dun coñecemento que non é saber. Algo que acontece no poema pero que tamén acontece fora del.

A que persoas “célebres” invitarías a unha festa?

Fixéronme esta mesma pregunta unha vez e dixen que a Patti Smith. Acto seguido, a persoa que me preguntou buscou en google e espetou: “pero se é unha vella!”. Eu respondin: “xa che gustaría ser vella como Patti Smith”.

Cres nos signos do destino?

Non creo no destino, non creo nun camiño previamente marcado, nin no determinismo da predestinación. Esa idea extraída do romanticismo ten unha base fondamente relixiosa nas igrexas reformadas do centro e norte de Europa, pero tamén é consecuencia dunha forma (tremenda en moitos casos) de observar a vida. Se un ve o “Festín de Babette” ou le a Schille, entende que haxa unha especie de tendencia ao “fatum” nesas latitudes. No caso atlántico habería outras posibilidades, como por exemplo o fado na música. Pero véxome como un escéptico ante este tema. Creo la liberdade.

Seguindo coas revistas. Nomeas Dorna. Podes comentarme o seu estilo, fins, etc?

Tiven a miña primeira oportunidade de publicar algo cando Mario Regueira e Lorena Souto entraron no consello de redacción de Dorna. É unha revista que se convertiu nun referente no eido poético en lingua galega. Non se entende a poesía galego dos últimos 30 anos sen Dorna. Foi unha boa e grande aprendizaxe para min, pero tamén adoece de ser un escaparate para ler entre poetas. Debería chegar ao público dun xeito máis accesible, non por contidos senón mellorando a distribución. Dígoo porque a revista creou “axenda” e todo o mundo a agarda ano tras ano. Facer un paso adiante na distribución e atopala en calquera librería do país sería importante para ampliar público e capacidade de difusión de ideas.

A viaxe a parís, ☐ pensas que é doce e amarga? Que sabor ten parís?

Durante un tempo fun visitando Londres e París case cada ano. Superadas as visitas iniciais, onde cadaquén tenta coñecer os trazos identificativos da cidade, pasei a facer visitas puntuais co gallo dalgunha exposición no Pompidou ou con algún obxectivo concreto, por exemplo ir de librerías. Xa sei que pode paracer snob, pero a posición de Girona permite facer isto por proximidade con Francia pero tamén con outros puntos de Europa por termos alta velocidade e tamén un aeroporto conectado con moitos destinos en Europa. París ten o pouso da Commune, dos poetas do XIX, da emigración da *françafrique*, dos restaurantes vietnameses, das películas da Nouvelle Vague, dos cemiterios monumentais, da banlieue da LCR, das carreiras polo metro. Unha das primeiras lembranzas que teño de París é durmir nunha pequena rúa próxima ao metro de Colonel Fabian, nun antigo hostel onde se almorzaba pan con manteiga e café so, e onde os canos da calefacción estaban á vista. Perdernos polas rúas

(hoxe existe google maps), e mercar tarxetas de teléfono nos “Tabac” (hoxe iso tamén está solucionado).

A linguaxe. Estamos atrapados nela? E sendo así, como sair, como liberarnos?

Falo disto noutra pregunta. Na linguaxe non estamos atrapados porque ten posibilidades infindas e porque é unha ferramenta de coñecemento poderosísima. O problema que temos non é como liberarnos senón como liberala, como liberar a linguaxe. Velaí a tarefa principal da poeta e do poeta. Blake fixo mención aquilo de abrir as portas da percepción, pero tamén Valente, tamén Pexegueiro, tamén María Zambrano.

Non queres ser ninguén. Como o consigues/conseguirás?

Non é un propósito. É algo que simplemente son. Nun comentario que se fixo no Diario Cultural da Radio Galega co gallo do meu libro “Poesía (modelo para romper)”, Albacid dixo de min que era un poeta “descoñecido nos círculos de socialización literaria”. Penso que acertou. Non frecuento tales círculos, se é que existen. O meu único ofrecemento, e a miña única aposta está no texto poético.

As sociedades actuais, son máis desiguais que antano? Mesmo no medioevo. A instauración do suxeitos como termo político e xuridio non leva implícita a igualdade. Aumenta a desigualdade co capitalismo?

As desigualdades xa existían. Quen pense que nas sociedades primitivas se vivía nunha especie de paraíso igualitario está moi equivocado. Xa existían xerarquías, explotación e discriminación de xénero. Agora ben, no capitalismo o que acontece é que nun modelo económico que precisa unha continua expansión as desigualdades medran. E medra tamén todo un aparello complexo que xustifica, castiga e vixia.

Ao respecto da doutrina política. O termo anarco pode levar outro aparello: anarco-capitalista, anarco-comunista, etc. Quizais te achegues ao anarco-galeguismo?

Si e non. É dicir, non me molesta que se me vincule a ideas libertarias pero son consciente de que para que exista o termo “anarco- galeguismo”, o mundo libertario, as persoas libertarias deben levar a cabo unha serie de debates que en Galiza non se deron. É dicir, eu pensó (e critico) que o mundo libertario en Galiza debe ter unha idea da nación e do seu dereito a ser e a emanciparse coma tal. É dicir, que se defenda a liberdade do pobo galego do mesmo xeito que desde o espazo ácrata se defende a libre determinación do Kurdistan, do Sahara Occidental o de Palestina. O problema é que estes debates non se deron inda. Engado que tampouco parece un espazo preocupado polo idioma, ou cando menos debería mostrar un interese polas reivindicacións lingüísticas do galego. A base da miña formación é marxista. Outra cousa é que sinta, respecte ou participe de certos conceptos que proveñen do socialismo utópico, da anarquía, do anarcosindicalismo, etc. E estes conceptos están incorporados á miña bagaxe persoal porque creo que poden ser bos principios éticos e rectores da miña visión da “polis”. Así que, conclúo, que gustaría desas dúas cousas. Que en Galiza haxa un espazo ácrata rico, participativo e implicado na emancipación do país, e ao mesmo tempo nun soberanismo empapado dos principios éticos e humanos do mundo libertario.

**Falas dos anos 90, como anos insípidos; pola contra é o nacemento do post-punk: fugazi, Sonic youth, aquí no estado Aina, □
tés interese por esta escena?**

Eu creo que eses exemplos que citas foron seguidos por min na miña primeira mocidade. E si, obviamente foron do meu interese. Fugazi véxoo máis dos 80, e a Sonic Youth (cunha longuíssima traxectoria) tamén, e ubicados máis ben no “noise rock”. Tamén seguí o chamado Rock Radical Basco, dos 80 e 90. Algúns grupos indies da movida asturiana dos 90, como poderían ser Manta Ray. E todo iso, mesturado con influencias algo mais antigas e que

proviñan do mundo anglosaxón: Lou Reed (na etapa da Velvet e despois), algo do Hard-core dos 90, do grunge, da música folk americana, do punk británico □ Logo optei por ampliar o abano e diversificar. Escoitei moitos cantores e cantautores latinoamericanos: Silvio Rodríguez, Noel Nicola, Víctor Jara, Atahualpa Yupanqui, Jorge Cafrune, Chabuca Granda, León Gieco, □ Tamén fados, chanson française, canzone melódica italiana, música gnawa, Toumani Diabaté, gagaku, □ É dicir, moita variedade. Finalmente, e supoño que por herdanza familiar, reentrei na clásica. Creo que a clásica ten un punto abstracto que a une irremediamente á poesía. Aquí as referencias son múltiples. Xa citei a Eleni Karaindrou, a Pau Casals e a Bach, pero incluíría Chopin, Schumann, Telemann, Donizetti, Verdi, Scriabin ...tantísimos.

O impacto no planeta, débense aplicar medidas desaceleracionistas?

Por suposto, é algo que aprendín tarde. Malia a miña suposta formación marxista, penso que hai un esquecemento por parte dos marxistas de xeracións anteriores á miña do que significa a destrución do medio natural e o colapso climático. O chamado socialismo real non tivo unha preocupación polas súas políticas medioambientais nin polo resultado da explotación dos recursos naturais. Alén diso, deuse en países da periferia económica (Cuba, Vietnam, China, leste de Europa) cousa que tamen propiciou certas urxencias e certos erros de tratamento dese impacto. En conclusión, os que recibimos formación marxista nos 90 comezamos a pensar nalgo máis que unha sociedade na que as clases sociais fosen abolidas senon que se comeza a pensar en cambiar todo un modelo alén de xerar inxustizas destrúe o planeta. Daquela creo que é preciso comezar a pensar e ensaiar o cambio. Un mundo cun gasto enerxético un 30% inferior ao actual cambiaría moitas das nosas percepcións do día a día, e lonxe de ser unha alternativa máis ou menos viable, será unha realidade a curto-medio prazo. O esgotamento das enerxías fósiles está a conducirnos cara este horizonte. As grandes corporacións mundiais xa están a pensar en como xestionar esa transición. Depende de nós se queremos que esta transición enerxética sexa encabezada por unha sociedade crítica e consciente ou polos grandes capitais. No meu caso é evidente que creo nun cambio de modelo que asuma o reto desta transición con medidas que permitan decrecer pero mellorar a calidade das nosas vidas. Nisto é patente que hai que dar un cambio no modelo de mobilidade, no consumo, na xestión pública dos residuos e da auga, impedir a destrución do territorio. Creo que se trata dunha serie de cuestións que deben estar na axenda dos cidadáns e das organizacións políticas da esquerda.

Tunez, marrocos, Turquía, indonesia, malasia, deixámolas para outra conversa?

Para nada, estou aberto a falar de todos estes lugares e de moitos máis.

Que temas abordarás nas túas próximas obras?

Seguirei a tocar universais. Fago miña a máxima do director de cinema finlandés, Aki Kaurismäki, que sinala que debemos facer obras entendibles e tocar temas que abranguen a unha boa parte da humanidade malia as diferenzas culturais. E niso estou, tentando facer bos poemas que se cadra sirvan a alguén e se incorporen á experiencia vital da xente. Seguramente non acadei nada disto, pero no ensaio está tamén parte do goce da escrita.

O tempo.. o tempo perdido (marcel Proust), como podemos loitar contra iso?

Teño unha nboa amiga, moi bohemía ela, que di que o tempo non se perde nunca, que o tempo simplemente está. Eu non teño unha visión saudosa nin nostálgica do pasado, pero en troques si que teño un exceso de presente e unha angueira de futuro. Non loito contra un tempo “malgastado” se é que iso existe. Mesmo podería reivindicar o dereito á pereza e ao “dolce far niente”. Creo que estamos nun presente cheo de inputs, demasiados. E creo que os meus desexos para o futuro non son nada ambiciosos no persoal pero si no colectivo.

A atmósfera, o que envolve as acción, cal é a dos teus poemarios?

Ningunha, a que decida quen le. De feito hai un salto entre “Nos muros do mundo” (2012) e “Da pel sae o escuro” (poemario que gaña o Rosalía de Castro de Cornellà en 2017). Nun primeiro momento practiquei unha poesía algo requintada, moi chea de referencias que penso si que creaban unha atmosfera. Pero logo de ler en profundidade a Pexegueiro, pensei que (salvando as distancias) tiña a virtude de ser atemporal, e de non ter marcas espaciais concretas (non todos os seus poemas, pero moitos si). Así que optei por emprender esa vía. Unha máis simplificada que xa se viña xestando desde a viaxe a Xapón (2009), e á que lle elimino todo tipo de marcas espazo-tem porais concretas, e onde case non se menciona nomes propios. Por outra banda, e ao facer eu poemarios non discursivos (porque penso que o poema así o esixe) a “acción” que ti mencionas non se ve envolta de nada que non sexa o que o lector decida na súa interpretación do texto poético. Unha das virtudes do poema é que o lector interpreta, cousa que non acontece na música, por exemplo. Na música interpreta un intérprete (un músico), e o público mantense nun outro status. No poema non, no poema o público é quen interpreta.

A Praia, o mar, un espazo que aparece na miña obra, é o lugar privilexiado dos amantes?

Como no caso dalgúns dos filmes estivais de Rohmer, xa vexo. A praia é sempre fermosa, especialmente en inverno. Era un lugar que visitaba boa parte do ano cando vivía en Vigo pero que teño algo esquecido. Pasei unha longa época na que non pisei a praia, 6 ou 7 anos. Despois dese tempo bañei nunha praia en Cuba, non podía deixar pasar a oportunidade. Prioricei outros espazos. Agora baño no río en verán, nun remanso do Ter onde case non hai ningún.

A quen lle diría au revoir, a quen a plus tard?

Eu díxenlle “au revoir” a moita xente. É máis, fixéno “á francesa” como se di vulgarmente, sen despedida formal. Non teño inconvinte en pasar páxina. Recoñezo ser drástico en moitos momentos, pero penso que foi preciso para avanzar. Grazas a deixar atrás algunha xente podo dicir que me puiden desenvolver no eido no que realmente desexei facelo desde ben novo. Eu dixen nunha entrevista a Montse Dopico, co gallo do Premio Nacional Pérez Parallé de 2018, que non houbo outra cousa que eu desexara ser que non fora un poeta en lingua galega. E “a plus tard”, pois dígollo á xente que me rodea moitas veces. Sei que son peculiar, esquivo o contacto, son escéptico para as relacións persoais e sociais. Así que pido desculpas a esa xente a que lle digo “a plus tard” por medo, por timidez, ou por desconfianza non fundada.

Cres nun mundo desmilitarizado, na paz mundial?

Por suposto, non creo no poder violento, xerárquico e uniformizador dos exércitos. Creio nunha paz que non sexa opresora nin cómplice do atropelamento dos pobos. Poño por exemplo a desexada paz en Siria. Se esa paz conleva deixar so ao pobo kurdo, sería unha paz ficticia ou cando menos incompleta. “Si vis pacem...” As guerras son cousa tamén do patriarcado. Pertenzo á primeira quinta que xa non ingresou no servizo militar obrigatorio. Iso foi consecuencia directa das decenas de milleiros de insumisos e obxectores que houbo no Estado Español. Grazas á afouteza desa xente eu puiden non ter que poñerme o uniforme do exército español.

“Midnight in paris” a que época che gustaría trasladarte?

Vin “Midnight in Paris”, nun voo de París a Bangkok mentres sobrevoaba o Mar Negro e tomaba un viño (sic!). É dicir que non fun ver esta película ás salas de cinema, pero gostei dela. Xa sei que non se trata do mellor Woody Allen pero penso que é o tipo de película que queda entre nós por algún oculto carisma. Direi, por entrar no xogo, que gustaría de ter vivido

no Istanbul do XIX que vistaba Pierre Loti. Tan cheo de contrastes como pode ser agora: viaxeiros de Europa e Asia, o Orient Express, as mesquitas, o Bósforo, o Corno Dourado, Topkapi, Dolmabahçe, o Gálata □

A distopía, gusto de ursula k. le guin, é a materia literaria propia da fin do xx e comezos do xxi?

Diría que a construción de mundos imaxinados é un exercicio literario propio das grandes figuras da escrita. De Faulkner a Tolkien, pasando pola devandita Ursula K. Le Guin, Stanislaw Lem, Manuel de Pedrolo, etc. Admiro a quen ten esa capacidade. Na escrita é preciso “crear mundo” sexa a través dese recurso ou doutros. Poe crea mundo, Cortazar creou mundo, as Brontë, Kate Chopin □

A utopía, en contrapartida, é a esperanza destes tempos?

Non vou dicir a frase de Galeano, que xa é coñecida dabondo, pero a utopía ten ese aquel de escapar sempre. Como o poema, os bos poemas fuxen de nós, e a utopía sempre se alonxa. Hai quen ve iso como unha condea, un imposible. Eu son dos que cre que serve para non perder o rumbo .Non hai problema, procuraremos o seu horizonte, sen descanso.

**A espiral galega. Conversa sobre os celtas con
Ana Mar Fraga Rábade**

1. Onde nacen as linguas celtas? Por que esa sincronía? A situación xeográfica é determinante?

As linguas celtas ou célticas son un grupo de idiomas pertencentes á familia indoeuropea. O bretón en Francia, o córnico no Reino Unido, o gaélico – escocés, e o galés tamén en Reino Unido e Irlanda así como o irlandés e o manés. Todas as culturas celtas compartían a mesma estrutura social, o mesmo sistema de produción e a mesma experiencia artística. E teñen tradición oral e non crían na escrita. Teñen dialectos inintelixíbeis entre si. Son linguas moi fragmentadas. A situación xeográfica é determinante, falamos da cultura dos castros que eran conxuntos de comunidades federadas. En Galicia hai arredor de 6.500. O castro era a fortaleza, o mercado e o culto e contaban cun xefe do que dependían os demais poboadores. Aínda no s.VIII os celtas levaron a termo a súa última expansión. Habitaron Galicia máis de cen pobos celtas. Foi ademais neste período celta os comezos do idioma galego. Os celtas destacaron por unha constante aproximación á Natureza.

2. Existen en Galiza aspectos sociais e culturais celtas. Poderíanos nomear os que consideres máis relevantes?

Indiscutibelmente Galicia é celta e o celtismo segue presente no noso país, na nosa cultura que está asentada nos seus piares sendo base e fundamento de lendas e ritos. E no noso país está a orixe do bosque europeo. E isto xa desde o neolítico, despois de vinte século ese legado segue practicamente intacto. Foi o descubrimento do Home como valor en si, e con culto principal á morte coas construcións tumularias. Eles adiviñaban no voo das aves, no lume, no ceo e nas entrañas dos mortos sacrificados. Adoraban os montes, os ríos, as árbores... Non hai sinais de ídolos nen de templos pero si de poder sacros. Aproveitaron os deuses que viron na terra (a auga, o lume, a lúa, a sombra, o día, a noite, os mortos...) A súa visión do tempo era cíclica, solsticios e equinoccios. Sempre en pequenas sociedades tribais. O Medallón perdido representa a constelación das Pléiades (o triunfo do día sobre a noite). Ten seis pequenas aves antropomorfas e unha máis grande onde a estrela é hexagonal. Os marcos en Galicia asociámoslos á transgresión. A deusa da vella do pau delimitaba co pau en cada pedra a superficie de cada pobo. E había que ter coidado en non contradicir os seus desexos intentando aproveitarse e coller o alleo temendo por isto males e enfermidades. De aquí veñen as prácticas precristiás en Galicia do monte mancomún chegando ata nós.

3. Ao longo da historia houbo intercambios. Cales foron os máis importantes? Existe permeabilización?

A lingua celtíbera que se falou en España central é unha variante moi tardía da antiga lingua que xorde en Galicia. Galicia non é só celta senón protocelta e berce, poderíamos dicir, do mundo celta. Como o demostra a arte e monumentos megalíticos. Galicia e Irlanda polo ADN temos confirmado que somos irmáns. O poder creador da matria é o molde que nos vai facendo á súa imaxe e semellanza. Pero non podemos concibir unha nación como superior. E non podemos dicir que antes dos celtas non había nada, pois estes beberon da cultura Oestrymnia da primeira Idade do Bronce e relacionados cos ligures e comúns en países bretóns, ingleses e irlandeses, e que permaneceron ata a chegada de Roma. Humanizaron a nosa paisaxe, os moitos túmulos fannos pensar no que debía ser Galicia. Eran recolectores... Falamos dos tempos da cultura dolménica. Estas razas que precederon aos celtas nas costas do Atlántico, Silures, Fir Bols, Pictos e coa invasión celta esta cultura non desaparece, adaptación

□

Ou foron os celtas os que se adaptaron? Tanto o poeta Avieno como o historiador Plinio o Vello dicían que estes pobos anteriores desapareceran por unha invasión de serpes. Navegaban en barcas feitas de coiro cosido e comerciaban cos tartesos e introduciron a cultura das furnas. O mito de Breogán no libro das invasións de Irlanda enmárcanos nunha cronoloxía celta xa desde o neolítico, no II milenio a. de C. e cando se estaba forxando xa esta cultura atlántica. Ata nós chegaron os círculos, as espirais, as rosetas, as esvásticas de brazos

curvos ou en ángulo recto e os trisqueis.... e relacionados cos astros e a natureza. O trisquel está inspirado no sol e é protector. Os primeiros europeos quizais se acubillaron na franxa norte da península. E dende Galicia marcharían cara Irlanda e Gran Bretaña. Deixáronnos a metalurxia do ouro, da prata, do ferro e do bronce. E traballaron tamén a pedra e a madeira para representar deuses. Monumentos graníticos como os dolmens, os menhires, os crómlechs e antas, son grandes construcións de pedra de carácter funerario. E soen ser enterramentos colectivos. Tamén aparecen enterramentos en cistas individuais, son máis pequenas e en posición fetal. Destacamos o Dolmen de Dombate, a Pedra coberta de Vimianzo, a Mámoa de Eirós en Vila de Cruces,... En Galicia ademais constrúen dolmens de corredor: Casa de Mouros en Vigo (Candeán), o megálito de Xoñeira, a Mámoa do Rei en Vilaboa, o Dolmen de Axeitos, o Chan da Arquiña en Moaña. Menhires destacábeis son: Lapa de Gargantás en Moraña e a Pedra Chantada en Vilalba. En santa María de Formigueiros en Lugo, a carón dunha ermida, xa desaparecida, facían até hai moi pouco, o ritual de erguer o menhir e logo volvelo afundir e segundo as necesidades de sol ou choiva. En Ourense o conxunto pétreo de Serra de Avión, no lugar de A Touza, hai dúas pedras, macho e femia, a uns kilómetros o un da outra e facía ese mesmo ritual que sinalamos. Existen en Galicia máis pedras. A Pedra da Choiva, que ten dúas posicións, unha de repouso e outra de alzado. O máis impresionante dos menhires “desmontábeis” do que aínda se conservan restos, está en Tomonde, en Cercedo, Pontevedra. Feitos con pequenas pedras, servían para atraer así mesmo o sol e a choiva e afastar as treboadas. Temos tamén A Roda, sito en Barreiros, en Lugo. Remontámonos hai 5000 anos. Como as que hai en Britania. Quizais sexan lugares de reunión de clans, de orde política ou de orde relixiosa. Dos 800 túmulos megalíticos en Lugo desapareceron máis do 18%. Cabana de Bergantiños atesoura algún dos monumentos máis importantes da arquitectura prehistórica de Galicia (Dombate e o Castro de Borneiro). En Galicia temos catalogados máis de 5000 túmulos de diferentes formas e tamaños. Na Costa da Morte hai unha importante cantidade de mámoas e dolmens, máis de 600.: Arca da Piosa, mina da Parxubeira coñecida como dolmen de Corveira, en Eirón (Mazaricos) Pedra da Moura... O misterio está servido, como esa néboa secular.

4. A composición das tribos, dá importancia ás mulleres?

A muller celta era guerreira e poderosa, adestradas dende nenas na arte da guerra. Era unha sociedade matriarcal, a muller celta tiña acceso ás súas pertenzas e propiedades, independencia e liberdade. Tiña dereito a voto, sendo avanzadas para o seu tempo. Unha muller solteira e con fillos era máis considerada que unha solteira ou viúva. Aos homes celtas non lles importaba ser gobernados por unha muller e estas defendían os seus dereitos. O matrimonio celta era constituído como unha especie de contrato que duraba un ano. Se ao pasar ese tempo querían continuar reafirmaban o seu amor. Os fillos ata os sete anos eran coidados pola nai. A partires de esa idade facíano os pais. Mentres que as fillas ficaban con elas.

5. Galiza ten unha grande tradición celta que aparece nas festas? Cales destacarías?

Por exemplo a Beltaine, o 1 de febreiro ligada ao gando cabrún, que era do que se alimentaba o pobo celta. Lugnasad, o 1 de agosto ligada á avicultura e ao deus Lug, un dos máis importantes, o deus do Sol. O Samaín, a festa dos fachos e as cabazas e do Inframundo, no mes de outono. Os druídas sabían escribir en grego e en latín; como os antigos sacerdotes exipcios. Sen embargo optaron sempre pola vía oral. O solsticio de verán, sempre adicado ao deus Belenus, época precristiá, pasou a ser a festa de San Xoán perdurando ata nós.

6. Unha sociedade, a celta, que desborda en mitos... Podes nomear algúns?

A mitoloxía celta estaba conformada pola conxunción de tres persoas divinas nunha soa. (O número 3 era o ben e o mal). Pasado, presente, Futuro. Mente, Corpo e Espírito. A mitoloxía celta ten un único principio feminino: Brigitte, considerada a última descendente da gran

deusa Dana ou Ana. O mito da Santa Compañía, está tamén asociada ao pobo irlandés Sid.

7. As pedras compren unha relevancia fundamental. En que sentido son un tótem?

O pobo coporo foi iniciador da agricultura cara os pobos europeos, é coñecido por unha estela funeraria na cidade de Lugo no ano 1777 ao pé da muralla baixo imperial. Estes pobos para acadar a paz, pactarían co Emperador. Os príncipes coporos, como xefes indíxenas exercerían a súa autoridade. A inscrición funeraria pode ser do século I Circine é un compás, marcaría moitos núcleos de formación. Pena de Rodas e o seu emprazamento como posíbel altar asociado a el un ara-solis ou altar celta relacionando aos coporos con el. Só existen no mundo dúas pedras parecidas á Pena de Rodas; están en Australia e son chamadas karlú, ou Pedras do Demo en territorio aborixe. Tamén temos outra pedra chamada a Pena do Mouro nunha parroquia chamada Donalbai en Begonte, en Lugo. É un monumento á fertilidade solsticial feminina. Neste lugar, o derradeiro raio do sol poñente no día de defuntos ilumina a conca ocular dun imaxinario cranio dun can; no curso de auga cara o río Ladra. Pena do Mouro son tres enormes piares de aproximadamente tres metros de alto sobre o que se asenta outra pedra máis pequena e ten a forma de cranio de can (o señor da necrópole). En liña recta chégase a Pena de Rodas en Outeiro de Rei (Lugo) A lenda di que esta pena é unha Moura e que dentro habita unha gran serpe. A pedra era o Todo en Un e o Un en Todo. A Pedra de Fal ou do destino, ou Pedra da Coroación; convertida no trono do rei Arturo. No século IX o rei Eduardo I de Inglaterra leva esta pedra da abadía de Scone á de Westminster para protexela dos viquingos. Foi usada na coroación de diversos reis escoceses ata o 1296 cando as tropas do rei Eduardo I de Inglaterra, a roubaron. Pesaba 25 toneladas. Lia Fal ou Pedra de Tara ou do Destino. Situada no outeiro de Tara no condado de Meath en Irlanda e tamén coroou a reis irlandeses. A Pedra Scone traída de Xerusalén que se di tiña poderes máxicos moi fortes. Moisés, en posesión da pedra de Fal, forma unha brigada e faise peregrino para encontrar un reino ao novo deus e chega preto de Fisteria e falecemento trono, fundando a relixión cristiá na cidade de Brigantium, coñecida ata hoxe como Galicia, así que a pedra é levada a Irlanda polos cristiáns orixinais. No salón de plenos do Concello coruñés está unha talla do paso da pedra pola Coruña. A tumba de Arturo, Pedra de Arturo. É un dolmen datado do 3700 a.C. Ten a ubicación nun outeiro entre Dorstone e Herefordshire en Scone.

8. Que tribos celtas son máis relevantes na península ibérica?

Os zoelas. Pobo culto en varias comarcas; son tribos que dominan co seu esforzo terreos distanciados entre si. Na primeira Idade do Ferro xa se tratou esta *Gens* a un territorio e sempre foi difícil a súa adscrición. Deixaron estelas funerarias decoradas con simboloxía circular, os Zoelas son de orixe descoñecida, quizais etnia máis antiga de Europa. É difícil desglosar a etapa Castrexa e castrexa-romanizada, polos moitos castros deste espazo xeográfico, tamén contando que durante a Colonización dunha parte da Comarca da Terra Chá moitos castros foron arrasados. Os brácaros foron un pobo moi guerreiro, as mulleres tamén eran guerreiras e loitaban ao norte defendendo a súa cidade e sempre sen mirar atrás. Eran parte dos clans galaicos. Habitando o territorio situado entre o ríos Tâmega e o Cávado. Nos seus territorios foi edificada no s.VI a.C. Bracara Augusta.

9. Os montes... lugares máxicos. Por que esa importancia tan crucial?

O Pindo é un dos tres grandes montes gardiáns do fin da Terra, xunto co Guillerme e Pico Sacro. É un macizo granítico que emerxe da punto máis noroccidental da vila de Muros; separándoa da Costa da Morte. A lenda fala dunha vila asolagada baixo unha lagoa. O Monte Pindo é o gran xigante de pedra que abrangue as costas da fin do mundo; é o Olimpo celta. E acubillo de mouros. Formado fai 350 millóns de anos e contén un mar de segredos. Esta masa rochosa está chea de esculturas naturais. E ten grotas e covas. Cando entramos na Cova do Acivro é como entrar nas entrañas da Terra. Celebraban aí os celtas o culto de adoración ao Sol. E os ventos da nosa Galicia lévanos a través dunha antiga travesía. Era a transformación

permanente. Cando respira a deusa Galiacht Beare. A raíña da nova harmonía. O tempo para os celtas era considerado por noites e non por días; un espazo máxico (terra, mar e ceo).

10. A idea dunha nación galega celta, redefine máis o carácter galego propio?

É unha utopía. A Galicia de misterios e fondos soutos... un gran sartego de monumentos funerarios. Ten para nós un significado sacro. Co carácter libre e de loita. O canto celta, os “alalás” e a gaita galega expresan dor, alegría e ira. Herdanza druídica de xustiza, valentía e honor; sendo o Home o fillo do Cosmos. Nunca houbo un imperio que os unira. Eran tribos cun cadanseu líder. Os templos eran os teitos de estrelas.

Dentes para a mazá (fotos de París)

**Revista sonora Cruña (con Xosefa Vázquez y
Manuel Pan)**

Puedes acceder a las revistas sonoras de Ronsel Pan escaneando los siguientes códigos:

Obra
literaria

Índice

Immigration feminine maghrebine en France.....	7
O atentado de Ulrike Meinhof.....	55
Guión ronsel pan	63
Detroit.....	71
On.....	87
Over the Fall.....	93
Poemas manuscritos	109
Ausencias e presenzas (filmografía de M.Duras).....	127
A viaxe fantástica de Xenebra e Lancelot.....	157
A plus tard.....	161
Gauloises (Escritura automatica nas aulas de Euloxio Ruibal)	173
Gionconda?	177
Variacións Goldberg.....	185
Post-poetry	199
Tres contos de ronsel pan	203
Eu odetta/ Eu anne.....	209
Comezo dun poemario	217
Lotte Friderike Svetlana	225
Cabalos salvaxes transparentes na noite	245
Les animaux (France, 14 abril 2023).....	251

Immigration feminine maghrebine en France

Les enjeux de l'émancipation

*«La condition féminine est une façon très précise d'évaluer à quel
degré une société a été purger de son oppression social en générale».*

Charles Fourier

INTRODUCTION

L'étude de l'espace, de son aménagement et de son organisation par les sociétés humaines contribue le propos central de la Géographie. La portée ou l'ampleur spatiale des déplacements, celles des attractions, des polarisations et des diffusions dépendent des freins que la distance impose à un moment donné et dans un contexte donné. L'espace temps correspond au lien qui s'établit entre temps et espace et qui situe les objets géographiques.

Une question fondamentale en Géographie est le lien entre l'être humain et les milieux. Donc l'influence que le milieu physique exerce sur l'être humain, en tant qu'individu biologique et social. Le concept d'espace pour certains géographes est le concept central de la géographie.

Cette étude utilise une méthode inductive qui procède par l'analyse des données et des enjeux généraux pour arriver au particulier et concrètement s'approche de la ligne sociologique, de « l'interactionnisme symbolique » (qui a comme l'un des représentants le plus important Goffman).

On va étudier comment l'immigration peut changer le cadre de vie des femmes immigrées du Maghreb et si ces changements sont porteurs de vecteur d'émancipation. D'abord, on commence avec l'analyse de la situation de la condition des femmes à partir des outils de la cartographie et en analysant certains aspects comme la tradition-modernité, pauvreté, religions qui sont des grands axes qui englobent le sujet d'analyse. Ensuite, il est considéré d'analyser l'espace concret du Maghreb pour pouvoir mesurer les modalités du changement à partir de l'immigration.

Les migrations, comme processus permettant de changer les conditions de vie et tout ses enjeux, s'incluent dans la deuxième partie où on analysera les enjeux internationaux, européens, français et locaux.

L'immigration est un des phénomènes plus importants dans l'actualité et donc aussi dans la discipline géographique.

Le sujet de l'émancipation et de la liberté, a été pendant toute l'histoire de l'humanité, l'un des sujets les plus importants aussi, dans les domaines des Sciences Humaines. Mais, toutes les sociétés ont vécu dans toutes ces temporalités des contraintes qui ne permettaient pas d'accéder à ce niveau de la condition humaine. Et beaucoup d'auteurs ont même affirmés que c'était la société même qui empêchait de devenir libre. En tout cas, cette étude analyse la société et la manière de l'articuler. En essayant de mettre en évidence les obstacles que doivent passer certaines catégories de personnes pour trouver la place qui lui donnera le bonheur. Concrètement, les difficultés des femmes face au précepte de religion et aux structures du système économique, dans les pays sous-développés comme dans les pays développés, montre que toutes les sociétés sont articulées sur la base de la différenciation sexuelle des individus.

Et si beaucoup de femmes choisissent d'immigrer pour y trouver un cadre de vie plus favorable à leur émancipation on doit vérifier si cette immigration et ces changements de milieux qui doit impliquer un changement d'habitat se réalisent.

PREMIERE PARTIE : LES FEMMES, LES ESPACES ET LES TEMPORALITES

I. L'état du monde: un paysage contrasté entre émancipation et oppression

La cartographie est un instrument efficace qui permet non seulement de montrer ce qui se passe mais encore de dégager des chemins qui ne seraient sans doute pas apparus de manière évidente d'après des statistiques ou des textes. Une carte permet d'embrasser d'un seul coup d'œil les discontinuités et les contrastes de la situation des femmes dans le monde.

Comme dit Brouillard, « si l'inégalité des sexes est une des plus profondes et importante de l'histoire de l'humanité, on voit que des sociétés sont plus inégalitaire que d'autre ». A priori, l'Europe, et donc la France, peut présumer d'être à l'avance en parlant de statut des femmes. Mais comment contribue t-elle à l'émancipation des femmes qui viennent d'un espace moins favorable face à l'inégalité des sexes, plus particulièrement des femmes immigrées de l'espace géographique maghrébin? La réponse à cette question articulera cette étude. D'abord, on présentera des cartes qui reflètent la condition des femmes en exposant divers sujets.

1. Tradition et modernité

La modernisation fait émerger une identité féminine autre, celle d'un individu qui peut « se choisir ».

La modernité qui va de pair, dans notre contexte historique, avec le système économique capitaliste provoque deux phénomènes inversement réciproques. D'une part, l'amélioration des conditions de vie des femmes et d'une autre leur détérioration. Mais il faut préciser cela avec plus de détail. Si les instances traditionnelles d'oppression des femmes, c'est-à-dire, la famille traditionnelle patriarcale et le rôle traditionnel « femme au foyer » sont abolies, il existe aussi à l'intérieur de ce nouveau système socio économique moderne des contraintes et des obstacles pour l'émancipation des femmes. On pourrait parler d'une sorte de système patriarcal qui ne réside pas dans la structure de base familiale, mais dans la superstructure capitaliste. Capitalisme et patriarcat sont quant même intimement lié. On constate qu'à l'intérieur de ce système, que certains auteurs nomment, « d'esclavage moderne », les femmes subissent l'oppression et la discrimination de manière plus frappante que ses congénères masculins. Donc, l'entrée dans une société plus avancée en terme de modernisation contribue à se libérer des contraintes mais en même temps, débouche dans l'enfermement des structures autant limitatrices de la liberté que de l'émancipation personnelle, et surtout, on le vérifiera dans la suite de cette étude, si l'on parle des femmes immigrées.

L'un des problèmes qui se posent par rapport au concept de modernité, est qu'il est normalement assimilé à la société occidentale et donc

qu'il peut entraîner pour ce monopole occidentale, un refoulement par d'autre culture comme c'est le cas de l'Islam. Même si, dans l'actualité des penseurs de l'Islam, certains dénoncent l'imposture intégriste et concilient l'Islam et la modernité.

La caractéristique principale de la modernité occidentale est qu'elle n'a été ni portée par une volonté particulière ni créée en vertu d'une décision supérieure mais découle d'une sorte de « nécessité historique » qui a fait de la raison son agent intrinsèque. Mais cette vision a entraîné aussi des problèmes. En se réclamant d'un universalisme sans frontière, elle va s'atteler à la tâche de détruire les barrières gênant l'accomplissement de sa mission civilisatrice, l'éclosion d'un universalisme détient en définitive son monopole. Cette incursion de la modernité se devait d'être portée par son support économique et son cortège militaire. Ainsi l'occupation coloniale aux fins de s'approprier les ressources naturelles et d'annexer de nouveaux marchés coïncidait parfaitement avec cette philosophie.

2. Féminisation de la pauvreté

La modernisation doit entraîner une amélioration de la condition et de la qualité de vie, néanmoins, la pauvreté n'est pas simplement un état économique mais une composante structurelle d'une partie des pays du monde (tous sauf « le monde riche ») pesant lourdement sur la répartition des rôles sexuels en raison des exigences des stratégies de survies.

La pauvreté est aussi dans un monde où l'accès au savoir et à l'information est le propre de la modernité, la privation d'une forme de la conscience de soi. L'acquisition des connaissances et des technologies transforme la conscience que l'individu peut avoir de son destin par rapport à son propre groupe de naissance. La pauvreté enclave l'individu dans son groupe. Elle est le terrain le plus fécond pour toute tradition intégriste qui refuse l'évolution individuelle et l'invention des « rôles modernes ». Cette pauvreté se trouve aussi dans les pays les plus riches hors de l'organisation commune symbolique surtout dans les faubourgs urbains peuplés dans la plupart des cas par des migrants.

3. Religion et femmes

Si l'on parle de tradition ou de modernité, la religion continue à être un des éléments fondamentales de la structure et dans l'ethnos de la société.

On réalisera une perspective du statut des femmes dans les religions monothéistes pour mettre en relief le statut particulier des femmes dans toutes les religions.

Les trois religions monothéistes sont basées sur le péché originel. La faute d'Eve condamne toutes les femmes et donne la prédominance à l'homme : « j'aggraverai les souffrances de ta grossesse, dit Dieu ; tu enfantera dans la douleur. Cependant, tes désirs se porteront vers ton mari, et il dominera sur toi » (Chapitre I I I , verset 16). La femme est la source du mal, pour les religions monothéistes.

Dans le Coran, Sourate IV (La Femme) verset 38, on peut lire : « Les hommes sont supérieurs aux femmes à cause de la qualité par laquelle Dieu a élevé ceux là au dessus de celle-ci et parce que les hommes emploient leurs biens pour doter les femmes. Les femmes vertueuses sont obéissantes et soumises ; elles conservent soigneusement, pendant l'absence de leurs maris ce que Dieu a ordonné intact. Vous réprimanderez celles dont vous aurez à craindre l'inobéissance ; vous les reléguerez dans des lits à part ; mais aussitôt qu'elle vous obéissent, ne leur cherchez point querelle. Dieu est élevé et grand ».

Les droits des femmes dans l'actualité sont menacés par l'intégrisme religieux notamment à cause de la montée de l'intégrisme islamique.

Quelle soit fondé par la nature ou par la religion ou par la culture quelle soit « égalitaire » ou « inégalitaire », la dichotomie des sexes est une caractéristique commune à toutes les sociétés humaines ; toutes les organisations sociales impliquent en effet un ensemble de rôles plus ou moins différenciés qui constituent un système des contraintes normatives auxquelles homme et femme sont tenus de se conformer pour être socialement intégrés.

II. Le Maghreb : un espace en mutation pour les femmes

Il est essentiel d'analyser l'espace du Maghreb pour voir dans quelle mesure les cadres de vie changent, c'est-à-dire d'analyser le point de départ du processus migratoire.

1. La société au Maghreb

A. Economie et division sexuelle du travail

En politique internationale, le Maghreb fait partie des pays dénommés « en voie de développement ». Ils sont caractérisés surtout par une forte économie informelle. L'exploitation des matières premières est principalement faite par les entreprises étrangères ce qui est une survivance de la colonisation.

Il y a eu un échec du plan de développement du FMI qui a provoqué, dans les années 80, une crise du modèle de développement qui a réduit la capacité de produire, de consommer et d'importer. Donc l'échec de l'industrialisation contrôlée par les centres dominants du capitalisme européen montre l'incompétence des décisions internationales en matière de développement.

Le lourd poids de la dette extérieure est aussi une conséquence de la politique internationale de développement mise en place par le FMI.

Donc le système capitaliste aggrave la pauvreté dans le monde et en conséquence suppose une détérioration de la condition féminine, comme on l'avait déjà vu précédemment.

Division sexuelle du travail

L'insertion des femmes dans le marché du travail se fait très lentement car la fonction traditionnelle des femmes au foyer se perpétue. En ville, les besoins des industries de transformations et la demande de main d'œuvre non qualifiée expliquent l'apparition progressive d'un sous-prolétariat féminin. De même, si un pourcentage assez élevé de femmes travaille dans le secteur rural, cela reste une production vivrière orientée vers l'autoconsommation.

B. Politique

On ne peut pas nier le rôle décisif des traditions politiques spécifique antérieur à la naissance de l'état comme principale facteur de perpétuation des rôles traditionnels dans cet ensemble géographique.

Il y a dans la culture islamique et maghrébine et dans la culture occidentale une vision différente des relations entre état et société. Pendant le XIXème siècle, chaque système politique Maghrébin a développé différente manière de concentration du pouvoir en accord avec ses décrets de pluralisme tribale et culturel et aux identités spécifiques déterminées par les degrés d'islamisation et arabisation.

Pour l'analyse de la structure politique actuelle, il est important de tenir en compte que toutes les unités rurales soient arabe ou berbère, ils ont gardé des structures tribales jusqu'au début du XXème siècle. Ce type d'organisation tribale implique un modèle commun pour articuler les solidarités de base. De tel manière la capacité d'intégration est de contrôle social est conditionné par la force ou la faiblesse des dites organisations tribales.

Dans la société maghrébine et dans la société islamique, le type de famille à cause de cet héritage historique est endogamique et patrilineaire en exceptant le cas des Touaregs et quelques groupes minoritaires exogamiques. Ce système était déjà antérieur à l'islam et pour cette raison a des fortes racines anthropologiques.

Dans le cas du Maroc, où il existait une société culturelle et ethniquement fragmentée en face de multiple pôle de pouvoir, les sultanats successifs ont développé un rôle d'arbitrage et d'équilibre en actionnant la médiation et le compromis entre les différents groupes. Dans cette tâche, les fondements religieux permettent la transcendance du pouvoir royal (jusqu'à nos jours) sur la pluralité des forces politiques et sociales en voie d'assurer l'unité de la société par la suprématie religieuse de tel sorte qu'aucune transformation politique ne puisse commencer sans la référence fondamental à la monarchie.

En Algérie, on peut citer deux patrimoines politiques de l'histoire précoloniale : l'empire ottoman et la tentative éphémère d'Abdel Kader qui ont rendus la colonisation française plus répressive.

En Tunisie, les instances locales se sont développées sous l'Empire Ottoman qui jouissait d'une plus large autonomie. A cause de cela, le développement de la centralisation tunisienne a été réalisé plus tôt et donc c'est l'état du Maghreb qui a obtenu un consensus plus facilement.

La structure tribale constitue un obstacle à l'unification politique de la société. Chaque Etat au Maghreb ouvrent différentes voies pour concentrer le pouvoir. Ainsi, la colonisation a contribué à éroder la base tribale des sociétés et aussi à mettre en place des institutions nationales bureaucratiquement centralisées, même si la loi au niveau de la juridiction individuelle et les codes de famille ils ont continué à être influencés par la charia, la loi musulmane.

Dans l'actualité, l'ordre sociopolitique interne des pays du Maghreb sont soutenus encore par une conception patriarcale des institutions politiques dont les composants sont la famille, la religion, la coercition et la domination. Les stratégies clientélistes de contrôle social jouent un rôle très important dans le contrôle de la société et dans la configuration de la politique informelle. Même si dans le Maghreb les régimes politiques sont des démocraties, ils sont caractérisés par des phénomènes peu démocratiques. L'existence de parti unique dans le cas de Algérie et de la Tunisie et d'une monarchie absolue dans le cas du Maroc. En tout cas le défi démocratique est présent dans les trois pays ce qui provoque un manque de condition favorable au sujet de l'émancipation.

C. Religion

Le phénomène religieux imprègne la société civile, presque tous les programmes socio économique font référence à l'islam, car elle constitue un phénomène identitaire et contribue à structurer l'espace et le temps des individus et des groupes en déterminant les comportements et les relations sociales. D'autre part, l'islam détermine aussi les critères de distribution du pouvoir et la légitimation du régime politique. Mais aussi, les mouvements sociaux l'utilisent pour produire la contestation politico religieuse.

Présenter un panorama de la religion musulmane est aussi périlleux que de vouloir faire subir le même sort à la pensée chrétienne, tant elle

réunit de courants multiformes et variés qui ont généré des corpus de concept et d'image et des problématiques impossibles à résumer. Si les courants sunnite et chiite sont prédominants, il y a fondamentalement 4 grandes tendances dans le panorama islamique :

1. L'islam traditionnel : maraboutisme et soufisme
2. L'islam piétiste : Jamiat at Tabligh (communauté et prédication) organisation fondée au Pakistan de caractère évangéliste et largement étendue dans les pays musulmans et dans les milieux européens de l'immigration
3. L'islam fondamentaliste : traditionnel (wahabisme) et
4. réformateur (salafiste)
5. L'islam islamiste : modéré : (inspiré des Frères Musulmans) et radical inspiré de la révolution iranienne)

La révélation, qui inspire la loi au Maghreb parce qu'elle est fondement de la Charia, est reçue et transmise de façon orale par le prophète Muhammad sur une période de vingt trois ans dont les faits islamiques et la fixation écrite de cette révélation se fait dans un corpus officiel clos mais interprété en fonction des différentes périodes historiques.

2. Etre femme au Maghreb

A. Construction de l'individu : le processus de socialisation

Au Maghreb, l'individu ne peut être que membre du groupe, c'est-à-dire, la position de l'individu dans la société est soumise à un système-communautariste où le rôle de chacun est déterminé par avance. Le rôle social est très marqué et en conséquence, cette identité sociale détruit la personnalité individuelle. En fonction de la tradition, il est interdit à l'individu de porter tout jugement sur les valeurs sociales et religieuses. Ici, la religion est un moyen de soumettre l'individu aux choix de la conduite majoritaire impliquant le refoulement des désirs individuels et des choix personnels. On constate une barrière au développement d'une identité personnelle authentique, c'est-à-dire de la réalisation de soi et donc de l'émancipation.

L'assimilation des rôles en fonction du sexe marque décisivement le développement individuel. Il y a une ségrégation entre les hommes et les femmes très stricte dérivée de la répartition des tâches sociales en fonction des rôles. Le pourquoi on le trouve encore dans les préceptes religieux et la tradition. Homme et femme se regarde donc dans une altérité radicale.

B. La sphère privée

1. La famille

La famille est le lieu d'apprentissage et de reproduction des normes sociales l'un des plus important. La crise identitaire que traverse actuellement l'ensemble socioculturel maghrébin provoque une refondation des structures familiales traditionnelles même si celui là, maintient sa prédominance encore aujourd'hui. La famille traditionnelle au Maghreb est patriarcale. Même si c'est la mère qui transmet les valeurs patriarcales. C'est pour cela que certains auteurs la nomme matrio-patriarcal. Aussi, les nouvelles recherches sur la structure familiale au Maghreb incorporent un nouveau concept, celui de néo-patriarcalisme, dont la figure autoritaire du père est substituée pour celle du fils premier né.

La naissance d'une fille est vécue comme un souci car seulement les garçons perpétuent la tradition familiale. Dans l'imaginaire sociale, le fait d'avoir un garçon est lié à la virilité ce qui constitue un prestige social. La virilité est un des éléments fondamentaux de la personnalité masculine au Maghreb. Il existe un rapport très étroit entre l'image propre des individus et la reconnaissance sociale de soi. Et par conséquent, la question de l'identité revient à la société plutôt qu'à l'individu. La féminité est aussi une considération sociale et contraint le choix individuel des femmes.

L'héritage familial est caractérisé par l'inégalité entre les hommes et les femmes. Les femmes sont traditionnellement écartées de toute succession, mais ces dernières années, la situation commence à évoluer.

Dans la société maghrébine en mutation, on assiste au passage de la famille élargie à la famille nucléaire. La désintégration du groupe familial voire l'isolement de la famille réduite fragilise le rôle du père en

le laissant sans modèle culturel adapté à la situation actuel. Les nouveaux foyers facilitent la rencontre de l'autre et permet l'apparition de la mixité.

2. Sexualité : le tabou de la virginité et maternité

Pour que la femme puisse vraiment exister et trouver sa voie, il lui faut être mère et pour être mère à part entière il lui faut enfanter le plus possible et surtout des mâles. Donc, l'image de la femme est projetée sous l'image absolue de la maternité.

La vie sexuelle est canalisée vers le mariage. Tout projet sexuel en dehors de l'union sacré du *nikah* est considéré comme zina (prostitution) et donc illicite.

Le tabou de la virginité marque fortement l'ethnos de la société en considérant même la perte de la virginité comme un délit honteux qui ne peut être lavé que dans « le sang ».

La sexualité féminine est marquée par la hachma, cette notion signifie pudeur, modestie et réserve et tient à la fois du sens mythique – elle résume la qualité fondamentale de l'idéal féminin telle qu'elle est collectivement fantasmée et de l'impératif religieux catégorique.

En revanche, la sexualité des hommes est caractérisée par la promiscuité (du fait de la polygamie) et le laxisme (du fait de la répudiation).

La sexualité est considérée comme un danger, surtout celle de la femme, car la femme est le symbole du désordre et donc potentiellement fort destructif de l'ordre sociale.

3. Le corps: partiesvisibles et parties cachées

L'accès à des services de santé et notamment de santé reproductive est encore limité à une certaine catégorie de femme privilégiée dans le Maghreb. La majeure partie de la population féminine n'a pas accès à la contraception et non plus, évidemment, à l'avortement. Donc, les femmes n'ont plus la maîtrise de leur corps et désirs.

Par rapport à la vision externe du corps, l'obligation faite à la femme de se cacher, intensifie les carapaces d'occultation de la femme.

L'histoire du vêtement est un fait révélateur de grande valeur du niveau d'émancipation des femmes (comme celles qui osaient mettre

des jeans et des minijupes !), il implique intrinsèquement le corps et ses représentations, c'est-à-dire que la société conditionne à cause de son regard plus incisif l'attention de la femme à son corps.

Dans le Coran, la *'awrah* interdit de regarder l'ensemble du corps des femmes sauf son visage et ses mains à part dans le cas de prétendre l'épouser. D'autres parties du Coran font référence au voile. Concrètement, dans la sourate XXXIII, verset 57, « comme marque de vertu et frein contre les propos des hommes ». Aussi, il faut souligner qu'il existe plusieurs modalités du port du voile (hijeb, khimar, bourka, jilbab) en fonction du décret d'ocultation du corps. Les premiers témoignages sur le port du voile font référence à l'idée de distinguer les esclaves des restes des femmes. Pour éviter que ces dernières ne soient ni agressées ni offensées et à l'abri de tout harcèlement.

Néanmoins, le port du voile est perçut par certaines femmes comme une voie pour accéder à plus de reconnaissance ce qui implique plus de liberté individuelle et de l'affirmation de soi. Pour ainsi dire, le voile permet dans certain cas la prise de parole dans la cité, participe au renversement de la hiérarchie des sexes et accorde une légitimité morale. Dans ce cas de figure, l'instrumentalisation du voile confirme la complexité des problèmes sociaux et politiques actuelles.

«Le corps a une histoire, il est une représentation et un lieu de pouvoir » (Michel Foucault). On peut dégager de l'image d'un corps la société et l'idéologie qui font son fondement.

C. La sphère public

1. La ségrégation sexuelle dans la ville

Alors que les villes occidentales se caractérisent par leur haut degré d'ouverture et leur mixité d'usage, dans les villes du Maghreb, les espaces urbains sont encore marqués par une domination masculine.

Il est important de partir de la notion de *houma* ou quartier qui traduit les racines et l'urbanité locale pour saisir le sens des espaces publics dans les sociétés du Maghreb. Cette notion liée à la proximité spatiale donc au voisinage a un sens sacré où les codes de l'honneur sont omniprésents et rigoureux (baisser les yeux ou tourner le regard au passage d'une femme, etc). C'est ainsi que la *houma* comme référant

de groupe correspond à une forme idéale de la cité où les rôles homme/femme sont différenciés et nécessaire à la cohésion de la société.

On observe un processus urbain où la vie en collectivité maintient la tradition donc on pourrait mettre en cause les propres concepts d'urbanité car cela implique des modes de vie moderne et un processus d'individuation. Il n'implique pas un mode de vie proprement urbain sinon semi urbain où il y a un maintien de la logique communautaire. On avoue que le rôle social des femmes s'organise essentiellement autour de la fonction domestique, c'est-à-dire autour des activités liées à la maison et à l'éducation des enfants. En revanche, les rôles sociaux des hommes, en charge d'assurer la subsistance de la famille par le travail sont davantage centrés vers l'extérieur : le travail, la rue, le café. Néanmoins, en fonction de l'évolution de la société maghrébine, on constate une occupation des espaces de plus en plus grande ampleur par les femmes.

Mais, en norme générale on peut affirmer qu'il existe une pratique sexuelle de l'espace et de l'organisation sociale et symbolique, c'est-à-dire les images et représentations des genres en même temps que les rôles sociaux qui leurs sont assignés vont de pair.

Dans le système villageois, cette affirmation est plus évidente. L'activité quotidienne des femmes s'organise autour de la cellule familiale et des tâches liées à l'entretien de la maison. Les hommes organisent leurs activités autour des travaux dans les champs et des déplacements vers les villes et les villages avoisinants, lieux d'échange et de commerce. La division sexuée du travail conditionne les déplacements dans le village comme à l'extérieur.

Dans les villes, les femmes ont un périmètre d'action plus large que dans les villages. L'ouverture du marché du travail aux salariats féminins et la scolarisation croissante des filles amènent les jeunes femmes à sortir de leur espace de naissance et à fréquenter d'autre espace aux fonctions diverses et sont aussi plus visible dans l'espace public. La ville a donc un vecteur potentiel d'émancipation. Cependant, les femmes maghrébines n'ont pas encore accès à tout l'espace de la ville ni à tous les emplois. Le fait de symboliser l'intégrité et l'honneur de la famille est incompatible avec la fréquentation de certains lieux. L'espace public est de plus en plus partagé mais de fait morcelé et donne l'impression d'une

mosaïque des espaces masculins et féminins juxtaposés entre lesquelles s'intercalent quelques espaces mixtes ou les rapports entre les sexes sont ex-trêmement complexifié.

Les rapports qu'entretiennent les femmes avec l'espace public sont fait à la fois de mouvement, de rencontre et d'interdit. Ces rapports sont régularisés par des normes sociales et culturelles qui prend des formes plus ou moins rigides. Le contrôle social qui s'exerce sur les femmes est plus rigoureux dans l'espace proche. Toutefois, la présence des deux sexes dans un même lieu entrave manifestement l'application rigoureuse des normes sociales et menace par la même occasion l'ordre établi. C'est en ce sens que la présence des femmes dans la ville est perçue comme étant porteuse du risque permanent des dépravations et de perversités de mœurs.

2. L'école

Les filles ont de plus en plus accès à l'éducation scolaire tant au niveau primaire qu'au niveau supérieur. L'entrée massive des filles dans le système est aussi l'occasion d'une initiation à une mixité des relations encore très largement vécu comme un tabou.

3. Les activités professionnelles

L'activité féminine s'exerce surtout dans les secteurs de l'économie informelle et non structuré ainsi que dans la sphère familiale et domestique.

La majorité des emplois que les femmes maghrébines occupent dans la ville se trouve dans les secteurs de l'enseignement et de la santé à connotations positive et valorisante mais en continuité avec les activités traditionnellement féminines (ils existent peu de données sur le travail féminin au Maghreb. On sait surtout qu'il reste faible).

D. La lutte des femmes au Maghreb

Les mouvements de femme ont de multiples visages. La plupart d'entre eux sont contrôlés par le pouvoir. Mais les mouvements laïques ne sont pas inexistant.

L'histoire des revendications des femmes au Maghreb a un caractère moins subversif que celui de la lutte des femmes occidentales. Au Maghreb, il est rare que les mouvements féministes parlent de certains problèmes comme le droit à l'avortement ou les droits des lesbiennes. Aussi, si les femmes occidentales se sont battues contre la religion, la plupart des femmes au Maghreb, pour des raisons soit stratégiques soit idéologique, ne remettent pas en cause les préceptes religieux.

L'assemblée de l'union européenne, par rapport au droit des femmes, a invité les gouvernements de ces pays à prendre les mesures suivantes :

1. Modifier les codes de la famille et donner un véritable statut juridique à la femme
2. Abolir la répudiation et la polygamie qui sont contraire au principe de la dignité humaine
3. Même droit successoraux pour les femmes
4. Même droit à demander le divorce
5. Garantir le droit au travail, à l'éducation ainsi qu'à accéder aux instances décisionnelles et exercer des fonctions publiques
6. Promouvoir le rôle des femmes dans la vie économique
7. Libre accès aux instruments financiers et de crédit
8. Accès à la planification familiale

La lutte des femmes au Maghreb et les pressions internationales ont abouti à la réforme de la loi marocaine sur la famille qui est le fruit d'un long processus impulsé par le roi et par un mouvement de femme très vigoureux mené dans le cadre même de la charia. Les femmes disposent désormais d'un statut légal identique à celui des hommes ; elles ont le droit d'engager une procédure de divorce, elles partagent le droit au sein de la famille et ne sont plus sous la tutelle d'un homme de la famille (père, frère ou mari) ; elles sont libres et indépendantes. Mais il a fallu accepter des compromis. Par exemple, la polygamie, normalement acceptée par le Coran, n'a pas pu être abolie, même si elle est devenue presque impossible à pratiquer.

Avec cette réforme, le Maroc se met à la hauteur de l'engagement tunisien par rapport au statut des femmes. Mais, il faut souligner que du changement de la loi à celle des mentalités, il existe un grand pas.

Le changement de la loi s'inscrit dans une démarche universel, néanmoins, pour les acteurs maghrébins les causes doivent se fonder sur des références musulmanes pour prouver que leurs propositions ne sont pas dictées par les organisations internationales, mais qu'elles sont ancrées dans le patrimoine arabo-musulman.

DEUXIÈME PARTIE : LE CHOIX DE PARTIR : TRAVERSER L'ESPACE ET LE TEMPS

Le choix de l'immigration suppose un point de départ d'un projet de réalisation de soi. Diverses sont les causes qui incitent à ce choix mais on l'approfondira dans la suite.

Le désir d'échapper à la pauvreté, aux manques de libertés, de qualités de vie, etc, dérive vers le phénomène de la migration. C'est la conséquence des inégalités planétaires.

L'imaginaire migratoire constitue l'un des facteurs décisifs des grands courants sud nord. Les mouvements migratoires vers l'occident sont amplifiés par une envie d'ailleurs qui se nourrit du désœuvrement et de la désespérance mais qu'amplifie de manière démesurer l'essor des moyens de communication. Cette force qui pousse les masses du tiers monde vers la solution de l'immigration, est avant tout fondée sur des images, des chimères et non sur une vision réaliste des pays de destination et de la condition des immigrés qui y prévaut.

L'immigration se définit comme le déplacement d'un individu ou un groupe suffisamment durable pour nécessiter un changement de résidence principal et d'habitat (ensemble des conditions matérielles, sociales et culturel qui expriment un mode de vie) et impliquant une modification significative de l'existence sociale quotidienne. Mais cette affirmation va être discuté dans cette étude.

I. Les migrations contemporaines

Il faut souligner deux phénomènes fondamentaux : une augmentation progressive de la migration de désespoir on apprécie aussi le choix de migrer dans les nouvelles couches des classes moyenne qui apparaisse dans les pays en voie de développement.

1. Enjeux internationaux

A. Chômage de masse

Le chômage et l'absence de perspective professionnelle font partie des premiers facteurs de ces migrations de désespoir. Le taux de chômage atteint 30% de la population active dans la population active. Dans de nombreux pays en développement, parmi ceux qui fournissent les plus fort contingents de migrant à l'Europe occidentale, comme le Maroc et l'Algérie, le chômage des jeunes de moins de 30 ans atteint jusqu'à 60%. Les jeunes de ces pays ne trouvent pas de raisons suffisantes pour espérer et croire en l'avenir. Aucune perspective ne s'offre sur le plan professionnel. Néanmoins, les migrations ne sont pas du à la seule recherche d'une amélioration du pouvoir d'achat ou la quête d'un travail plus rémunérateur. L'impulsion en faveur du départ est désespérée : fuir un no future. Les migrations deviennent ainsi une manière individuelle de s'affirmer. La migration est aujourd'hui une espèce de réalisation de soi, et s'exprime en terme de changement et de liberté de mouvement. De plus en plus, les gens de la classe moyenne immigreront pour des projets individuels.

B. L'archaïsme des sociétés

Le conservatisme social est une source d'intense frustration pour la jeunesse notamment dans les pays musulmans. Ainsi, la dégradation de la condition des femmes dans de nombreux pays islamique est devenue une cause importante de migration.

La frustration et un sentiment d'exclusion des bienfaits de la mondialisation devient aussi des sources essentielles de la migration. Celle-ci

se présente comme le produit « d'un village planétaire » inachevé, miné par ses inégalités.

C. Instabilité politique et militaire

La recherche de la stabilité et de la sécurité est également l'un des déterminants essentiels de la migration. Par exemple lié à la montée de la violence terroriste islamique comme dans le Maghreb.

D. L'avalanche de migration illégale

Le Bureau International du Travail estime le nombre total d'immigrants clandestins dans le monde à 20 millions en 2 000. 3 millions de clandestins vivaient en Europe de l'Ouest dont 300 000 en France. Ce qui met de manifeste le désespoir extrême d'une grande partie de la planète.

E. L'égoïsme planétaire et la faillite de la solidarité internationale

La nouvelle vague de l'immigration est en partie le produit des échecs de la politique internationale. Les pays riches ont des responsabilités importantes dans la pression des flux migratoire à leur frontière. La montée des égoïsmes se manifestent à travers des politiques économiques et commerciales frileuses et totalement indifférentes aux intérêts du sud dont la position sur le marché international ne cesse de se dégrader en raison de la baisse du coût des matières premières. Le recul des politiques de coopération constaté ces dernières années laisse cependant peu d'espoir à un retournement de tendance.

F. Les conséquences sur l'immigration du 11 septembre

Après les attentats du 11 septembre 2001, les états ont fermé leurs portes à l'immigration en argumentant des questions sécuritaires. En même temps qu'il y a eu une avancée des discriminations par rapport à la population immigrée d'origine musulmane (après les attentats du 11 septembre, les Etats-Unis ont augmenté de 1,2 milliard de dollar le budget du service de l'immigration et de la naturalisation américaine

(INS) pour construire une meilleur sécurité nationalité et combattre le ter-roriste. En même temps qu'ils emprisonnent sans preuve ni jugement 1millions d'immigrant. Le reste des états ont augmenté leurs volets sécuritaires).

2. L'immigration contemporaine féminine : quelles spéci cites?

Actuellement, on assiste à une forte féminisation de l'immigra- tion que les Nations Unies chiffre à 47%des migrants, allant de pair avec une féminisation de la pauvreté et une dégradation de la condition des femmes. Mais aussi à l'envie d'une améliora- tion des perspective de qualité de vie (comme on l'a dit pour les femmes de la classe moyenne).

La femme migrante actuelle se déplace davantage à son propre compte, moins qu'avant pour suivre son conjoint même s'i l existe encore un flux non négligeable de regroupe- ment familiaux.

De plus en plus, les femmes sont demandeuses d'asile pour fuirent les conflits ou elles doivent faire face à des situations déplorables comme le viol ou les abus sexuels. La violence sexuelle, expression exacerbé du droit des hommes, en tant que catégorie globale, est utilisé sur les corps des femmes comme politique à l' l'égard des ennemis. Après les conflits, on assiste au développement de la prostitution au regard de la pauvreté, de la désintégration familiale et aussi la présence de force international augmente la demande de prostitution.

Discrimination, persécution politique ou religieuse, vio- lence familiale, mariage forcé, mutilation sexuelle, viol ne semble pas constitué des arguments suffisant pour obtenir l'asile politique.

Le trafic des femmes est aussi l'une des causes les plus importantes de l'immigration féminine. Les obstacles oppo- sés aux migrations et à l'entré légale dans les pays européens favorisent le développement de toutes sorte de pratiques d'ex- ploitations et de trafics des femmes. De grands réseaux de prostitution font appel à des femmes du monde entier, sur- tout des pays moins développé. Les femmes victimes de ces trafics ne sont pas toujours reconnues et aidées en tant que telles, au contraire souvent pénalisé et menacé de reconduite à la frontière et d'expulsions : ainsi en France les victimes des réseaux de proxénétisme doivent dé- noncé les proxénètes pour se voir délivrer un ti tre de séjour, tout à fait

provisoire d'ailleurs, et au risque de représailles (loi pour la sécurité intérieure du 18 mars 2003).

L'esclavage moderne dans la forme de travaux domestiques et du travail dans les ateliers clandestins est aussi une variable de grande dimension liée à l'immigration féminine.

Il faut aussi souligner une autre cause non liée aux causes précédentes qui est la réalisation des études supérieures (fuite des cerveaux).

3. Politique migratoire européenne

Il est important de faire référence aux politiques européennes car elles ont de plus en plus de pouvoir législatifs sur les migrations.

A. Caractères générales des politiques des migrations en Europe

Dans l'actualité, la politique migratoire des Etats repose sur deux principes clés réciproques. D'une part, bloquer ou freiner les migrations de masses considérées comme improductif ou parasitaire. D'autre part, faciliter la venue de personnes compétentes. Ainsi les diplômes ne sont plus un atout de promotion sociale et professionnelle mais deviennent pour les jeunes générations de nombreux pays sous-développés et en voie de développement, un passeport pour l'immigration.

Le traitement de la population immigrée dans le cadre de l'Europe, est en étroite relation avec les tendances économiques. Après la seconde guerre mondiale, l'Union Européenne ouvre ses portes à l'immigration car elle souffre d'un important manque de main d'œuvre. Une grande partie vient des colonies proches de l'Europe pour reconstruire le continent. A partir de 1974, l'Europe se ferme à cause du premier choc pétrolier.

Les caractères élitistes des politiques d'accueil sont liés à des changements dans le système d'emploi, robotisation de la production et restructuration industrielle, qui impliquent une tertiarisation de l'économie.

B. Les conventions européennes

L'immigration est sans doute l'un des sujets les plus complexes et le plus difficile auxquels l'Union doit faire face en ce début du XXIème siècle. Face à une situation de plus en plus instable et explosive, l'Europe à

toutes les peines du monde à définir de nouveaux repères. Après Schengen, entré en vigueur le 26 mars 1995, l'Europe supprime les contrôles d'identités sur les personnes réalisés au passage des frontières. En contrepartie, ils mettent en place des mesures compensatoires pour éviter un déficit en matière de sécurité et de maîtrise d'immigration en se donnant des outils communs pour renforcer la sécurité de la frontière extérieure. Ainsi, ils mettent en place un fichier de police européen le fameux SI S « système d'information Schengen » où chaque état inscrit dans ce fichier informatique commun les personnes non désirables sur son territoire, par exemple le condamner à des peines d'interdiction de séjour, les personnes qui ont fait l'objet d'une mesure de non admission aux frontières.

Le traité d'Amsterdam du 2 octobre 1997, qui entre en vigueur le 1er mai 1999, a introduit une révolution. L'asile et l'immigration sont communautarisés et sont transférés au premier pilier. Néanmoins, les états peuvent encore traiter l'immigration à leur convenance. Dans une première phase, de 1999 (lors du conseil européen de Tampère qui met au premier plan des priorités de l'Union Européenne l'immigration) à 2004, les états membres disposent d'un droit de veto.

Dans une seconde étape, à partir de 2004, le traité d'Amsterdam est complété par le traité de Nice qui prévoit un passage à la majorité qualifiée (le passage à la majorité qualifiée signifie que les décisions sont prises par le conseil des ministres à la majorité des 2/3 environ, sur la base d'un vote des états qui disposent, en fonction de leur importance, d'un certain nombre de voix, soit, après l'élargissement : 29 pour la France, l'Italie, l'Allemagne et le Royaume-Uni, 27 pour l'Espagne et la Pologne, etc). Le traité souligne que les états peuvent conserver des lois nationales ou engager des réformes mais dans le strict respect du droit communautaire.

La directive européenne 2003/86/CE sur le regroupement familial est publiée le 22 septembre 2003. Dans les considérations introductives, la directive déclare que les membres d'une famille devront accéder à un statut indépendant du regroupement, même en cas de séparation des époux, et que la directive doit être mise en œuvre sans faire de discrimination de sexe ou d'orientation sexuelle. Mais ces prémices louables sont en contradiction complète avec les articles qui suivent,

qui limitent le regroupement familial et institutionnalise la dépendance conjugale. Il peut être demandé au regroupant d'avoir habité pendant deux ans dans le pays avant d'être rejoint par sa famille (chapitre 4, article 8). Mais sa demande de regroupement familiale pourra alors être rejetée si sa vie conjugale n'est plus effective (chapitre 7, article 16). Si, malgré tout, le regroupement familial est obtenu, ce n'est pas le même type de titre de séjour que celui du regroupant, souvent un titre long séjour, qui est délivré aux membres de la famille, mais un titre de séjour renouvelable. Il est ensuite possible de lui faire attendre cinq ans avant qu'ils n'obtiennent un statut indépendant de celui du regroupant (chapitre 6, article 15). Enfin, en cas de rupture conjugale, les États membres ont le droit de ne pas renouveler ou de retirer le droit de séjour du rejoignant. Étant donné que la majorité des rejoignant sont des femmes, et que le phénomène de violence conjugale a une grande ampleur, cette directive n'est pas en faveur de l'égalité entre les hommes et les femmes. Au contraire, elle fournit au conjoint des moyens supplémentaires de pression et d'assujettissement de leurs épouses. Ces lois contribuent à l'aggravation des violences faites aux femmes en rendant les femmes étrangères dépendantes sur le plan administratif et légal du bon vouloir de leur conjoint.

Néanmoins, dans l'Union Européenne il y a des outils en faveur de l'autonomie des femmes migrantes. Ils invitent les États européens à adopter en matière de politique migratoire, des décisions efficaces visant à multiplier les opportunités des migrations légitimes (résolution 1337 en annexe). Concrètement, à reconnaître aux femmes immigrées le droit à un permis de travail indépendant de leur situation familiale (recommandation 1261) et accorder un titre de séjour au victime de l'esclavage domestique (recommandation 1523), de la traite des femmes (résolution 1337 et recommandation 1345) et de la prostitution forcée (recommandation 1325). En matière d'asile, l'Assemblée parlementaire invite les États membres à tenir compte des persécutions fondées sur l'appartenance sexuelle ainsi que de la menace spécifique que représente l'extrémisme religieux pour les femmes (recommandation 1261), a accordé le droit d'asile aux femmes et aux filles susceptibles de subir des mutilations sexuelles (résolution 1247), des crimes

d'honneur (résolution 1327) et aux victimes des viols comme armes de guerre (résolution 1212).

II. L'immigration en France

1. Données générales démographiques

La notion d'immigré repose sur la déclaration de lieu de naissance et de nationalité. Un immigré est une personne née à l'étranger mais qui ne possédait pas la nationalité française à sa naissance. Après, son arrivé en France, il peut devenir français par acquisition (immigré français) ou garder sa nationalité (immigré étranger). Les personnes nées français à l'étranger sont donc exclut de cette définition.

La France se distingue du reste de ses partenaires européennes par un solde migratoire peu élevé. Par rapport à sa population, il est le plus faible des 15 pays de l'ancienne communauté européenne, suivit de la Finlande (1,2) et de la Belgique (1,8). La croissance de la population européenne dans son ensemble s'explique pour plus de 2/3 par l'immigration (72%). En France, les migrations jouent un rôle moins important, de l'ordre d'un cinquième de l'accroissement de la population.

En 1999, lors du dernier recensement, 4 310 000 immigrés résidaient en France métropolitaine, soit 7,4% de la population, proportion constante depuis 1975. Entre 1990 et 1999, les nombres d'immigrés ont augmenté de 145 000 (+ 3,4%), au même rythme que l'ensemble de la population. Plus d'un immigré sur trois (36%) est français.

En 1999, les immigrés originaires d'un pays de l'Europe des 15 était 1,6 millions soit 9,3% de moins qu'en 1990. Cette diminution est le fait des populations traditionnellement les plus nombreuses issues des vagues d'immigrations les plus anciennes en provenance des pays de l'Europe. Néanmoins cette situation a changé à partir de la décolonisation (années 60). Le dispositif d'immigration provient en majorité des anciennes colonies et surtout du Maghreb. C'est une immigration de main d'œuvre qui a entre autre contribué à la reconstruction de la France après la seconde guerre mondiale.

En France, ces dernières années, en fonction de la situation de l'emploi, mis en place en 1974, le nombre d'entré au titre de l'immigration du travail demeure réduit : 10 000 en 2 000 pour des chiffres qui atteignaient 180 000 dans les années 60.

Le gouvernement français, le 10 avril 2003, a annoncé la création de « contrat d'accueil et d'intégration » d'un an renouvelable une fois qui seront proposé aux nouveaux migrants sur la base des modèle néerlandais, danois ou autrichien. A travers ces conventions, l'état s'engageant à fournir à tout arrivant « des prestation d'accueil de qualité. En contre partie, celui-ci doit respecter les valeurs fondamentales de la République et suivre si nécessaire un apprentissage de la langue française.

Aujourd'hui toutes entreprises qui souhaitent effectuer un recrutement à l'étranger hors de l'union européenne sollicite l'accord de l'état _ direction du travail et de l'emploi du ministère du travail _ qui procède à un examen minutieux de la demande et n'accorde son feu vert qu'au compte goutte si aucun ressortissant français ou communautaire correspondant à la compétence requise n'est inscrit au chômage. Cette logique d'examen individuelle au cas par cas est précisément contraire à celle des quotas privilégié dans les pays anglo-saxons.

Les migrations illégales sont l'unes des causes essentielles de l'augmentation du nombre d'étranger en France. L'accroissement annuel du nombre des migrants en situation illégale était, en 2001-2002, selon un rapport du ministère de l'intérieur près de 200 000. La loi Chevènement du 11 mars 1998 a bénéficié à 20 000 personnes qui ont été régularisé après avoir vécu plus de 10 ans en France ou bien au titre du droit à la vie privé et familiale ou encore en cas de maladie grave et sérieuse. Après l'alternance politique de 2002, sous l'impulsion de Nicolas Sarkozy, la France s'engage dans une nouvelle loi qui durcit sensiblement les outils de la lutte contre l'immigration illégale. Cette réforme repose sur quelques axes fondamentaux :

- Un contrôle accru des maires sur la délivrance des attestations d'accueil nécessaire à l'obtention d'un visa
- La prise d'empreinte des bénéficiaires des visas pour faciliter leur identification en cas de séjour illégale

- Un rallongement significatif de la durée de rétention administratif passant de 12 à 32 jours sous le contrôle du juge des libertés dès le début de la période.
- Un alourdissement considérable des sanctions pénales contre les passeurs
- Une extension des conditions d'octroi du statut de réfugié aux victimes des persécutions non étatique
- Le principe d'un guichet unique (l'OFPRA (office des réfugiés et apatrides) est désormais seul habilité à examiner toutes les demandes d'asile, le ministère de l'intérieur perdant tout pouvoir de décision. L'asile territorial est d'ailleurs supprimé) pour l'examen de toutes les demandes d'asile, afin de simplifier la procédure, de lutter contre les demandes abusives ou dilatoires
- L'objectif d'un examen des demandes d'asiles en deux mois maximum
- L'établissement d'une liste de pays surs, dont les ressortissants feraient l'objet d'une procédure d'asile accélérée
- La création d'un contrat d'accueil et d'intégration pour les nouveaux migrants.

En France, la population d'origine maghrébine est de 1,2 millions d'individu. Cette population augmente de 6% par dizaine d'années ce qui représente 30% de la population immigrée. Cette augmentation, depuis 1990, est due pour les $\frac{3}{4}$ à l'arrivée des marocains même si l'immigration d'algériens est en augmentation depuis le début 2000 pour des causes politiques ainsi que la recrudescence des troubles en Kabylie.

2. Les données de l'immigration féminine maghrébine en France

Il convient pour cette étude de distinguer parmi les femmes immigrées 3 catégories :

- Les primo arrivantes : clandestins, réfugiés et femmes rejoignant leur familles dans le cadre du regroupement familial, et des femmes seules ou accompagnées en situation légale.

- Les immigré de première génération : femmes résident depuis un certains temps en France ayant changé ou non de nationalité
- On distinguera en outre les femmes issues de l'immigration, qui nées en France, ne sont plus immigré selon la définition de l'INSEE, mais qui sont descendant de migrant et donc d'origine étrangère encore perçut, est toujours susceptible d'être facteur de discrimination.

Sur 25 ans, l'augmentation de la population immigrée est entièrement le fait des femmes (+7,2%). On compte désormais 47% de femmes pour 53% d'hommes. Cette féminisation a débuté dans les années 70, avec le développement des mesures facilitant le regroupement familial. En revanche, l'effectif masculin reste stable. L'équilibre homme femme est atteint alors que pour des raisons liés à l'histoire de l'immigration, la population immigré avait toujours été majoritairement masculine.

Schématiquement, la structure par âge de la population immigré se présente ainsi :

- 25% ont moins de 20 ans, avec autant d'hommes que de femmes,
- 50% ont entre 20 et 50 ans, avec une majorité de femmes entre 20 et 45 ans et une majorité d'hommes entre 47 et 52 ans,
- 25% ont plus de 50 ans et sont majoritairement des hommes au-delà de 75 ans.

Les immigrés français par acquisition sont plus souvent des femmes (55%).

Par rapport à la fécondité, les données de 1994 manifestent qu'une mère sur 10 est étrangère. C'est dans les départements franciliens que la contribution des étrangers à la natalité était la plus importante (29% à Paris et 32% en Seine Saint Denis). La fécondité des femmes étrangère est supérieure à celles des françaises mais plus leur installation est ancienne plus elle s'en rapproche. En 10 ans, la fécondité des femmes de nationalités étrangères vivant en France a baissé de 11%. Aujourd'hui, elles ont en moyenne moins de trois enfants.

Seulement 18% des naissances surviennent en dehors du mariage chez les femmes étrangères, contre 38% parmi les françaises. En chiffre, 10% des marocains, 7% des tunisiens et 17% des algériens ont des enfants hors du mariage.

En ce qui concerne la nuptialité, selon le recensement de 1999, 12% des couples, (marié ou pas) vivant en France était composé d'au moins un immigré. 51% de ces couples étaient des couples mixtes, c'est-à-dire que l'un des membres est français et l'autre étranger. Ces unions sont très fréquentes chez les jeunes des familles originaires du Maghreb et progressent avec les générations nées en France. Un des exemples les plus significatifs est le cas des garçons et filles d'origine dont la moitié des premiers et un quart des deuxièmes vivent avec un conjoint français né des deux parents nés en France.

III. Le cas du Mans

Ces sigles vont être utilisés dans cette partie :

- CR : carte de résident (de 10 ans)
- CST : Carte de séjour temporaire (d'un an maximum) CEE : Carte de séjour de l'union européenne
- CRA : Certificat de résidence algérien (accord franco algérien de décembre 1968)
- APS : Autorisation provisoire de séjour (à partir d'une demande d'asile aussi à cause de maladie de trois mois maximum mais renouvelable)
- RCS : Récépissé de carte de séjour (en attendant la carte de séjour)

Toutes les procédures par rapport à l'immigration ont comme point de départ l'ordonnance de 1945 renouvelée à plusieurs reprises.

Pour obtenir une carte de séjour, il faut normalement un visa de long séjour acquis dans le pays d'origine par la voie du consulat de France renouvelable d'année en année. Dans le cas d'une demande d'asile, et pour acquérir le statut de réfugié, c'est l'Office Français de Protection

des Réfugiés et des Apatrides qui depuis 1946 a les compétences. La population d'origines maghrébines fait partie des anciennes colonies françaises et aujourd'hui de la politique francophone. Ils ont plus de facilité à acquérir la nationalité française. On constate que la plupart des immigrés Maghrébins prennent une double nationalité.

En Sarthe, les nombres d'étrangers entré en France et autorisés à y demeurer cette année, revient au chiffre de 684

Le nombre totale d'étranger qui possèdent au 31 décembre 2003 un titre de séjour sont 6 360 et 1 100 qui sont en situation régulière mais qui n'ont pas encore de titre de séjour soit parce que ils sont en possession d'un APS ou d'un RCS. En différenciant homme et femmes, on remarque que les hommes sont plus nombreux (3333 contre 2853).

La population d'origine maghrébine dans la Sarthe :

- L'Algérie: Algériens possesseur au 31/12/2003 d'un titre de séjour : sur un total de 433, on a 273 hommes et 160 femmes qui ont 308 enfants. Les possesseurs au 31/12/2003 d'un RCS ou d'un ACS sont 98 dont 70 hommes et 28 femmes, en outre il y a 25 enfants. Le titre de séjour obtenu au 31/12/2003 sont au totale de 531 et le nombre d'algérien entré dans la Sarthe pour l'année 2003 et autorisé à y demeurer est de 59.
- Le Maroc : Les marocains possesseurs au 31/12/2003 d'un titre de séjour, sur un total de 1389, on a 757 hommes et 632 femmes avec 911 enfants. Les possesseurs au 31/12/2003 d'un RCS ou d'un ACS sont 184 dont 130 hommes et 54 femmes, en outre il y a 18 enfants. Les titres de séjours obtenus au 31/12/2003 sont au totale de 1571 et le nombre de marocain entré dans la Sarthe pour l'année 2003 et autorisé à y demeurer est de 118.
- La Tunisie : Les tunisiens possesseurs au 31/12/2003 d'un titre de séjour, sur un total de 258, on a 183 hommes et 75 femmes avec 130 enfants. Les possesseurs au 31/12/2003 d'un RCS ou d'un ACS sont 28 dont 24 hommes et 4 femmes, en outre il y a 28 enfants. Les titres de séjours obtenus au 31/12/2003 sont au totale de 285 et le nombre de tunisien entré dans la Sarthe pour l'année 2003 et autorisé à y demeurer est de 22.

On constate que la population étrangère maghrébines majoritaire en France est la population marocaine suivit de la population portugaise (1241), Turquie (631) et L'Algérie (631) suivit de l'immigration tunisienne (285). Les ressortissants du Maghreb sont à la pointe de l'immigration en Sarthe.

Même si la plupart des immigrés en France sont concentrés dans la région parisienne et le sud de la France, un pourcentage non négligeable se trouve dans les grandes et moyennes villes de provinces comme Le Mans Métropole. Dans le département 90% des immigrés résident dans Le Mans Métropole et les 10% résident à Mamers, La Ferté Bernard et Sablé qui sont les plus grandes villes de la Sarthe et aussi des bassins industriels.

Dans le Mans, la population immigrée maghrébines se concentrent dans les quartiers des Glonnières, Sablons, Jean Bart et Allonnes, c'est-à-dire dans les banlieues composées de grands ensembles d'habitation construits dans les années 60 (logements HLM).

Il faut aussi citer la cité universitaire du Mans comme un lieu de concentrations des femmes venant du Maghreb pour la réalisation de leur étude. Elles ont comme caractéristique commune leur foi en l'Islam même si leur vision des coutumes (vestimentaire par exemple avec le voile) varie.

Les caractéristiques d'une ville sont liées à une certaine concentration d'entreprise, un certain type de structure sociale et d'activité, un certain mode de vie, une certaine ambiance urbaine, qu'il s'agisse du paysage ou de l'ambiance culturelle du milieu.

Le Mans et les grandes villes de Sarthe sont caractérisées économiquement par la présence d'industrie automobile et agroalimentaire avec une forte demande en main d'œuvre non qualifiée.

TROISIÈME PARTIE: LES NOUVEAUX CADRES DE VIE PERMETTANT L'ÉMANCIPATION: JUSQU'À QUELLE POINT?

Les femmes immigrantes du Maghreb se situent en France entre ouverture et fermeture. Cette dynamique est provoquée par des instances supérieures comme par sa propre initiative. Dans cette partie, on essaiera de voir le caractère de ces pratiques et ses conditionnement.

I. La théorie de l'intégration française en crise ?

1. La France isolé dans le contexte européen

La France, du fait de sa tradition coloniale, privilégie une immigration de peuplement. Elle se considère toujours comme ayant un devoir d'accueil à l'égard de certaines populations, en particulier maghrébines et africaines, auquel elle est liées par une histoire commune. Ainsi, l'octroi d'un statut stable et protecteur ou étranger destiné à demeurer longtemps sur le territoire national, constitue un pilier fondamental de la politique française d'immigration. Le regroupement familial relève de cette logique : c'est en permettant à un étranger de faire venir sa famille que l'on facilite son enracinement. De même, la France est parmi tous les pays de l'Europe, l'état le plus attaché à l'octroi d'un statut stable aux résidents non communautaires, symbolisé par la carte de séjour de 10 ans automatiquement renouvelable, dont bénéficient les 2/3 des étrangers vivant en France.

La plupart de ses partenaires ont développé une vision différente. Ils s'efforcent, au contraire, de mettre l'accent sur la mobilité, la flexibilité. Ils relancent l'immigration économique en essayant de faire venir des personnes qualifiées, utiles au pays, sans forcément déboucher sur une installation définitive. En dehors de la France, les nouvelles

politiques européenne visent à rendre moins systématique l'installation définitive d'immigrant tout en levant certains obstacles à leur venue temporaire si celle-ci est jugée souhaitable. Le lien entre immigration et intégration n'est pas systématique.

Cette divergence mine les négociations communautaires et constitue un facteur de division supplémentaire dans l'Europe. La France a toujours réclamée une harmonisation dans un sens libérale, correspondant à son droit national.

2. La nouvelle loi française sur l'immigration

Malgré ses engagements, une nouvelle loi en France sur l'entrée et le séjour des étrangers vient d'être adoptée en France (octobre 2003). Cette loi, dont l'initiative revient à Nicolas Sarkozy, alors ministre de l'intérieur, fera date comme l'une des plus répressive, avec les lois Pasqua de 1993, que la France ait connus depuis le début des années 80. Elle restreint les droits des personnes étrangères en France, accentue les discriminations, la précarité, la suspicion xénophobe, l'arbitraire, et multiplie les atteintes aux libertés. Les centres de rétention vont se remplir et en même temps, par voie de circulaire, le ministre de l'intérieur exige des reconduites à la frontière plus rapides et plus nombreuses.

La précarisation et la dépendance des femmes migrantes se trouvent accrues. En effet, ce n'est qu'au bout de deux ans que les conjoints de français obtiendront une carte de résident de dix ans, au lieu d'un an. Les personnes venues par le regroupement familial obtenaient jusqu'à présent les mêmes titres de séjours que la personne qu'elle venait rejoindre. Désormais, si le regroupement aboutit à une carte de résident, elles mêmes ne l'obtiendront qu'au bout de deux ans.

La demande de regroupement familial est soumise à des conditions plus strictes. Les refus seront donc plus nombreux, et davantage de personnes et surtout de femmes qui viendront tout de même rejoindre leur conjoint se retrouveront sans papier.

La délivrance de la carte de résidence est subordonnée à des conditions d'emploi et « d'intégration » : qui en jugera ? Les mesures prévues par les contrats d'intégration bénéficieront-elles effectivement aux femmes ?

La nouvelle loi se propose aussi de prévenir le mariage forcé. Mais elle n'est pas assortie de mesure pour permettre aux femmes ayant vécu en France et victimes d'un mariage et d'un départ forcé de recouvrer leur titre de séjour lorsqu'elles réussissent à revenir. En outre, celle qui fuient un mariage forcé dans leur pays ne sont pas reconnus comme pouvant bénéficier du droit d'asile.

Dans cette loi, il y a tout de même une disposition introduite pour la première fois, qui concerne les conjointes étrangères victimes de violence conjugale. Elles pourront se voir renouveler leur titre de séjour malgré leur séparation. Certes, ceci est une possibilité pour le préfet et non une obligation, autrement dit une décision au cas par cas.

3. Les grands axes de l'intégration

A. échec de l'intégration

L'échec de l'intégration s'exprime fondamentalement en France sous une forme plus permanente et plus structurelle. La ségrégation urbaine est très forte, 200 cités interdites ont aussi été identifiées par les renseignements généraux en 2000 (contre 132 en 1998 et 67 en 1993), dont 30 particulièrement surveillés devenus des territoires exposés à la violence et à l'arbitraire où la police et les services publics sont tous les premiers à intervenir. En France, l'échec de l'intégration se traduit par la violence et l'essor de la délinquance. Ces problèmes dérivent de la marginalisation de cette population car ils sont mis à l'écart d'un système social. On assiste aussi à une montée des violences racistes. Il y a deux variables dans l'explication de ces phénomènes. Le premier fait référence au racisme institutionnel et le second met en évidence la délinquance qui provient de l'immigration. Les deux points de vue sont des faits complémentaires, présentent les mêmes facettes d'une même réalité : on assiste à une coexistence difficile entre des populations d'origines diverses (raison historique, intolérance, manque de respect ?).

Tous les grands pays européens sont touchés d'une manière ou d'une autre par une sorte d'ethnisation de la société. Cela revient à l'enjeu du multiculturalisme.

B. Multiculturalisme et immigration

La culture peut être définie comme un ensemble de comportements, perceptions, représentations, valeurs qui figurent au nombre des caractéristiques d'une civilisation. Dans l'époque contemporaine, on observe un phénomène d'inversement réciproque. D'une part, l'homogénéisation culturelle et d'autre part l'expansion et l'installation des cultures dans des territoires d'où ils ne sont pas originaires et qui entraînent le multiculturalisme. Face à ces phénomènes, il existe principalement deux politiques étatiques pour y intégrer ces différentes cultures au sein de la culture nationale. La première solution est utilisée surtout dans les pays anglo-saxons, où l'on pratique le communautarisme. Une deuxième solution, en France, est celle de l'intégration. De toute façon, récemment, le dialogue entre les deux positions revient à une synthèse des deux propositions. On verra dans le cas de la France des essais et des pratiques communautariste mélangé avec la pratique principale de l'intégration. Ainsi par exemple, tous les ministres de l'intérieur français, depuis le milieu des années 90 ont développé une politique pour permettre à l'islam de France de s'organiser, de se constituer en communauté. Cette volonté d'institutionnalisation d'un culte avec l'aide de l'état, dont l'objectif est de canaliser, normaliser la deuxième religion de France, la dotée d'une instance reconnue, ne semble pas forcément éloigné de la démarche communautariste.

C. Les réussites de « la nouvelle intégration »

Les 6 et 13 avril 2003, se déroulait en France pour la première fois l'élection d'un conseil français du culte musulman (CFCM). 4 000 personnes désignées par les mosquées, les associations, élisaient ainsi, dans chaque région, leurs représentants. Les modalités de ces scrutins avaient été négociées depuis 2 000 sous l'égide des trois ministres de l'intérieur – M. Chevènement,

M. Vaillant, M. Sarkozy – dans des conditions controversées et conflictuelles opposant la tendance modérée, celle de la mosquée de Paris, à des mouvements d'inspiration fondamentaliste, telles que la UOIF. Ce scrutin a été marqué par la victoire de la mouvance marocaine de l'islam

de France, la plus pratiquantes, et surtout par une percée de l'UOIF, en tête dans plusieurs régions, notamment l'Ile de France.

La mise en place du CFCM a un objectif clair : sortir l'Islam de la clandestinité, permettre l'exercice de ce culte au grand jour, et non plus dans les « caves des cités » (comme l'on peut le voir à Chaoué), les doter d'une instance officielle, interlocuteur des pouvoirs publics. Cette intervention des affaires de l'état dans une religion, pour lui permettre de s'organiser en communauté a été fortement contestée en vertu du principe de laïcité, au cœur de la tradition républicaine. Mais a créer un climat de concorde entre les populations française et de tradition musulmane.

L'intégration ne va pas de pair avec l'émancipation car dans le modèle de la société française les femmes subissent plusieurs formes de discrimination non pas dans la loi mais dans le marché du travail, dans la division sexuelle du travail.

II. La ville : « L'air de la ville rend libre? »

La ville est un miroir concret de normes et de genres et elle est aussi, à travers les choix politiques, l'un des outils de la régulation sociale. Comme expression de la différenciation des sexes, la ville doit avoir les normes qui régissent les comportements collectifs en la matière dans ce qu'elle a de légal, d'implicite, de caché, d'interdit. Elle montre l'archaïsme et les évolutions, les transitions et les pérennités. En réaction, l'éclairage des fonctionnements et dysfonctionnements sociaux doit servir pour entreprendre une politique urbaine orientée vers l'égalité des droits.

1. Les espaces publics

L'occupation des espaces publics a été une des conquêtes plus importantes des femmes, mais, la plupart des pratiques socio spatiales des femmes Maghrébines en France est caractérisée, en terme d'assignation domestique, par ailleurs comme beaucoup de femmes françaises. Mais cette affirmation n'est qu'une généralité.

A. Ségrégation spatiale, dérive vers le ghetto ?

Le ghetto entre opposition avec les dynamiques urbaines de la ville. Principalement avec le processus d'individuation qui fait naître des individus libérés du joug collectif et aussi avec le sens de l'urbanité, c'est à dire le fait que les être humains peuvent agir ensemble sans l'obsession d'être tous identiques.

Le repli communautaire des populations immigrées peut enfermer les femmes dans des structures sociales proche de celle de leur pays d'origine. IL existe une fréquentation préférentielle des femmes de même origine. Ceci est une fonction de sociabilité, d'entraide, de sécurisation et de compensation face à la rupture que représente l'immigration, c'est-à-dire le déracinement. Le mode de vie est en partie extrapolé de ces pays d'origine au nouveau contexte. En fait, les femmes du Maghreb tendent à reproduire les schémas comportementaux hérités de leur socialisation primaire et de leur expérience spatiale antérieure à leurs migrations. C'est l'une des causes fondamentales qui empêche d'adopter de nouvelles habitudes qui pourrait dériver à un contexte plus autonome. Mais l'organisation spatiale et la structuration symbolique de leur ville d'accueil ne leur son pas réellement contradictoire.

Néanmoins, diverses associations féministes mettent en relief la dégradation de la condition des femmes dans les banlieues ou les femmes sont opprimées par le joug collectif des communauté des mâles, qui serait une conséquence de l'archaïsme des hommes.

On constate que les femmes issues de la deuxième génération sont mieux intégrées que les hommes. On peut penser que le modèle français correspond plus aux aspirations féminines des immigrants qu'à celles des hommes. Les hommes d'origine maghrébine ne veulent pas perdre les avantages de leur domination ?

B. La mobilité : Une analyse pertinente de la dynamique urbaine

1. Mobilité spatiale

En France les choix politique d'un habitat social collectif en location est souvent localisé à distance relativement faible du centre ancien, par exemple, dans l'analyse de notre ville, on les trouve sur un rayon de 5

kilomètres. La formation de poche de concentration de la classe populaire immigrée a été à terme l'effet le plus marquant de l'expérience française. Malgré cette distance assez faible, la mobilité des femmes immigrées est caractérisée par une fréquentation réduite du centre ville. L'articulation des quartiers se fait autour de l'implantation du marché et réduit la fréquentation des femmes immigrées dans le reste de la ville. La socialisation par le groupe des pairs se fait surtout dans le quartier où sont présentes les femmes de même culture. Cela réduit la mobilité. De plus, le centre ville n'est pas attractif pour les immigrés car les magasins sont souvent plus coûteux qu'en périphérie, et les bars qui sont l'un des principaux lieux de socialisation en France, ne leur sont que peu accessibles du fait de la religion. On constate que les jeunes de la deuxième génération sont plus mobiles que leur parent par le fait de la socialisation dû à l'école.

2. La mobilité sociale

Les femmes d'origine maghrébines de deuxième générations conquièrent plus facilement une mobilité sociale que leurs parents, cela est lié à l'école laïque et obligatoire française.

2. L'éducation

A. Politique d'alphabétisation

Il est essentiel pour s'informer et faire valoir ses droits de maîtriser la langue française.

Ainsi, l'accueil des étrangers comporte une proposition d'apprentissage de la langue française. Les décisions de refus de naturalisation pour défaut d'assimilation linguistique (20%) concerne, pour 67% d'entre elles, des femmes.

Des mesures pour la formation des femmes immigrées sont mises en place avec le concours des institutions et des partenaires associatifs.

B. L'école

Par rapport à l'école laïque, quand on parle des femmes de la deuxième génération, on constate que l'école laïque est un vecteur fondamental

pour leur insertion sociale. Néanmoins, il est important de constater une dynamique de ségrégation scolaire quand il s'agit de ZEP et qui revient à la création de dynamique de repli avec des conséquences négatives pour l'éducation.

L'état français met en place une nouvelle loi sur la laïcité (la loi sur les signes religieux du 15 mars 2004). Le conseil français du culte musulman a su taire ses division pour aller à Bagdad faire comprendre la position de la France envers l'islam. Cette instance y a gagné mieux qu'une utilité, une légitimité. Donc rien à voir avec le choc des civilisations (théorisé par Huntington). On peut dire que l'islam n'est pas incompatible avec la société française en particulier et l'occident en générale. Cela ne veut pas dire qu'il n'y aura pas de problème de voile à l'école. Il y a eut moins d'une centaine de filles portant le voile et refusant de l'enlever au cours de la dernière année scolaire selon le ministère de l'éducation. A la rentrée 2004, au niveau nationale, 240 filles voilées se sont présentées à leur établissement scolaire, 160 ont accepté d'enlever leur voile. C'est la preuve que quelle que soit sa religion, chacun est attaché à l'idée que la loi de la république définisse le vivre ensemble.

3. Sexualité et mariage

A. La sexualité

La plus grande liberté sexuelle dans les pays occidentaux est aussi un facteur de migration.

La révolution contraceptive des pays développés ne s'était faite dans les nations industrialisées que récemment aux cours des quatre dernières décennies. A ce propos, il est intéressant de noter que les populations immigrées installées en France se rapprochent de celles des femmes françaises des années soixante : contraception orale relativement faible et recours plus fréquent à la méthode contraceptive traditionnelle. Un pourcentage élevé n'a pas de contrôle sur leur fécondité.

Il manque des données sur le comportement sexuel des femmes maghrébines, mais si on extrait des témoignages de la vie sexuelle des femmes dans la cité, on peut constater la répression dont le tabou de la virginité présente et aussi des pratiques de viol collectifs dans les cités.

B. Le mariage

Si le mariage mixtes sont important, c'est surtout entre les hommes maghrébins et les femmes française. L'endogamie continue à être une caractéristique des choix matrimoniales, sauf dans les femmes immigrantes venant de la Tunisie.

La suspension du recrutement de travailleurs a rendu très attractif le mariage avec un conjoint de nationalité français. Les filles élevées en France sont aussi trop souvent captivent d'un marché matrimoniale ethnique ou la famille trouve elle-même un intérêt, souvent financier sinon morale à marier leur fille à un postulant à l'immigration. On évalue à 70 000 le nombre de fille de 10 à 18 ans potentiellement menacé par des mariages forcés en France. Les statuts personnel des pays du Maghreb permettent à une maghrébines résidente en France permet de contracter un mariage dans son pays d'origine sans y être présente ; ce type de mariage, pourra être considéré valable en France si les règles de forme et de fonds ont été respecté au Maghreb.

En ce qui concerne le mariage forcé, selon le Coran, il est interdit pour une femme de se marier avec un homme qui n'est pas musulman.

Par rapport à la violence conjugal, dans l'enquête ENVEFF, les femmes immigré ont déclaré plus de violence conjugal que les autre. Les immigré d'origine Turc et maghrébins ont les pourcentage les plus élevé (20%). Mais un détail significatif, dans l'analyse des enquêteurs au regard de l'origine du conjoint à révéler des taux de violence plus élevé dans les couples mixtes. La loi du 24 août 1993 interdit la délivrance ou le renouvellement d'un titre de résident à un ressortissant étranger vivant en situation de polygamie. Les femmes vivant en situation de polygamie sont alors vivement affecté par cette lois.

4. L'insertion professionnel : un facteur décisif

La France, durant le dernier quart de siècle, dans son ensemble, s'est considérablement enrichie. Son PIB augmente de plus de 50% mais malgré ce résultat, le nombre de pauvre n'a cessé de croître et aussi le chômage qui touche d'emblée les femmes et surtout les femmes immigrées.

Néanmoins, les femmes françaises sont en occident, les femmes les mieux intégrées dans la sphère économique. Leur accès au travail et au droit sociaux qui en découle est le plus fort de tout les pays développé.

On assiste à une crise contemporaine de l'économie et un recul de l'insertion par le travail. La crise du modèle fordiste de l'après guerre n'a pas seulement provoqué le taux de chômage élevé, la chute de l'emploi industrielle, la segmentation croissante de la main d'œuvre et le faible salaire des femmes. Elles s'est aussi accompagner de l'introduction de nouvelle technologie, et en parallèle de l'industrialisation des forme d'emploi et de travail nouveau. Ainsi, Le post fordisme a vu prendre forme un marché du travail à deux paliers, entre « bon et mauvais » emploi. Tandis que les conditions des premiers s'apparentent à celles des emplois standard, les secondes se caractérisent par une faible rémunération et sont surtout des emplois précaire ou aléatoire et offrent peu de chances d'avancement. Le post fordisme par conséquence, signifie davantage d'emploi atypique

Les femmes sont les cibles privilégiées des politiques de flexibilités. Elles entraînent des baisses de rémunérations des pertes des droits et la généralisation des emplois auxquels sont associés des coûts moindres (travail temporaire, sous-traitance, temps partielle, travail à domicile). La surreprésentation des femmes dans ces formes particulières d'emplois est un des éléments qui explique le différentiel de salaire moyen entre homme et femme. L'insertion des femmes dans le marché du travail se fait principalement par le biais d'emploi atypique particulièrement défavorable en terme de statut de rémunérations, d'horaire et de perspective d'avancement.

En outre, la prétendue préférence attribuée aux femmes par le temps partielle ne fait que renforcé les représentations les plus traditionnelles concernant la division du travail entre les sexes dans la famille, (même si le travail domestique est réalisé principalement par les femmes). Les nouvelles sources d'emplois sont aussi venues saper l'autonomie et l'indépendance auxquels pouvait prétendre les femmes via l'intégration professionnelle.

Le problème d'accès à l'emploi et aux qualifications renvoi au phénomène macroéconomique de ségrégation professionnelle (ségrégation

horizontal qui revient à la division sexuelle du travail et ségrégation vertical qui se réfère à la promotion sociale).

On constate, dans les cités, que la majorité des femmes immigrées du Maghreb de la première génération sont femmes au foyer, donc inactives (même si le problème du travail domestique dans les théories féministes actuelle exige qu'elle soit considéré comme un travail productif). Légalement, la plupart des femmes qui sont venues avec le regroupement familial n'avaient pas le droit de travailler, ce qui les coupé de la société. A capacité formation égale, le taux de chômage des femmes immigré de deuxième génération est plus élevé que celui des française de souche. On peut identifier trois principes qui caractérisent les carrières des jeunes filles issues de l'immigration :

1. Le principe d'alternance qui traduit une succession de formes d'emploi : CDD, contrats aidés, travail au noir. Plus les jeunes filles ont un niveau scolaire important, plus le principe d'alternance est fort.
2. Le principe de superposition qui implique la superposition et l'empilement de formes particulières d'emploi. Il concerne tout les niveaux de diplôme et de formation, mais est moindre chez les jeunes filles faiblement qualifiées. En effet, ces dernières ont moins d'opportunités d'emplois en raison de leur niveau de formation que celles qui sont plus qualifiées.
3. Le principe de disjonction qui se définit par l'écart plus ou moins grand entre les compétences requises par les différents emplois qu'occupent les jeunes filles issues de l'immigration. Quand elle passe d'un emploi précaire à un autre secteur d'activité très différent, exigeant des qualifications et des savoirs totalement différents, le principe de disjonction est fort.

Les politiques migratoires, de plus en plus convergentes à l'échelle européenne, quant à la restriction et à la sélection des flux rendent plus difficiles les migrations féminines autonomes, sauf sous la forme d'immigrations des femmes très qualifiées. Il faut souligner aussi que des migrations féminines autonomes se déroulent dans le but de réaliser des études supérieures. En tout cas, avec ou sans qualification,

l'insertion professionnelle reste plus difficile pour les femmes immigrées maghrébines.

Avec ces contraintes, le système économique français offre plus de chances d'insertion professionnelle que les pays du Maghreb. On peut penser que c'est une voie d'accès à l'autonomie financière et donc favorisant l'émancipation.

5. Le défaut de la juridiction

La juridiction française se présente d'emblée plus favorable aux femmes. Même si l'égalité de fait continue d'être un des piliers fondamentaux de la politique française.

Mais le plan juridique, si la femme n'a pas acquis la nationalité française deux grands problèmes apparaissent :

- L'absence de statut de résident autonome, notamment dans le cas de venue dans le cadre du regroupement familial ; pour obtenir un titre de séjour distinct de celui du regroupant, les femmes doivent rester pendant un an avec leur conjoint, empêchant l'autonomie.
- La reconnaissance par la France des codes de statut personnel du pays d'origine, article 3 du code civil français et accord bilatéraux entre la France et les pays du Maghreb, soumettant les femmes immigrées aux lois de leur pays et non aux lois françaises et notamment de droit privé. Par exemple, un homme peut retourner au Maroc ou en Algérie et répudier sa femme ou obtenir un divorce pour lequel il n'est pas astreint au versement d'une pension alimentaire. Or, la France reconnaît les décisions des tribunaux algériens ou marocains. Dans ce cas, les femmes peuvent difficilement faire valoir leur droit ou même se retrouver dans des situations complètement illégales en France, ce qui retarde voire entrave leur intégration et leur autonomie.

Les conventions bilatérales entre la France et les états du Maghreb :

- Les accords franco-algériens: L'accord judiciaire du 28 août 1962 prévoit l'application des décisions de justice algériennes en France et

inverse- ment. C'est ce que l'on nomme le principe de réciprocité. La personne algérienne n'a théoriquement pas le droit de s'opposer à la loi de son pays, et le juge français n'a théoriquement pas le droit des'opposer à l'application de la loi algérienne. Dans le cas d'un divorce, au terme de l'article 310 du code civil, c'est la loi française qui devrait s'appliquer dans le cas où les époux ont leur résidence habituelle en France. Mais en vertu de cet accord, si l'un d'eux souhaite l'application du code de la famille, il peut le faire même si l'autre époux n'est pas d'accord.

- Les accords franco-marocain: En vertu de l'accord franco-marocain du 10 août 1981, le juge français doit appliquer la loi marocaine lorsqu'il prononce le divorce d'un couple marocain en France. Ainsi des jugements de répudiation prononcée au Maroc étaient directement applicables en France. Cependant, depuis lors, deux décisions de la cour de cassation, en 1994 et 1997, ont interdit les effets de la répudiation en France, estimant que cela portait atteinte aux droits et à l'égalité entre époux dans le cadre de la rupture du mariage.
- Les accords franco-tunisien: La Tunisie et la France ont passé deux accords bilatéraux en matière de statut personnel. La convention de 1972 pose le principe de la reconnaissance de plein droit sur le territoire de l'autre état de toutes décisions gracieuses ou contentieuses rendues par les juridictions siégeant en Tunisie ou en France. Toutefois, l'exécution de ces décisions reste soumise à une décision d'exequatur rendu par les tribunaux de l'Etat où elle doit être exécutée.

La France doit-elle s'impliquer dans l'élimination de ces accords et appliquer les lois de son territoire ?

III. La vie associative

Les activités associatives sont un vecteur d'autonomie et en même temps génératrice d'emploi.

Rappel historique. En 1939, un décret de loi qui perdure jusqu'à 1981 restreint le droit d'association des étrangers en les soumettant à une autorisation du ministère de l'intérieure et fonctionne sous la surveillance de l'état. En 1981, le gouvernement Mauroy abroge ce décret et en un an les associations d'étrangers se multiplient. Néanmoins, les femmes sont moins nombreuses que les hommes dans les associations d'étrangers.

Il existe de multiples associations visant à lutter contre les exclusions dont souffrent les femmes immigrées. Les plus importantes sont Voix de Femmes créée en 1998, le Collectif Femmes Immigrées en Lutte, la RAJFI RE, les Nanas Beurs. Ces types d'associations luttent pour les revendications des femmes immigrées en France et collaborent avec les institutions étatiques comme le fond d'action et de soutien pour l'intégration et la lutte contre les discriminations (FASILD), le service des droits des femmes et de l'égalité (SDFE)

Au Mans, le SDFE collabore avec l'association Femmes d'Ici et d'Ailleurs (voire dans les annexes) située au Sablon qui lutte pour l'intégration des femmes étrangères.

Il faudrait analyser avec plus de profondeur les actions organisées par ces associations.

Les principales revendications de ces associations sont :

- Des papiers pour toutes, c'est-à-dire la régularisation de toutes les femmes sans papiers, avec un titre de séjour qui garantisse le droit à vivre et travailler en France (carte de résident). La fin de la répression contre les sans papiers, la fermeture des centres de répressions, la libéralisation des femmes emprisonnées pour défaut de papiers. Enfin combattre les lois xénophobes et anti-immigrés dont la première en date et la loi Chevènement qui doit être abrogée.
- L'égalité entre les femmes et les hommes. Cela signifie qu'il faut combattre la double oppression, la surexploitation et le racisme que subissent les femmes étrangères ou immigrées, dont particulièrement les femmes sans papiers. Il faut exiger l'accès réel des femmes étrangères et des femmes sans papiers à tous les droits acquis et revendiqués par la lutte des femmes en France (contraception, IVG, travail, logement, égalité des salaires, droits sociaux, ...).

- Le droit à l'autonomie des femmes. De nombreuses femmes étrangères n'obtiennent un titre de séjour qu'en tant qu'épouse d'un résident ou d'un français (par mariage ou dans le cadre du regroupement familial), et peuvent en être privées en cas de séparation. Les associations revendiquent un titre de séjour pour toutes les femmes indépendamment de leurs situations de famille et soutiennent toutes les revendications qui vont dans le sens de la liberté individuelle des femmes.
- Le respect du droit d'asile pour toutes. Les femmes victimes de menace et de persécutions sexiste, de viols et de violences sexuelles, de répression du fait de leur homosexualiser, d'atteinte à leur corps, leur liberté et leur dignité, puissent être reconnues comme réfugiées en France et en Europe.
- Le respect de la laïcité. Les codes de statut personnel discriminatoires et d'inspiration religieuse ne doivent pas s'appliquer en France et en Europe, il faut renégocier les accords bilatéraux avec les pays d'origine qui autorisent cette application.
- La disparition du système prostitutionnel et du trafic des êtres humains pour l'exploitation sexuelle. Le système prostitutionnel est une violence contre toutes les femmes, une expression de leur appropriation par les hommes dans la société patriarcale et de leur commercialisation par le capitalisme. Les associations revendiquent des droits pour les personnes qui subissent la prostitution et en particulier le droit d'asile et des titres de séjour pour les femmes étrangères victimes du trafic.

CONCLUSION

Cette étude a eu besoin d'une analyse transversale, donc qui doit toucher différents aspects de la réalité et qui doit utiliser les apports et les supports des autres disciplines (d'emblée, toute étude sociale en profondeur le doit faire).

En synthèse, on constate que les modes de vie des femmes d'origine maghrébine en France sont très variés donc le chemin de l'investigation doit amener à un résultat très vaste, pour aboutir à une finalité scientifique.

Dans cette étude préliminaire, on a étudié les facteurs qui contribuent et qui l'empêchent de conquérir l'émancipation en fonction du mode de vie. Mais il reste encore, à faire à partir de données plus nombreuses, des catégorisations précises en fonction du niveau d'émancipation. Mais l'un des problèmes qui se pose si l'on parle d'émancipation c'est l'idée de conformité des femmes par rapport à la réalisation de soi.

En résumé, si la migration vers la société française devra permettre d'accéder à des nouveaux cadres de vie plus favorables à l'émancipation, on observe des contraintes qui se posent telle comme la ségrégation urbaines, sociales, des juridictions préjudiciables, etc. L'idée principale à retenir c'est que si vient les femmes maghrébines peuvent se libérer des contraintes liées à la structure de ces populations d'origine, dans la société d'accueil il existe des situations qui l'empêche comme le repli identitaire. En outre, même si ces contraintes sont enlevées, de nouvelles contraintes se posent notamment dans la structure capitaliste du marché.

En même temps, il est remarquable le fait que aujourd'hui la société maghrébine est entrain de diriger ces politiques vers l'égalité et permettent l'action des femmes destinés à la conquérir. Pour cela, on peut démontrer que l'immigration n'est pas la seule voie pour l'émancipation. Et d'outre, une catégorie assez nombreuses de femmes immigrées en France évoluent vers l'égalité, l'émancipation de manière plus lentement que les femmes au Maghreb.

Et pour finir, l'intégration, insertion sociale ne va pas de pair avec l'émancipation car dans le modèle de la société française les femmes subissent de même plusieurs formes de discrimination.

BIBLIOGRAPHIE

- Etre femme au Maghreb et en Méditerranée, sous la direction de Andrée Dore-Audibert et Souad Khodja, Editions Karthala, Paris, 1998
- L'individu* au Maghreb, MArkoum, E. TS, Tunis, 1993
- Des mères contredites femmes, C. Lacoste-Dujardin, La découverte, Paris, 1986
- La féminisation du monde, Chebel Malek, Payot, Paris, 1996
- La bisexuelle, Freud, PUF, Paris, 1969
- Atlas des femmes dans le monde, émancipation ou oppression : un pays- sage contraste., Joni Seager, E Auremonde, , Londres, 1999
- Des "beurettes" aux descendantes d'immigrants nord-africains, Nacira Guénif Souilamas, Grasset-Le Monde, Paris, 2000
- Histoire du féminisme, Michel Riot Sarcey, La Découverte, Paris, 2002
- Crise socioculturelle et crise d'identité dans les sociétés du tiers monde: exemple des sociétés Maghébines, Paris, C. Camillerie, Paris, 1989
- Traces, persistances et résurgences de la tradition dans les sociétés en voie de développement, Sicard F, PUF, Paris, 1963.,
- La mère et la femme dans la société traditionnelle au Maghreb, De Pre- mare, Revue de Psychologie, Paris, 1975
- Histoire de la sexualité, M. Foucault, PUF, Paris, 1981
- La femme face au Coran, D. Jeambar, Le Points, Paris, 1989
- La libération de la mujer , Patriarcado y Capitalismo, Amoroës, Madrid, C 1988
- Ni Putes ni Sumises, Manifeste des nans beurs, Paris, 2003
- La domination masculine, P. Bourdieu, Seuil, Paris, 1988
- Femmes entre ombre et lumière: recherches sur la visibilité sociale, collectif, La Découverte, Paris, 2001
- L'Islam* et les femmes , Que je -sais?, Paris, 2003
- Immigration et espace public, A. Bastenier, L'Harmattan, Paris, 1993
- Le deuxième sexe, S. De Beauvoir, Folio, 1964
- La femme mystifiée, B. Friedmann, Folio, 1963
- Sociedad y politica en el Maghreb, S. Soller, Alternativas Sur, Valencia 1999
- Les nouveaux penseurs *del'islam*, l'observateur (hors série), 2004
- Femmes du Maghreb, *l'enjeux*, S. Bessis et S. Belhassen, Lattès, 1992
- Femmes et villes, Perspective et territoire, sous la direction de S. De- nefle, PUF, 2004
- Maghreb, l'état du Monde 2004,

Les jeunes filles *d'origine* maghrébine et les symboles de la mobilité, *Homme et Immigration*, n°1115, 1988
 Quartiers sensibles, Paris, Seuil, 1994, Azouz Begag
 Familles maghrébines de France, Paris, Desclée de Brouwer, 1993 "*La nouvelle age de l'emploi* a temps partiel, un rôle nouveau lors du début de vie active des femmes, *Sociologie du travail* n°4, 1992, Connick F
 Les stratégies des femmes: travail, famille, politique, Paris, La Découverte, 1993
 Proximité spatiale et distance sociale. Les grands ensembles et leur peuplement, *Revue française de sociologie* n°1, 1970
 "L'immigration féminine et son devenir", *Écarts d'identité*, 1981
 La place des femmes. Les enjeux de l'identité au regard des sciences sociales, La Découverte, Paris, 1995
 Musulmanes et modernes, La Découverte, 1993, Göle
 La ségrégation résidentielle, Leloup X., Paris, L'Harmattan, 1999
L'Islam de l'Occident. La question arabe et musulmane dans la conscience occidentale, Paris, Arcantère, 1989, C. Liauzu
L'exclusion, J.C. Passeron, La Découverte, 1995
 Espaces habités. Études de banlieue, C. Pétollet, Gallilée, 1992,
 Jeunes de l'immigration, la fracture juridique, Paris, E. Khartala, 1992, E. Rude Antoine
 Critique de la Modernité, Alain Touraine, Fayard, 1992
 Multiculturalisme, différence et démocratie, C. Tyler, Paris, Aubier, 1994
 La France et ses étrangères: *l'aventure d'une politique d'immigration*, Paris, Calman Lévi, 1991, P. Weil
Le ghetto, L. Wirth, PUG, Grenoble, 1994
L'immigration féminine et son devenir, Paris, Calman-Lévi, 1991^a. Ehrenberg
 Du voile, *de l'antiquité à l'islam*, E. Paris, 2003, Chiheb Dghim
 Quand les femmes se heurtent à la mondialisation, ATACC, Milles et une Nuits, 2003
 Invisibles, diabolisés, instrumentalisés, figures des migrantes et leurs filles, F. Gaspard, La Découverte, 1998
 Travail et emploi des femmes, M. Maruani, La Découverte, 2000
 Les formes contemporaines d'esclavage dans six pays de l'UE, CCEM, G. Vaz Cabral
 La femme mondialisée, C. Wichtérich, Actes Sud, 1999

O atentado de Ulrike Meinhof

O meu estado mental
era axitado. Pero
non tomara nada.
Nunca me drogaba. Menos
esa noite.
A cidade estaba en calma.
Só algún ruido dalgún auto.
Os nervos poderán comigo-pensaba-
Finalmente non. Puiden face-lo
e non me arrepinto.
As culpas non formaban parte da
miña existencia. A ira e o odio si.
Puiden facelo.

Eran ás dez en punto da noite.
Estaba na casa. Comigo tres amigos.
Andreas Baader, Gundrin Ensslin e Horst Söhnlein.
Camaradas.
Coñeciámonos de hai moito tempo.
Fomos xuntos á universidade.
Xornalismo. En Münster.
Os tres eramos xornalistas en Konkret.
Os tres das RAF
No meu apartamento sempre había visitas. Debates. Acción
Acción directas.
Acción directas contra o Capitalismo
Accións directas contra o Fascismo.

Tiñamos que saír ás doce a.m.
Investigamos a ruta nas rúas da cidade días antes...
As avenidas. A cidade era un mapa, de guerra. De guerra
de guerillas.
Acompañábase esta con teoría. Non matábamos porque si.

Todo estaba medido. Estructurado. Eles
eran o inimigo.
Non habería paz ata que non houbera xustiza.

[teorías]

Levabamos lendo escritos marxistas moito tempo. Tamén anarquistas.
*O capital, Manifesto comunista, O estado e revolución, Reforma ou
revolución, A condición humana, A conquista do pan, A guerra e a
paz, A guerra social, Comunismo e anarquía, ...*

A teoría da alienación deixaba conta
da necesidade de autonomía social.

A colectivización como teoría económica.

A posesión dos medios de produción
por parte das traballadoras.

A utopía anarquista de liberación humana
e de consciencia individual e colectiva.

[inimigo]

Eles eran o inimigo.

Homes que sosteñen a Orde Mundial.

Fascistas.

Un fascista é alguén que
irrevocabelmente debe morrer. Morrer
a mans nosas.

Esa noite atentamos contra el. No seu fogar.
27 avenida Krauken.

Depositamos unha bomba caseira
no seu apartamento. Non nos importan
os danos colaterais. El debía morrer.

A humanidade ha de desfacerse de persoas coma el.

E nós eramos esa humanidade. Só queríamos
un mundo mellor.

Eramos tres.
A bomba estaba preparada.
Estábamos sendo investigados pola policía.
O noso apartamento estaba na clandestinidade.
Os nosos rostros estaban
nos ficheiros policiais.
Nós as subersivas. As que queremos cambiar o mundo.
Si, son humanista. Amo a humanidade
e ese porco fascista debía morrer.

[antiimperialismo]
Imaxinabamos un mundo
con paz e xustiza. Pero eu, nós,
moviámonos pola ira. Unha ira
estudada, medida. E polas ansias de facer
un mundo mellor.
EEUU en plena guerra do Vietnam.
As rúas, a masa crítica, ateigadas de protestas.
O antiimperialismo no foco. *Grands soires, petits matins*.
A liberdade nacional. O comunismo. Os vietcom.
Exemplos de loita...
Os estados militarizados.
As bases dos EEUU espalladas por tódolos continentes.
Guerra Fría.

Os intelectuais temos unha débeda
coa sociedade. Debemos ir á vangarda
da loita.
Eu non me formaba para ter independencia senón
para mudar o status quo.
Pensaba desde nena que o mundo
podía ser un lugar mellor.
E fun coherente.

O meu nome quedará na Historia: Ulrike Meinhof.
Unha muller que seguiu
os seus ideais.
Con mortes ou sen elas.

O capitalismo estaba a gobernar o planeta.
Anos 70. RDA. Berlín dividido.
No mundo as desigualdades medraban.
O diñeiro estaba en mans duns poucos.
A miseria acompañaba irrefutabelmente
a unha porcentaxe moi elevada do planeta.
Pero o proletariado tamén se organizaba.
Pero as mulleres indíxenas en América latina como exemplo de loita
tamén se organizaban. Túpac Amaru, Tapamaros.
Loitaban por un mundo onde a diversidade e a igualdade foran da man.
Godard rodaba *La chinoise*, pobos do mundo
“unissez vous”.

[Berlín oeste]
Berlín esa noite estaba máis escuro
Saimos da casa, vestidos de negro
e con pasamontañas. Collémo-lo auto
que nos prestara un amigo
e avanzamos pola estrada.
Noite. Escuridade. Acción directa.
Os nervos de ser a primeira vez.
Si, os nervos do primeiro atentado.
Que pasará?-pensaba-
Con todo, tiña a cabeza fría.
Estaba segura. Tiña que sair ben.
Todo estaba calculado.

Avanzamos. No auto.
Na parte de atrás estaba o artefacto explosivo.
Uns camaradas encargábanse de face-los
nun laboratorio clandestino.
Non tiñamos axudas do extranxeiro. Erabamos comandos
estrictamente alemáns. Estrictamente
berlienses.
A bomba no maleteiro.
Eu conducindo. Só quedaban
dúas rúas e chegabamos ao destino.
A adrenalina subía, cada vez
máis rápido
e o corazón latía, cada vez
máis rápido.
Pero a mente fría. Moi fría.

Fuck!
A carón nosa un carro de policía. Parados
no semáforo. O coche
non estaba fichado.
Pasamos desapercibidos.
Tentada co feito de mata-los.
A eles tamén
garantes do poder establecido.
Verde. Avanzaron en dirección contraria
Si!
Só quedaban tres minutos para chegar
ao 27. Os tres minutos máis intensos
de toda a miña vida.

3 minutos e estaríamos na súa vivenda.
Sen el o mundo sería
máis xusto.

Porque as mortes
non son sempre unha traxedia.
Porque pensaba no dereito a matar. Todo
por un ben maior. O ben
da humanidade.
(Si, eu son humanista desde que lin
La condition humaine de Malraux).
E ésta deben estar formada por persoas
que queiran o ben común e non só
o seu propio beneficio.
O ben común, O ben.

Aparcamos o auto e abrimos
forzándoa, a porta da entrada.
Subimos catro pisos. Estábamos diante
da porta do domicilio.
Forzámola tamén e depositamos
a bomba.
En catro minutos explotaría.
Baixamos correndo e montamos no coche.
Pisei a fondo o acelerador.
Voltabamos á casa.
Non quería cruzarme coa policía.
Non sucedeu.
Chegamos.
Na casa.
Todo saíu ben.

Puxemos a radio. Nunha hora
deron conta do sucedido.
Obxectivo conseguido:
O fascista estaba morto.
E nos vivas.
Pola miña mente pasaron infinidade
de ideas: sentín que fixera o que ineludibelmente tiña que facer.
Non sentía culpa
nen medo
nen angustia
nen arrepentimento.
Fixera o que tiña que facer: mata-lo.
Esta sería a primeira vez. Aínda habería máis.
Ata que rematei no cárcere.
Esas institucións fascistas.

Seguíronlle despois cinco ou seis
atentados máis. Todos en Berlín.
Berlín... que algún día sería unha
cidade libre,
libre do fascismo.
E eu, eu xa non era libre. Estaba
encarcerada. Polas miñas
ideas
polas mortes.
Non me arrepinto.
Contribuí a que o mundo fora un lugar mellor. E
paguei coa miña vida.
Asasinada no cárcere.
Pero loitei.
Ata o final.

Guión ronsel pan

DÍALOGO

Ela: reificarei a existencia para non verte cheo de baleiros, por extrañar-me nun punto equidistante da viaxe

Voz narradora: Ela baila, danza. Danza porque non sabe facer outra cousa. E amar, tamén sabe amar pero verdadeiramente non sabe a quen ama

El 1: se no baleiro me agocho reinventarei a trama como se fora unha epopeia e eu na derradeira batalla.

Ela: xa non durmo a viaxe fíxome insomne. Chea de recordos que non sei olvidar. El, a súa boca, a súa voz, o seu tacto,...

Voz narradora: Ela recorda porque non pode facer doutro xeito. E danza e ama, quizáis. Si só quizáis tamén ama.

El1: sosteño a dúbida de quererte nestes intres e ansío a tormenta... se te deixei ir foi porque te ameí demasiado.

Ela: abandonáchesme, marchei soa. Tan soa que me instalei no lugar onde todas as ausencias son posibles.

Voz narradora: eles dous. El e Ela volven a mirarse neste lugar que os pertence. Aos dous. Despois de aquilo, estiveron toda a vida o un a carón do outro.

Ela: camiñei por sendas infatigables, recorrín cidades enteiras, estados enteiros... Ese lugar pertencíame. A min e a El. E un día separados para sempre.

El1: por que falar agora? Ela: El vai volver...

El1: El queríate, eu sei. Quíxote máis do que euxamáis te poderei querer.

Voz narradora: ese amor, ese amor era fermoso. Tras 10.000 km, falando a mesma lingua. A lingua dos colonos. Si, eles amábanse. Fortemente.

Ela: Volver. A volta dolorosa. Cruel. A perda. A designificación. Todo quedou atrás. Pero tiven que continuar.

El1: minto. Minto cando digo que non podo amarte como El. Lembro. Lembro a primeira vez, sentados no mesmo sofá collichesme a man. Lembro que esa noite comezamos a amarnos.

Ela: mintes? Mintes cando dis que me mintes?

Voz narradora: El non minte. Ámaa con todas as forzas, co corpo, coa pel, co ser...

Ela: apareiches, eu sabíao. Chegaches de novo a min. Esta viaxe, esta visita, este encontro... volverte a ver.

El2: non te puiden esquecer. Preguntei por ti e aquí estou, disposto a amarte outra vez

Voz narradora: os 3 míranse e calan. Os 3 agora forman un triángulo. E os dous homes e a muller son só un. Estas pedras envólvenos e o aire que respiran faise máis liviá. Os 3 respiran xuntos. Agora bailan.

Ela: por que viñeches? Que te mantivo na distancia unido a min. Non amaches a outra muller?

El2: ameí a moitas. Moitas noites, pero a túa figura aparecía, a túa risa aparecía, a túa mirada, ...

Ela: quenes foron elas?

El2: mulleres belas. Anónimas.

Voz narradora: xa non saben que dicir. El(1) óllaos con delicadeza mesmo con compaixón.

El2: tardei moitos anos en atoparte, non sabía onde estabas... tempos difíciles, de angustia, de desesperación mesmo.

Ela: todo se recompón. O tempo, a distanza, a separación... que dicir agora?

Voz narradora: eles dous con Ela. Sen saber ben que facer. Unión- separación.

Ela: agora quero chorar, chorar por ti, por vós. Polos dous e por min.

Voz narradora: ela chora, chora porque a vida vai rematar e morrerá soa.

El2: por que a deixaches ir soa? Por que esa distanza? Por que a traizón? Ela contoume; non a querías, contoume que non a amabas como ela quixera.

El1: agardei por ela. Pero á súa volta nada era igual. Estaba ausente. Pálida. Destrozada. E ningún sabía por que.

El2: pola ausencia. Polos baleiros. Por amarme tanto como a ningún amou. El1: e vostede, por que a deixou volver soa?

El2: non o sei. Pensaba que a olvidaría pero non puideron face-lo. Non o coseguín. O seu recordo, ela, sempre comigo.

Voz narradora: eles dous ámana, os dous coa mesma paixón. E Ela tamén os ama aos dous. Pero esta noite, neste lugar ela fai, intenta facer unha viaxe interior, interna. Quen é Ela? A que corazón Ela pertence? Ela, así, só pode calar. Non quere errar. Quere a consciencia, a sabedoría para atopar respostas, verdades. Por iso ela cala. E sente.

El2: o tempo volviu o meu cabelo tan negro, branco; a pel enrugada... e xa non sei se a miña transformación... quero dicir... eu agora... son vello

Ela: si os teus cabelos están brancos... pero...

El2: pasaron 30 anos! 30 anos nos que non deixei de pensar en ti. E agora véxote!

Voz narradora: os 3 míranse sentados en tres sofás. Ollan calados. []

(É mañá, os 3 durmen na alfombra. Ela desperta e bícaos na fronte)

Voz narradora: repasou a vida esta noite. E ama máis, ámaos máis, aos dous.

(Eles despertan. E van cara a sendas fiestras)

Voz narradora: os dous ámana máis que nada no mundo. Con loucura. Un amour fou.

El2: atravesei o océano por ela.

El1: eu, non tiven espazo para a súa ausencia. Lévoa amando 30 anos. Pero ela, non vos olvidou

El2: falouche de min?

El1: pensa en ti toda-las noites, seino. Polos seus ollos, está sen estar. E agora sei que era vostede. Pero ela xamáis me deixará. Necesítame!

El1: a quen amas? A quen amas verdadeiramente?

Ela: desaparecer, o mellor que podo facer é desaparecer. El1: non nos deixes

El2: non, morreríamos de pena, de amor

Voz narradora: “ e que facer agora?” ela pensa.

El1: sabes que o amas a el pero cres que non podes vivir sen min Ela: este lugar sen ti...?

El1: eso non importa. Agora El chegou. E non vai marchar. Por fin te atopou.

Ela: son 30 anos máis vella. O deterioro, a pel... El2: o teu corazón é o mesmo, comprobeino. Ela: tamén está deteriorado, pola espera

El2: esperábasme?

Ela: cada noite

(eles dous camiñan)

El2: a primeira vez que te vin non puiden deixar de mirarte pero non me decidín a falarche, ata ao día seguinte. Estabas sentada na mesma mesa daquel patio,...

Ela: abandoáche-lo todo por min para comezar de novo?

El2: si así o fixen, deixar todo atrás. Enfrontarme aos meus sentimentos, mesmo ao rencor contra min mesmo por deixarte ir..

Ela: as veces tamén me sento así. Rencor comigo mesma por ter marchado

ELA: machar foi o meu erro. Alí era feliz. Feliz. Contigo El2: eu fun máis feliz ca nunca. Xa estabas con el?

Ela: si, acabábamnos de comezar e xa chegou a partida. Doorosa. Instantes fugaces de amor, de amor?

El2: por que o deixaches?

Ela: tiña unha intuición forte, moi forte.

El2: a de atoparnos?

Ela: si atoparnos... esa debía ser a intuición El1: entón por que volver?

Ela: outra intuición. Deixar o amor atrás. Como unha maldición. Abandonar o amor.

El1: fun o único que conseguín estar contigo. Ao teu carón, durante 30 anos

El2: 30 anos nos que non parei de busca-la. Volos dous nesta casa antiga...

Ela: ela derrúbase ao tempo que o fan os nosos corpos. Eu díxenllo. Díxenlle que parecerías...

El2: estamos conectados desde antes incluso de nacer. Seino

Ela: coincidimos no espazo- tempo dunha vida pero quizáis xa vivimos outras, anteriores.

El2: si, quizáis sempre estivemos unidos.

El1: a nós só nos unen os nosos corpos, tal vez... Ela: 30 anos e agora ti...que facer agora?

El2: amarnos ata o final?

El1: ela necesítame. Agora está tranquila, non berra, non chora... Ela: debemos durmir

Voz narradora: ela avanza cara él, que está na alfombra. Olla-o. el está morto

Ela: (berro forte)

Detroit

BOINA VERMELLA

Se tivera que escoller unha, non sei por que razón, escollería aquela. Cal? A do estante da esquerda. O vermello é a cor do sangue, a cor da revolución. Eu prefiro a chaqueta marrón. Entón non me fas caso? Si, sempre o adoito pero esta vez non. A marrón vaime mellor. O prezo é de trinta euros. Síntoo, non me chegan os cartos que traio hoxe. Pois eu non teño nada. Que fago? Deíxao para outro día. O consumo por consumo como se dos caprichos vivira o capitalismo. O que necesites e nada máis. As necesidades créanse. Créanno-las. E esa boina vermella? Mola. 9'99. Aínda me queda un céntimo co que non podo comprar nada. E despois escribirás esa canción. Si, a canción xa estaba escrita. Unha premonición? Unha viaxe no tempo? Flashbacks e flashawards. Sociedade do espectáculo, comezando polo propio corpo. Deberíamos danzar espidos. Nós.

LENIN

Non podo marchar sen a chaqueta marrón. Pero, que obsesión, non? Mañá collo o avión para Detroit e non vou ir sen esa chaqueta. Vale, vale pero eu hoxe estou ocupada, non podo baixar. Vou eu soa. Xa non a teño, síntoo. Merda! As ocasións hai que aproveita-las no momento, está claro. Ola, veño a devolver esta chaqueta. A miña! Tiveches moita sorte, xa téis a túa chaqueta. Serendipiti. O azar. Todo está no espazo e no tempo en que ten que estar. Todo cadra. Xa podo marchar agusto. Somos tamén o que mostramos. Son superficial? Lenin: ética e (é) estética. Penso que es unha caprichosa. De que estamos feitas senón de eleccións...

INT/EXT

Aeroporto de Coruña. 7:30 am. Non me vai dar tempo de acabar este café. Cando chegue a Estados Unidos tomarei un café só en condicións, americano. Mentras falo de postpunk, de Fugazi, dos concertos onde só se paga cinco dólares. Porque tamén hai que saber aproveitarse do capitalismo, o rexime que nos tocou vivir. USA, esa entelequia de liberdade. Comentaremos ideas sobre a condición humana. Hanna Arendt.

Fuck! Manchei a chaqueta de café. Non vai quedar mancha, é marrón. Levo ese libro na bolsa; lereino no camiño. O importante é sentirnos libres. A viaxe faínos libres. Int/ Ext. O interior en movemento, aca- dando puntos de equilibrio de afóra cara adentro.

AS NUBES

As viaxes en avión poden considerarse un producto singular do capi- talismo pero tamén do conectado mundo global onde nos vemos in-mersas. Ollo as nubes. Elas cambian e nos cambian, como a realidade. Somos o que incorporamos dela. O que asimilamos ao noso campo se- mántico. Vivimos neste constructio e avanzamos inexorabélmente cara adiante. Aínda que, como o mar, imos e vimos nos propios pensamentos e accións. Estas que propugnan o encontro como consecuencia do azar. O manifesto situacionista. Os taz. Todo está aí só ten que ser creado. Este zume está demasiado frío. Corta os dentes. Só me quedan catro horas de travesía aérea. Here we go Detroit!

MP3

Por fin desperta este tipo. Durmindo tres horas. Hola! Hola! Que te leva a Detroit? Quedei cun amigo, vou escribir sobre a escena underground. O techno? Si, o techno. Xusto teño no meu mp3 temas de Carl Cox... Que guai, eu tamén o levo. Hai algo que poida atestar máis a cita de Borges que atoparse nunha rave...? Situacións onde todo pode suceder, sumexidas na música, na danza, na atracción que xorde do imprevisto. Si, estiven no Bretaña nunha festa. Eu nunca. Mágoa, tés que probar. Si, en Detroit. A clandestinidade, esquivar o institucional, o reglado. Válvulas de escape do capitalismo.

RELATIVIDADE

O vértigo da aterrízaxe. Calo. Deixo a atención nos latexos do corazón, axitados. Desde Londres non houbera ningunha turbulencia. Seda. Hai momentos nos que todo se condensa e outros nos que todo se dilata. A concepción do tempo. Relatividade. Ocupación. Resistir ao baleiro dun espazo que non pode ser enchido. Acabar coa dúbida. En cinco

minutos estaría en USA. Levo libretas suficientes para recoller conversas e impresións. Estou segura de que será unha experiencia alucinante. Deséxoches o mellor. A ti tamén. Poida que ata nos vexamos na cidade. Eu volvo en tres semanas. Pois eu non teño billete de volta. Calei. Calamos. Démonos un bico.

ACCIÓN

Reificar a dúbida de perderse nunha cidade non coñecida. O imprevisto como consigna. A descuberta, única forma posíbel de habitar os espazos. Inventar un tempo outro. Unhas condicións sine qua non. Porque a experiencia da viaxe debe inundar todo o noso corpo. Habitados por partículas que tamén teñen memoria; así se crean os recordos. Estou por fin en Detroit. O mecanismo que me leva a gardar emocións e imaxes non o coñezo porque hai tamén está o imprevisto. Son e non son dona do meu ser, que non é máis que un todo nesta totalidade chamada universo. Que se move, que cambia constantemente, que propugna a necesidade de acción. Tres e acción. Eu en Detroit. Personaxe dun filme aínda por gravar. A miña cámara: unha realidade sui generis.

CÁMARA

Ordear o exterior a través dun dispositivo. Visual e auditivo, mesmo con voz off. As imaxes que se superponen como nun escenario creado ad hoc pero que leva aí moito tempo. A historia da cidade de Detroit. A historia de USA... Nesta desorde que habita aos extranxeiros. Sentirse parte, comunidade, cidadanía temporal. A onde queres ir? A onde me leves. Addison. Tomar un café americano en América. Claro, imos tomar ese café. Camiñando. Habitando. Respirando. Gravar. Materialidade líquida que se superpón. Naufraxio interior que se dissolve nese café. Rexistrar cada momento. Instantes decisivos. Cartier- Bresson.

RESPIRACIÓN

Poder de espera. O ser e a nada. Sartre. Saber estar no lugar adecuado e no momento preciso. O baleiro está preparado para convertirse en materia fílmica. Xa que no fondo non sucede absolutamente nada. Só

somo seres que respiramos. E esa respiración tamén pode ser a protagonista dun plano. Aquel onde ti estás sentado removendo o café. Penso en Tarantino. Isto só será un documento. Da cidade, dos amigos, da súa respiración. Quero nomear as cousas con outros nomes. Babel? Si, o castigo eterno da incompreensión. Outro café? Sí, por favor. E soa Sonic Youth. Quero bailar movendo os xeonllos en fronte a ti.

BOSSA NOVA

Amo a bossa nova. É una música tan feliz. A min tamén me gusta. Brasil como referente. Gilberto. Caetano. Betania. A ledicia de vivir. Cantar ao amor. Un amor que o inunda todo e que crea liñas de fisura por onde a luz entra. Pero tamén a beleza na triteza. A melancolía como forma de vida. Como foi a viaxe no avión? Viñen sentada cun rapaz. Quere escribir xustamente un libro sobre techno. E téis o seu wasup? Si, a ver se quedamos con el... Vas polo terceiro café. Adoro o café, sábelo; e este está delicioso. O sabor, o paladar, recibe sensacións novas que se instalan para sempre na epiderme. Baixo a pel agóchanse, sobreviven.

5

Un taxi. Percorrer a cidade e gravar desde a fiestra. A fiestra valdeira. Dieste. O movemento. A xente en movemento. Ciclos na cidade. Somos animais de costumes e as viaxes fannos atopar o descoñecido. Aquel que se presenta ante nós sen máis concesións que a de facernos ve-lo tal cal nos o percebemos coa sorpresa do non-visto. Adoro estas rúas! Quedan 5 minutos para chegar á casa. Tés tempo de seguir gravando. Vouno gravar todo. Ok. Vou ir volcando o material no ordenador. Farei un filme de 5 ou máis horas. Wow! Si, no way. Son 5 dólares. Levareite no meu coche a próxima vez. Perfecto.

TESOURO

A túa casa mola moito. Estas escaleiras. Recórdame a esa foto cos teus amigos que vin no fb. USA-HC. Despois veñen eles a coñecerte. A amizade é un sagrado tesouro que hai que saber gardar con todo a delicadeza. Os amigos son os que nos manteñen vivos nesta realidade moitas

veces cruel. A realidade que por momentos se volve fermosa cando estamos a carón de seres queridos e que nos queren. A reciprocidade como consigna. A alteridade como forma de entender o mundo. Tomaremos unhas cocacolas nas escaleiras. Escoitaremos música e celebraremos a túa chegada. E eu gravareino todo. Crear documentos biográficos. Documentais persoais. Crear.

I'M SO TIRED

Despois de todo o que se aprende, os erros non cesan. I'm so tired. Fugazi. Esta canción é un hinno. A primeira que escoitei deles. Cando todo vai ben podemos sentir envexa de nós mesmos, nunha encrucillada que transita entre o eu e o nós. Este nós que ás veces nos destrúe como se fora unha maldición. Con poucas notas de piano e voz de choro a melodía fainos mirar cara adentro. Iremos a algún concerto? Claro. A min recórdame aos primeiros anos da postadolescencia, cando comecei na universidade. Onde? En Masachuset, Literatura. Xa falaremos de libros. Si,encantaríame. Chegar a non ter máis paciencia cun mesmo. Estar canso.

EVENES

Nas escaleiras calquer conversación é posíbel, son aptas para elo. Eu vexo a vida como en Waiting room. Sentado nunha sala de espera agardando que pase algo. Porque o cotiá debe estar impregnado de pequenas cousas que nos emocionen. Eu non son moito de agardar a que algo pase. Non téis paciencia. Vou por máis cocacola. Os Evens son o bonus track perfecto para Fugazi. Ao final acabaremos todos casados e con fillos. Esperar a que a vida siga sendo unha festa na que poder bailar. Este verán está sendo moi caluroso. Iremos aos lagos? Si! Ten paciencia. Hai tempo para todo. Cada vez estou máis emocionada.

CORPOS

Suggestion é outro tema que resume a súa ideoloxía. Porque eles son feministas e non entenden como algún home se pode considerar mellor por ser home. O tema do corpo tamén está presente; somos donas

do noso corpo, deberíamos de selo. Aquí somos todos feministas, neste grupo. Non podía ser doutro xeito. Eu só coñezo Animal lover. Regalarémosche discos nosos, sen problema. O feminismo é unha revolución que ten que atravesar todos os estratos no noso comportamento. Unha inexorable condición para a emancipación humana. E Fugazi sábeno. E cántano. E nós bailámolo. Esperar a alcanzar un estado superior de desenvolvemento persoal; non sen o feminismo.

PASOS

O que máis me gusta é o Stay Alive. Estrear un disco é o mesmo que un paseo por unha rúa descoñecida. Agora camiñando soa poals rúas de Detroit lembro a primeira sensación despois de escoitar ese disco. Como se o meu gato ruso azul saltara sobre min pedindo cariño. Este vento que me corta a cara déixame o pouso do vinilo. Unha rapidez que o cobre todo, os meus pasos acélanse e quero converter o camino nun recordo que dure para sempre. Pero eso dirao o paso do tempo. Non somos dos das lembranzas. Por iso a necesidade de gravar. Entre outras razóns. Gravo as rúas, os rostros da xente. Os pasos.

EUROPA DO LESTE

Chantal Akerman foi a filmar os países de Europa do Leste. Occidente e oriente. Unha conxunción que só a arte pode manter. Filmaba tamén as rúas e os rostros e atopaba nas xentes aquilo que vira na súa familia. Tradicións e modernidade. Outra conxunción que só a arte pode manter. Porque despois de todo estamos perante un mundo feito de contrastes. Guerra Fría. Postcapitalismo. A arte como facedora de imaxinarios nos que o híbrido está presente; na forma e no contido. Ela escoitaba frases das que só entendía unha palabra, unas palabras pero comprendía. Comprendía todo, cos xestos, coas miradas, co non-dito.

DIY

Vou gravar o concerto hoxe á noite. Perfecto. Esta cámara ten grabación na escuridade. Seguramente haberá poucas luces. Certo, hai pouca luz. O punk como forma de vida. Admiración por un movemento que

quere romper con todo. DIY. Faino ti mesmo. Ser donos do destino. Necesidade de guiarse polos desexos, pola parte máis instintiva. Primitivismo. Anarco-primitivismo. Antano, as sociedades eran igualitarias. Futuro primitivo. Jhon Zerzan. Esta canción téñoa que bailar, trémame da cámara. E saltar. Saltar desde o escenario é o ponto de adrenalina máis potente. E sempre haberá amigos que non te deixen caer ao chan. No future; outra consigna. Vive o momento.

DECIBELIOS

Non te escoito. Demasiados decibelios. Fálame ao ouvido. Sempre soñei con ver ás Bikini Kills. Atopeinas por casualidade nunha tenda de discos. As riot girls. Mulleres transgresoras que fan o que queren cando e como queren. A ideoloxía achégase a postulados nos que a liberdade é o eixo a partir do que se sitúan as determinacións. Vivir movéndose entre os límites, aqueles do eu e do nós, nunha simbiose que fai elixir as persoas que nos rodean. As imposicións desaparecen e a única forma de vida é a elección individual. Sempre. Eu xa as vin dúas veces. Pero non se desbota o colectivo, formado por conciencias que así se sitúan no común.

B.B.V.

Cumprir os soños é a forma de encauzarse a través do optimismo. O pesimismo de non cumprir os soños. Porque nunha escalada que avanza inexorabelmente cara un destino, a mirada debe concentrarse na beleza do exterior e encher así o interior. Manterse atento ante o mundo cambiante. Sociedade líquida. Bauman. Por o foco nos aspectos vitais que nos fan ben. Ese concerto. Ese soño. O ben debe estar impregnado de posibilidades de actuación para non estancarse nunha única posibilidade e debe asimismo ser a guía. Ben e beleza. tamén verdade. B.B.V. O espiritual. A conciencia. Mesmo a felicidade.

BEIXOS

Se son feliz agora é tamén porque te estou amando. Ámote dun amor irrecoñecíbel que me fai sentir... Ámote como se hoxe fora o derradeiro

día. Quero bicarte. Faino. Os beixos son a metonimia do amor. Eu mírote. Amar é un acto revolucionario, quizáis o máis forte. A potencia do verbo amar lévanos a un estado onde comprendemos o sentido do universo. Somos un. O eu, o nós, o todo. Bicarse é tamén un modo de achegarse á alma do outro, nunha alteridade que nos constitúe como seres que aman. Bícame outra vez. Bicaríate todo o tempo, sen saber do tempo. Salvaxe e docemente. Cabalos que trotan ata achar repouso nun leito de flores.

SOL

Ola, durmiches ben? Mellor ca nunca. E un raio de sol invadía a habitación para ilumina-lo todo. A luz, que enche os espazos tamén enche os corazóns. Aqueles dos que a partir de agora se amarán para sempre. Para sempre? Se intentamos escoitar os latexos do ser amado acharemos un estado de trance que nos permita amar sen condicións. Achados nun estado incondicional, serán o un para o outro. Pero non se olvidarán dos demáis. Amaranos, tamén. Porque o amor é unha forma de vida. Nun percurso vital que nos devolve ao noso ser primixéneo. Para así comezar a andadura cara unha posición elevada da conciencia. O sol era liberdade. E eles non se querían atar, tan só se amaban.

PARA SEMPRE?

A liberdade comeza por un mesmo. Se somos quen de manter a nosa integridade amando, sairemos adiante. Cando algo falla, debemos deixar atrás. Recomezar de cero. Soltar o que xa non nos fai feliz e inventar outro camino de amor e liberdade. A revolución sexual deixou claro que non nos debemos ancorar nunha relación que xa non nos satisface. Que podemos experimentar canto queiramos, que somos libres para face-lo. Pero cando se inicia unha relación pensamos que vai ser para sempre e Jodorowsky di que é unha condición de partida sine qua non. Tamén o amor está feito de promesas, que ás veces non se poden cumprir.

HIMALAYA

Vou facer uns zumes de laranxa. Eu fago torradas. E café. Si, café. Nunca che falei de Aina. Son un grupo de Barcelona. Cunha elegancia extrema. Os seus temas móvense entre as augas dun río que percorre unha montaña, quizáis a máis alta do mundo e que fai un vieiro novo e entre a neve desa mesma montaña, inundándoo todo de cor branca. É hc melódico que invita á reflexión pero que tamén nos sitúa nun espazo onde só existe sentimento. Aquel no que se canta o poder da postadolescencia. Eu serei sempre un postadolescente. Eu tamén. O non- compromiso, a diversión, a festa continúa. O Himalaya, evócame o Himalaya.

INSTANTES PRECISOS

Escoitamos a Lee Morgan? Estupendo. O almorzo con jazz. O jazz é a música da liberdade. Os USA veron nacer os máis importantes movementos musicais. Lee Morgan é un terremoto inestábel que se expande pola Antártida. Fai que o xeo se desxee. Introduce unha certa forma de anti-inercia no tempo que se afoga. A monotonía é o que me fai ser pesimista. A min faime pesimista non verte feliz... Pero eu son feliz aquí contigo. Vas marchar... Desleixada a trama só quedan os instantes precisos. Introducing. o disco que os acompaña. Máis tarde soarán Miles Davis, Chet Baker e Thelonius Monk. É hora de saír a rúa e captar instantes precisos.

CONDICIÓN HUMANA

Camiño coa cámara cara o descoñecido. Aquelo que se ve por primeira vez e que vai ser documento da propia vida, da obra. Porque vida e obra son o mesmo. Gústanme as rúas. Gústanme os rostros. Entretando existe pouca acción. Arendt afirmaba que a acción é pura e está separada de calquera condición material. Así a materia será o oposto do pensamento/acción.. E determinará a condición humana. Respirar como única consigna. Accións que se apartan da bioloxía. Pensar. A fala. O discurso como diferenza co resto dos seres animais. Introducirei unha voz off que sexa un contrapunto. Político e poético.

TERRA

Somos todos seres únicos. A pluralidade. E formamos algo chamado Humanidade. Cara onde vamos como especie? A única razón é a Terra. Que nos determina, que nos acubilla e nos destrúe ao tempo que nos a destuímos a ela. Vivimos baixo unhas condicións específicas. A Terra está adaptada a nós ou nós á Terra? Formúlome estas preguntas mentras gravo a un anciano co seu bastón e chapeu que atravesa lentamente unha rúa e a un neno que se solta da súa nai e comeza a correr... Cal é o destino común? Quizáis a extinción? Quizáis un estado máis elevado de conciencia? A iluminación como condición para a supervivencia.

SOIDADE

Neste paseo pensaba na soidade como espazo común. Pero os nosos corpos uníronse. Epifanía cotiá que determina experiencias vitais. Como chegar ao corazón do outro sen perda? Porque se perdemos a nosa independencia perdémolo todo. A liberdade está en construír por un mesmo o noso decurso. Que sentido ten unha parella? Hai algo en realidade máis que o estritamente físico? Compartir. Nas conversas está a metonimia do amor, tamén nos beixos. A fidelidade. Nunha sociedade que admite o poliamor. Nun contexto de loita polas liberdades. Diversidade sexual. Póñame unha auga. Velaquí. E bebendo nese bar comprendín que si o amaba. Por canto tempo?

IMPERIALISMO

O imperialismo no foco. Os USA dominando o mundo. Desde a súa constitución. Este grupo Siervos de Nadie, quero que o escoites. Gústame pero non entendo o que din. Falan de destruír o imperialismo; de que non hai paz contruíndoa sobre a base de escravos; de que despois da calma sempre chega a tormenta; etc. Doctrina Monroe. América para os americanos. Todas as bases militares espalladas polo mundo. Eu tamén estou a favor da desmilitarización. Paz e solidariedade internacional. A violencia institucional como creva. Os monopolios como consecuencia dunha política económica que se adhire exclusivamente ao beneficio. Dereitos humanos.

PEACE AND LOVE

Unha consigna neohippie. Paz e amor. O último escalafón da humanidade. Seres que pensan e actúan sobre principios de non inxerencia, como na política internacional da ONU. Querer o ben común. Evolución nunha sociedade global. Postmaterialismo. Reivindicacións de valores postmodernos. A igualdade na diversidade. Actuar e pensar sendo partes dun todo. Aquel que se desvela en cada individualidade. Reificar o abstracto. Teñen sentido ideoloxías político-económicas como o marxismo na actualidade? Working class. Facundo Cabral. “O pobre non son eu”. Aproveítate do Capitalismo.

BERLIOZ

O tempo de viaxe non é o mesmo que na vida rotinaria. Créase así un tempo ad hoc que nos leva por lugares non transitados. Escoitando a Berlioz e a súa Sinfonía Fantástica pensaba na heteroxeneidade dos meus gustos musicais e en que a música nos une, á humanidade, e que é ao mesmo tempo unha forma de epifanía. Revelacións de verdades transcendentales. Cando as achamos as nosas vidas cobran outra dimensión. Vemos con ollos conscientes e os valores desde ese punto xa non son iguais aos anteriores. E unha especie de renacemento. Renacer. Pero as veces que faga falta, incluso cada día. Porque a existencia, os cambios, as novas coordenadas, implican volver a nacer.

MESTIZAXES

Cal é a túa peza de música clásica favorita? O bolero de Ravel. Excepcional. Escoitámola? Seguro. Mentras a escoitaban pensaban en que farían xuntos para crear unha relación especial. Fóra da rutina a vida é mellor. Sen horarios, sen mirar as horas. Cada día un día único. A comprensión non o é todo senón a actitude cara a vida. Creo que te estou amando. Pero esto só é unha viaxe. Facer da vida unha viaxe continúa pode ser un bo método. Eu quero vivir contigo sempre. Nun mundo globalizado as distancias non son impedimento. Hibridación. As sociedades sempre se mesturaron, as persoas sempre se mesturaron. Mestizaxes.

TARKOVSKY

As intencións nas obras de arte. Tarkovski. A importancia do sentido que se queira transmitir. Nas obras. Na vida. Os malentendidos. A falta de comunicación efectiva. O ruído. Este tamén pode ser bo seguindo uns postulados neosurrrealista pois acharémonos ante algo inusual. Algo diferente. Entender o mesmo e mirar cunha mesma perspectiva. A diferenza e a igualdade. Asómbra-nos o que no podemos entender pero precisamos da facilidade comunicativa. Este país, esta lingua estrana e acolledora ao mesmo tempo. O exótico. O próximo. Nunha dualidade que xa nos é propia. Os contrastes, as similitudes. Ámote sen entender todo o que me dis...

BOS AMORES

Os amores bos. Os que non doen. Se nos situamos na dor estes amores non valen. Desaparecer a dor implica face-los desaparecer. Unha doenza que supón estar no non-amor, na non-felicidade. Se nos fan felices debemos mante-los. Sen ningún tipo de masoquismo podemos avanzar. Xa que esta, a felicidade, é a finalidade última do ser humano. Rosalía de Castro. Eu escribía nalgún momento que non quero a felicidade; pero aquela que se nos impón. Manterse lonxe das falacias do non-verdadeiro implica instalarse no lugar da verdade. Da beleza. Aínda que o postmodernismo faga apoloxía do feo. Ser e estar atentas ás sinais que nos permiten ver cando a materia o pensamento non foi aínda creado. Adiantarse ao que se nos vai presentar como redención do presente.

PRESENTE

Presente. Reiterar a dúbida de verme perdida nesta viaxe. Eu tamén creo que te quero para sempre. Poner condicións pode aclarar, pode constatar a existencia. As promesas aínda non foron emitidas. O amor só entende promesas. Espero manter as coordenadas que me están permitindo amarte. Estructuralismo. Penso no futuro; véxoo contigo. Proxectarse. Ámote dun amor incontestábel. Saber levar a falta de drama ata o final da existencia provoca a aparición de seres que non teñen medo a amar. Porque amar é a resposta. A grande resposta. Non accedemos

senón a un presente eterno. Unha visión realista. A eternidade do presente.

BUDISMO

Poñer o foco no pensamento e/ou na materia. No tanxíbel e/ou no intanxíbel. Un xeito de comprender as dualidades das que está feita o ser humano. As inevitábeis contradicións. Acharse no lugar da dúbida e recompoñerse do que non é auténtico, verdadeiro. Un camiño de búsqueda espiritual que impide involucrarse nunha relación romántica. Os monxes budistas. O budismo. O amor como guía; o amor universal. Saír da dor e comezar a vivir co que nos fai ben. Saír das reencarnacións e atopar o descanso no nirvana. O despertar espiritual. Se te estou querendo é porque me fas feliz. Fasme feliz porque atopo o meu eu no teu eu, sen necesidade dun nós.

JEAN PAUL

Accedo a ti desde a miña totalidade. Sen fisuras que non deixen entrar a luz. Explícome e avanzo cara o teu ser. S. de B. O matrimonio é o comezo da prostitución. Ela nunca casou. Pensou deixar a Jean Paul por un escritor americano que acababa de comezar pero non o fixo. Seguiu co seu compañeiro porque se retroalimentaban. Crear en común é un vínculo o bastante forte; causa de seguir estando xuntos. Algúns amigos recomendábanlle que non o deixara xa que a súa fama podería virse abaixo, sen el. Que nos une en realidade como a eles? Eles estaban unidos pola escritura. Queremos vivir a vida xuntos e iso a é suficiente. Dime algo máis... Quérote ata o infinito e máis alá.

ILLAS

Facer un selo de música. Moi boa idea. Traballando sobre todo en dixital. Unir músicos. Unha comunidade. Non me gustaría estar aillada. Ás veces quixera estar nunha illa para desconectar pero quero pertencer a algo. O sentido de pertenza é o que nos une ao mundo; incluso desde as propias atalaias, as nosas illas. Conectar cos que nos rodean é unha forma de estar no mundo. Por iso cando amamos non debemos crear

illas nas que habitar todo o tempo, só por momentos. Tamén estaría ben tocar xuntos. Si! Un selo e un grupo, estupendo. Pásame a berenxena. Este xantar vai quedar máis que ben.

VEGAN

Comer vegano, non comer animais, peixe nin produtos derivados dos mesmos é case unha relixión. Xa desde o s.xvi o dicía Da Vinci, que estaría prohibido comer animais. Ese tempo aínda non chegou pero chegará. Trátase dunha alianza entre especies e de sobre todo respecto. Porque desde unha prehistoria ideal, aquela contada por determinados autores que nos explican desde outros paradigmas, a sociedade era vegana xa que só serían recolectores de froitas e froitos. Na actualidade existen moitas opción para comer san. Esta ensalada de berenxena está boísima. Tomamos un café naquela terraza que vimos pola zona oeste? Si, e saímos un pouco da casa. Non marcharás antes de ter feito un disco, xuntos. Feito!

10.000 km

A cidade está triste e escura. Chove. Estos parabrisas funcionan mal, non van á velocidade precisa, demasiada choiva. Xa estamos chegando. Queres vivir comigo para sempre? Pasar unha vida enteira cunha mesma persoa pode provocar un medo espeluznante pero non me coaccionei pola pregunta. Si, quero. O día non era tan propicio como para facer unha confesión desa orde, non obstante todo estaba dito. Eles quérense. Cambiar de cidade por amor pode ser a solución a esa distancia que os separou. Separados polo océano atlántico. Por 10.000 km. Que pode ser mellor que atopar o amor alá onde estea... Porque sentirse en comunión con alguén é o acto máis poderoso que existe. Con todas as concesións, as promesas, os proxectos.

SPOKEN WORDS

Faremos ese disco eu co piano e ti coa voz? Spoken words. Falaremos da dificultade de atopar un espazo habitábel que nos acolla con redención e valentía. . Da soidade que desaparece cando entras no meu plano

vital. Das árbores que acubillan a paxaros que voan en bandadas. Unha viaxe común. Un destino común. De verse perdido. De atopar acubillo. De verdades pequenas que se transforman en universais. De lobos que saen da súa cova para axudar a animais en perigo. Dos amigos que están sempre aí. Da necesidade do outro. Das reberberacións dun eco colectivo. Do perigo de verse só. Das asimilacións constantes do pensamento unidireccional. Da solidariedade internacional. Da vangarda creativa e os restos do dadaísmo...

VANGARDA

Crear algo novo. Vangarda. Desde os 60 os cacharros produciron música electrónica. Cal é a nosa marca de identidade? Pois mesturar inglés con galego. Tocar mal o piano pero que soe ben. E facer letras sobre o noso mundo que non deixa de ser singular. Tamén incluiremos ruído electrónico con sintetizadores. Diso encárgome eu. Mesturar estilos. Produtos que son froito dunha asimilación diversa. Orixes diferentes. A unidade resultante como resposta a influencias heteroxéneas. A necesidade de crear desde os eus. Xa son unha banda. Sentimento común. Cal será o nome? Eu digo unha palabra e ti outra. Ok? Ok. The. End. Si! The end. Xuntos ata o final.

On

BOILER ROOM INDIA

Unha sesión de techno na India.

Apoloxía do híbrido - Hindol poeta
bengalí -

Outras respostas, outras preguntas E
non ficar no previsíbel.

A miña sociedade abúrre-me porque
ansío o non-homoxéneo.

Falo de pretéritos que reeducan a
linguaxe.

Esta música dá-me ganas de ir a un
clube e crear o inesperado.

Bailar fai-nos libres: comprender o corpo e intentar capturar o
imprevisíbel.

Algo que non queremos controlar.

ARMAS/PEACE

Alemaña anos 70.

Levas esa camisola da RAF para a
hora do café

E sei que vés falar de amor. Daquela
rapaza do norte

Coa que falabas en bares e
assembleas.

Armados con libros e cafés

Retiñamos algunhas anécdotas.

Ese fusil e o símbolo da paz que
vestía eu.

Só aquel beixo Solucionou o conflito Quedaban máis mañás

Para recalcar a militarización do mundo. No 2000 e algo

As invasións dos USA foron sancionadas

Fála-me do desastre de Nicaragua.

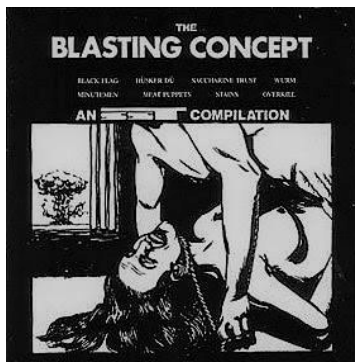
SR. CHINARRO

Non será Que podo facer? Mellor versión que
a orixinal? Porque non podo facer nada
Xa que isto foi dado ao azar. Ao reencontro
Como unha acción situacionista
Posicionaches o destino, dicías
“Hai que face-la vida como se fixeramos unha
obra de arte”
E el fíxo-me un beixo: facer e non dar desvía
posesivos.
Ningunha deberíamos ter dono

THE BLASTING CONCEPT

Escoita. HC
Direito aos teus ouvidos. Raymon
Pettibon.
Esa ilustración,
Como o día que estiven con el Non
poder escapar, estar atado Ao
pescozo.
V/A e inventar o trazo do ruído.
Sentín medo no corpo
Quero o temor Estou agonizando.
“Non teremos a onde ir” dis. Devastada entre amplificadores.
Salto.
Bailo.
Repito o estribillo. California post punk, como se te coñecera en
UCLA.

ULRIKE MEINHOF

Loitar contra as armas
atómicas. Non só.

Xornalista.

A RAF,

pensando Como
unha revolucionaria

Vémo-lo na revista

Konkret.

E nas conferencias en

Berlín: oposición extra-parlamentaria.

Non crer na democracia non ten porque ser delito.

Existen outras formas de organizar a sociedade

A comuna de París.

Tan pouco dura unha revolución e tanto o amor?

GORE

Traspasar a rede do amor

Enredada entre convencións que supoñen a
aceptación do dito

Cando o non-dito se instala e converxe

Gore

Atrapar o sexo mediatizado é

Achar-se entre as trampas do espectáculo.

Facer disto un algo heroico A guerra

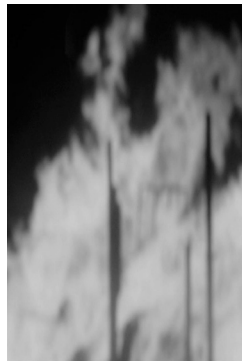
Unha certa forma de guerra civil mundial

Chamamento

Requerindo papeis e experiencias Para facer da trama

Unha conmemoración do encontro. Se non queda nada...

Estarei-te agardando no resorte libre

LES REVENANTS

Se non volves a min
Desfarei feitizos e áncoras con
ferro
Desleixarei a trama e retornarei
a ostracia
Desde ese bosque podo ver os
teus pasos Na miña busca
Afinarei, repetirei a metáfora e
consolidarei o instinto
Aquel que me leva a ti sen máis
arma que a palabra.
As neves non desfán a inercia
Apostando polo imprevisíbel e deixar constancia
Do medo de ter-te que deixar coa morte.

HENRY ROTH

Albuquerque,
posicionados cara
o deslizamento de
fronteiras
Nun novo mapa
mundial Para
celebrar o amor Nesa
montaña de México
Millo azul e comida moi picante Reclamando a non-inercia Bailando
o guaxalote
O asombro constante E facer do vivido
Unha biografía experimental
Sincronizar os incendios E crear a palabra xusta

LAST DAYS

Se estes son os meus derradeiros instantes
Farei unha festa no monte E cantarei “Hoxe é o
día” Pero vou vivir para amarte
O día que nacín eu Kurt morreu Úne-nos o 5 de
abril
Asimilar o drama Contar e recordar
E recoñecer a pertenza a unha especie de tribo
Repousando en sofás vellos
E convertendo en po os fragmentos desleixados.

BOS E XENEROSOS

Berramos acotío Con micro
Unha epifanía violeta
Somos bos e xenerosos
E escalamos sentimentos de
pertenza
Eu que non pertenzo a
nada Agás a ti
Unha nación como
un corpo Transitar,
percorrer, habitar.
Un fogar.

Over the Fall

People try to put us down (Talkin' 'bout my generation)

*Just because we g-g-g-get around (Talkin' 'bout my generation) I
don't need their fucking shit (Talkin' 'bout my generation)*

*I hope I die because of it (Talkin' 'bout my generation) Why don't you
all fade away (Talkin' 'bout my generation)*

*And don't try to dig what we all s-s-say (Talkin' 'bout my generation)
I'm not trying to cause a big sensation (Talkin' 'bout my generation)
I'm just talkin' 'bout my generation (Talkin' 'bout my generation)*

*I'm not trying to cause a b-big s-s-sensation (Talkin' 'bout my ge-
neration) I'm just talkin' 'bout my g-g-generation (Talkin' 'bout my
generation)*

Patti Smith

One Uno Un

Within my eyes
the night
is open
when you sacrifice
the floor
like the other day
alone.

Dentro de mis ojos
La noche está abierta
Cuando tú sacrificas
El suelo
Como el último día
Solitario.

Dentro dos meus olhos
a noite
está aberta
cando sacrificas

o chan
como o pasado día
solitario.

Two Dos Dous

I trace your steps
Somber
Unreal
across the street
in the middle of your hand.

Yo sigo tu camino
Oscuro
Irreal
A través de la calle
En el medio de la mano.

Eu sigo o teu transcurso
escuro
irreal
a través da carretera
no medio da man.

Three Tres Tres

The lake
water
rain
you and me
in another dimension
after all
we are now completely
unhappy.

El lago agua
lluvia
yo y tú

en otra dimensión
después de todo
nosotros somos completamente
infelices.

O lago
auga
choiva
eu e ti
nunha outra dimensión
despois de todo
nós somos completamente
infelices.

Four Cuatro Catro

For the first time
I need the waves
over my body
slowly
near the sky
in a place
reddened by the light.

Por primera vez
necesito las olas
en mi cuerpo
lentamente
cerca del cielo
en un lugar rojo
por la luz.

Por primeira vez
necesito as ondas
no meu corpo
lentamente
a carón do ceo
nun lugar

lugar vermello
pola luz.

Five Cinco Cinco

Open the window
my friend crossing the void
they will stay
in your mind
for a fleeting moment
like someone who lingers for a brief while.

Abrid las ventanas
mi amigo atraviesa el vacío
y ellos quedan
en tu cabeza por un instante
como alguien que pasa.

Abride as fiestras
o meu amigo atravesa o baleiro
e eles quedan
na túa cabeza por uns intres
como alguén que pasa.

Six Seis Seis

Black
White
the symphony goes
beyond
they are fragmented enough.

Negro
blanco
coloca la sinfonía
más allá
ellos están suficientemente fragmentados.

Negro
branco
coloca a simfonía
máis alá
eles están suficientemente fragmentados.

Seven Siete Sete

In my arms
there is a circle
a perfect circle
for your body stop
stop the fire.

En mis brazos
existe un círculo
perfecto círculo
para tu cuerpo corta
corta el fuego.

Nos meus brazos
existe un círculo
perfecto círculo
para o teu corpo corta
corta o lume.

Eight Ocho Oito

Real nature
wind
it knows the reason why
storm
also knows the reason
why.

La naturaleza real
viento
él conoce la razón

tormenta
ella conoce también la razón
también.

A natureza real
vento
él coñece a razón
tormenta
ela coñece a razón
tamén.

Nine Nueve Nove

Catch the light
no other day
exists
only that day
is sacred.

Coge la luz
otro día
no existe
solamente ese día
es sagrado.

Colle a luz
outro día
non existe
soamente ese día
é sagrado .

Ten Diez Dez

Like the murmuring
of the forest
speak to the trees
I'm a good woman
and you know it.

Como el rumor
en el bosque
habla con los árboles
yo soy una buena mujer
y tú lo sabes.

Como un rumor
no bosque
fala coas árbores
eu son unha boa muller
e ti sábe-lo.

Eleven Once Once

Elastic form
both
in the wings
ultimately loveless.

Forma elástica
ambas
entre bastidores
está finalmente vacío de amor.

Forma elástica
ambas
entre bastidores
está finalmente baleiro de amor.

Twelve Doce Doce

The secret name
makes sense
when you run to the beach
to shout out
that secret name.

Da sentido
al nombre secreto

cuando corres hacia la playa
para gritar
ese nombre secreto.

Dá sentido
o nome secreto
cando corres cara a praia
para berrar
ese nome secreto.

Thirteen Trece Trece

Mind
speed
words
sky
the sea is real.

Mente
velocidad
palabras
cielo
el mar es irreal.

Mente
velocidade
palabras
ceo
o mar é real.

Fourteen Catorce Catorce

The sun
Takes up
the space
it swims
to learn
its meaning.

El sol
ocupa
el espacio
nada
para aprender
el sentido.

O sol
ocupa
o espacio
nada
para aprender
o sentido.

Fiveteen Quince Quince

Open your eyes
look into the darkness
all the lights
are coming.

Abre los ojos
mira la oscuridad
todas las luces
están viniendo.

Abre os ollos
mira a escuridade
todas as luces están vindo.

Sixteen Dieciséis Dazaseis.

After all
your mirror
shows
a changed reflection
look inside yourself.

Después de todo
tu espejo
muestra
la imagen cambiada
mira dentro de ti.

Despois de todo
o teu espello
mostra
a imaxe cambiada
mira dentro de ti.

Seventeen Diecisiete Dezasete

Maybe my heart
isn't there
maybe the others
aren't there either.

Quizás mi corazón
no está aquí
quizás los otros
tampoco están.

Quizáis o meu corazón
non está aquí
quizáis os outros
tampouco o están.

Eightteen Dieciocho Dezaioito

Blood on the moon
another person
is near
perhaps planets
are in your
drawings.

Sangre en la luna
otra persona
está cerca de ti
quizás planetas
están en tus
dibujos.

Sangue na lúa
outra persoa
está preto de ti
se cadra planetas
están nos teus
debuxos.

Nineteen Diecinueve Dezanove

The rock
on a mountain
lives for all time
like the heart
in my mind.

La roca
en la montaña
vive todo el tiempo
como el corazón
en mi mente.

A roca
nunha montaña
vive por tódolos tempos
como o corazón
na miña mente.

Twenty Veinte Vinte

Snow falls
your body

cold
still
unique.

La nieve cae
Tu cuerpo
Frío
Tranquilo
Único.

Neve cae
o teu corpo
frío
quedo
único.

Twenty-one Veintiuno Vinteun

North
observe the coordinates
why
don't you ask me
about the meaning
the ultimate meaning.

Norte
Mira las coordenadas
Por qué
No me preguntas
Por el sentido
Por el último sentido.

Norte
mira as coordenadas
por que
non me preguntas
polo sentido
polo derradeiro sentido.

Twenty-two Veintidós Vintedous

Soul
heart and soulnot I
everyone
always in search of
happiness.

Alma
alma del pueblo
no yo
siempre todo el mundo
quiere la felicidad.

Alma
alma do pobo
non eu
sempre todo o mundo
quere felicidade.

Twenty three Veintitrés Vintetres

Mass
individuality
you
I
a system
a structure
a destiny.

Masa
individualidad
tú
yo
un sistema
una estructura
un destino.

Masa
Individualidade
ti
eu
un sistema
unha estrutura
un destino.

Twenty four Veinticuatro Vintecatro

The way
to kiss
you
is killing me
fast
and you don't understand me
now.

La manera
de besarte
me está matando
rápido
y tú no me entiendes
ahora.

A maneira
para beixar
te
ti mástame
rápido
e ti non me entendes
agora.

Twenty five Veinticinco Vintecinco

Our love
can write

the future
creating images
that bring
our ideas to rest.

Nuestro amor
puede escribir
el futuro
crear imágenes
para reposar
nuestras ideas.

O noso amor
pode escribir
o futuro
crear imaxes
para repousar
as nosas ideas.

Poemas manuscritos

Destino cara supor
 nese tránsito do
 solpor pe me chega
 a ti por medio
 de alegorías sobre
 o teu corpo

Desterro cara ningures
 Nese tránsito do solpor
 Que se achega a ti
 Por medio de alegorías Sobre o teu
 corpo

Comezar a
 andadura ligada
 lixeira. Sabida
 ancestral da
 alquimia opaca

Comezar a andadura
 Trazando liñas
 Sabiduría ancestral
 Da alquimia opaca

Resistir á descomposición do real
 Que me conduce a ti
 Sen máis ferramenta
 Que a palabra

Resistir á descomposición
 do real pe me
 chega a ti sen
 máis ferramenta
 pe a palabra

As dúbdas
xa non son finta
pola noite
depois e máis

As dúbdas xa non son
Froita pola mañá
Senón
Champagne á noite

A certeza de
ter dito todo
cando xa non falas
Recolles o pacto do
Silenzo absoluto

A certeza de ter dito todo
Cando xa non falas
Recolles o pacto do
Silenzo absoluto

Se non estoup
Na mañá fría
E que te levo
Pacíficamente por dentro

Se non estoup
Na mañá fría
E que te levo
Pacíficamente por dentro

Ti es palabra
 e cando falas
 Aparece a maxia
 Ás veces deixamos de galopar
 E con calma
 Accedemos ó cotiá

Ti es palabra
 E cando falas
 Aparece a maxia
 Ás veces deixamos de galopar
 E con calma
 Accedemos ó cotiá

Desfixen pactos
 e contrapactos
 Con só chiscar os ollos
 E despois de todo
 Ti dispós do teu
 Regard

Desfixen pactos e contrapactos
 Con só chiscar os ollos
 E despois de todo
 Ti dispós do teu
 Regard

Se cabalgo polo teu corpo
 Agocho proposta circunstanciais
 Que só me afastan de ti

Se cabalgo polo
 teu corpo agocho
 propostas circunstanciais
 Que só me afastan
 de ti

Supoño que as dúbidas
 Son cabalos só na noite
 Que se afastan do lume

Supoño que as dúbidas
 Son cabalos só na noite
 Que se afastan do lume

Repetir anoiteceres
 Como engados
 Que superpoñen o diálogo
 Xa caótico

Repetir anoiteceres
 Como engados
 Que superpoñen o diálogo
 Xa caótico

Opacos os fenómenos intransitivos
 Só acaecen nas fiestras
 Que me agochan o teu rostro
 Sobre a néboa

Opacos os fenómenos
 intransitivos só
 acaecen nas fiestras
 que me agochan
 o teu rostro
 sobre a néboa

Recibe o fenómeno
 lumínico con
 no fute nun
 coto pacífico
 om

Recibe o fenómeno lumínico
 Como una festa
 Nun acto pacífico
 Om

Desperta do
 teu sono e faise
 exercicio e rutina
 por flores vermellas
 no piano branco
 e negro

Desperta do teu sono
 E faime exercer a rutina
 Pór flores vermellas
 No piano branco e negro

Agora si puiden soster
 O fío que me leva a ti
 Fíxeno ferro
 Xa ninguén pode rompe-lo

Agora si puden
 soste o fio q
 se leva a ti:
 fíxeno ferro xa
 ninguén pode
 rompe-lo

Pechar coa chave da fin
 de fin que
 clausurar coa
 unco enancho
 fugaz

Pechar coa chave da fin
 Para clausurar ese único encontro
 Fugaz

Se es capaz de transferir
 O xeito tan peculiar de quererme
 Poño o altar aos teus pés

Se es capaz de transferir
 O xeito tan peculiar de quererme
 Poño o altar aos teus pés

Paris: bicos roubados
 E pontes
 Con rosas vermellas

Paris: bicos
 roubados e
 pontes con rosas
 vermellas

Atenda o seu
corpo se me
de facerme ver
pe se entre
morte

Soterraba o meu corpo
Na areia
Ata facerme crer
Que xa estaba morta

Cando te faltar
de ti fin
nba mpan
pe sempre
no balaio

Cando te afastas
De ti
Fas soar unha sinfonía
Que desaparece no baleiro

Feitizos que son áncoras
Sumexidas
No profundo
Dun bico furtivo

Feitizos pe
por amaran
housa no
mudo das bier
(falso)

Depois de
hó descanso en
camas con flores
pe h p's cada noite
pe a ben se durmir

Afastada de todo
Descanso en camas con flores
Que ti p's cada noite
Para eu ben me durmir

Recibes a dor
do pe faltar en
non non nonces
a perda e reger
en mude budista

Recibes a dor do que falta
De min
Sen recoñecer a perda
E rezas un mantra budista

Resistir coa calma
Do mar de agosto
para debuxar
o teu corpo
transformado polo lenzo

Recibes a dor
do non de que
per debuxar
o teu corpo
transformado polo
lenzo

A unha
do teu ollar
húe -
que e lon
do o cumio
do monte sagrado

A metátase do teu ollar
traduce a espera
e lévaa ata o cumio
da montaña sagrada

Recorre o teu
corpo e a vida
de a vida certa forma
de finitude; epla
po me serve para
navegar

Recorrer o teu corpo
É unha viaxe
Ata una certa forma de finitude
Aquele que me serve para navegar

Contraponer solsticios de verán
Ao clamor dun berro
Que se reinstala no ceo

Contraponer os
solsticios de verán
ao clamor dun
berro po me
reinstala no ceo

Tradese en
 un apertan en
 cadens anates
 aspiro e pium
 exandancia

Traducindo as túas apertas
 En cánticos ancestrais
 Reífico
 A miña existencia

Tal vez penso
 no que subiches ao coche
 E eu non falei
 Ata chegármonos a Compostela

Tal vez penso no intre
 No que subiches ao coche
 E eu non falei
 Ata chegármonos a Compostela

Despois de todo O silencio é
 Unha sagrada forma de comunicación
 No que hai espazo
 Para as apertas

Despois de todo
 o silencio é unha
 sagrada forma de
 comunicación no que hai
 espazo para as apertas

Saudar —
 nel cando xogabas
 cos ondas fú
 nte epifanía de
 epifanía na fúe
 epifanía depositaba
 todo o para do mar

Saudar ao sol cando xogabas coas ondas
 Foi una especie de epifanía
 Na que a alquimia depositaba
 A maxia do mar

Estou a facer
 epifanía do repórter
 con os teus nomes
 fanse terra

Estou a facer apoloxía
 Do sagrado
 Así os teus nomes
 Fanse terra

Se acado o punto de equilibrio
 Mirándote
 Seguro que terei que dicir que
 Era a onda
 A que agochaba o porvir

Se acado o punto
 de equilibrio mirándote
 Seguro que terei que dicir que
 Era a onda que agochaba
 o porvir

Calmarme tras
a tormenta cheta
me a maior an
tan ires e vires:
cre dano pe me
leu a ti

Calmarme tras a tormenta
Adoita ser a solución
Aos teus ires e vires:
Esa calma que me leva a ti

Calcino os records
e expando me
tanto por sempre
O noso

Calcino os records e expándoos
No vento
Para naturalizar
O noso

Ante a eloquencia
dos teus adeuses
Subo a espada
e cabalgo a outros
territorios

Ante a eloquencia
Dos teus adeuses
Subo a espada
E cabalgo a outros territorios

Se me decato
da natureza p
fir o teu nome
en francés estás
calgo recollendo
navíos

Se me decato da sinestesia
Que fai o teu nome en francés
Estou contigo
Recollendo navíos

Paras en 24f/s
Como cando te
un po pensar
seg cando penses
dela pelu de Truffaut
(ni pella neta)

Pasaba en 24f/s
Como cando te vin
Por primeira vez
Actor principal dunha
peli de Truffaut
Só quedaba rodar

Superpoño imaxes
Do teu corpo
Para afacerme a verte
Deconstruído
Como o meu pensamento
postmoderno

Superpoño imaxes
do teu corpo para
afacerme a verte
deconstruído, como
o meu pensamento
postmoderno

Un xuramento re
 redobla o que.
 Il n'y a pas d'lyd
 et y a pe des
 rencontres

Un xuramento que reclamaba o azar
 Il n'y a pas d'hazard
 Il y a que
 Des rencontres

Antes sostíña o desterro
 Como una alegoría vital
 Agora desfago feitizos e
 Recompóñome do non -dito

Antes sostíña o desterro
 Como una alegoría vital
 Agora desfago feitizos e
 Recompóñome do non -dito

Cada síntoma de
 Decomposición
 Reflexa a perspectiva
 Cara o infinito
 Na que me envolve

Cada síntoma de
 decomposición reflexa
 a perspectiva cara
 o infinito na que
 me envolve

A palabra de
lar non reflicte
estadios no pasado
epico pe inaugurar
festas ancestrais

A metonimia do teu ser
Reflicte estadios no Pacífico
Aqueles que inauguran
Festas ancestrais

Recuperar o balsa
de antigas sororidades
Levadas ao presente cun elemento
transfigurador
Eríxeas como rocas no cumio
da montaña

Recuperar o bálsamo
De antigas sororidades
Levadas ao presente cun elemento
transfigurador
Eríxeas como rocas no cumio
da montaña

Para saber do sentido da existencia
Terei que recurrir
Aos conceptos derridianos
De finitude e silencio

Para saber do sentido
da existencia
terei que recurrir
aos conceptos derridianos
de finitude e silencio

Vulnerábel

deputa : o principio
de decadencia
occidental de po
nos diluimos

Vulnerábel:

O principio de decadencia occidental
No que nos diluimos

Cando repito o
meu nome fronte ao
espello para en
Antoine Dionel,
extrañámonos tanto
os dous

Cando repito o meu nome

Fronte oa espello

Penso en Antoine Dionel

Extrañámonos tanto os dous

Mentras me recompoño
Das túas ausencias
Vou nomeando as cousas
Con outros nomes

Mentras me
recompoño das túas
ausencias vou nomeando
as cousas con
outros nomes

A posibilidade de
atoparte e tan
remota pe contido
un espazo ad hoc
por me busques

A posibilidade de atoparte
É tan remota
Que constrúo un espazo ad hoc
No que me busques

Intento explicar
a metáfora pe me
fai debuxar corpos,
terras onde descanso eu,
extranxeira

Intento explicar a metáfora
Que me fai debuxar corpos,
Terras onde descanso eu,
Extranxeira

Ausencias e presenzas (filmografía de M.Duras)

A noite, as mans (azuis e negras)
Un auto que percorre as rúas de París.
Música de violín
A noite. As mans abertas. O negro na noite. En fronte o océano.
Na caverna. A intimidade.
Cuestión de identidade: “je t’aime”
Chamar. Berrar. Eu ámote e berro. E escribo.
E quero que alguén me queira cando escribo.
[Cando amo.
A parede de pedra onde vai o berro.
Luz branca.
A palabra que non está inventada.
A inmensidade. A forza da inmensidade.
Os autos adiantan.
As rúas desertas. As prazas desertas. O día vai comezar. En París.
Os nomes. A indentidade.
“Je t’aime d’un amour indéfini”
O medo. O vento. As ondas.
A desfeita.
Amar máis aló. Les Champs Elysés. L’arc du triumphe.

A auga. O mar. Un barco.
A vila ao lonxe.
Escribir todo o tempo. Nada máis.
As pontes.
Un amor ao que achegarse. No tempo. Separación temporal. No tempo.
Árbores. Sol.
Rosas. Un gato a través do cristal. O gato está perdido. Chora. Berra.
Sempre a viaxe en barco. A auga.
Onde estás, que fas? El está morto hai tempo. Pola guerra.
O ceo. Azul. Os ollos do amante.
Un continente deserto.

Verán
Terra escura.
“Il n’y a été rien que ce chemin lá, le fleuve”
A luz baixa. As árbores. O vento. Os paxaros.
O ruído do barco do río.
A morte das rosas.
O ceo despois será negro. A noite.
Despacio o barco avanza. Luz na auga.
Non ver nada máis.
Todo foi habitado.
Notre dâme.
A fame.
Illas. Templos. Bosque.
“Je ne sais rien”
O Sena.
Chamar a través do tempo.
Escoitar. Intentar escoitar.
A fin dun amor.
Fragmentación.
“Qui êtes vous?”
A peste. A guerra. Siberia.
Un amor enteiro. Terríbel.
A morte. Unha vez. Cen mil.
“Vous m’avez vu”
O ruído do río. Os autos nas pontes.
Cracovia.
Fame. Vento. O gato.
Os corpos separados. A vila.
“Vous avez tout oublié”. Todo
Unha néboa no xardín.
O gato morreu. Inmóbil.
“Je vous attends”
Áurelie Steiner.
A noite. As luces da cidade. Das pontes. Os paseantes. O ceo. De París.

O mar. O ceo. As rochas.
Diante dela ese mar.
Unha mancha negra entre o ceo e o mar.
Un espello. A súa imaxe. Ela mira fóra. Ela mírase.
“Je vous aime ”/ “Je vous connais pas ”.
As profundidades do mar.
Frío. Corpos. Espellos.
“Je ne vois plus rien”. E ela comeza a ver de novo.
A luz chega do fondo do mar.
Ela escribelle.
A praia foi descuberta.
Os ollos azuis/ O cabelo negro.
Un espello. Unha porta. Unha cama.
“Je vous sourie et je vous dit mon nome”.
Árbores cortados.
Semellanza.
O azar.
O desexo.
A impaciencia.
As bágoas.
Eles falan do seu corpo. O dela.
[Chorar]
As rochas. Unha pradeira
“J’ai construit votre voix”...
Está soa na casa. Desde hai anos. O seu nome caligráfico na pantalla.
“Ma mère est morte”
Cámaras de gas. Ela chora.
“Je ne peux rien contra l’éternité de votre regard”
Terra alemá. Estranxeira. A luz. O verán. A calor. A noite.
Unha tempestade. As rosas en branco
[e negro.
O sal derramouse no mar.
Pasar da vida á morte. Campos de concentración. O medo.
O mesmo medo.
Edifícios abandonados. A cámara avanza en plano secuencia.
Ruxe o mar.

O caos.
Ela camiña. Exilio. Volver do exilio. Fame.
A diferenca non existía.
“Je l’ai parlé longtemps”. As ondas. Ela cantaba. Deus. A súa forza.
“Vous êtes c’est qui n’aurais pas lieu”
Sempre. Único. Inventábel amor.
“Vous êtes en fin mort”
A cámara móvese lentamente do mar ata o ceo.
O corpo. Os amantes están mortos.
Choiva.
Explosións de luz no horizonte. Eles fechan os ollos.
“Je ne sais pas son nome”. El olla para ela.
O reflexo das árbores na auga. Ela quere darlle un nome.
“Sans comprendre pour quoi”
El non sabe dicir outro nome. O interior do corpo.
Un esforzo doloroso. O suplico. O seu
[remate.
A ferocidade.
“La lenteur fait crier les amants”. Sen voz. Brutalidade. Beleza.
Non pertencer a ninguén. “Je n’étais pas libre de moi même”.
Vancouver. Ela escribe.

A estrada. O mar.
O camiión. Lentemente. Bruma.
Por todo. A terra
[música de piano]
Un filme. “C’est un film”.
Ela. M. duras está sentada. Papeis. Unha lámpada.
A beira do mar. Unha paisaxe indiferente.
Chartres. Ivelines. (inmigración).
O camiión avanza. Ela comeza a mirar a paisaxe. A diversidade.
Ela canta.
m. duras cos papeis na man.
“Le chauffeur et la femme qui a montée se taisent”.

A música e esa do camión.
 A luz exterior. A ruta. "Tout deux sont en face a la route".
 Espazo desértico. O inverno.
 Violencia na mirada. O baleiro. O inverno. O mar.
 "Peut- être jamais".
 O contrario.
 Branco e negro.
 Colinas.
 Lagos.
 "La terre cherche à reversée son ouvre".
 A revolución imposíbel.
 "Elle dits: regardez la fin du monde". Ela mostra o mar.
 Noite. Estrada. Piano.
 Ela canta e fecha os ollos.
 A soidade da terra no universo. Descobertas interestelares.
 Pedras. Vento.
 "C'est la nouvelle situation politique de l'homme".
 Deus. Baleiro.
 A pantalla. A ruta. "On arriverais jamais"
 Xamais.
 É o amor (cren).
 Gauloises blues. Ela fala de si mesma. Da existencia. Ela cala.
 Proletariado. Clase obreira.
 Ler. Escribir.
 O coñecemento dun mesmo.
 Hiroshima.
 "Elle voulais mourrir d'amour". Ela morreu de amor.
 "Qui est elle la femme du camión?"
 Loita de clases.
 Dictadura do proletariado.
 Vale a pena face-lo?
 M. duras na cadeira.
 Infatigábel. Trazos. Escritura.
 "Moi, je parlais de l'occupation du temps".
 Panorámica. A néboa.
 "J'ai la tête plein de vertiges"

Vento.
“Ils sont ensembles enfermés dans un même lieu”.
El non se pregunta quen é (ela).
A viaxe. Mesmo espazo. Mesmo tempo. Mesmo rostro.
O amor. “Il n’y a pas de histoire au dehors de l’amour”
Un filme sobre todo. Todo á vez.
A luz exterior.
“La peur de la catastrophe”.
Natureza material.
“Un militante c’est quelqu’un qui ne doute pas”.
Proletariado. A súa responsabilidade.
“Retarder à l’infini toute révolution libre”.
As contradicciós.
Praga. Os tanques. Capitalismo/Socialismo.
A agonía. Privilexios de clases.
Ela fecha os ollos e canta. Ela fala de vilas lonxanas.
Canta. Fecha os ollos.
PCF. “Karl Marx est fini”.
Vento que nada o para. Árbores masacradas. A lóxica.
PCF.
“Ma fille pensé que la poésie est la chose la plus partagé du monde
avec l’amour et la faim”. Parto doloroso. Interior. Interno.
O mar. Escuro. O baleiro. Un tempo indefinido.
“Elle lui parle de ses mains”. Desgastadas. Sucias.
A fin do mundo.
“Elle ne pleure toujours pas”.
Quen é ela?
Amar.
Berrar.
Rien.
Como é ela?
A nobreza da banalidade. “Elle est invisible”.
Tempo. Antaño.

Hotel. Frío. A hora non ten importancia.
 Un home avanza. Unha muller dorme.
 “Je suis toujours tremblant”. Nunha incertitude que tembla.
 Stein. “Vous avez entendu mon nom”.
 O ruído do val na totalidade.
 Alissa.
 “Je n’ai entendue parler de rien d’autre”.
 O bosque. Ela dorme ao sol.
 “Je viens là comme si j’irais ailleurs”.
 Ela debe morrer. “Pour quoi?”.
 Trátase del. Del diante dela.
 As mesas no xardín. Baleiras.
 Ela camiña.
 1931.
 Thor. Marx. París.
 “Nous avançons peu à peu”.
 Ela recomeza o mesmo libro.
 Rien.
 Interior/ Eles fuman.
 “Je dors mal. J’écoute”.
 Unha carta. A noite.
 “Il y a en vous quelque chose que me fascine”.
 O bosque.
 Ela berra.
 “Je dors pas”.
 Rien.
 El está detido dun desexo antigo.
 Jamais plus. Personne.
 Non vale a pena sufrir.
 El deséxa. Ámaa
 Néant. “Je vous connais pas”.
 El non pode imaxinar a vida. Sen ela.
 Fraxilidade. Corazón. Ela chora.
 Imposíbel falar. Unha carta. Rota.
 “Il ne parle jamais avec personne”/ “Chaque nuit nous faisons l’amour”.
 Eles non se falan.

“J’oublie toute connaissances”. Inevitábel. Frío. Sol.
“Le vide est la chose qu’elle regarde”.
Erro. Un erro.
“Vous avez peur de moi?”/ “Qui êtes vous?”.
Ninguén fala con ninguén. Aquí.
Avanzan cara a cámara.
“J’ai crié”/ Que razón?/ A impaciencia.
A incertidume.
“Je ne comprends pas”.
Sofrer.
“Quelle histoire”.
Bretaña. Verán. Grenoble. “Isolée”. París. Outubro. O mar. Italia.
El míraa.
Desexo.
Amor.
Ensemble. Toujours. Soidade.
Unha impresión profunda. “Je pense a cette histoire”.
Desencanto. Terrible. Elas míranse no espello. “Mon amour”.
Destrución. “Pour des raisons litteraires”.
“Il faut partir d’ici”. Un comezo. “Un craquement du coeur”/ “Il aurais
 pu vous aimer”.
Interminábel viaxe.
[violíns].

Esquecer. A cámara. Esquecer.
“Je crois qu’il est possible d’arriver”.
Outras aproximacións. A imaxe da morte.
Un home mira pola fiestra. Ata a extinción da mirada.
“Vous devrais essayer encore de regarder”.
O mar.
Desaparición.
Can
Paxaros
A pantalla.

Xamáis visto. Xamais mirado./ O que vai pasar é inaugural.
 O filme que se fai.
 “Vous penserais que c’est moi qui vous a choisi”
 Lonxe. Preto. Esperanza. Gaivotas. Un miragre. Cinema. Area. Mar. Deus.
 El e ela. A eternidade.
 “Vous croyez que quelqu’un vous regarde”.
 “Vous êtes muet, tragique”.
 “Le cinema crois pouvoir consigner c’est que vous faites”.
 Desplazamento. Ao longo da beira do mar. Panorámica en movemento.
 Espellos. El pasa.
 “Vous et la mer ne faites qu’un pour moi”.
 [pantalla en negro].
 “Vous êtes absent”.
 Fotografar.
 Ausencia. Desexo. Enche a pantalla.
 Area.
 Pena./”Continuez a oublier”.
 Inverno. Antes do seu funeral. Baleiro de signos.
 Comezar a escribir dun amor que remata.
 O corpo. As vestimentas.
 A razón. O devir.
 Bonheur. Dos amantes.
 Bagoas. Preparados para a performance.
 1981.
 “Pour toujours”.
 Cre non sofrer pola partida.
 Árbores.
 Rosas.
 Berrar.
 “Je croyais qu’il ne restera de vous qu’un souvenir hésitent”.
 Non.
 Quedaba a praia.
 A mirada centrada na morte. A del./”pour quoi ne faire pas un film?”.
 Sol. Rosas. De Versailles.
 Brutalmente feridas.
 Ceo

Absencia.
 [un veleiro no mar].
 El pasa de novo diante da cámara./ “Regardez la caméra”./
 “Ne bouges pas”/”ne soyez pas
 [surpris”.
 “Vous avais derrière vous un passé”. El envelleceu.
 Os espectadores. El só.
 Deus.
 Non busques a comprensión.
 Ondas.
 Viaxe.
 “Regardez”.
 A cámara non minte. Loita entre a vida e a morte.
 Guerra e felicidade.
 Cinema.
 [forte ruído do mar].
 O filme rematado. Presente e oculto.
 “Je n’aime plus rien que vous, encore”.
 Choiva.
 Non ten máis imaxes que darlle.
 Ela non sabe. Amor. Recomezo. Historia.
 “La fin de l’été?”.
 Ela non o ama como o primeiro día. Existencia.
 Exaltación.
 O coñecemento dos seus ollos. A inmensidade. Insignificancia orixinal.
 Que escribir, que mostrar?
 “ Ne savais plus quoi faire de soi”.
 Esa muller. Soa. Esquece.
 “Je suis dans un amour entre vivre et mourrir”. A morte máis próxima.
 Dozura.
 El é o homme atlantique. El ignóralo.

Un home pasa. Unha maleta.
 Cámara fixa. Un vila. El camiña. El canta [india song].

Unha praia.
 Unha muller vestida de negro. Eles 2 míranse.
 s. thala. Inmóbeis.
 “Ils ont perdu la memoire?”
 A súa memoria. Fóra.
 na praia.
 Unha fiestra. Un hotel.
 “On disait qu’elle étáis morte”. Alguén canta [india song].
 18 anos. Un baile.
 “Quel amour insensé”.
 Outono
 “Quel amour étái”.
 “Par fois vous n’avez pas l’envie de mourrir?/ “Oui”
 Frío.
 “Nous sommes seules”.
 Deserto.
 A muller de negro camiña.
 Un ruido ao fondo.
 Xamáis. El nunca voltou.
 O ruido non cesa.
 Ela e el falan. Un muro.
 “Je me souviens, de tout, de l’ensamble”.
 A luz cesa. O ruido cesa.
 “Je suis perdu”. El depasou a distancia.
 “J’ai peur”. O mar sobe.
 Ou ela dorme. Ou ela more. Cara a illa.
 “Je ne vous reconnais pas”.
 Abandono. Morte. A vila. Nufrado.
 “Quel desir”
 “Il est venu ici pour se tué et puis ila vu qu’ellle étáis lá encore”.
 Recoñecemento.
 “Quel desir imposible”. El ámaa. Aínda.
 El mira pola fiestra./Eles camiñan na praia.
 Un can morto.
 Choiva.
 “Elle l’aime plus que tout au monde”.

Mortal.
Pés nús. Terraza.
Ela canta. El escoítaa.
A rexión do sentimento.
Noite.
“D’autres endroits”./ “Aucun signe de souffrance”.
Unha viaxe.
s. thala.
[piano].
Ceo. Calma.
Ganges. Olor de flores. Lepra. Gaivotas. Mar.
[piano].
La mémoire. Quizáis.
Interior do hotel.
Mira. Ruido de pasos. O baile. Ela mírao. Baleiro. “Ce n’est rien”.
“C’est la colère”/”Contre qui?”/”Dieu, dieu en général”.

“Vous m’avez reconnu?”. Por un segundo ela recoñéceo.
L’amour.
O lume
Toujours. Lonxe. “ça brûle toujours quelque part”.
Sempre.
Rien.
“Je ne reviendrais plus”.
“Vous non plus vous n’avez plus rien”. Ela chora. Por el.
Polo conxunto.
Un incendio.
Eles non poden morrer./ “C’est vrai”.
Amour.
Rien.
“Vous avez perdu la mémoire?”
Ela. Vestida de negro. Un balcón. A praia.
Xamáis.
Ela morta.

s. thala
[o ruído do mar]

[piano]
Luz de inverno
Ruido do mar.
Un home. Unha muller.
“Nous avons toujours parlé de partir”.
23 anos. El.
“La mer est comme endormie”
“Je vous y vois encore”.
Ela berraba. Ela choraba.
“Je croyais tout savoir”(entre el e ela).
Todo.
A dor. /”Jamais possible”.
Ela marcha.
“Viens par ce que je t’aime”
El marchou.
A forza do amor.
Incompréhensible.
Demain. Le départ.
Azores. Primavera.
“Loin des frontières de mon coeur”.
Souffrance.
Agatha.
A partida.
“Face a vos yeux, quel désir de vos yeux”.
O ceo. Leste. Morte.
“Si vous n’êtes plus là?”
O sol. Forte. O mar.
Mans.
“Il faut me le promettre”.
Insupportable. A partida.
A praia. Toujours. Unha data. Unha palabra. Vila extranxeira. Destino.

Fiestras fechadas. "Le temps de vous voir mort".
 Ondas.
 "Cette difference entre hier et aujourd'hui"/
 "Nous nous trompons toujours".
 Perda.
 Eles berran.
 "Tu pars pour aimer toujours?".
 Dor. Adorábel.
 "Je ne sais pas a qui je parle"
 [piano]
 Verán. Enfants.
 Un barco no horizonte.
 "Je ne peux pas accepter ce départ".
 Coeur. Fleuve. Franza.
 "Vous devez vous souvenir de tout ça".
 Unha muller. Loira. Mira.
 Hotel. Illas.
 La Loire.
 "Je me suis éloigné de vous". Ela volve.
 Brahms.
 Deserto. Bonheur. Ensemble.
 "J'ai perdu la connaissance de vivre".
 Clavier. Imposibilidade.
 Amor. Culpábel.
 Fraxilidade. Os ollos. A pel. Noite. Morte. Mar. Deus.
 "Quel serait alors le changement?".
 Aire. Luz. Ollos azuis.
 "Un amour mort".
 El berra. El more.
 Corpo. Beleza. Balzac.
 "L'indésence du corps à la magnificence de dieu"
 "Loins de vous"/"Je pars pour vous fouir".
 Ulrich Hailmer.
 Illimité.
 A decadencia das paredes. Azul.
 "Rien, encore une fois que cet amour".

Résistance.

Des enfants. Aucune réponse.

“Des coups de feu au hasard”.

Bosque. Ruta.

Música. Autos.

“Laisser l'enfant libre”.

2 mulleres.

Un gato negro.

Cámara fixa. Un xardín.

A muller camiña. Ata o fóra de campo.

Río. Vento. Árbores.

“J'ai envie de faire un feu”

O interior da casa.

“Rien à faire”.

“Envie de tuer tout le monde quelque fois”.

Ela fai unha maleta. Espello.

Fume.

“C'est violence”

Un piano. Unha partitura.

Ela leva unha capa negra. O gato mira pola fiestra.

Un paxaro. Negro.

[ruido do lume]

Neige. Mars. Ela sofre. O xardín. A auga. O son da auga.

“Qu'et ce qu'on entend?”/” Un piano”.

Illes, temples. Orpe.
 "Je ne sais rien".
 O mar.
 Claver - tons do tempo.
 Elitio. Tentado mental.
 A pa duna mar.
 representaç.
 "Qui êtes vous?"
 A parte. A gente. Mente.
 Um cor utero. Tentele.
 [A parte se a parte, nos partes.
 O cor. Vale história].
 A morte. Vale vez. Cél. mil.
 "vous m'avez vu"
 Um vivo em cartão para. O lado do
 rio. O mto nos partes.

Cezouit.
 Fore. Vento. O gato.
 O caps repandos.
 A adende.
 "any cinq toutollé". Todo.
 Vale riboa no jardim.
 O pto norren. Tentele.
 "je vous attends" /
 An. ~~Henrich~~ Skier.
 A note. As luras de cado, das
 partes. ^{representaç. o pto} De paus.

AUMENTA SEINTE (Vencer)
 O mar. O coo. As rodas.
 Diante dele em mar.
 Vale manche nepe ante o coo e d/para.
 Um apelo. A né inco. Era
 mira fôr. Ele mirare.
 "je vous aime" / "je vous connais pas".
 As p/ndidos do mar.
 Fito. Crpo. Espellos.
 "je ne sais plus rien". E ele
 compo a ur de voo.
 A luy dpy do fido do mar.
 Ele cuitelle.
 A pome fô decalate.

O desaprès.
 O carbo nepe.
 Um apelo. Vale parte. Vale aua.
 "je vous aime et je vous dit mer
 ven".
 Marie Skier.
 A luras catedos. [Tentes]
~~je m'adresse vous à travers moi~~
 Jendings. O age. O duxo.
 Oros poran. A impatência.
 As luras.
 Ele folan do um cap, o dele.
 dora.

A) präfer

luzes no teto e print

As pedras na areia (no solo)

~~O~~ ⁹ de par de // ~~la~~
~~suavidad~~

O reflexo das árvores na água.
 Ela fez darlle um nome
 "nomes compridos por pois"
 Et un soldat dit aux autres
 o indico do corpo.
 Um corpo doloroso. O mágico.
 O seu scante.
 A pureza.
 "la auteur fait avec les mots"
 Par un. Babilidade. Brega.
 Non parler - cinglês.
 "je n'écrit pas livre de m'écrit"
~~le livre~~ d'écrit. Et
 écrit.

[român
dintru
dit-elle]

LE CAMION

A cidade. O mar.
 O céu. Lata. Bruma.
 Pa. todo. A. tene.
 [música de piano]
 Um filme. "c'est un film".
 Pa. ^{mouvements} c'est un film. Pays. Une.
 l'empire.
 A. l'air du mar. une petite
~~Photo~~ naquette.
 châtis. Yelins. (Injaisis)

O cenário orage.
 Et c'est c. n'écrit c. paivale.
 A. d'écrit.
 Et c'est.
 M. d'écrit. un pays de mar.
 "le châtis est le plus qu'il c. n'écrit
 ne t'écrit".
 A. m'écrit de film. et de la cam.
 A. l'écrit. A. n'écrit.
~~et de la cam.~~
 "tout d'écrit en film c. la cam".
 Et c'est d'écrit. O. m'écrit.
 m'écrit. et m'écrit. O. l'écrit.
 O. m'écrit. O. mar.
 o. m'écrit de cam. de film: c.
 n'écrit.
 "petit d'écrit".

O. m'écrit.
 Bruma. et negro.
 Colinas.
 L'écrit.
 "le film d'écrit c. m'écrit n'écrit".
 A. m'écrit. m'écrit.
 "c'est: m'écrit le film de m'écrit".
 Et m'écrit. O. mar.
 m'écrit. Et c'est. Bruma.
 De. ne. film? film.
 Et c'est. et m'écrit. O. d'écrit.
 A. m'écrit de film. no. m'écrit.
 D'écrit. m'écrit.
 Bruma. m'écrit.
 "c'est le m'écrit. m'écrit
 m'écrit de l'homme".

Deux.
 Balais.
 A petite. A grande.
 "on amène jeunes".
 jamais.
 Et o'cur. [Gren]
 Galons bleus.
 De file de si même. La culture.
 Et cela.
 [Reno].
 Proletaire. clare deira.
 Le. Excès.
 D'écoulement d'un même.
~~Et~~ Hérédité.
 "elle était pour d'ave".
 Et mureur de cur.
 "qui est elle le. pure du cur".

liste de classe.
 Distinction de proletariats.
 Vale e pour que - b?
 M. Duras me attire.
 Interrogable.
 Atténuer terribles.
 Interpelle.
 Traps. Esature. Indiscipline.
 O'cur c'est de urapl.
 "un je pour de l'écriture d'élégie".
 O'cur au milieu de la peine.
~~La~~ ~~de~~ ~~la~~
~~De~~ ~~la~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~de~~ ~~la~~
 Proletaria. A. même.
 "j'ai la tête pleine de vertiges".
 Vato.

~~Un~~ ~~endurance~~ ~~car~~ ~~o~~ ~~mont~~
 "ils ont ensemble appris dans un
 même lieu".
 Elle son ne paraît pas é (elle).
~~Le~~ ~~proletaire~~
 A. ~~proletariats~~. Proletaria d'écrits.
 A. même. ~~Proletaria~~ même exp.
 Même temps. Même ~~notion~~ ~~proletaria~~.
 O'cur.
 "il n'y a pas de buter des dehors
 de l'écrit".
 Elle plus note tout. Tout l'écrit.
 A. l'écrit. Proletaria.
 "le pour de la catégorisation".
 Notion ~~proletaria~~.

"un ~~proletaire~~ ~~est~~ ~~plus~~ ~~un~~
~~pro~~ ~~ne~~ ~~pas~~ ~~pas~~".
 Proletaria. A. même ~~proletaria~~.
~~Proletaria~~ ~~est~~ ~~l'écrit~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~catégorisation~~
 l'écrit".
 A. catégorisation.
 Pages. O'cur. ~~proletaria~~.
 Contre / ~~proletaria~~.
 A. ~~proletaria~~. ~~proletaria~~ de classe.
 Et ~~proletaria~~ ~~est~~ ~~l'écrit~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~catégorisation~~.
 Elle ~~proletaria~~ ~~est~~ ~~l'écrit~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~catégorisation~~.
~~Proletaria~~ ~~est~~ ~~l'écrit~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~catégorisation~~.
 PCF. "Karl Marx c'est fini".
~~Proletaria~~ ~~est~~ ~~l'écrit~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~catégorisation~~.
 Vato ~~proletaria~~ ~~est~~ ~~l'écrit~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~catégorisation~~.

~~De suite pour cet article.~~
 A l'origine. ~~sur~~ ~~l'écriture~~.
 * ~~At première intention (si)~~
 PCF
 "ne fille pour le poète est la
 donner le plus partiel du monde avec
 l'écouter et le faire".
 Partir d'ailleurs. ~~sur~~ Interne. Interne.
 O mer. Eurus. ~~sur~~ Océano.
 O selino. Un pays, défendu.
 Ailleurs. Un peu d'idée. inattendu.
 O en un arroyo. Soupire.
 [M. Duras ne m'a rien]
 "elle lui parle de ses mains".
 Propriétés. Ailleurs.

~~A~~
 A fin le monde.
 "elle ne pleure plus pas"
 Ou en c'est elle?
 Avoir. Avoir. Rien.
 Qu'est-ce que?
 A volée des tendresse.
 "elle est inamable".
~~elle lui parle de ses mains~~
~~un peu de l'écriture~~
 [des larmes ou pleurs].
 Temps. Ailleurs. ~~sur~~.
 [des sensations].
 A l'origine inconnu à l'écriture.
 O comment dire par là.
 (les sensations éternelles)

DETHINK MIT ELLE
 Onde est-ce?
 Hôtel. Rien.
 A l'horizon ne t'en inquiète pas.
 Un bon voyage.
 Une malle dorée.
 "je n'en finis pas de t'embrasser" Nul.
 in ~~certitude~~ que t'en va.
 Stéril. O un son c'est stéril.
 O unido de tel mot tout de suite.
 O "voilà" attend mon son."

~~de~~
 O son nom. A l'horizon.
 En ce qui en 3 d'horizon. 3.
 "j'ai vu avec différents genres".
 Et n'a rien écrit. Stéril.
 "je n'entends parler de rien
 d'autre".
 O logique.
 Et donne au sol.
 "d'après ce que j'en pense j'en suis sûr".
 "je n'en ai pas la même la j'en suis sûr".
 A l'horizon n'arriver.
 "par là".
 Tinkling del. del d'attente del.

"je n'aime plus rien peindre, encore"

A note re: pdkms.

4 re print

0 mudo con case

"je ne reviens plus"
 [mille verbes]
 "vous n'en plus vous n'avez plus rien"
 Et donc. Et d. Polo aux uns.
 Un invento.
 Et n'a plus mourir. "C'est vrai".
~~Et un app. par melle.~~
~~Et un app. de melle et melle app.~~
 Autre.
 Rien.
 "vous avez perdu le souvenir"
 Et. ^{visite de} ~~neq~~ ^{neq} Un balon. A point.
 X-mans.
~~A l'été de~~

^{substit}
 "O melle de suite. ~~Patrice~~
 Vous avez des souvenirs jeunes"
 L'été de l'été. ~~l'été~~
 → Et. Mort. ~~Et~~
 A. S. de l'été.
 [a melle de melle]
 A GAUCHA ET CES DEVENIR L'ÉTÉ DE L'ÉTÉ
 [prière]
 l'été de l'été.
 l'été de l'été.
 l'été de l'été.
 l'été de l'été.
 23 ans. Et.
 "le melle et l'été de l'été"

"je n'en y est encaie"
 Et l'été. Et l'été.
 "je n'aurais pas souvenir". Et d. Et d.
 Todo.
 A l'été. "je n'en possible".
 Et l'été. Marche. "vous demain".
 "vous parce que je t'aime".
 Et l'été. Et l'été.
 A l'été. De l'été.
 Incompréhensible.
 Demain. le départ.
 A l'été. Et l'été.
 "un des souvenirs de son cœur".
 A l'été.
 A l'été.
 A l'été.

"l'été = vos yeux" / "quel désir de vos yeux".
~~l'été = l'été de l'été~~
 O l'été. l'été. Mort.
 D. ~~se n'en y est encaie~~ ~~l'été de l'été~~ ~~l'été de l'été~~
 De l'été.
 "le soleil est fort". O l'été.
 A l'été.
 "il faut ne le possible".
 De l'été.
 Incompréhensible. Partida.
 A l'été.
 Toujours.
 { "l'été de l'été" }

Une date. Une parole.
 Une atmosphère. Destin.
 Rides. Fichetas.
 "le temps de vos voir mort"
 ondas.
 "c'est différences entre hier et aujourd'hui"
 "nos nos temps tjrs"
 Perda.
 Elus terran.
 "tu pas pour aimer tjrs"
 Dor. Subriel.
 "je ne sais pas si je parle"
 [p. Ann]
 Versin. Enfants.
 un lince au long de
 "je ne peut pas déceper au départ"

Cœur. Fleuve.
~~Frantz~~ ^{franç}
 "us d'les vob ^{pourrait} de tout sc"
 Une melle. Laita. Mira.
~~Hotel~~ ^{Hotel} Jiles.
 Laita.
~~On des temps~~
 "je me suis dirigée de vous" ~~fr~~
~~On volre~~
 Brahms.
 "le souvenir de notre mère"
 Hotel. Dorito.
 Bankeur. Ensemble.
 "j'ai perdu la connaissance de vivre".
~~Hotel~~ Toleado.
 Jungs la dade

Dvor. Quel pété.
 "je suis" / "je suis aussi"
 Rait dade. Os. elle. A. ~~Re~~
 Noite. Morte.
 A melle ^{lince} est entre une rife.
~~Peur~~ ^{Peur} Mer. Deux.
 "qui sera dans le changement"
 Airc. Lij. Ols. atins.
 "au cœur mort"
 El terra. El norre.
 Grpt. Bleg. Balzer. ~~Re~~
~~Re~~ ^{Re}
~~Je~~ ^{Je}

"l'absence du cap à le ~~mise~~ ^{impertinence}
 de bien".
 (Un bon adigère c'est faire. On
 n'en ne miran.)
~~Je~~ "lin de vis" / ~~Re~~
~~Je~~
 "je pars pour une fois"
~~Je~~
 Ulric Karmer.
~~Hotel~~ ^{Hotel} Jiles.
 A dade de nos paroles. Ann.
 (Mater a morte).
 "En. En une fois que c'est cœur"

NAT MARIÉ GRANGER

existence .

Des enfants . Grande réputation .
"des corps de feu au paradis"
Boque . Rite .
Mauvais . Auto .
~~Chaque~~ "Mauvaise"
"donner l'enfant live" "singradelle"
~~Au~~
2 milliers .
Un job negro .
Casse fixe . Un jardin
A mille ansina . At o fin de corpo .
Rio . Vento .
Krores .

Un peccato. Negro

Rindo do humor.
 Não há telefone.
Próximo
 "é para ficar aqui".
 Neige. Mais.
 "está se sentindo da mesma coisa que antes".
 (entre risos) "é".
 Ela nota.
 O Xandão ~~está se sentindo da mesma coisa~~.
 Aí, o Son da água. ~~está se sentindo da mesma coisa~~.
 "está se sentindo da mesma coisa".
 "está se sentindo da mesma coisa".
 As crianças.

A viaxe fantástica de Xenebra e Lancelot

Lancelot chamou a Xenebra cun berro que a fixo asomarse axiña a xanela dos seus aposentos. Ámbolos dous pensaron que a viaxe sería triste, escura, gris e fría. Nembargantes, a atmosfera mudou, miraron ao ceo e todo estaba cheo de cor. E unha cor daba paso a outra: amarelo, azul, vermello, verde... e formouse o arco da vella e con cada cor o seu corazón latexaba máis forte. Ante esta nova visión o seu ánimo transformouse e a felicidade instalouse no presente. Este fenómeno estraño durou dúas horas e cando rematou un mago-pintor baixo, gordo e feo, cun bigode moi revirado, uniuse a eles.

A viaxe estaba sendo moi lenta pois os sendeiros estaban cheos de pedras e ponlas que impedían transitalos amabelmente. Avanzados no seu percurso celebraban terse atopado co carpinteiro de Pau, famoso en toda Franza e moi aventureiro ademais de xentil e quen talaba fermosas esculturas de madeira dos reis e nobres de Europa. El conseguiu fabricar unhas rodas que avanza a trinta quilómetros por hora. Así Camelot estaba máis perto. O lugar a onde se dirixían envoltos na maxia dunha rota que só acababa de iniciar e que cambiaría os seus destinos para sempre. As amizades e o amor xurdirían dun xeito alquímico.

Pero a fame aparecía; non levaban apenas alimentos e as forzas enfeblábanse xa levaban uns días de travesía. Cansados tiveran a sorte de comer un prato que, feito por un cociñeiro de Brest que buscaba novos ingredientes nos bosques de Charentes e arredores, lles deixou fartos nada máis e nada menos que por sete días. Os seus estómagos agradecían este novo estado sá e saboroso. Eran cogumelos que tiñan unha proteína saciadora e el o cociñeiro recollera dez quilos deste manxar que brota salvaxe da terra.

Non obstante aquilo non era tan sinxelo porque aínda sen querelo os perigos aparecen e por iso hai que estar moi atentos e ter formas de solucionarlos. Un oso que procedía das montañas a carón do río Garona pretendía comelos a todos. E coa sorte das boas persoas atoparon un anano saltimbanqui que converteu a estes intrépidos viaxeiros en árbores e pasado o perigo o anano devolveulles á súa fisionomía. Esta

experiencia enterrados, chantados e inmóbeis agás polo vento nunca a puideran ter imaxinado.

Transcorrido un tempo atopáronse desnortados, sen saber que dirección seguir xa que había un carrusel de camiños. Un raposo aventureiro que coñecía todos os atallos do reino indicoulles a vía que debían escoller. Pero sendo un animal demasiado astuto dubidaron sobre a certeza da recomendación. Ao final accederon e souberon que era o correcto. Confiar finalmente no raposo levounos a retomar o camiño adecuado desta viaxe. estes animais son moi astutos e coñecen os carreiros que pasan desapercibidos a outros.

Xenebra e Lancelot cada vez estaban máis xuntos, contentos de percorrer terras e só precisaban algo que se cadra lles dera o impulso para... Entón unha ra cantou unha melodía fermosa, fermosísima, que fai a quen a escoite darse conta de que están namorados e, velaí, eles namoraron moi fortemente até o punto de sentir que nunca se separarían. Pero o amor tamén hai que loitalo; porque non todo é tan sinxelo como poida parecer.

No medio da noite fría, despois de durmiren sobre un leito de herba ben confortábel, e tapados con mantas de lá de Arlés onde hai unhas ovellas que son famosas pola súa suavidade; un fenómeno estraño deixounos coa boca aberta. O sol fixo aparición, un sol que lles acariñou docemente os seus rostros e viron un unicornio branco que provocou tal cousa. Era un unicornio que procedía das terras que están máis alá do arco da vella.

Parando a xantar nun campo cheo de margaridas azuis ollaron estrañados o burato dunha cova que semellaba moi misteriosa, como se contivera o mesmísimo Santo Graal. Viron que non podían entrar pois era demasiado diminuta. Tanto que só podían acceder coelliños e outros animais do estilo. Entón unha formiga vermella que paseaba polo lugar conseguiu cos seus poderes facelos máis, moito máis pequenos. Adentráronse na cova, pero o que alí pasou non se pode contar tratándose dun despertar espiritual e quedando polo tanto en segredo.

Levaba días sen parar de chover e era difícil avanzar; as pozas do camiño dificultaban o traxecto da carruaxe. Non se vía o horizonte. Todo era auga e... zas! Apareceu un cabaleiro cunha espada máxica que conseguiu cun movemento desta parar a choiva. E aproveitaron para enxugar os seus traxes e vestidos e que estes secanan para proseguir a viaxe limpos. Logo estaban animados e pensando en chegar ao destino. Xa eran unha boa pandilla.

Un definitivo conxuro provocado por un corvo levou a Xenebra e Lancelot a darse o bico máis tenro das súas vidas. O feito foi así: cos poderes do corvo quedaron sen voz e ante a imposibilidade de falar comunicáronse bicándose e entenderon o seu amor. Este corvo reveloulles o que doutro xeito non poderían saber pois non se atrevían a sincerarse o un co outro.

Chegados a Loira un peregrino moi intelixente, por teres coñecido a moita xente no Camiño de Santiago e quen tocaba esplendidamente o laúde, formuloulles un acertixo que non puideron acertar. Se non o conseguían non se verían máis nunca. Só cun poder máis forte esta situación se vería invertida. Quen sería capaz de así facelo?

Pasados uns días de pena e incertidume e a tan só tres quilómetros do seu destino unha meiga toda vestida de branco mudou o seu sino e predecíulles cunha mirada tan forte e poderosa como un raio que non terían que separarse ao chegar o Castelo.

A plus tard

1.

Surtout ton image
En face de moi
Réel qui s'efface
Contre le vent
Un jour d'été
Duquel je ne peut pas dire
Un mot de plus

Sobre todo a túa imaxe
Frente a min
Real que se dilúe
Contra o vento
Un día de vran
Do cal non podo dicir
Unha palabra máis

2.

Toi et moi
Nous sommes le plus souvent
Un rayon de foudre

Ti e eu
Nós somos a mayoría das veces
Un raio

3.

Ton regard se remplit
D'un océan d'autres temps
Sans savoir le signifié
De la mer calme

En arrivant à la terre
Terre blanche
Qui nous sommet

A túa mirada échese
Dun océano doutros tempos
Sen sabor o significada
Do mar en calma
Chegando á terra
Terra branca
Que nos somete

4.

Si tu me parles tout bas
J'essai de voir
Une certe forme de dualité

Se ti me falas docemente
Intento ver
Unha certa forma de dualidade

5.

La question qui arrive
Quand je te vois
C'est d'y savoir
L'ampleur de tes paroles
Nues

A cuestión que chega
Cando eu te vexo
É de saber
A amplitude das túas palabras
espidas

6.

Je connais la grandeur
De tes mots
Qui vont vers une space
Où une planète
Viens de naître

Coñezo a grandeza
Das túas palabras
Que van car un espazo
Onde un planeta
Acaba de nacer

7.

Mes pieds sur le sable
Parlent d'un passé qui reviens
Moi je marche comme
En regardant tes époules
Sauf que tu n'est pas là

Os meus pés sobre a área
Falan dun pasado que volve vir
Eu camino como
Vendo as túas costas
Salvo que ti non estás

8.

La vie viens
Au meme temps
Que tu viens
Avec la douceur
De la mer

A vida vén
Ao mesmo tempo
Que ti vés
Coa dozura
Do mar

9.

Une note
Prefigurative
Sans recul

Transforme ma visión

Unha nota

Prefigurativa

Sen moverme cara atrás

Transforma a miña visión

10.

Pour quoi resister au discours

Si tu dis

“je ne reviendrais plus”

Para que resistirse ao discurso

Se ti dis

“non volverei”

11.

La direction de tes pas

S'ecarte de toi

Survivre a l'identité

Changeant

Coordonnées eternelles

D'une essence

La verité

Est dans le “nous”

A dirección dos teus pasos

Alónxase de min

Sobrevivir á identidade

Cambiante

Coordenadas eternas

Dunha esencia

A verdade

Está no “nós”

12.

Dessiner ton corps
Sur la plage
Desérte

Debuxar o teu corpo
Na praia
deserta

13.

Je verais le mouettes
Dans l'aire
Qui passent sur moi
Plus regarder en arrière

Verei as gaivotas
No aire
Que pasan sobre min
Nunca máis mirar atrás

14.

Une terre où
S'instale
Ce qui est a nous
L'amour

Unha terra onde
Se instala
O que nos pertence
O amor

15.

Le perpetuel
Ce mystère
Qui se trouve

A coté du magique

O perpetuo

Ese misterio

Que se atopa

A carón do máximo

16.

Composer le au revoir

Sans rien dire

Une communication

Qui s'ouvre

Au futur

Compoñer o adeus

Sen dicir nada

Unha comunicación

Que se abre

Ao futuro

17.

Si je sais que tu m'aimes

C'est pour la manière

De dire a plus tard

Se eu sei que me amas

E pola forma

De dicir ata logo.

Une cassette de 10-15-30-45-60-90-120-150-180-210-240-270-300-330-360-390-420-450-480-510-540-570-600-630-660-690-720-750-780-810-840-870-900-930-960-990-1020-1050-1080-1110-1140-1170-1200-1230-1260-1290-1320-1350-1380-1410-1440-1470-1500-1530-1560-1590-1620-1650-1680-1710-1740-1770-1800-1830-1860-1890-1920-1950-1980-2010-2040-2070-2100-2130-2160-2190-2220-2250-2280-2310-2340-2370-2400-2430-2460-2490-2520-2550-2580-2610-2640-2670-2700-2730-2760-2790-2820-2850-2880-2910-2940-2970-3000-3030-3060-3090-3120-3150-3180-3210-3240-3270-3300-3330-3360-3390-3420-3450-3480-3510-3540-3570-3600-3630-3660-3690-3720-3750-3780-3810-3840-3870-3900-3930-3960-3990-4020-4050-4080-4110-4140-4170-4200-4230-4260-4290-4320-4350-4380-4410-4440-4470-4500-4530-4560-4590-4620-4650-4680-4710-4740-4770-4800-4830-4860-4890-4920-4950-4980-5010-5040-5070-5100-5130-5160-5190-5220-5250-5280-5310-5340-5370-5400-5430-5460-5490-5520-5550-5580-5610-5640-5670-5700-5730-5760-5790-5820-5850-5880-5910-5940-5970-6000-6030-6060-6090-6120-6150-6180-6210-6240-6270-6300-6330-6360-6390-6420-6450-6480-6510-6540-6570-6600-6630-6660-6690-6720-6750-6780-6810-6840-6870-6900-6930-6960-6990-7020-7050-7080-7110-7140-7170-7200-7230-7260-7290-7320-7350-7380-7410-7440-7470-7500-7530-7560-7590-7620-7650-7680-7710-7740-7770-7800-7830-7860-7890-7920-7950-7980-8010-8040-8070-8100-8130-8160-8190-8220-8250-8280-8310-8340-8370-8400-8430-8460-8490-8520-8550-8580-8610-8640-8670-8700-8730-8760-8790-8820-8850-8880-8910-8940-8970-9000-9030-9060-9090-9120-9150-9180-9210-9240-9270-9300-9330-9360-9390-9420-9450-9480-9510-9540-9570-9600-9630-9660-9690-9720-9750-9780-9810-9840-9870-9900-9930-9960-9990-10020-10050-10080-10110-10140-10170-10200-10230-10260-10290-10320-10350-10380-10410-10440-10470-10500-10530-10560-10590-10620-10650-10680-10710-10740-10770-10800-10830-10860-10890-10920-10950-10980-11010-11040-11070-11100-11130-11160-11190-11220-11250-11280-11310-11340-11370-11400-11430-11460-11490-11520-11550-11580-11610-11640-11670-11700-11730-11760-11790-11820-11850-11880-11910-11940-11970-12000-12030-12060-12090-12120-12150-12180-12210-12240-12270-12300-12330-12360-12390-12420-12450-12480-12510-12540-12570-12600-12630-12660-12690-12720-12750-12780-12810-12840-12870-12900-12930-12960-12990-13020-13050-13080-13110-13140-13170-13200-13230-13260-13290-13320-13350-13380-13410-13440-13470-13500-13530-13560-13590-13620-13650-13680-13710-13740-13770-13800-13830-13860-13890-13920-13950-13980-14010-14040-14070-14100-14130-14160-14190-14220-14250-14280-14310-14340-14370-14400-14430-14460-14490-14520-14550-14580-14610-14640-14670-14700-14730-14760-14790-14820-14850-14880-14910-14940-14970-15000-15030-15060-15090-15120-15150-15180-15210-15240-15270-15300-15330-15360-15390-15420-15450-15480-15510-15540-15570-15600-15630-15660-15690-15720-15750-15780-15810-15840-15870-15900-15930-15960-15990-16020-16050-16080-16110-16140-16170-16200-16230-16260-16290-16320-16350-16380-16410-16440-16470-16500-16530-16560-16590-16620-16650-16680-16710-16740-16770-16800-16830-16860-16890-16920-16950-16980-17010-17040-17070-17100-17130-17160-17190-17220-17250-17280-17310-17340-17370-17400-17430-17460-17490-17520-17550-17580-17610-17640-17670-17700-17730-17760-17790-17820-17850-17880-17910-17940-17970-18000-18030-18060-18090-18120-18150-18180-18210-18240-18270-18300-18330-18360-18390-18420-18450-18480-18510-18540-18570-18600-18630-18660-18690-18720-18750-18780-18810-18840-18870-18900-18930-18960-18990-19020-19050-19080-19110-19140-19170-19200-19230-19260-19290-19320-19350-19380-19410-19440-19470-19500-19530-19560-19590-19620-19650-19680-19710-19740-19770-19800-19830-19860-19890-19920-19950-19980-20010-20040-20070-20100-20130-20160-20190-20220-20250-20280-20310-20340-20370-20400-20430-20460-20490-20520-20550-20580-20610-20640-20670-20700-20730-20760-20790-20820-20850-20880-20910-20940-20970-21000-21030-21060-21090-21120-21150-21180-21210-21240-21270-21300-21330-21360-21390-21420-21450-21480-21510-21540-21570-21600-21630-21660-21690-21720-21750-21780-21810-21840-21870-21900-21930-21960-21990-22020-22050-22080-22110-22140-22170-22200-22230-22260-22290-22320-22350-22380-22410-22440-22470-22500-22530-22560-22590-22620-22650-22680-22710-22740-22770-22800-22830-22860-22890-22920-22950-22980-23010-23040-23070-23100-23130-23160-23190-23220-23250-23280-23310-23340-23370-23400-23430-23460-23490-23520-23550-23580-23610-23640-23670-23700-23730-23760-23790-23820-23850-23880-23910-23940-23970-24000-24030-24060-24090-24120-24150-24180-24210-24240-24270-24300-24330-24360-24390-24420-24450-24480-24510-24540-24570-24600-24630-24660-24690-24720-24750-24780-24810-24840-24870-24900-24930-24960-24990-25020-25050-25080-25110-25140-25170-25200-25230-25260-25290-25320-25350-25380-25410-25440-25470-25500-25530-25560-25590-25620-25650-25680-25710-25740-25770-25800-25830-25860-25890-25920-25950-25980-26010-26040-26070-26100-26130-26160-26190-26220-26250-26280-26310-26340-26370-26400-26430-26460-26490-26520-26550-26580-26610-26640-26670-26700-26730-26760-26790-26820-26850-26880-26910-26940-26970-27000-27030-27060-27090-27120-27150-27180-27210-27240-27270-27300-27330-27360-27390-27420-27450-27480-27510-27540-27570-27600-27630-27660-27690-27720-27750-27780-27810-27840-27870-27900-27930-27960-27990-28020-28050-28080-28110-28140-28170-28200-28230-28260-28290-28320-28350-28380-28410-28440-28470-28500-28530-28560-28590-28620-28650-28680-28710-28740-28770-28800-28830-28860-28890-28920-28950-28980-29010-29040-29070-29100-29130-29160-29190-29220-29250-29280-29310-29340-29370-29400-29430-29460-29490-29520-29550-29580-29610-29640-29670-29700-29730-29760-29790-29820-29850-29880-29910-29940-29970-30000-30030-30060-30090-30120-30150-30180-30210-30240-30270-30300-30330-30360-30390-30420-30450-30480-30510-30540-30570-30600-30630-30660-30690-30720-30750-30780-30810-30840-30870-30900-30930-30960-30990-31020-31050-31080-31110-31140-31170-31200-31230-31260-31290-31320-31350-31380-31410-31440-31470-31500-31530-31560-31590-31620-31650-31680-31710-31740-31770-31800-31830-31860-31890-31920-31950-31980-32010-32040-32070-32100-32130-32160-32190-32220-32250-32280-32310-32340-32370-32400-32430-32460-32490-32520-32550-32580-32610-32640-32670-32700-32730-32760-32790-32820-32850-32880-32910-32940-32970-33000-33030-33060-33090-33120-33150-33180-33210-33240-33270-33300-33330-33360-33390-33420-33450-33480-33510-33540-33570-33600-33630-33660-33690-33720-33750-33780-33810-33840-33870-33900-33930-33960-33990-34020-34050-34080-34110-34140-34170-34200-34230-34260-34290-34320-34350-34380-34410-34440-34470-34500-34530-34560-34590-34620-34650-34680-34710-34740-34770-34800-34830-34860-34890-34920-34950-34980-35010-35040-35070-35100-35130-35160-35190-35220-35250-35280-35310-35340-35370-35400-35430-35460-35490-35520-35550-35580-35610-35640-35670-35700-35730-35760-35790-35820-35850-35880-35910-35940-35970-36000-36030-36060-36090-36120-36150-36180-36210-36240-36270-36300-36330-36360-36390-36420-36450-36480-36510-36540-36570-36600-36630-36660-36690-36720-36750-36780-36810-36840-36870-36900-36930-36960-36990-37020-37050-37080-37110-37140-37170-37200-37230-37260-37290-37320-37350-37380-37410-37440-37470-37500-37530-37560-37590-37620-37650-37680-37710-37740-37770-37800-37830-37860-37890-37920-37950-37980-38010-38040-38070-38100-38130-38160-38190-38220-38250-38280-38310-38340-38370-38400-38430-38460-38490-38520-38550-38580-38610-38640-38670-38700-38730-38760-38790-38820-38850-38880-38910-38940-38970-39000-39030-39060-39090-39120-39150-39180-39210-39240-39270-39300-39330-39360-39390-39420-39450-39480-39510-39540-39570-39600-39630-39660-39690-39720-39750-39780-39810-39840-39870-39900-39930-39960-39990-40020-40050-40080-40110-40140-40170-40200-40230-40260-40290-40320-40350-40380-40410-40440-40470-40500-40530-40560-40590-40620-40650-40680-40710-40740-40770-40800-40830-40860-40890-40920-40950-40980-41010-41040-41070-41100-41130-41160-41190-41220-41250-41280-41310-41340-41370-41400-41430-41460-41490-41520-41550-41580-41610-41640-41670-41700-41730-41760-41790-41820-41850-41880-41910-41940-41970-42000-42030-42060-42090-42120-42150-42180-42210-42240-42270-42300-42330-42360-42390-42420-42450-42480-42510-42540-42570-42600-42630-42660-42690-42720-42750-42780-42810-42840-42870-42900-42930-42960-42990-43020-43050-43080-43110-43140-43170-43200-43230-43260-43290-43320-43350-43380-43410-43440-43470-43500-43530-43560-43590-43620-43650-43680-43710-43740-43770-43800-43830-43860-43890-43920-43950-43980-44010-44040-44070-44100-44130-44160-44190-44220-44250-44280-44310-44340-44370-44400-44430-44460-44490-44520-44550-44580-44610-44640-44670-44700-44730-44760-44790-44820-44850-44880-44910-44940-44970-45000-45030-45060-45090-45120-45150-45180-45210-45240-45270-45300-45330-45360-45390-45420-45450-45480-45510-45540-45570-45600-45630-45660-45690-45720-45750-45780-45810-45840-45870-45900-45930-45960-45990-46020-46050-46080-46110-46140-46170-46200-46230-46260-46290-46320-46350-46380-46410-46440-46470-46500-46530-46560-46590-46620-46650-46680-46710-46740-46770-46800-46830-46860-46890-46920-46950-46980-47010-47040-47070-47100-47130-47160-47190-47220-47250-47280-47310-47340-47370-47400-47430-47460-47490-47520-47550-47580-47610-47640-47670-47700-47730-47760-47790-47820-47850-47880-47910-47940-47970-48000-48030-48060-48090-48120-48150-48180-48210-48240-48270-48300-48330-48360-48390-48420-48450-48480-48510-48540-48570-48600-48630-48660-48690-48720-48750-48780-48810-48840-48870-48900-48930-48960-48990-49020-49050-49080-49110-49140-49170-49200-49230-49260-49290-49320-49350-49380-49410-49440-49470-49500-49530-49560-49590-49620-49650-49680-49710-49740-49770-49800-49830-49860-49890-49920-49950-49980-50010-50040-50070-50100-50130-50160-50190-50220-50250-50280-50310-50340-50370-50400-50430-50460-50490-50520-50550-50580-50610-50640-50670-50700-50730-50760-50790-50820-50850-50880-50910-50940-50970-51000-51030-51060-51090-51120-51150-51180-51210-51240-51270-51300-51330-51360-51390-51420-51450-51480-51510-51540-51570-51600-51630-51660-51690-51720-51750-51780-51810-51840-51870-51900-51930-51960-51990-52020-52050-52080-52110-52140-52170-52200-52230-52260-52290-52320-52350-52380-52410-52440-52470-52500-52530-52560-52590-52620-52650-52680-52710-52740-52770-52800-52830-52860-52890-52920-52950-52980-53010-53040-53070-53100-53130-53160-53190-53220-53250-53280-53310-53340-53370-53400-53430-53460-53490-53520-53550-53580-53610-53640-53670-53700-53730-53760-53790-53820-53850-53880-53910-53940-53970-54000-54030-54060-54090-54120-54150-54180-54210-54240-54270-54300-54330-54360-54390-54420-54450-54480-54510-54540-54570-54600-54630-54660-54690-54720-54750-54780-54810-54840-54870-54900-54930-54960-54990-55020-55050-55080-55110-55140-55170-55200-55230-55260-55290-55320-55350-55380-55410-55440-55470-55500-55530-55560-55590-55620-55650-55680-55710-55740-55770-55800-55830-55860-55890-55920-55950-55980-56010-56040-56070-56100-56130-56160-56190-56220-56250-56280-56310-56340-56370-56400-56430-56460-56490-56520-56550-56580-56610-56640-56670-56700-56730-56760-56790-56820-56850-56880-56910-56940-56970-57000-57030-57060-57090-57120-57150-57180-57210-57240-57270-57300-57330-57360-57390-57420-57450-57480-57510-57540-57570-57600-57630-57660-57690-57720-57750-57780-57810-57840-57870-57900-57930-57960-57990-58020-58050-58080-58110-58140-58170-58200-58230-58260-58290-58320-58350-58380-58410-58440-58470-58500-58530-58560-58590-58620-58650-58680-58710-58740-58770-58800-58830-58860-58890-58920-58950-58980-59010-59040-59070-59100-59130-59160-59190-59220-59250-59280-59310-59340-59370-59400-59430-59460-59490-59520-59550-59580-59610-59640-59670-59700-59730-59760-59790-59820-59850-59880-59910-59940-59970-60000-60030-60060-60090-60120-60150-60180-60210-60240-60270-60300-60330-60360-60390-60420-60450-60480-60510-60540-60570-60600-60630-60660-60690-60720-60750-60780-60810-60840-60870-60900-60930-60960-60990-61020-61050-61080-61110-61140-61170-61200-61230-61260-61290-61320-61350-61380-61410-61440-61470-61500-61530-61560-61590-61620-61650-61680-61710-61740-61770-61800-61830-61860-61890-61920-61950-61980-62010-62040-62070-62100-62130-62160-62190-62220-62250-62280-62310-62340-62370-62400-62430-62460-62490-62520-62550-62580-62610-62640-62670-62700-62730-62760-62790-62820-62850-62880-62910-62940-62970-63000-63030-63060-63090-63120-63150-63180-63210-63240-63270-63300-63330-63360-63390-63420-63450-63480-63510-63540-63

Gauloises
(Escritura automatica nas
aulas de Euloxio Ruibal)

Espertei queda e fulgurosa mentras os astros sotergaban
coas que daban de comer
a animais escrupulosos de tardías ensoñacións e
pelexando cos cumios dos máis inéditos espectáculos
sostiven a válvula até non poder respirar de vez en cando
e deixei de poñer flores no altar mentres
mazás rodaban en soliloquios polo chan da cociña
facendo dos lenzos as aperturas a sinfonías sen fin
mantendo a vista alta ata chegar ó ceo azul amantelado
preparados para o xantar e todo quedou en branco
e os paxaros desfiguraban ilusións
os anacos de pan deixaban de ser manxares
o solpor quedo, inmóbil
respectaba a manutención dun canto.
Lonxe coma de preto cumes de penedos e prantas
Furúnculos agochados en sinestesias
estupores calculados en imaxinacións tardías.
O solpor pola mañá non é achegamento ó real
sendo o porvir o perfecto atardecer
bate o mar nas rochas baleira eu de soños
pensamento como antano sempre anoitecendo.
Subterfuxios fuxidíos alcumando flores descoñecidas
penedos trasnoitados con formas de muller
caeron do solpor para transformarse en urbanidade
Desfixen os ocos e enchinos de pétalos verdes e vermello
e coñecín andanzas profundas de vertentes de río
alcumando ós nenos con nomes de antano
fixemos castelos de area que nunca chegaron a desaparecer.
A marea non subiu e eu quedei queda agochada trala rocha
erguía o sotergado do corazón
perfilando navíos comecei a andadura
sen fíos que romper e sen mares bravíos.
Arpas soando tras os cristais de vidro
enderezadas con fíos sonámbulos e depósitos de auga
quedaron atrás para non poder facer da sede a saciedade.
O solpor da noite non deixou paso ó día

soñando con máquinas de facer papel que
a cotío deixaban tamén atrás os sinistros avanzares de pegadas furtivas.
Só os animais quedaron no cumio
para facer dos osos os aposentos
despois da mañá nada significaba
pois a ledicia agochou os alcumes de catástrofes
os feirantes puxeron ducias de laranxas estradas polo chan
recitaron versos de poetas medievais e os espidos maiúsculos
abriron paso á noite con receitas de marmelada e legumes no prato
só eu quería comer e erguín a cabeza
a melancolía transformouse en balea ancorada na area
e a area soterraba o meu corpo enteiro.
E por iso os manxares eran só patacas nunha tarde infinita.
Os soños revoltaban en estadías de vran que levaban anoiteceres obscuros
festas que deslumbraban os ollos
antano fora un paxaro azul pousado na fiestra da casa.
Sen transformacións oblicuas en lugares fermosos
deixando o lume pro inverno
a lúa desfíxose como a rá na auga paseniño
sen morrer mergullada no solpor do terrible dun sono
puxo o verde no lugar do ceo e fixo aparecer o raio.
Estupefactas as apertas dos máis folgosos hastíos
desfigurados con maiúsculas desenmascaradas no fortuito
dos atardeceres amarelos e trás as nubes
viñeron os paseos en bici e os prendedores con cores
agás os tímidos subterfuxios de noites relacionadas
con alquimias de transfiguracións
en consonancia con tímidos reproches de futuras sororiedades
e levouse o mar todo o que non quería.
Só a viaxe faramé feliz.
Hoxe é o día gris de caducas soidades
traspoñen o alcume de días soleados.
Lembro esa tarde baixo o sol coa galiña cacarexando
toda a música do intencionado refuxio en maiúsculas apoteósico
fulguroso con cadros de quesada baixo os pés de lama
con laranxas rodando polo altar maior.

Só o ácido de noites oculares e retroalimentacións de soliloquios
 conversas que serán outra vez amizades
 sendo o seguinte a atravesar o río cargado de pedras.
 Os antigos presaxios de lumes desaforados
 Ollos calculábeis en apertas reducidos
 melancólicas asiduas e trepidantes
 e nunca vas ó lugar dos meus sonhos.
 As miradas palpitantes. Sonoridades
 despois da calma apareceron os bártulos.
 Melancolía de filántropos estupefactos en solsticios de verán
 en consonancia con máculas de flores que deixaban o vestido
 trasnoitado.
 Refuxios de cores amarelas e altercados na rúa de atrás
 e apoteoses de berros inaugurais
 e ollando temperás mazás caídas do alto da árbore.
 Espero ó atardecer para dicir que
 ante todo era a onda a que agochaba o porvir.
 Metamorfoseei intacta en solsticios de verán
 e depuxen os obstáculos en espidos subterráneos
 acaecendo o solpor en animais domésticos
 que foron engulidos pola sinécdoque do temperá.
 Recollín os versos en espidas cancións
 anfitrións como en calmas cheas de maiúsculo.
 Mañás filántropas de directorios incalculábeis
 precipios transcendentales, estupefactas as sinais
 en ollares transcendentales sorindo ás ondas.
 O resto só é a apoteose e o incalculado valor do lóstrego
 catarse activa e cativas preposicións en proposicións
 asinadas e escritas para corrixir o erro.
 Só antepuxen o berro a sinécdoque do atardecer
 Só andiven estragando soidades
 en incalculadas verbas anecdóticas.
 Só rupuxen a mirada en directorios catastróficos

Gionconda?

Variacións Goldberg

Non hai significados posíbeis. Derrida. O meu amor non ten explicación. Existe.
Os autores son máis relevantes que os seus propios textos. Biografías. Barthes. Atopar esencias dunha travesía ad infinitum.
Intento nomear as cousas, ao igual que Sartre, con outros nomes e lanzo a espiral da concordia.
“O matrimonio é o comezo da prostitución”. Beauvoir. Reitero a dúbida de volver a verte na cidade palpitante do DF. A máis poboada. Ti entre 30 millóns.
A túa voz levaríame por lugares non transitados, improvisación. Unha peza de Coltrane.
Pasaches xunto a min. Rendención. Eu desexaba parar a túa imaxe e habita-la para sempre.
Acharei o ponto equidistante do equilibrio composto de miradas desaparecidas no baleiro dos recordos.

Non hai significados que poidan definir a miña idea sobre ti. Repito. É cuestión de miradas. Inexpresábeis.
Avanzo, nesta cidade que me atravesa e eu tránsitoa para xustamente, recordar.
Non existe unha resposta. Marchei. Coa choiva.
Quero que me leves lonxe, onde poida respirar o vento do Pacífico. Na praia de Porto Escondido.
A denotación desta historia? Non hai amor posíbel. A tramas argumentan que nunca nos coñeceremos.
Non puiden reter o momento... non son dona do tempo. E eu avanzo inexorabelmente. Sen saber da revolución cotiá que glorificas.

Alcanzarei un estado de trance no que todo se ritualice. Tamén o amor. E sosterei as flores no altar maior dunha deidade xa morta. E fareiche esta ofrenda.
Falogocentrismo. Reinventemos as palabras. Quitémoslle a súa carga patriarcal.

Se te quero é porque te comprendo. Se te quero é porque me
comprendes. Círculos concéntricos.

Natureza.

Epifanía

O culto

Calar. O silencio era o lugar común. O non-dito recolle a resposta a
esta proposta nómada. O meu pensamento muda.

Reifico a existencia. Compoño cancións sobre a vida cotiá. Sardegna.

As palabras. Todo é metáfora. E berro no tempo das convencións.

Post-.

Non hai posibilidade de emancipación. Nen de liberdade. A
imaxinación erra. Comeza. Outra vez.

Renazo cando comezo a miña revolución, como se estivera en maio do
68. No corazón de París.

Nevaba, en París como cada inverno. D.F. calor e froita. Comparación.
Opostos?

Atopei na ENAP unha moeda de 500 pesos. Devaluación. Cando
recollía terra no xardín. Instalación. Underground. Raíces colgadas
do teito. 3 pantallas e terra no chan.

Por que recordar agora? Para deixar baleiro

Os significados imposíbeis, as confusións... ruído. Fagamos ruído.

A fortuna de poder designificar. Abocar a linguaxe á nada. Que só
queden as miradas que poidamos recordar toujours.

Farei con esta historia unas fotos que tamén designifiquen e nas que,
como aquí, non pase nada e os mesmo tempo, todo suceda.

Propoño o xogo de elixir 3 palabras sen as que non poderías
vivir... "liberté, fraternité, égalité". Afrancesados. Guerra da
independencia. Goya.

Eu chámolle amor pero ti dis que me equivoco... queimar o corazón?

Deixarei as cinzas sobre o piano. Compoñerei cancións para
honrarte

Para que calar agora?

A imaxe-tempo fai da loita unha composición instantánea. Black
 block. Alí estarei. Berlín.
 A lingua que me desterra faime preparar unha festa. Celebración.
 Ritual
 Estamos na resistencia. Apoloxía do sagrado.
 “I’m so tired”, Fugazi, faime volver a min cando saio de min mesma.
 Desterritorializar o corpo.
 Perdo o fío. Nada máis...
 Comezo a escribir de novo. Que fago co meu pensamento?
 O encontro é necesario.
 O desexo do presente. A alegoría da fuxida. Partir. Para sempre.
 Ausencia. Raio verde. Sr chinarro. Unha chamada á acción.
 Sofrer. Clamar ao ceo. Suxeito atravesado pola bala. Morrer. Romeo.
 Xulieta.
 E Kurt Ville cantando na praia deserta. Luis. California. Noite de fin
 de ano. Billetes de dólar.
 A presenza corporal inevitábel reinvéntanos no Outro, na diferenza.
 Nesta alteridade constante facémonos e refacémonos. Unha
 sinfonía. Hass
 Deliro na noite polo desarraigo. Desterro. Ningún outro lugar agás a
 tensión matemática da memoria. Afogada. Ofelia.
 Convóco-te cara a disidencia. Romper con todo. Todo. Todo. Todo.
 Sedúceme esta idea.
 A gravidade do ton da túa voz había de levarme a un dominio onde
 comezaba a tempestade. “Trois couples en quête d’orages”.
 Adorábel... “París está á miña disposición”

Unha visión estética trae consigo unha visión ética, Lenine, pero que
 son eu se non te recoñezo?
 Metafísica. Kant. Crítica da razón pura. Sociedades híbridas,
 identidades híbridas.
 Para Lacan o patriarcado é unha lei natural. Futuro Primitivo. Zerzan.
 Os humanos, no pasado, eran seres libres e iguais.
 Cans sós polas rúas

Universo. Caos. Todo. Un desexo único que me achega
inexorabelmente a ti. Noméame. Descíframe. Ámame. Pixies.
Os valores ancestrais na festa das montañas, bailando o guaxolote,
animal salvaxe domesticado, picante, danza, quixera que estiveras
alí. Lévo-te lonxe.
Saquee o pasaporte. Nada na Coruña en 1980. As miñas pegadas,
únicas, valen para darme un permiso de estancia en calquera lugar
do mundo. Penso quizáis en visitar a Avish en Calcuta, a Hindol
ou estaría ben voar aos USA e ver a Addison. Hoxe levo a súa
camisola, animal lover, o meu grupo de hc favorito. Guitarras,
piano e moitos berros de raiba xeneracional.

Indiferencia perfecta. Angustia. Horror. Os desastres do século xxi.
“Erwartung”, eu espero-te. E ámo-te nesta espera.
Imaxina que chorei. Imaxina as lágrimas rolando polo meu rostro ata a
boca. Salgadas.
Autoficción? Non importa, eu tamén estou aquí.
Amor non-civilizado, por favor. Situacionismo. Eu ámote cunha forza
imposíbel
As ruínas deste amor son incontestábeis.
Transpórto-me fóra da linguaxe, onde nada existe. Neant. “Pale blue
eyes” Baker. “Time after time”. Alguén dixo: para sempre
O delirio deste amor fai que escriba sobre a miña vida. “Regarde en
arrière” Estou nun abismo que remata. Lázaro feliz. Inxenuidade.
O corazón é o órgano do desexo.
Comezo a travesía. Desfágome. Rómpo-me. E recompóño-me.
Hermeneútica biográfico.
A interpretación imponse. Falo da conciencia da non limitación.
Ainda así, a escritura é finita. As múltiples formas pero as
combinación esgótanse.
Intención que desvela a contradicción do ser humano. Ethos. Aquí/
alá. Dentro/fóra, etc
O que está dentro e o que está fóra do texto.

A música de Ravi Shankar. Arquitectura conceptual trazando os signos dunha descomposición aleatoria. “Da Gramatoloxía”

A verdade só adquire dimensión sistémica cando non é limtada.
As orixes lévanme ao pasado. Burguesía rural. As terras do Porto
Exterior foron compradas. Emilia, miña bisavoa. María, miña
tataravoa.

Desenmascarar os motivos ocultos. As intención. As relación de valor
nun tempo de dominación do home polo home.

Capitalismo

Anarco-capitalismo?

Se en Immigration feninime magrebinne en France, enjeux de
l’émancipation, decía que no mundo occidental as mulleres teñen
máis liberdade, asimesmo argumentaba que o capitalismo tamén
nos pecha, co traballo asalariado.

Plusvalía. Marx.

“Le travail rend le libre”

Foucault: non hai nada que interpretar

A diseminación deste texto para darlle sentido, as interpretación
quedan á marxe. O motivo: amarte

A alienación do home moderno neste labirinto. Teseo.

“Glelecht”. Desexo desafiar a esta espera. Homero.

Aporías. Autocontradicción. Retórica. Lóxica.

Unha psicoanálise do texto. Chegar ata as entrañas para desvelar o
sentido primixéneo.

Museo Rodin. O pensador.

Que hai fóra do pensamento?

Instinto?

Animais que se curan as feridas. Animais feridos.

En Praga unah nena xitana pediume un cigarro. Eu ofrecinel unha
mazá e aceptouna máis contenta.

Fame

O terceiro mundo comeza nos suburbios.
Non- extranxeira. Alá onde fun sempre comín como eles, sempre
mirei como eles, sempre amei como eles.
Kristeva. Etrangers à nous-mêmes
No aeroporto de Londres. Ese avión. O filme Cuestión. Ken Loach.
Metro do d.f....
O discurso é o visíbel. Emile Mâle. As formas plásticas son textos.
Les Printemps. Pièrre Auguste Cot. Museo metropolitano. N.Y.

Rêve général. Un mundo de seres libres e iguais. Elixé. Enjoy!
Heidegger. A filosofía como meditación. Levei o centro do meu
pensamento cara o meu corpo. Sentín a respiración entrar e saír
lentamente, podía
mesmo ve-la. Imaxinaba o oxíxeno como un fluxo de cor, transparente
e ao mesmo tempo recitaba un mantra. Apratishita. Liberación do
sufrimento.
E que facer ante a dor dos demais? Sontag
Drama
A idea do bo, do belo.
Relámpagos trazan un círculo de luz sobre o ceo. Medo e beleza.
Contradiccións inmanentes.

Pensamento híbrido. A mezquita de Córdoba. Islam. Cristianismo.
Buda ensinou aos seus discípulos o non-apego. Amarse a si mesmos é
amar á humanidade.
Formar novos conceptos. Conxuntos teóricos. Ciencias.
Autofoudfootage. Transgresión. Non durmir nuca.
Sheherezade.
O principio relixioso da tradición. Desvincularse do pasado. Nunha
contemporaneidade exhausta. Ruptura.
Impose ta chance/serve ton bonheur/va vers ton risque/au te regarder/
ils vont te suivre.
É necesario liberarse do autor, da autoría?

Que é unha obra? Traumdeutung. O meu inconsciente determíname.

A biografía determina a escrita, o meu “super Eu” determina os argumentos.

I waited for you, que delirio me fai manterme serena nesta espera?

“Unha muller en loita conta si mesma”. Unha habitación propia.

Distinguir entre o verdadeiro e o falso.

A conexión entre seres.

Se nos amamos vemos o mundo tal cal é. A mirada común, as accións
común.

África. Fela Kuti. Pobos do mundo unídevos.

Como sobrevivir?

Que desfeita xorde deste encontro?

Os posibles como ansia. Deixamos de mitificar as experiencias e
exploramos o descoñecido. Sen concesión

Salvaxes.

Derivo cara a idea de afastarme por uns intreiros do real e entrar na
ficción. Ficcións que remiten ós mitos.

Medea.

Non me coñeces [...] agora que?. Leigh Gilmore.

Somos suxeitos singulares. Desposesión.

Se nada queda levarei a trama ata un final non sinalado.

As personaxes estaban preparadas para o acto final pero fóra hai vida.

Dramaturxia do absurdo. Nada ten sentido.

Non hai posibilidade de permanencia

Imposibilidade

Morte.

Etiopía. A familia etíope amiga de Le Mans. Construíron un refuxio
nos eu salón e masticaban herbas.

Intracomunidades

Multiculturalismo/Integración.

Unha idea de república “liberté, fraternité, égalité” (repito)

Un dédalo de linguas que leva a unha incomprensión xeneralizada.

Try it again!

Harmonía

Non-inxerencia

Protesta

Acharei un motivo para atoparte non-inerte.

Internacional Situacionista.

Reclamo a non-inercia.

Achar novidades, quero-te igual

Identifico o entendemento na similitude do verso, nas rosas vermellas,
no cauce do río.

Agua. Doce.

Premonición. Esta imaxe durará para sempre, gravada na memoria. Si,
a túa.

A forma en que nomeamos o mundo, determina-nos. Volver as
divindades. Grecia clásica. Eros e Psique.

Quen elixe namorarse de quen? Aleación. Azar. Destino.

Coup de foudre

Entendemento

Campos magnéticos. Breton.

Danzar. Espidos.

Bill Evans

Quito todas as máscaras . Levanto o velo. Os amantes. Magritte.

Defínome e calo. Calo de novo. E escribo. Que especie de confesión
é esta? Retiro as flores do altar. Poño outras novas. Todo acaba. Ti,
eterno.

Rossellini. A necesidade. Ser necesarios. A beleza.

Encadre

Ángulo

Expresión obxetivas dun acontecer interior

Cambio as coordenadas para contemplar a inmensidade do océano. A
viaxe int/ext.

As formas desta escrita remiten ao ritual. Tapiès.

Wie es eigentlich gewesen

Manipulación. Fakes.

Primeira persoa.

Billie Holiday Cinema verité

Always. Forever.

Unha festa na que todos bailan: we are your Friends you never walk
alone again

Continuar coas palabras para saír de min mesma.

Glándula pineal

Jazz

Hc

Techno. Unha sesión de Boiler room.

Comer noces Ralentizar.

Vivre sa vie

Viaxe a Nantes. 1994. Camisa branca de sisa e pantalón de tiro alto
levi's. castelos medievais. Imaxino a vida cortesana. Ser unha raíña.

Bíca-me, por favor. Dame algo máis. "Sempre doces"

Blasting concept. Amarroume o pescozo coas mans.

Portadas de discos: Joya, Knock Knock, Confusion is sex.

O gato Giuseppe. A foto con el. O cabelo curto. Borxa. Jean Seberg.

Iowa. Elle est lâche.

Namorar do home equivocado. Homes fatais. Destino fatal.

Convención dos dereitos humanos. Programa de contraintelixencia.

O ciclo de Ozu en Les Cinéastes. Os ritos. Cotiás. O matrimonio. a
familia.

Ser feliz é un acto revolucionario? A idea de felicidade está esgotada.
Os valores occidentais, a racionalidade, están esgotados.
Inventemos novos paradigmas.
Amo a Jean Paul Belmondo. O seu rostro. René.
Alexandre, manceu, quedou co meu libro favorito. Nunca máis
poderei recupera-lo? Lástima!, estaba adicado polo meu pai,
manuel pan.

Sorpréndeme que Hippiie sexa un bo relato. Para min o mellor.
Abandoar o amor por unha estancia espiritual e mística.
Autobiográfico.
Estiven en Amsterdam un verán. Traballaba nun restaurante grego. O
xefe rompía cada noite algo da vaixela. Situado na plaza Dam, para
chegar cruzaba o río Amstel en bici.
O xardín do recoñecemento. Novaris.
Inventar o plural. Only remenber. Beging.
A materia humana. Nesta batalla colocarei a espada sobre os teus
ombreiros, raíña.
O reino de Galiza. Os señores feudais, a abolición dos foros. Non-
asoballamento. Dignidade.

Martin Luther King. Mususlmán.
Atravesado por dúas secuencias identitarias.
Negritude.
O portugués nos países lusófonos. Negritude. Virtus Unita Fortior.
Antonio Emilio Leite Couto.
Maputo
Silenzo
Violencia
You are the one.

Harvard. Martin Puchner. Meu Mestre.

Salman Rushdie.
Cosmopolitismo. O local e o universal entrelazados.
Inmigrantes ilegais. Harga.
Música experimental. B.S.O de Primitivos Abstracto. Eu coa guitarra.
Son unha sin fogar. Julie Doiron. Perdino todo. Áma-me ben.
DIY faino ti!... punk
Sonic Youth
“Os que aínda me queiran, perdoádeme”
Unha revelación. Fatua.
Individuos/ Comunidades
Singular/plural

Eu/Nós
A onde imos?
Siniestro Total
Un caso excepcional de memoria. Lembrar o útero materno.
Sabes que te bicarei. Non teño anda que perder.
Vou ser máis constante. O pai de miña nai, xosefa Vázquez, traballou
toda a súa vida no Real Club Náutico de A Coruña. Un xefe.
Ser máis constante.
Ter-te para toda a vida. Eu sería a persoa máis feliz.
i need more. Je veux voir tes yeux quand ils me regardent.
Terremoto Si.

Rutas metabólicas
Cambios
Escribo e sigo amándote. Pour toujours.
Na illa de Creta existía unha especie de elefantes. Ser como eles, ter
unha soa parella.
Retrógrado?
Os valores.
Cambios.
Quenes somos?

Julián Hernandez

Compasión

Palestina.

Frontes pola liberación

EZLN. Vin ao subcomendante marcos no 1º de maio, cun séquito de
campesinos con fouces, rodeándoo, desde a embaixada de USA ata
o Zócalo.

A espera por el na praza. V.M.M. Un puzzle sen armar. “ A todas as
antifascistas”

Margarita Ledo deume aulas no curso de Cine de autor. Regaloume un
dvd con India song.

1975

Delphine Seyrig

Aventuras amorosas. India. Diplomacia.

A fidelidade

As promesas

Reivindicación/conformismo

A oliva foi podada. Agora medrará con máis forza

Amputación

Hiroshima

Resnais

As estatuas tamén morren

As fotos de Venezia con Vitor Vasques no café da praza de Lugo cando
estaba inundada

Auga

Meu avó ensinoume a nadar

Fragmentación.

A plasticidade posta ao servizo da sublimación. A escrita posta ao
servizo da sublimación.

Queremos comprender saltando un abismo e perdémonos en utopías
que só queren facer de nós seres con ideais negados

A práctica diferenciada da acción. Fenómenos a longo prazo. Corredor de fondo.

Os sutras. Ensinanzas de Buda.

O Sutra do diamante. Unha tatuaxe dun diamante.

Unha tatuaxe dun triángulo cun círculo dentro

Declaración Universal dos Dereitos Humanos. Onu. 217-A. Paris.

Café noir

Florecerá a cereixeira.

O xardín do Institut d'Études Politiques, Paris. Variacións Goldberg.

Je t'aime d'un amour incompréhensible

Post-poetry

prefacio

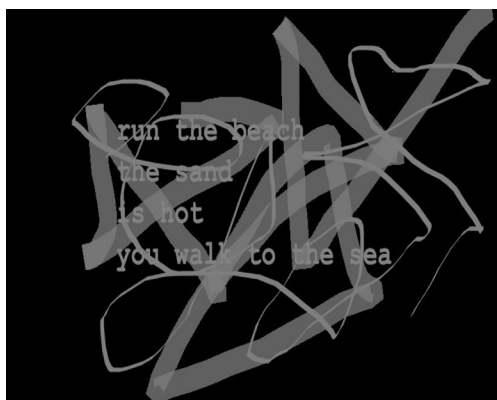
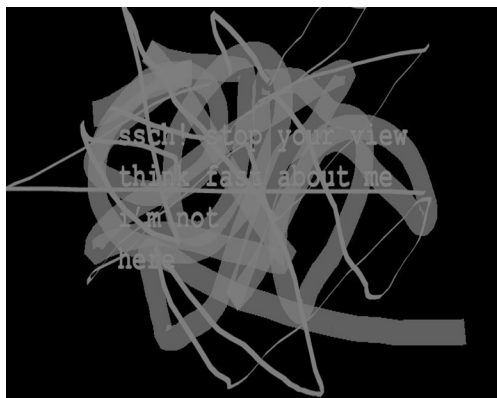
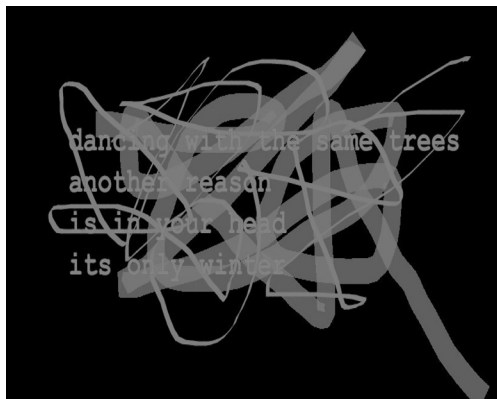
“i’m nota poet
i’m nota poet
i’m nota poet”

(vítor vasques)

danzando coas mesmas
[árbores
outra razón
está na túa cabeza
so, e, inverno

ssch! para a túa
[mirada pensa rapido
[sobre min eu non estou
aqui

corre a praia a area
está quente
ti camiñas cara
[o mar

espazo uout” espazo
[“in”
que
e
o amor?

repite. esta canción
FUGAZI.Non quedes
[no vermello
queda no negro

ninguén. naide
só eu. Neste lugar
As miñas voces
[o meu corpo
a miña oportunidade

outro rapaz está aquí
quizais as veces
quizais nunca
non chores
[atravesa a porta]

corazon, corazon negro
os teus ollos azuis
a miña mente
fatigada

explica as túas ideas
non para min
eu non
te necesito

Tres contos de ronsel pan

O carballo máxico

Na fraga de Saor os animais vivían en harmonía coa natureza ata que...

(Curuxa esperta sobresaltada).

Curuxa: Que mal presaxio, a fraga debe estar en perigo.

Comeza a voar e ve os humanos con grandes máquinas achegándo-se a fraga.

Curuxa: Os humanos queren destroza-la fraga...

Volve á súa póla e ve unha aparición: A da avoa curuxa da fraga, símbolo da sabedoría.

Curuxa: O espírito da miña avoa.

Avoa Curuxa: Debes saber que o lobo branco agochado no cumio da montaña prohibida pode salvar a fraga, e moi ousado e a pesar de non vivir entre vós ama este lugar pois foi onde a súa nai lle deu vida.

A luz da súa avoa guiou-na ata a cova do lobo branco.

Curuxa: A fraga está ameazada tes que vir comigo pero ocúlta-te cando chegues porque os animais teñen medo de ti.

Cadanseu emprende o seu camiño, a curuxa guiada pola luz e o lobo entre penedos e rochas.

Curuxa avisou a paxaros, coellos, raposos e cervos.

Curuxa: A fraga está en perigo, Lobo branco pode axudar- nos...

Cervo Azul xefe dos cervos non vía ben a axuda:

Cervo Azul: De ningunha maneira, el e a súa manada atacáron-nos moitas veces, non queremos a súa axuda...

Lobo Branco ante o rechazo decidiu argallar un plan.

Lobo Branco: Vou argallar un plan secreto.

Esa mesma noite achegou-se ao campamento dos humanos ensinando os dentes e ouveando. Pretendía escorrenta-los pero os humanos non se asustaron. Comezaron a erguer machetes contra el e Lobo Branco marchou.

Os humanos mentres tanto, avanzaban cara o centro da fraga.

Curuxa: O carballo máxico, está en perigo se morre el toda a maxia desaparece.

Unha enorme serra estaba a piques de corta-lo se non fora porque neses momentos chegou Lobo Branco coa súa manada e outras procedentes de outras terras ás que avisara mediante ouveos.

Os humanos ante a visión recuaron.

Cervo Azul reconece a valentía dos lobos alí no carballo máxico ao que se achegaron.

Cervo Azul: Moi valente, as paces son de verdade. Na fraga fixeron unha festa.

Lobo Branco: Son un ser solitario, volvo para a miña cova, pero estarei aí sempre que me necesitedes.

O colibrí perdido

Un colibrí está perdido no medio dun bosque galego.

Colibrí:

—Non sei onde estou! Onde están os meus compañeiros? Estou só!

Un xílgaro desde unha póla ve o colibrí no chan

Xílgaro:

—Ola! Non es de aquí?

—Non, perdin-me

—Eu son Xilgariño, isto é Galiza.

—Aah eu son de México, son un colibrí.

E comezan a revolotear xuntos.

A familia de xilgariño ve o colibrí e asústa-se.

—Quen é este paxaro? É moi raro!

—É meu amigo, está perdido.

Os xílgaros falan co colibrí; ven que é bo e xeneroso e ensínan-lle o bosque.

—Grazas pola acollida isto é moi bonito pero quero volver a México, convído-vos a coñece-lo

Os xílgaros moi contentos:

—Alá imos contigo, si!

Chegan a México despois de 3 meses de travesía

Xilgariño:

—Que fermosas pirámides, que fermosos volcáns, e os ahuehuetes,...!

Xílgaros:

—Foi todo moi emocionante e fermoso pero temos que volver...

Xilgariño:

—Eu quedo con el

—Vale, queda con el, sodes moi amigos, xa volveremos visitar-vos.

—Grazas, vémo-nos pronto!

Unha escaleira ata o ceo

O neno René ollando pola fiestra.

—Vexo as estrelas ao lonxe, seguro que a miña avoa está nalgunha delas.

De súpeto unha luz inunda o cuarto.

—Unha escaleira! Parece infinita. Vou-me subir a ela.

A escaleira agrándase ata o ceo e póusa-se nunha estrela.

—Meu neto! Estou aquí.

—Avoa quería falar contigo... bóto-te de menos.

—Vai-me todo ben, aquí miro por vós.

—Sempre te quereirei avoa

—Eu a ti tamén.

—Agora baixa pola escaleira, sempre que o desexes aparecerá e traera-te xunto miña.

—Hei voltar avoíña.

—Eu coído-te desde esta estrela.

O René baixa a escaleira. A nai abre a porta.

—Que fas fillo que aínda non estás deitado?

—Nada mamá, estaba mirando pola fiestra a noite tan estrelada.

—Pois durme que xa son horas. Boa noite!

—Boa noite mamá!

Eu odetta/ Eu anne

(odetta)

Facer esas fotos

Capturar

A súa imaxe

A súa beleza, a súa beleza

[radical

El posa para min

Móvese

Na súa cadeira

O xardín

Ninguén sabe o que dentro ten....

Bondadoso?

Cruel?

Quen é en realidade?

(Anne)

Eu seino

Coñezo a ese home

Recoñecemento

Viaxe interior

A súa persoa. A súa personaxe

TERENCE STAMP

(odetta)

Só o seu corpo

[realidade

Un corpo perfecto

[disposto a

Amar

A amarnos

(anne)

Unha preparación

Para o baleiro

Da ausencia

Ser odetta, sentir a odetta. Comprende-la.

Preparada para saír ao set

Eu, un dos primeiros filmes. 1968

TEOREMA

(odetta)

Lévoo a ver as imaxes

[da miña infancia

El asume a situación Unha

invitación

a amar

Amámonos

A carne

A pel

O sexo

(anne)

Inaugurei a

Experiencia

De facer o amor

No cinema

Deixarse ir, abandonarse, disfrutar
Passolini dame indicacións

“vive e actúa ao tempo”
(odetta)

Son unha pobre nena rica

A familia
O máis importante

Chega el, ...

[revolución emocional

Tan belo!

Asústome e gozo.
Penso en que sexa para sempre

(anne)

O guión estaba escrito
Fechado

Eu sei que vai desaparecer

[fugaz

(odetta)

Un amor inusual
Desbordante. Inundante

Por que esa forza?
...

Por que ese poder?

(anne)

Eu seino. A historia non remata aí.
A historia comeza coa súa partida Aí comeza todo

A frustración que deixa

O desespero

As ausencias.

(odetta)

Xa non son eu

Identidade fragmentada

Ira

Dor

Frustración

(anne)

Teño que deitarme mesa cama

Soa

Inerte

Abandonada

A secuencia máis dura

[100% passolini

(odetta)

Apretar o puño

Apretar o puño

Apretar o puño

Non podo moverme

A miña mente está máis alá

Co seu corpo

Quen era el?

Cales eran as súas intención?

(anne)

Eu seino. Un viaxeiro que deixa ronsel

Bondadoso

Cruel

Luminoso e

Escuro

Ambigüedade

Desespero

Desolación

A falta de entendemento E

moción pura

Sentimento transversal

Oblicuo

(odetta)

Sei que é a miña fin

A fin

Por el:

Fatalidade

(passolini)

Esta historia é dura

Moito

Seino

Unha das primeiras filmacións

[40 anos

A necesidade de mostrar

Emocións

Entre a realidade

E a imaxinación

Unha personaxe poderosísima

Extremadamente

E ela, odetta... ela anne

Representa

Candidez

Desarraigo

A fascinación destructora

Comezo dun poemario

Escola de Francoforte.
Adorno. “As obras
de arte
saen
do mundo
empírico
e producen
un mundo
cunha esencia
propia”

A cuestión da esencia,
a cuestión da orixe:

A carón da Coruña,
limitando polo mar
esta aldea que é
área metropolitana
chámase
Suevos

Se puidese
elixir unha cidade
de nacemento
elixiría a mesma,
aínda que tal vez, París.

Dicía en
#INDUSTRIAL
“Tal vez voemos polos aires”,
perto da refinería.

A ruta que bordea Suevos pode ser a de Manhattan
(entrevista con inma lópez silva)
Dúas
cidades
de moda,
Nova Iorque e París,

na moda
e para a moda

/ Modas /
/ Tendencias /
/ Popularidades súbitas /

Título da conversa con Sande no cgai.
“Todo está ao noso alcance”.

Unha cámara,
unha cámara de vídeo.
Todos poden ser cineastas,
e poetas
todos poden ser o que queiran
pero
non podemos elixir
a cidade onde nacer

París.
Vinteun anos.
Alvedro, dúas horas
e xa estamos en París!
Nese avión,
un home sentado ao meu carón collía o avión para ir traballar todos os
días.
O iep,
é unha institución moi reputada de onde saen
os Presidentes da República francesa.

A esencia,
as orixes,
no tempo do *constructio*.
Constructio o video no Porto Exterior.
E o reino suevo de galiza?
O castro
A arte do reino suevo da galiza
“Algunhas obras que eran Arte, xa non o son.”

O canon.
O clasicismo.
A música clásica lévame
ás variacións goldberg.
Un lonxano antecesor deste poema.
Ou non tan lonxano.
Cuestión de perspectiva.
Subxectividades; tantas como seres.
Únicos,
singulares,
insubstituíbeis.

René
“Os teus nervios atrófanse entre cella e cella”
Que importancia teñen todas as apertas que foron dadas?
da-dá
Despedirse no aeroporto de México.
GUIÓN ronsel pan (o libro que é filme).
Un triángulo
amoroso fictício.

BORGES!
“Non hai azar, só encontros”

Wissam agora en Canadá;
Roger segue en Beirut.
Con eles úne
-me l
e mans.
24 horas.
A chamarada industrial.
Esa que nunca se apaga.

A produción compulsiva.
O capitalismo. O anarco-capitalismo.
Sacarlle rédito!!
Viaxes a México por 600 euros.

Alí pintara a Vitoria de Samotracia.
Un mural na biblioteca da Escola de artes plásticas.

**A arte que foi
e xa non é.
Os poemas que foron
e xa non son.
Isto non pode ser
un anti-poema.
Un anti-todo.**

A imposición da identidade,
o non-idéntico.

E os imaxinarios coléctivos.

Intersubxectividades que crean o mundo.
A alteridade constitutiva da arte.
Se lemos
o mesmo,
seremos o mesmo?
E nada existe fóra de min.

Dani Salgado:
“Mantén sempre a posibilidade de negarte”
Vietcong.
Ruído.
Música experimental.
Spoken word.
Puramente espirituais na época da reificación
submerxidos nese intercambio mercantil.

Budismo.
Sutra do Diamante.
O diamante que se converte
en corazón.

Miles Davis
eleva a miña vibración anímica.
Jazz.
Voltamos a París, a cidade onde non nacín.
O concerto de jazz no que el
non apareceu.

Soa.
Aplaudindo.

Chegar
a coñecerse a si mesmo no tempo das identidades
nómades.

Aquí, aló.
Agora, despois.
No future.
Vivre sa vie.
Maio do 68. Anos 60.

Julián Hernández que lle subministra a
pastilla ao seu gato.
Giuseppe
o gato de Borxa vilas
inmortalizado na foto comigo.
Eu que cortara moito o cabelo.
Todas temos etapas co cabelo moi curto
quizais para sempre e as mulleres que non queren ensinalo...
A memoria do diploma de estudos avanzados.
Respeito a outras culturas.

A (des)aparición de ocidente,
conversa con
dani palau.

USA. Addison. O disco "Stay Alive".
Outro grupo
que se dissolve.

Unha fin
que
se instala.

Saír
do círculo
entrar na espiral
Gz celta
inventar unha posíbel lingua,
o labirinto de babel,
un mito fundacional.

Lendas.
A dama do Lago,
amiga de Merlín,
quen o seduce até
aniquila-lo.
Aniquilarei
este poema,
estes versos, neste preciso
intre.

Lotte Friderike Svetlana

A MORTE DE LOTTE

Unha noite
en Petrópolis
non como as outras
22 de febreiro de 1942

a definitiva
a derradeira

No leito
no leito de morte.

Aquí o corpo xace inerte
A morte núa.

Unha longa viaxe. De Europa
a América.

Lusofonía. 1939.

O nacemento. A morte.
Sen principio nin fin.

A fatalidade que se instala.
Só uns intres.
Os do coma provocado polos barbitúricos.

Ácido. O corazón que deixa de latir.
Os músculos non se moven.
O sangue que non flúe.

E a mente pensando en alcanzar un estado,
unha dimensión mellor.

O mundo das ánimas
A síndrome dos expatriados.
Abandoar o país,
e verse extranxeira
para sempre.

Brasil acolleuna. Amabélmente. Sen saber o desenlace.
Ninguén o imaxinaba.
Quizáis, Lotte si.

Quizáis as súas almas permancezan a carón
eternamente.

Aquela carta. A despedida dos seus amigos.
Sen descendencia
eles sós na fin.

Deitados na cama
cama branca. Como a súa aura.

Frialdade
Comunión
Destino

sinécdoque dun sufrimento colectivo
II Guerra Mundial

fascismo
nazismo

A dor de ver o destino común
na vía da
aniquilación
a derrota dos bos e xenerosos.

Dor que nunca será eliminada.
Que os acompañará ata esa noite.

Porque o político penetra no persoal.
Postfeminismos: sentirse igual ao seu home.
as mesmas experiencias
o mesmo pasado
a mesma cultura

Alemaña. Deterioro da Historia.

Nuremberg e as súas eivas. A desnazificación total, a imposibilidade.

Sufrir.

Sufrimento

absoluto.

Indecíbel

Imperante

“nin no caso dunha derrota de Hitler me vería capaz de inciar unha
nova vida”.

Perder o pasado

o presente

o futuro.

Deslucidar a trama: ese amor, ese suicidio.

Querer-se libres.

Os pensamentos afloraban

cada vez máis lentos.

A infancia.

As ensinanzas

O amor cara Sweig.

O efémera que é a vida

eu Lotte inferíndo-me (nós)

a morte.

Suicidio

querer acabar con todo.

Non resisitir á triste e louca identidade.

Sentir que non teño raíces

agás a infancia. A verdadeira patria.

*Volver sentir como unha nena
pero
aquí
xa non existe o tempo.
Tempo suspendido.
Non poder ir á búsqueda do tempo perdido.*

*Todo remata. sínto-o
o meu corpo é livián.
Doce*

*unha paz repentina inúnda-o.
Non resisitir ao Fascismo.*

*A ideoloxía nazi que puido comigo.
Que me levou aquí
a esta cama
co meu marido.*

*Non aturar máis a existencia
o peso das mortes*

*das dos outros
das nosas.*

*Morte inferida.
Terror
constantes vitais*

*Hitler foi derrocado.
Ela non o verá.*

*Movimentos de resistencia.
Loitas antifascistas
a batalla de stalingrado.*

*Saír de Alemaña a París,
aínda non liberado.
Reino unido. Finalmente América.*

Periplo para conseguir a liberdade.

Un lugar onde pousar a identidade.

Un fogar.

A paz
exterior
interior.

ARREDOR DE FRIDERIKE

VONTADE PROPIA

Soidade da infancia (4 de decembro de 1882, Viena)

As experiencias dos primeiros anos:

facerse a unha mesma

Desenvolver unha personalidade.

Quizáis as esencias

Quizáis o *constructio*

Ser berro no oco do silenzo

Acadar unha verdade

Ela. De agora para sempre

Evoluír en constante interacción

Ela. Os outros.

Arredor de Friderike.

ADALBERT STIFFER

Achegarse aos seus versos,
unha constante.

O tempo e a universalidade.

Biedermeier

Bohemia. Chequia.

Romanticismo e sentimentalismo.

Weltschmerz. Estado. Burguesía.

Exclusión.

Resisitir á descomposición lingüística.
Bauhaus. Influencias.
Fliegende Blätter
Handke.

AFRANCESADOS

Ensinanza de literatura e historia.
A Franza da FRONTE POPULAR
O pobo erguido en pé de loita.
A fame. Os tiros. O amor no medio da metralha.
A vida *ailleurs*.
Pertencer ao país equivocado.
A liberación nacional.
A desesperanza. O medo.

INDEPENDENCIA

Ambición
A pesares da necesidade do outro.
Ser libre. Constituíndo-se. Formándo-se.
Comezos do século xx: non depender dun varón.
Con todo, os matrimonios.
O común. Unha estrutura. Un sistema.
Dereito ao divorcio.
Reiniciar.
Ser dona do pasado.
Acompañar o futuro.

JOHAN STRAUSS

Viena. 1899.
O Danubio azul. Epopeia dilucidando o heroísmo.
Corte Imperial. Hamsburgos.
Apoio aos revoluconarios.
Freiheitslieder.
“Cancións de liberdade”
A morte.

Zentralfriedhof
A inmanente morte.

LIBERDADE

A familia e o EU.
Non sentir remordimentos.
Saír. Loitar.
Liberdade.
Experimentar no mapa mundial.
Austria. Franza. E.E.U.U.
Moverse para forxar unha presenza. Nómada.
Enraizarse.
Cortar as raíces.
O territorio. A identidade.
Coordenadas cambiantes.
A idea do eu. Do nós. Do Todo.

VALSES

Lugares de encontro.
Vida social.
Danzar.
Amizades.
A música na epiderme.
Desleixar a trama.
Abandonarse ao movemento.
Divertimento. Intelecto.
Confesións.
Enfronte o amor.
Enfronte a revolución.

OCASO DAS MONARQUÍAS

Caída de Nicolás II.
Revolución de outubro. 1917.
Relación cos zares.
Disposición a errar.

Chamamento.
Antigo Réxime. Destrución.
Debastación.
Loitas proletarias.
Cor vermella. Altofalantes. A masa.
A masa crítica.
Reivindicacións de dereitos.
Obrigas.

MARC TWAIN

1910. Redding.
Libros de viaxes. E.E.U.U.
William Faulker: “Pai da literatura norteamericana”.
Escravaxe. Infancia. Negros.
Amizade con Nicola Tesla.
Últimos tempos. “ American Anti-Imperialist League”
Apoio a Revolución.
Reiniciar a dúbida de ideoloxías imperantes. P
or- se do lado dos vencidos.

MINORÍAS

Descomposición do Imperio Austro-Húngaro.
Bohemia
Polonia
Balcáns
...
Reclamar a independencia. O dereito á autodeterminación.
Revoltas.
Motivos de sublemação.
A construción nacional.
A disposición a posuír un Poder propio.
A se gobernar.
Fin dos grandes imperios.

XÓVENES DE VIENA

Revolta dos estudantes.
Xuventude. Reivindicacións.
Xuntanzas que pretenden dár-lle un novo sentido á dirección política.
A utopía resiste á realidade.
As estruturas. O sistema.
É posíbel unha sociedade sá?
Tentar cambiar a conciencia social.
Expandir o pensamento.
Difundir a ideoloxía.

DISCUSIÓNS

Historia do Materialismo. Lange
Idealismo. Misticismo.
Os que sofren. A cuestión social.
Facerse oco no desterro existencial.
A miseria das masas.
Xustiza social. Xustiza poética.
Axitación obreira.
Forza e Materia. Büchner.
Abstraccións. Puntos de vista.
Non ter realidades separadas.
Naturalismo. Magnetismo.
Os sentidos. O empirismo.

STEFAN ZWEIG

Grielparzer
Bauernfeld
Recoñecemento.
O trunfo vs o underground.
A exposición pública.
Formas sociais de interacción.
Ela admíra-o. Nembargantes o amor ocúlta-se.
Ninguén sabe por que xorde o amor...!
Ninguén sabe por que desaparece o amor...!

STRUNZ

Aprender. Mestres.
Ensinanzas sobre Kieekegard.
Abrir-se ao mundo no delirio da existencia.
Revelacións.
Combater o desastre coa escrita.
Referentes. E ser unha mesma.
Iniciar a descuberta duns idearios. Revolucionarios.
“Toda revolta léva-a a ti”.

WEINER ZEITUNG

Primeiros xornais mundiais.
1703. Viena.
Medios ao servizo do poder. Corte Imperial.
Alianza Franco-Austríaca.
Prusia como inimigo
Sempre un inimigo?
É posíbel unha paz mundial?
“Cada vez que se bican, rómpe-se unha arma”

FELIX VON WINTERNITZ

Dúas fillas: Alexia e Susanna.
O amor creou descendencia. Non se mantivo no tempo.
Rematou cunha amizade. Eterna.
Complicacións de saúde.
Subsanación.
Repouso
Calma
Atencións.
Matrimonio 1906. Divorcio 1914.
Tanto dura unha revolución e tan pouco o amor!

WESTERMANN'S MONATSHFETEN

A vida núa. O frío. O lume.
O amor
A morte.
Primeiros relatos. Saber-se escritora.
Non proclamar a inercia.
Imaxinación. Realidade.
Clamar ao ceo. Terra firme.
Perspectivas cambiantes.
Evolucionar coa escrita.
Kiekeegard: director da revista.
Novo xornalismo.
Códigos narrativos.
Investigación e ficción.

GIRARDI

Unha festa. Cancións populares.
Rodaun.
Élites e pobo mesturadas.
Pobo e elites en Stelzer.
Unha morte. Unha homenaxe. Un encontro.
Fugaz.
Intentos do destino.
Interaccións. Partillar desde o eu.
Sentir a liberdade do amor.
Coller-se as mans; iniciar unha revolución.

HAMBURGER FREMDENBLATT

Sincornías. Simbioses.
Aquilo que podemos conseguir.
O que tentamos comprender.
Autoría.
A loita ata o final.
Manter unha ideoloxía.
Dignidade

Contra a guerra. Pacifismo.
Conciencia de Europa.
Crítica de *A Casa xunto ao mar*.
O amor que non emerxe das orixes.

LARANXAS

A desigualdade. A infancia.
Stefan comprou laranxas para os nenos da rúa. Hamburgo.
Herdanza grandiosa.
Pero a fame. A desidia. O abandono.
Tentar non ter remordimentos.
Saberse afortunado.
Aplacar a ira.
Combater.
Escribir.
Amar.

RILKE

A chamada da Patria, en proceso.
Visita a Viena.
Antisemitismo. Conversión ao cristianismo.
A realidade política que se impón.
Os feitos e os suxeitos.
A deriva
Seguir adiante
Volver a comezar
“Se nada cambia agardara-te no resorte libre,
aí poderemos amar-nos”.

LÜBECK

A rendez-vous esperada.
Determinar o azar?
Sentirse querida. Amada. Proclama-lo.
Revitalizar o cotiá. Adentrarse na comprensión. Mutua.
Non capitalizar o amor.

Deixa-lo libre.
“Que temos que dicir cando o non-dito se instala?
Os xestos. A invocación.
Resistir ás palabras.
Loitar polas palabras.

DIE SCHWALBEN

Receber o poema.
Mostras dese amor.
O substrato último. Feito sagrado.
Saír do pálpito constante
Asumir unha posterior derrota.
Planos que se alonxan do “nós”.
Fugacidade.
O tempo decide.

SENTIMENTO CÓSMICO

Unión dela co universo
Situacións que proveñen desa estancia superior.
Conxunción humanista.
O máis alá.
A separación do nacemento.
Somos a decisión final dunha orixe. Incerta.
O pouso indeterminado, non pensado dunha explosión.
Pasar á acción. Ao movemento.
Ciclos.

TRAVEMÜNDE

O mar, o sagrado.
Ve-o por vez primeira.
Estupefacción. Abraio.
Sensación de comunión.
Éxtase. Catarse. Sublimación.
A natureza imponse.
Báltico.

Os sentidos pronunciados.
O intelecto queda á marxe.
Olvidarse da vida diaria.

BADEN

Stefan escribe sobre Dostoievski.
Ela apóia-o.
Ela coída-o.
El apoía-a
El coidá-a.
A vida nas Letras.
Reificación.
O adentro e o afóra.
A resignificación.
Novas ideas. Novos significados.

A NAI DE SVETLANA

Non amaba aos seus fillos
tampouco á súa filla
svetlana.

Segunda esposa de stalin
non aguantou
o peso
da alta Política.

Ser a muller de stalin reforza a idea:
o político como privado.

Unha muller de ferro.
Non expresar os seus sentimentos.
Nunca.

A súa irmá, tía de svetlana
e a súa nai, avoa de svetlana

recriminan
esa falta
de expresión sentimental.

Blindada
personalidade blindada.

Sen máis tensión que o peso do poder.

Muller dun home todopoderoso
sentir o fracaso da súa vida persoal.

A vida *ailleurs*
fóra do mundo
no centro do mundo Comunista.

URSS
Socialismo real na época
da desaparición dos
soviets

aquel proxecto belo
e xusto
que non foi adiante.

O comunismo estaba por riba dela
sen sabe-lo ou sabéndoo

Aplacada.

Quizáis desde o primeiro día
1919. matrimonio.

Familia numerosa.

Sevtlana percorrendo o mundo
cambiando de ideoloxía

Identidade nómada. Identidade híbrida.

A ideoloxía ao servizo da xente
e non ao revés.

A nai de svetlana non falaba.
E fuxía.
Cando así o quería.

Non aturar o seo familiar.
Necesidade de respirar
de ser libre
de sentirse libre.

Liberdade amada.

Marchar de Moscova.
Centro neurálxico da URSS
aforas

abandono
resignificación
fuxida.

Stalin chama a Nedezhda.
Ela non quere volver
Cede.

O comité central.
Kremlin.
Ela sostiña

“ é mellor dar máis salario a que se lle roube ao Estado”.

Público e privado: o centro dos sistemas.
Regresa a Moscova. Sen saber por que.
Reflexións políticas.
Reflexións sobre o real
dos sentimentos.

En EUA xa estaba permitido o divorcio.
Estar mellor soa
Vivre sa vie

abandoa-lo todo.
Ela no foco.

Oxímoron: poder e pobreza.

Resignación
a súa vida material non era un problema.

Si a espiritual. A da alma.
Ela non tiña calma,
a ansiada calma.

O sosego.

En definitiva: a felicidade
non era feliz.

Ante esta situación de inestabilidade emocional
difícil amar.

Combater co amor. Amor universal. Sentimento cósmico.

Nunha época de división: capitalismo vs comunismo
(sen esquecer a Terceira Vía)

Neste confrontamento
a existencia
manter o equilibrio
buscar o entendemento.

Resistir á descomposición do Real.
Resistir á decadencia.

Gulags
campos de refuxiados
torturas

A vida á marxe
o que fica a carón.

Un refuxio
unha casa. Sentirse en casa.
Non ser extraneira
ou
selo para sempre.

Sentimentos de pertenza
identidades cambiantes.
Decisións. Cambios
mudar de pel
mudar de espazo.

Sobrevivir ao espazo-tempo imposto.

Viaxes: internas e externas.
Unha decisión crucial. Decisións cruciais.

Non saber amar. Non querer amar.
Soidade como sino fatal. Interacción. Os outros.

Abandoar os traumas: a felicidade que se instala.
Nedezhda no centro do mundo, soa.
A salvación social. Ser no Outro.
Resistir ás ruínas do propio ser.
Enteira

designios.
Post-existencialismo
un Humanismo.

Querer o ben común.
A felicidade
para a Humanidade.

E para unha mesma?
pravda. 10 de novembro de 1932.
versión oficial: apendicitis
disparo no corazón.

Cabalos salvaxes transparentes na noite

A Maruxa Mallo, in memoriam

A cadencia líquida simultânea

Sono escuro na cadeira

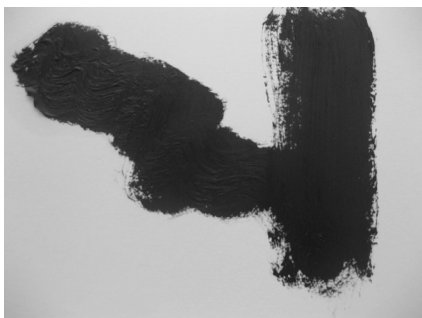
Soliloquio lontano fulgurante

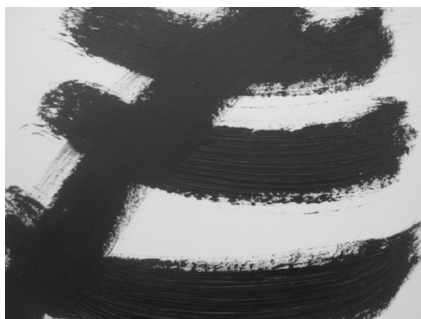
Ao abeiro do río lento

Imaxe transversal reificada

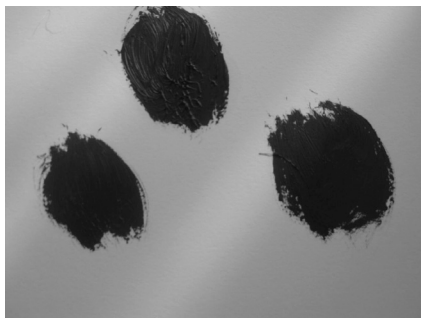
Animal percorrendo sendas infatigábeis

Recordos transfigurados de lonxe

Aperta de amor incomprensíbel

Auga no baleiro dos ollos

Sagrada montaña nómada

Les animaux

(France, 14 avril 2023)

UN ANIMAL DANS LA ROUTE DU TRAIN
ON NE SAIT PAS VRAIMENT LE POUR QUOI IL EST LÀ
UN ANIMAL SAUVAGE
ON EST DES ANIMAUX
LÉO FERRÉ: JE PLEUR, JE PIS, J'ÉJACULE
ET ALORS?
ON ATTENDS
CONNERRÉ-BEILLÉ
5 HEURES PIED DU MANS
JE SUIS EN L'INTÉRIEUR DU TRAIN
AVEC VÍTOR
J'AIME VÍTOR
J'AIME LES ANIMAUX
LES GENS DU MONDE QUI VONT À PARIS
ET QUI RETOURNENT CHEZ EUX
LES ANIMAUX SAUVAGES N'ONT PAS DE MAISON
ILS PASSENT À TRAVERS LES VOIES DU TRAIN
CHERCHENT OÙ SE REPOSER LA NUIT
C'EST NUIT
LE TRAIN EST ARRETÉ
À CONNERRÉ-BEILLÉ

NOTAÇÃO
ACUMULAÇÃO
RESISTÊNCIAS
BISNUEI
A MENTE
AMIGADO
PROFETA
VITANIO
COLEGA
UN VELLO
E APARECEU
MADERO
PUTO
ERA
NORMA
VELOCIDADE
FLUTUOS
DOMINANTE
AZUL
REACTIVAR
VIAJANTE
MENTE
CABRADO
TITANIO
VITANIO
COLEGA
UN VELLO
E APARECEU

